"İçinde bana yer var mıydı, baba?"

IRIS GALEY

BABAM ÖLDÜĞÜNDE AĞLAMADIM

Koridor

Iris Galey, 1926 yılında İsviçre'de doğdu. 9 yaşında ailece İngiltere'ye göç ettiklerinde babası onu dört yıl boyunca seks kölesi olarak kullandı. Babasının ölümünden sonra İsviçre'ye dönerek bir kız enstitüsüne yazıldı. İlk evliliğinde psikolojik tedavi görmek zorunda kaldı. Sonra bir evlilik daha yaptı ve Yeni Zelanda'ya göç etti. Uzun bir yazma sürecinden sonra ortaya çıkardığı ilk kitabı "Babam Öldüğünde Ağlamadım" haftalarca kitap listelerini altüst etti. 1990'da hayat hikâyesinin devamı olan "Ruh Tecavüzcüsü" yayımlandı. İris Galey dünya çapında faaliyetlerini sürdüren Ensest Survivors hareketinin de bir katılımcısıydı.

IRIS GALEY

BABAM ÖLDÜĞÜNDE AĞLAMADIM

"İçimde bana yer var mıydı, baba?"

İris sırrını açıkladığında daha 14 yaşındaydı. İki gün sonra babası alnına tabancayı dayayarak intihar etti. Bir kız enstitüsüne gönderilen İris, bir daha asla bu konu hakkında konuşmadı. Ta ki, 40 yıl sonra Yeni Zelanda'da bir televizyon kanalında ensest üzerine bir program görüp kendi hayat hikâyesini kaleme almaya karar verinceye kadar... Ensest üzerine yazmak ya da konuşmak hâlâ bir tabu olarak görülüyor. Son istatistiklere göre ensest daha yaygın bir hale gelmesine rağmen (sadece İsviçre'de 45000 vaka kaydedilmiştir), kurbanları, yaşadıkları acıları ve yüzkarası utançları insanlarla paylaşmaya cesaret edemiyor. Günümüzde bile bir baba işlediği insanlık suçundan habersiz kızına yıllarca tecavüz ediyor ve kimsenin ruhu duymuyor.

İris Galey hayatını kötü bir kabusmuş gibi etkileyen kötülüğü çocukluğuna götürüyor bizleri. Çaresizliğini, ümitsizliğini ve sevgisizliğini ışığa tutarak hem hissetmek istiyor, hem de hissettirmek.

ISBN 978-9944-983-59-4

9 789944 983594

Burada, yeni vatanımızda çok sayıda arkadaşım beni destekledi ve bana yardım etti. Onlar beni dinlediler, cesaretlendirdiler, yazdıklarımı okudular, vakitlerini ve dikkatlerini vererek düzeltilerde yardımcı oldular.

Bana destek olan, bana inanan İsviçre'deki tüm arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Anne

"Böyle bir kitap yazmak kötü bir zevkin işaretidir," dediğini duyar gibi oluyorum... Anne, başka bir seçeneğim yoktu. Bu kitap kendiliğinden yazıldı. Bizim ne olduğumuz, tecrübelerimiz sayesinde belli olur. Bu, kırıp dökmeden, kendi kimliğimi bulabilmem, her şeyin üstesinden gelebilmem adına tek çıkar yol idi. Uyandırdığı akislerle kendimi kabul edilmiş hissediyorum. Aslında, her ne kadar dürüst olmak acı verici ise de, bu kitap benim aileme ve kendime verebileceğim en büyük hediyedir. Artık acısı geçti, onunla birlikte beni uzun süre rahat bırakmayan bütün düşünceler ve hisler de. Ben hürüm ve senin de öyle olman gerekir. Seni seviyorum, anne.

Olivia

~ 1 ~

Bayan Dresden, bizim Alman hizmetçi, cenaze töreninden sonra bana bir elma ikram etti.

Kırmızı elmanın kokusuna hiç dayanamazdım. Çünkü babam kendini yukarıda, çatı katında, elmaların kışın depolandığı yerde vurmuştu.

Ben daha on dört yaşında idim ve buna neden olmuştum.

Bradford'daki evden nefret ederdim. Orada yaşadığımız sürece eve gelmekten nefret etmiştim.

Mutfağın yanındaki bulaşık odasına bakıyordum ve Bayan Dresden'i yumurta kremasını bir kabın içinde hararetli bir şekilde çırparken gördüm. Etli kolları hareketleriyle aynı ritimdeydi. Ne zaman kriz çıksa o hep puding yapardı.

Bütün sarı kremaları höpürdetip kırmızı renkli fırın tuğlasından yapılmış yeni ocağa bakarken, yıkılıp atılmış olan siyah cilalı Yorkshire şöminesini arıyordu gözlerim. Eski zamandan geriye kalan tek şey, nemli, unutulmuş çamaşırları ile tavanda makaralı kancaya asılı elbise askısı idi.

Tiksintiyle babamın külotlarına ve şu bizim hizmetçi kadına bakıyordum... Tüylerim ürperiyor ve sırtımdan aşağı soğuk ter damlaları yuvarlanıyordu.

Onun bu külotlara artık ihtiyacı olmayacak, diye düşünüyordum. Seviniyor ve hiç üzüntü duymuyordum. Kendi kendime annemin nerede olduğunu sordum. Hatıralar yoğunlaşıyordu.

Her akşam, babam Triumph Dolomite arabası ile yokuş yukarı çıkarken korkardım. Onu yan pencereden izlerdim. Titizlikle arabasını inceler, mavi boyası üzerinde en ufak bir kir lekesi olup olmadığını kontrol ederdi. Sonra artritli kalçasıyla topallayarak arka kapıdan içeri girerdi. Bayan Dresden'e nasıl bağırdığını, nasıl azarladığını duyardım.

Her akşam beni bekletirdi, çünkü benim temizlemek zorunda olduğum ayakkabıları denetlemek isterdi. Bazen ayakkabıyla kafama vururdu, bazen de karnıma.

"Ben ona yemek pişirmesini öğrettim ama katiyen benim ona gösterdiğim gibi yapmıyor ve sen de aptal kafalısın. Bir çift ayakkabıyı benim gösterdiğim gibi temizlemeyecek kadar aptal mısın? Neden benim çocuğum bu kadar beceriksiz? Ne suçum vardı da, bir sürü aptal karı müsveddesi ile aynı yerde olmaya mahkum edildim?"

O daima eve girişte bağırırdı: "Hatalarından sadece sen sorumlusun. Bunun için de disiplinli olmayı öğrenmeli ve ona göre yetiştirilmelisin!"

Alnımda şişlikler olduğu zamanlarda bile kimse onun otoritesinden şüphelenmeye cesaret edemezdi. O iş hayatında kendini geliştirmişti. Tanınmış İsviçreli bir kimya firmasının müdürü olarak saygın bir yer kazanmış ve korkulan biri haline gelmişti. Hepimizi aşağılık kompleksi içinde olduğumuz konusunda ikna etmişti. O daha çok bir erkek evlat istemişti ve bize gösterdiği sabır karşısında, ona ne kadar acımamız gerektiğini hissediyorduk.

Ve her akşam daha kötü şeyler, çok daha kötü şeyler olurdu. Hatırlayınca bile zor nefes alıyorum.

Krema kabını parmaklarımla yalayarak boşaltırken ve kirli ayakkabılarımı ayağımla kenara iterken, "Bu gece yok! Artık hiçbir gece yok!.." diye söyleniyordum.

"Ne dedin?" diye sorardı hizmetçi.

"Yok bir şey, Bayan Dresden!"

Tekrar cenaze töreni aklıma geliyordu. Ağlamak için çok gayret sarf etmiştim, ancak gözyaşlarım gelmek istemiyorlardı. Hepimiz mezarlıktaki kilisenin önünde duruyorduk. Annem, koyu mavi renkli matem elbisemin kemerinin dönmüş olduğunu bana işaret ediyordu. Onu okulda da giymiştim ve okulda üniformasız tek kız ben idim. Bugün benim için okul tatildi. Hatırlıyorum da arkamda birleştirdiğim ellerimin gerçekte hissettiklerimden çok, ne kadar üzüntü duyduğum izlenimini vermesini ne çok istemiştim. Kiliseye, sıra sıra mezarlardan sıvışmanın sevinciyle girdim. Aşağıda iskeletler, çürümüş etler. Bir zamanlar diş hekimlerinin altın dolgularla donattığı sırıtan dişler. Şimdi bu sinirlerin hepsi ölü. En ön sırada oturuyordum ve Tanrı'nın beni görebileceğinden emindim. Kederlenmekten çok, kötü şeyler düşünüyordum.

Babamın firmasından arkadaşlarını ve adamları fark ettim. Benim gördüklerim ağlamıyorlardı. Annemden başka kimse ağlamıyordu. Firmanın gönderdiği yeşil, beyaz ve altın renkli çelenk diğerlerine oranla en büyükleriydi. Çiçekler kışın ardından sanki tabutun üzerine konmak için sert toprağı delerek gün ışığına çıkmışlardı!

Şimdi evde bulaşık odasında kendime soruyordum, acaba annemin ve başkalarının beklentilerine uygun olmak için daha başka mı davranmam gerekirdi. Onu yapamazdım, diye düşündüm. Yapamazdım, çünkü tüm hissettiklerim inanılmaz bir hafifleme idi. Hafifleme o kadar büyüktü ki, oracıkta ağlayasım geliyordu.

"Puding için teşekkürler," diye bağırdım ve karanlık koridorda yürürken duvar kaplamalarını tekmeledim.

"Yeter, kes şunu artık ve çoraplarını yukarı çek!" diye gürlüyordu Bayan Dresden.

Oturma odasının önünden geçerken şöminede ateşin yanmadığını görünce şaşırmıştım. Her akşam ayakkabı temizleme işinden sonra babam bir güğüm Guinness birası ile ateşin önüne otururdu. O ocak demiri ile şömine ateşini öyle bir karıştırıyordu ki, demir bile sıcaktan kıpkırmızı olur ve onu hemen suya batırır, karıştırırdı. Köpüğün nasıl yükseldiğini ve bardaktan taştığını görebiliyordum. Köpüğü içine çektiğinde dudakları bembeyaz olurdu.

Bir keresinde, kendimi çok cesaretli hissettiğim bir anda ona sordum: "Babacığım (çünkü benim ona baba dememe izin vermezdi), sen beni neden sevemiyorsun? Biliyor musun, hani diğer babacıklar gibi?" O alaylı gözlerle bakarken, çene adaleleri oynuyordu. Dizlerini birleştirdi ve deri koltuğunda geriye doğru yaslandı, ayaklarını ileri doğru uzatırken elini pantolonun cebine soktu ve dedi ki: "Bak, ne kadar büyümüş. Oyuncağına bak. Bak, nasıl zıplıyor! O sana ait. Senin ona dokunmanı ve onu tutmanı istiyor. Onun elinden başka bir şey gelmez. Bak, oyuncağın nasıl zıplıyor."

Ben orada kalakaldım ve her zamanki gibi bu korkunç iğrenme duyguları içimde yükselmişti. Kaçmak istedim ama cesaret edemedim. Çabuk bir bakışla kimsenin gelmediğinden emin olduktan sonra benim üzerime atladı, bileğimden beni yakaladı ve elimi oraya doğru bastırdı.

Onun bir zamanlar oturduğu koltuğunu ve boş şömineyi gözlerimle süzüyordum. Başımı diğer tarafa çevirdim. O zamanlara ait bir duygu beni alıp götürdü. Yalnızlığın ve değersizliğin vermiş olduğu acı bir duygu. İçimdeki şey, "şu iğrenç cinsel parça" olmadan beni tutacak, okşayacak birini özlüyordu.

Koşmaya devam ediyordum, aşağıda karanlık merdivende durdum ve yukarıya baktım.

Orada yukarıda yapmıştı.

Yavaşça çatı arasına çıktım. Elmaların kokusu etrafımı sarıyordu.

Mide bulandırıcı. Kollarımı korkulukların üzerinden aşağı yukarı kanat gibi hareket ettirirken, "Ben bir kuşum. Ben bir kuşum ve uçabilirim ve bir kız ve bir kuş olmak ve uçabilmek ne iyi." Demek geldi içimden. Neden ben bunu hep yukarı çıktığımda söylüyordum? Yukarıda onun oda yatak odasının önüne geldiğimde durakladım, bu kapıyı ne çok kullanmak zorunda kalmıştım.

Hiddetle kapıyı açtım ve tavana gözlerimi diktim. "Şimdi artık her şey iyi." dedim yüksek sesle. "O artık ebediyen gitti! O artık bana acı veremez, hiçbir zaman!" Bir süre sonra bakışlarımı yere indirmeye cesaret edebildim. Gördüklerim beni dehşete düşürmüştü. Kendimi iyi hissetmiyordum, burada kalmak istemiyordum ancak oraya bakmak zorundaydım.

Mavi beyaz çizgili yatak üzerinde büyük nemli bir leke vardı. Yıkanmış, kırmızımsı leke babamın ölümünün kanıtı idi.

Sanki bir zorunluluk gibi yatık tavanlı, dam pencereli odada etrafa bakmak zorunda hissediyordum. Orada çalışma masası, taburesi, yatağı ve komodini... Hepsi krom ve siyah mermerdi... kırmızı-beyaz, duvara dört çivi ile tutturulmuş İsviçre bayrağı dışında.

Bacaklarımı açıp üzerime abanan kemikli, çıplak kafalı adamı karşımda görür gibi oluyordum. Her şey başladığında daha dokuz yaşında idim. Karşı koyduğum zamanlarda beni nasıl tokatladığını hatırlıyordum. Vücudumu daha iyi inceleyebilmek için nasıl da hızlıca komodinin üzerindeki altın çerçeveli gözlüğüne uzanıyordu. Sanki "Kırmızı Şapkalı Kız"daki kurt nine gibi.

Neden şimdi ben bunları düşünmek zorunda idim? Bir masal! Vay! Nasıl sürttüğünü, nasıl hırpaladığını ve beni nasıl gözleri ile süzdüğünü! Beni yapmaya zorlarken o ince kollarının nasıl kasıldığını! Hadi, hadi, hadi, biraz aşağı ve biraz yukarı, ta ki nefesi tıkanıp, inlemeye başlayana kadar. İğrenç... Fakat benim tek beklediğim işaret hemen sonrasında uykuya gidebilecek olmamdı.

"Senin üzerine toprak attılar! Sen şimdi mezarındasın ve muhakkak tabutuna çivilenmişsindir! Artık asla bana acı veremezsin, bana işkence yapamazsın!"

Sonra arkamı döndüm ve merdivenden son bir kere aşağıya indim.

Kendimi evden dışarı attım ve sokağa fırladım. Benim dünyada sadece bir tane arkadaşım vardı. Gidip onun kapısını çaldım.

Bayan Abbott'un ayak sesleri geliyordu. Her zamanki gibi çürük kapısının aralığından bakarak güvensiz bir sesle, "Kim var orada?" diye seslendi.

"Benim, ben... Olivia"

"Olivia, tatlım..."

O anda kapıyı açtı ve beni utandıracak derecede şaşkın bir ifadeyle süzmeye başladı. Daha da utandırıcısı karşılama merasiminin ikinci kısmıydı: Beni kollarının arasına aldı, yavaşça dizlerinin üzerine çökerek kulağını benim daracık vücuduma bastırarak, daha da aşağılara kaydı, sanki kemikli dizlerimi dinler gibi görünüyordu. Ben bu bölümden nefret ederdim, kızarırdım, gülmeyeyim diye kendimi zor tutardım ve kendi kendime sorardım, neden bu bütün dünyada böyle.

Sonra sanki gizli bir işaret verilmiş gibi Bayan Abbott ayağa kalktı ve beni oturma odasına götürdü.

Teşekkür ederek üzerinde ayı postu örtülü kanepeye oturdum ve ellerimi cam gibi sarı gözlere sahip kocaman kafasının üzerine koydum. Burada şöminenin sıcaklığında, cenaze töreninden sonra ilk defa biraz dinlenebilirdim. Bayan Abbott dış dünyadan neden bu kadar uzak durduğunu daha önce bana anlatmıştı. O agorafobi hastası idi. Geceler boyunca kitap okur ve gündüzleri de genellikle uyurdu ama benim için daima zaman ayırırdı. İlk kez onunla, kuşları bahçesinde yemlerken tanışmıştık.

Onun sayesinde İngiliz edebiyatından büyük çeşitlemelerle tanıştım. O bana okuyunca benim çok hoşuma giderdi. İçimden gülerdim o Great Expectations'* dan okuyunca, zira sanki orada yazılanlar onun eski moda evinde gözüme ilişenlerdi. Perdeler yırtılmış, iplikleri gözüküyor, duvar kâğıtları parçalanmış, şeker kırıntıları yapışmış yıkanmamış çay bardakları... Bütün bunlar benim üzerimde, bizim sürekli dırdırlanma, çok çalışma, dinlenmeden yoksun olma ve hayal kırıklığı ile ulaşılabilen İsviçreli mükemmeliyetçiliğe zıt olarak, çok özel bir çekim kuvveti yaratırdı.

Burası benim hoşuma giderdi. Babam buraya gelmemi yasaklamıştı ama arkadaş edinmekte serbest idim. Cenaze töreni sonrası onunla otururken bunu aniden fark etmiştim. Şimdi anlıyordum ki, babamın dayakları, gaddarlıkları, aşağılatıcı adaletsizlikleri artık son bulmuştu.

Bayan Abbott'un şefkat dolu yüzüne baktığımda, onun yıllardan beri giydiği yosun yeşili, yıpranmış önlüğünü, kırlaşmış, iki örgülü saçlarını görüyordum. Her şey çok güzeldi ve kendimi güvende hissediyordum. Gevşemeye başladığımda birdenbire benim burada hayatımdaki yeni insanlarla içine girdiğim emniyet ve güven duygusunu, kendi ailemin yanında tatmadığımı anladım. Düşündüğüm kişi annemdi ve bu kıyaslamayı yapmaktan çabucak vazgeçtim.

---

* İngiliz yazar Charles Dickens'ın romanı: Büyük Umutlar.

Etrafta sağda solda duran kitap yığınlarını, ağır altın çerçeveler içindeki yağlı boya resimleri, cam fanuslar içindeki içi doldurulmuş kuşları, arada bir elime almaya izinli olduğum devekuşu yumurtasına bakıyordum.

Hemen şöyle derdi: "Ben sana bir bardak çay ve yanına çikolatalı kekinden getireyim..." Ben de şöyle karşılık verirdim: "Senin o çi-ko-la-ta deyişini çok seviyorum..." İkimiz de gülüşürdük onun İngiliz, benim de İsviçre aksanlarımız üzerine...

Önce bana "Balkonszene" (Balkon Sahneleri) veya "Sein oder nicht sein" (Olmak ya da Olmamak) kitaplarını okumasını rica ettim ama sonra anladım ki, beni oyalamak için çözüm değildi, konuşmam lazımdı. Ona güvenmem, olanları anlamaya çalışmam gerekirdi.

"Sizinle konuşmayı çok isterdim ama bileyemiyorum nasıl?"

"Anlıyorum. Senin deniz mavisi elbisen çok daha güzel. Siyahtan daha fazla yakışıyor."

"O bugün gömüldü. Ağlayamadım."

O sadece "tatlım" diyebildi.

Sessizlik... Bir süre sonra onun suratındaki kas hareketlerini izlerken, "O kendini vurdu..." dedim.

Suratı ifadesizdi. Benim gerginliğim giderek çözülüyordu. Konuşmam gerekiyordu, her şeyi ortaya çıkarmam lazımdı.

"Bunu benim yüzümden yaptı..."

Kendimi taş gibi katı hissediyordum...

"Sen bana her şeyi anlatabilirsin, ama sadece gerçekten istiyorsan, tatlım... Sadece sana yardımı olacağına inanıyorsan. Ben uzun zamandan beri biliyorum zaten oralarda bir şeylerin yolunda gitmediğini... Sen hep böyle sıkıntılı görünüyorsun..."

"Bu konu hakkında konuşmak çok zor ve her şey aslında öyle..."

"Hadi gel, gel, her şey geçti... Sen şöyle iyi bir ağla ve içini dök; bak o zaman kendini çok daha iyi hissedeceksin."

Dilim dolanarak, "Sanki tüm acı içimden çıkmak ister gibi... Kelimeler ile... ama annem, "şok edici" diyor. Üzerine konuşmamam gerekiyormuş. Ama ben o işi onunla yapmak zorunda kaldım ve bu şok edici değil miydi, bunu yapmak zorunda olmam? Ah! Ben dayanamadığım için, iki kez bu konu hakkında konuştum. Bir keresinde ziyarete gelen insanlara ki onlar sonra hemen polise gittiler ve sonra da polis memuru hanıma."

"Al burada bir mendil var..."

"Bütün bunları neden yaptı, bir anlayabilsem? Görüyor musunuz, Bayan Abbott, o bu korkunç şeyleri benimle yaptı ve derdi ki, hepsi çok normal, ama kimse bunun üzerine konuşmamalı... Kafam karmakarışık ve olanları anlayamıyorum. Ve dayanamadığımdan, olanlar üzerine konuşmak istediğimde, kendini vurdu ve öldü. Hepsi benim suçum ve cenaze töreninde ağlayamadım bile. Onu hiç sevmedim. Elbette üzülüyordum, o da topalladığı ve hep acı çektiği için ama o kadar kötüydü ki hemen adileşebilirdi. Bir baba asla, bir aile asla..."

Beni kendine doğru çekti, elini omzuma koydu ve daha önce hiç olmadığı kadar hüngür hüngür ağlamaya başladım.

"Bu tek ailem oydu..." diye bağırıyordum, "keşke hiç olmasaydı." Hüngür hüngür ağlamaktan zor nefes alır durumdaydım.

"Gel... gel... tatlım... Bütün bunlardan hiç haberim olmadı... Sana yapılanların hepsi çok korkunç... Senin bu kadar çekmiş olman, benim gözümün önünde bu kadar mutsuz olman ve kimsenin bir şey bilmemesi..."

"Beni çok korkutuyor ve öldürmekle tehdit ediyordu..."

"Olivia!.."

"Siz her şeyi bilseniz beni bir daha sevmezsiniz... Bir daha benim arkadaşım olmak istemezsiniz. Eminim... Eminim..."

"Olivia, ben seni hep seveceğim ve daima senin arkadaşın olarak kalacağım. Ama bu öyle inanılmaz bir şok ki! Kimsenin bilmediğini ve sana yardım edemediğini düşündükçe!.. Tanrı aşkına sana ne yaptı? Ne kadar sürdü bu?"

"Dört yıl..."

"Ah, zavallım benim... Çok sevindim artık her şeyin geçtiğine... Yani demek istediğim... Peki annen ne diyordu bu olanlara? O da bilmiyor muydu? Fark etmiş miydi?.."

"Bunu polis memuru hanım da sordu. Annemin bundan haberi yoktu. O da korkardı babamdan. Hepimiz korkardık..." Soğumuş çayımı içerken kekimi de yedim. "Bunun üzerine konuşmak sanki intikam almak gibi geliyor bana... Doğru olabilir mi?"

"Olivia, eğer sana iyi bakmakla yükümlü olan, senin iyilik ve refahından sorumlu olan büyükler bir şeyler yapmış ve seni büyük çalkantıların içine düşürüp, seni derinden yaralamışlar ise, senin bu olayların üstesinden gelebilmen için yaptığın ve yapacağın her şey doğru ve adildir. Senin de hakların var... Bunu bilmen gerekir."

"Çok şey var bir türlü anlamadığım..."

"Çok hiddetliyim, yavrum... Kendine bak! Böyle küçük, ince ve soluk benizli. Aç bir kuş gibi görünüyorsun... Senin ebeveynin sana böyle muamele etmeye nasıl cesaret edebildiler! Böyle bir kuvvetin altında böylesine yardımsız..."

Onun hiddeti bana güç veriyordu ve ben şimdi ruhumu temizlemek istiyordum. Böylece başladım...

~ 2 ~

"Her şey dört yıl önce başladı. Nedeni, sanırım, piyano dersleri hakkındaki konuşmaydı. Biliyor musunuz Bayan Abbott, bir bisikletim olmasını dünyadaki her şeyden daha çok istiyordum. Güzel, koyu yeşil, parlak kromlu. Ata binmek de benim tutkum olabilirdi, ancak babacığım – babamı kastediyorum – buna asla izin vermezdi. Onuncu doğum günüm yaklaşırken bir sabah kahvaltı sırasında bana bir bisiklete sahip olmayı mı yoksa piyano dersleri almayı mı daha çok istediğimi sordu. Çok heyecanlanmıştım. Sevinçten deliye dönmüş halde tam 'bir bisiklet' diyeceğim sırada, annemin bakışlarıyla karşılaştım. Biliyor musunuz, bu sadece annelerin sahip olabileceği türden bir bakış. O, Mozart'ı seviyordu ve İsviçre'yi çok özlüyordu; sürekli evde müzik çalınmasının kendisine ne kadar iyi geleceğini söylüyordu. Onun üzgün bakışı bana acı veriyordu ve o anda ben de 'piyano dersleri' diye yanıt verdim."

"Geçen zaman içinde, kendim için bir şeyler istemenin ne kadar kötü olduğunu düşünmeye başladım. Neden sadece başkalarının benden beklediği gibi seçimler yaptığımda, uyguladığımda düşündüğümde ve öyle davrandığımda, sevimli bir kız oluyordum? Sanki benim hiç hatırım yoktu ve önemsizdim. Sanki ben yoktum ve de kendime ait fikrim olamazdı. Bunların hepsi bir şekilde birbiriyle bağlantılıymış gibi görünüyordu. Ben sadece neden olduğunu bilmiyordum. Tamamen çelişkiler içindeydim.

"Her ne olursa olsun, bisikletler ve piyano dersleri üzerine yapılan kahvaltı konuşmasından sonra babam, beni 'yaşamın gerçekleriyle' takdis etmenin zamanının geldiğini söylüyordu. Anneme, 'Bırak bana, Ida. O şimdi yeterince büyüdü,' dedi ve beni alıp çalışma odasına götürdü."

"Kapıyı kapadı ve çiçeklerden, polenlerden, tohumlardan, arılardan bahsetmeye başladı. Kendimi ağır, koyu renkli deri koltuk üzerinde hiç rahat hissetmiyordum; çıplak bacaklarımda kendini ıslak ve soğuk hissettiriyordu. Babam bana, karnımda milyonlarca yumurtalar olduğunu ve tüm erkeklerde olduğu gibi onda da spermaların bulunduğunu söylüyordu. 'Küçücük şeyler, yılan gibi kıvrılan, dolanan," diyordu. Sonra da bana, yakında benden kan akacağını, kötü kokacağımı ve pis olacağımı açıklıyordu. 'Bunu asla kimseye fark ettirme ve her zaman temizliğine dikkat et' diyerek yanlış bir şey yapmışım gibi beni azarlıyordu."

"Onun neden bahsettiğini kavrayamıyordum ve bu bana korku veriyordu. Ötekini de bana daha sonra göstereceğini söylüyordu. Söyleyiş şekli, bana bakışı beni rahatsız ediyordu, sıkıyordu."

"Sonra gidebilir ve her Cumartesi günü olduğu gibi, diğer çocuklar caddede bisikletlerini aşağı yukarı sürerlerken ben arabayı temizleyebilirdim. Babam onlara katılmama asla izin vermiyordu. O konuşmadan kısa bir süre sonra bir akşam yatağıma geldi. Bana dokunmuş olmalı ki, oraya, aşağıya, uyandım ve kendimi çok tuhaf hissediyordum. Sanki çişimi yapmıştım, yapmak zorundaydım veya öyle bir şey. Çok korkmuştum. Ancak beni omuzlarımdan bastırıyordu ve kulağıma, onu çok iyi dinlememi, zira söylemek istediklerinin çok önemli olduğunu fısıldıyordu."

"Şöyle bir an bu fısıltı bana ıslak ve kulağıma o denli yakın, sanki bir kızla fiskos ediyormuşum gibi geldi. Bunu yapan annem veya bir kız arkadaşım olsaydı bu yakınlığı güzel bir şey olarak hissedebilirdim. Fakat o bana, genç kadınların birer 'pısırık' eş

ve sevgili olmasınlar diye, bilmesi gereken şeyleri öğreteceğini söylüyordu. Bunun ikimizin arasında bir sır olarak kalmasını ve hiç kimseye, anneme bile anlatmamam gerektiğini söylüyordu. Sonra bana silahından – bana evin bodrumunda sık sık atış talimleri yaptırıyordu – ve konuşacak olursam beni onunla susturmak zorunda kalacağından bahsediyordu. Bayan Abbott, bunları anlatmak çok zor geliyor."

"Kolunu benim omuzlarıma koyuyordu. Her şeyden kurtulmak istiyordum. Doğruyu yanlıştan ayırmam bana öğretilmişti, ama ben şaşkındım, çünkü gerçek o kadar farklı görünüyordu ki.

"O bana bunun her zaman böyle olacağını, hatta evlensem bile, devam edeceğini söylüyordu. Benim karanlıktan ve hayaletlerden çok korktuğumu biliyordu. Bizim evde hayaletlerin olduğundan bahsediyordu. Eğer uslu olur ve onun her istediğini yaparsam bana bir kötülük gelmeyeceğini söylüyordu. Ben de onu kızdırmamak için her şeyi yapıyordum, ancak o benim aptal olduğumu iddia ediyordu. Onun beni cezalandırması ve bana acı çektirmesi, benim suçummuş. Ondan hep korkuyordum."

Bayan Abbott ateşe bakıyor ve sırtımı yumuşak bir şekilde sıvazlıyordu.

Şimdi içimi dökmüşken çayımı içiyordum.

"Sen hiç öteki çocuklarla eğlenemedin mi veya oyun oynayacak zamanın olmadı mı?"

"Babam beni ötekilerden uzak tutuyordu. Bu nedenle buraya gelmeme dahi izin vermiyordu. O olmadığı zamanlar, annem beni sinemaya veya doğum günü partilerine beraberinde götürüyordu, sanatçılar derneğinden arkadaşlarını da davet ediyordu. Annemin de olmadığı zamanlarda Bayan Dresden benimle ilgileniyordu. Akşam ev ödevlerimi hallediyor, piyano çalıyor veya

bulaşıkları yıkıyordum. O evde olduğunda da yürüyüş yapıyordum."

"Yürüyüş yapmanın ne kötülüğü olabilir ki?"

"Eğer babam oradaysa her şey mahvoluyordu."

İğrenerek ona, geceleri babamla civardaki Yorkshire Bataklığı'na yaptığımız yürüyüşleri anlatıyordum. "Aslında o yerden hoşlanıyordum, orayı güneş ışığında ve rüzgârda, benim İrlandalı cüce terier'im Glenny ile oynarken seviyordum; kuru taş duvarların vadi ve bataklık manzarasında çizdiği kilometrelerce uzunluktaki desene baktığımda kendimi öyle özgür ve mutlu hissediyordum ki. Ben otlar içinde yatıp temiz, sıcak kokuyu teneffüs eder ve tarla kuşlarının uçuşlarını seyrederken Glenny havlıyordu ve tavşan yuvalarını ortaya çıkarıyordu.

"Yine her akşam o önce benim ve okul ödevlerimin üzerine eğiliyordu. Dişlerinin arasından 'şişt, şişt' sesleri çıkartırken üç parmağıyla da dörtnala giden bir at gibi masanın üzerinde tempo tutuyordu ve onun sorularına vereceğim cevapları bekliyordu. Sorular sanki tabancadan çıkan mermiler gibi yağıyordu, matematik veya Fransızca. Öyle ki, şişt, şişt, vuruş, soru, tokat, soru, tokat, vuruş, şişt, şişt. Bana o kadar korku veriyordu ki artık düşünemiyordum; bağırabilirdim ve her defasında fenalaşıyordum. Özellikle o birdenbire 'Yürüyüşe!' dediğinde.

"Bayan Abbott, o topallayarak tepeye tırmanıyordu ve benden elimi yağmurluğunun cebine sokmamı istiyordu. Aslında cep falan yoktu, sadece bir yırtmaç vardı ve onun... onun, biliyorsunuz işte, şeyini tutmamı istiyordu."

Bir yandan gözlerim ayının postuna kaydı.

"O an kusabilirdim. Yıldızlara, yukarıya bakıyordum ve kendi kendime, o kadar nefret ettiğim bu şeyleri yapmak zorunda olmam, acaba Tanrı'nın emri mi diye soruyordum ve bu daha ne kadar devam edecekti? Bize okulda ve Pazar günleri kilisede,

ebeveynlerimize hürmet etmemiz, saygı göstermemiz ve onları sevmemiz öğretiliyordu."

"Aman Tanrım, zavallı çocuk!"

"Ah, Bayan Abbott, zamanla her şey daha da kötüye gitti. Bazı akşamlar orada, yukarıda taş duvarlardan birinin arkasında yere çömelmek ve onu ağzıma almak zorundaydım. Her defasında sertleşiyordu. Neredeyse boğulacağımı hissediyordum. Babam beni saçlarımdan veya kulaklarımdan sıkıca tutarak ileri geri ittiriyordu, kırpılan bir koyunmuşum gibi. Ben hıçkıra hıçkıra ona duyurmadan ağlıyordum. Sanki 'F' tonunda sesler çıkararak dişlerinin arasından nefes alıp veriyordu ve 'F'ler kısa ve yavaş olmaya başladığında biliyordum ki yakında bitecekti."

Bayan Abbott ağlıyordu.

"Ben o... beyaz şeyi yutmak istemediğimde de çok kızıyordu."

"Olivia! Ah, Olivia, ne hasta bir adammış senin baban!

"Bunu polis abla da söyledi."

"Ağlamayı bırak, canım. Sil gözyaşlarını. Koluna değil! Al işte mendil."

Bir yandan burnumu siliyor ve bir yandan konuşmaya devam ediyorum.

"O...o, annemden ve akşam yemeğine davet edilip sonra da polise giden o adamlardan sonra anlatmam gereken kimse oydu. Bana hikâyemi defalarca anlattırdı, başından itibaren, yeniden, tekrar, tekrar, sanki bana inanmıyormuş gibi."

"O buna mecburdu canım, zira böyle hikâyeler uyduran öyle insanlar var ki, o da senin gerçekleri söyleyip söylemediğini bulmak istiyor. Bu senin için eziyet olmalı. Kibar mıydı? Sana karşı dostça mıydı?"

"Ah evet. O üniforma içinde biraz etkileyici, ama çok samimi."

"Bütün bunlar birdenbire nasıl ortaya çıktı?"

Ona, babamın arteritten dolayı üç aylık kur için Ischia Adası'na gitmek zorunda kalmasına ne kadar çok sevindiğimi anlatıyordum. Bana eziyet edemeyecek olması ne rahatlatıcıydı. Dayak yok, azar yok, cezalandırmalar da yok. Bütün gece huzur içinde rahatça uyuyabilecektim. Bu benim için yeni bir yaşamdı, özgürce ve daha mutlu, sadece bazen korkulu rüyalar görüyordum.

"Bir akşam annem, babamın iş yerinden iki İsviçreliyi bize akşam yemeğine davet etmişti. Yemek sırasında birdenbire, 'Olivia, babandan bir mektup aldım. Yarın eve geliyor!' dedi.

Ben dehşetten felç olmuş gibiydim. Her şeyin yeni baştan başlayacağını biliyordum. O kaba kuvvet, o geceler, banyodaki iğrenç sabahlar, acı ve korku, Cumartesileri ve kendimi bağırırken duyuyordum: 'Hayır! Bir daha asla! İsterse beni öldürsün. Onu bir daha görmek istemiyorum!'

Herkes ağızları açık şekilde bana bakıyordu. Onlara her şeyi anlatıyordum, onlara onca yıl onun bana neler yaptığını anlatıyordum.

Annemin rengi atmıştı. Bana büsbütün inanamıyormuş gibi bakıyordu. Ayağa kalktı ve tuhaf, titrek bir sesle, 'Bu doğru olamaz! Bunu bilmiyordum. Tüm bunlardan haberim yoktu. Gerçek olamaz!' dedi. Sürekli olarak bunu tekrar ediyordu.

Adamlardan biri birdenbire yerinden kalktı ve öteki de onun arkasından koşuyordu. Az sonra polis abla Killarney ile birlikte geri döndüler."

"Nasıl oluyor da annenin hiçbir şeyden haberi olmuyordu?"

"Herkes bunu bilmek istiyordu. Fakat görüyorsunuz, anneciğim pek iyi değildir. Geceler boyunca o bodrumda resim yapıyor, viski içiyor, sigara tüttürüyor ve vatan hasretini bastırmaya çalışıyordu. Gündüzleri uyuyarak vakit öldürüyordu. Her şeyle

Bayan Dresden ilgilenmiyordu. Ben kendimi çok kötü hissediyorum."

Bayan Abbott saçlarımı okşuyordu.

"Buraya gelmem iyi oldu, bana yardım etti. Kendi kendime soruyordum, şimdi bana ne olacaktı. Biliyor musunuz, babama hep acımışımdır, kalça ağrıları ve topallamasından dolayı, fakat eğer o arteriti olmasaydı, belki de daha burada olurdu ve..."

"Hişt, canım, hişt! Her şey geçti, gitti. Ne dersin, İngiltere'de kalacak mısın?"

"Kalmak isterdim. Özellikle de böyle bir zamanda. Yorkshire'ı seviyorum ve artık nihayet ben de 'Balık ve Cips' yiyebilirim. O benim öteki çocuklar gibi olmama hiç izin vermiyordu."

"*Balık ve Cips mi?* Ama bunlar pek öyle iştah kabartacak şeyler değil ki, senin özlediğin," diye gülüyordu Bayan Abbott.

"Benim için öyle. Nihayet ben de kendimi ötekiler gibi, içlerinden biri olarak hissedebileceğim."

"Galiba, ne demek istediğini anlıyorum."

"Umarım, size bütün bu olanları anlattıktan sonra, aramızdaki her şey eskisi gibidir!"

"Tabii ki her şey eskisi gibi ve bizim aramızdaki her şey de eskisi gibi kalacaktır, Olivia. Sen ne zaman istersen bana gelebilirsin. Kendini biraz daha iyi hissediyor musun?"

"Evet ama hala biraz tuhaf hissediyorum. Bu öyle bir acı ki, hani insan bileğini burkar ya, öyle bir şey, sanki kalbimi veya ruhumu ya da içimde ne varsa, burkmuş gibiyim."

"Biliyorum. Zamanla her şey düzelir. Büyüdüğünde her şeyi unutacaksın."

"Bayan Abbott, cenaze töreninde üzüntülü olamadığım için ben kötü bir insan mıyım?"

"Hayır. Hissettiğin şey çok doğal. Eğer baban sana onu özletecek, hasret çektirecek hatıralar bırakmadıysa neden üzülesin?"

"Bu neredeyse, kötü ebeveynlere sahip olmak sanki güzel bir şeymiş demek gibi, çünkü onlar sevilenler gibi öyle pek özlenmiyorlar."

"Hayır, yavrum, hayır! Güzel olmayan şey aranmadığında veya özlenmediğinde sevilmediğini gösterir."

Bu cümleyle beni kendine çekiyor ve sıkıca tutuyordu.

Gözyaşlarıma rağmen gülümseyebiliyordum. "Harika değil mi? Artık size gizlice kaçıp gelmeme gerek yok."

"Evet! Hadi çocuğum, şimdi evine git." Kapıya doğru yürüyüp dışarı çıktık. "Şunu hiçbir zaman unutma, sen harika bir insansın. Kendi yolunu çizeceksin."

Bahçenin kapısına doğru giderken caddenin öbür tarafına siyah taştan evimize bakıyordum. Durdum ve dönüp arkadaşıma baktım. O halen eşikte duruyordu. Bir içgüdüye uyarak geri döndüm ve ona doğru koşmaya başladım.

Ona sarıldım ve birlikte hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladık.

~3~

Dönüp cadde üzerinden, güllerin yanından geçerek taş merdivenden yukarıya koştum ve eve girdim.

Buharlı ütünün tıslayan sesi ve yeni yıkanmış buharlaşan çamaşırların ıslak kokusu, bana diğer insanların yuvalarında ne kadar huzurlu ve rahat olduklarını düşündürüyordu.

"Annem burada mı?" diye sordum Bayan Dresden'e.

"Annem burada mı? Annem burada mı? Hep aynı soru." Ona sarılmak istediğimde beni eliyle itti.

Birlikte sessizlik içinde akşam yemeğini yedik ve sonra beni yatağıma çekildim. Bu arada *Just William*'ın dersine konsantre olmaya çalışıyordum, çünkü normalde bundan keyif alıyordum, ancak sonra ışığı kapatmak zorunda kaldım. Babamın evde olmamasına ve artık ondan korkmam gerekmemesine rağmen, evde akşamın böyle geçmiş olmasından dolayı hayal kırıklığı yaşıyordum.

İsviçre malı, minik çalar saatimin kulaklarımdaki tik-takları eşliğinde, bu anlaşılması güç son birkaç günün her saniyesini yeniden yaşıyordum.

Bayan Abbott'a her şeyi anlattığım, onun nasıl tepki gösterdiğini gördüğüm ve benimle konuştuğu için belli ölçüde bir gevşeme hissediyordum. Fakat onunla en kötüsünü, babamın intiharının korkunç ayrıntılarını konuşacak durumda değildim.

Karanlıkta bir o yana bir bu yana dönüp duruyordum. Sıcak basmıştı. Hatıralara karşı direniyordum. Korkudan halen tüylerim ürperiyordu ve her şeyi unutmak istiyordum, ne var ki zihnimde sürekli aynı resimler canlanıyordu.

Başlangıçta Bayan Killarney bana inanmamış gibi görünüyordu. Birçok şüpheli soruya cevap veriyordum. Eğer babama itaat etmezsem, ta ki kulak memeciklerim diplerinden kanamaya başlayıncaya kadar sürekli kulaklarımı çektiğini söylüyordum. (Bakmış ve derinin orada çok kuru ve kabuklu olduğunu tespit etmişti.) Ona hiçbir zaman yeterince uyuyamadığımı da söylemiştim ve bu yüzden de sık sık okulun toplantı salonundaki müsamereler ve dualar esnasında bayıldığımı anlatmıştım. Tansiyonumun çok düşük olduğunu, migren ağrılarım sırasında midemin bulandığını, ellerimde açılmış yaralar, şişlikler, çıbanlar bulunduğunu, zona olduğumu ve çok kuvvetli akıntım olduğunu tespit ettiler.

Sabahları banyoda hasır sandalyeye oturmak zorundaydım. Bacaklarımı sandalyenin kollarını altından sağa ve sola gererek açar ve sonra da önümde yere oturur, beni seyreder ve elleyerek yoklardı. İstediği şekilde oturmam için beni dayaklarla, bacaklarımda yırtıklar oluşuncaya kadar zorlardı.

Bayan Killarney bana hep, onun hasta bir adam olduğunu ve başıma gelenlerin onu üzdüğünü söylüyordu. Bu beni ağlatıyordu.

O anneme ve bana, hiçbir şey olmamış gibi, ertesi akşam istasyona gitme ve babamı trenden alma görevi veriyordu. Ona korkulu rüyalar gördüğümü, bu nedenle annemin benimle uyuması gerektiğini söyleyecektik. Bayan Killarney polisin onunla konuşacağını, tedavi edilmesi ve iyileştirilmesi için onu hastaneye götüreceğini söylüyordu.

Ertesi gece onu istasyonda gördüğümde aklıma, beş yıl önce, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, onunla Basel'de nasıl kar-

şılaştığını geldi. Şimdi orada onu beklerken bu ilk karşılaşmayı yeniden yaşıyordum.

Onu ilk ben görmüştüm.

Kalabalığın arasındaki topallayan adamı. Halen bacağını arkasından çekiyordu ve her defasında da hafif sola doğru sallanıyordu.

Beresinin altındaki daire şeklindeki kel kısım iyice büyümüştü. Altın çerçeveli gözlük, güneş yanığından soyulmuş, lekeli cildini tebarüz ettiriyordu. Onun topallaması bende hep acıma duygusunu uyandırıyordu, öyle kendiliğinden, tıpkı bir kibritin kavına sürülünce ateş alması gibi.

Onun alaycı bakışına, büyük gayretle, bir tebessümle karşılık veriyordum. Kıpkırmızı olmuştum.

Hepimiz tek tek öpüyordu.

Annem bir taksi için etrafa bakınır ve Bayan Dresden de hamallara yardım ederken bana döndü.

"Kime anlattın?"

"Hiç kimseye, hiç kimseye," diye yalan söylüyordum. Sonra onun bekleyen bakışları altında ağzımdan kaçırıverdim: "Halen korkulu rüyalar gördüğüm için annem benimle uyuyor."

Hemen sonra ilk tuzağına düşmüş olduğumu anladım.

Gergin bir suskunluk içinde arabayla eve doğru yol aldık. Geç olduğu için özür dileyip hemen yatağıma yöneldim. Müthiş bir korku duyarak annemin odama gelip yorganın altına girmesini bekliyordum.

Ertesi sabah korkudan kaskatı kesilmiş bir şekilde, annemden benimle banyoya gelmesini rica ettim. Kahvaltıda babam beni araba ile okul otobüsüne götüreceğini söylüyordu. Ağzımdaki lokma o anda boğazımda kaldı. O, benim anneme nasıl baktığımı görüyordu. Bize kimse eşlik etmeyecek miydi?

Onunla arabaya binmek zorunda olduğumu aklım almıyordu. Annem el sallıyordu; şimdiye kadar o hiç bu saatte ayakta olmamıştı, solgun mavi gözleri iyice açılmıştı, kısa, siyah saçlar ilk defa taranmamıştı.

O ise gaza basıyor, fakat her zaman kullandığımız yola sapmıyordu.

Annem ve Bayan Killarney beni neden yarı yolda bırakmışlardı? Neden acaba? Bana ne söyleyecekti, bana ne yapacaktı? Kimse bana yardıma gelmiyordu.

Okula geç kalacaktım. Beni nereye götürüyordu?

Ona yandan baktığımda, koyu esmerliğinin onu daha tehlikeli gösterdiğini fark ediyordum. Ona daha fazla bakmaya cesaretim yoktu. Gözümü önüme dikmiş, ölecek gibi korkmuş haldeydim, kalbim hızla çarpıyordu.

"Kiminle konuştun ve ne söyledin?"

"Neden bahsettiğini bilmiyorum," diyordum. Sinirli bir şekilde hırlıyor ve derhal yeniden susuyordum.

Suskun bir şekilde, gittikçe artan bir hızla arabayı sürmeye devam ediyordu. Birdenbire ölü gibi solgunlaştığımı anlıyor ve bütün vücudumdan sıcaklığın nasıl kaybolduğunu hissediyordum. O arabayı 'intihar bayırına' doğru sürüyordu. Bu yer hakkında çok sık konuşmuştu. Orası Malham bataklıklarında oldukça dik bir yamaçtı.

Haklıydım.

Benim söyleyebileceğim veya yapabileceğim bir şey yoktu. Onunla olan acı tecrübelerimden biliyordum ki korkunç bir şeyin olmasını engelleyebilmek için hiçbir güç veya imkâna sahip değildim. Kötü bir şey olacaktı. Bu defa son olduğunu biliyordum ve kendi kendime, diğer çocukların babalarının neden bu kadar iyi olduğunu soruyordum.

Büyük bir hızla ana caddeden, bataklıktaki o yere doğru dönüyordu. Acaba arabadan atlayabilir miyim diye düşünüyordum, ancak beynim ve organlarım uyuşmuş gibiydiler. Ayrıca böyle bir şey için arabanın hızı da çok fazlaydı. Hem, ölmeden atlamayı becersem bile, o beni tekrar yakalardı. Ne bir yere kaçabiliyor ne de ondan saklanabiliyordum.

Tam gaz ilerliyordu. Bakışı donuktu.

Çabuk olacak. Çabuk olup bitecek. Hiç acımayacak.

Gözlerimi kapatıyordum.

O virajı dönüyordu.

Tek kelime dahi konuşmadan, bana bakmaksızın arabayı çevirip geri dönüyordu. Ancak ben halen rahatlamış değildim, çünkü onun aklından mutlaka daha kötü bir şey geçiyordu. Fakat o beni doğruca otobüs durağına götürüyordu. Okula geç gidecek ve bu yüzden de cezalandırılacaktım. Ne diyebilirdim?

Araba durur durmaz dışarı fırladım.

O ise kılını kıpırdatmadı. Titreyerek otobüsü bekleyip onun bakışlarından kaçmaya çalışırken onun gözlerini bana diktiğini hissedebiliyordum. Hatta ben gülümsemeye çalışıyordum. Sonra şansıma çift katlı bir otobüs geldi ve ben de bindim.

Okulda müdüriyete çağrıldım. Halen sakin düşünemeyecek kadar heyecanlıydım. Müdür bana neden geç geldiğimi sormadı. Ona, okuldan hemen sonra Rosenbergler'e gitmem gerektiğini bana bildirmesi için telefon edilmiş. Babamla bir daha karşılaşmama ümidiyle rahatlayıp derin bir nefes aldım. Sabah yaşanan korku ve gerginliğin geçip gittiğini, her şeyin nasıl olup bittiğini artık düşünmek dahi istemediğimden o kadar memnundum ki nedenlerini kurcalamaya bile cesaret edemiyordum!

Aile dostlarımız olan Bay ve Bayan Rosenberg bana anne ve babamın akşam yemeğine onlara geleceklerini ve benim de orada geceleyebileceğimi bildirdiler. Bunun için bana bir açıklama

yapmıyorlardı. Şaşkına dönmüştüm, zira şimdiye kadar böyle bir şey hiç olmamıştı.

Annemle babam gelinceye kadar huzursuz bir şekilde oturma odasında oturuyorduk.

İçecekler ikram edildikten sonra annem söz aldı.

"Olivia, babası burada yokken *Ave Maria*'yı çok iyi çalıştı. Bize onu çalsa ne güzel olur, değil mi? Evde çok güzel çaldın. Şimdi bize güzel bir çeşni sunmanın tam fırsatı. Eminim bu hepimizi çok memnun edecektir." Daha önce böyle bir şey yaptığına hiç tanık olmamıştım. Kaydettiğim ilerlemeyi fark ettiğini hiç düşünmemiştim. Sinirli bir şekilde ayağa kalktım.

"Şimdiye kadar hiç kimsenin önünde çalmadım," dedim.

Tanıdığım en şişman ve en rahat kişilerden biri olan Bayan Rosenberg, tebessüm ederek bana cesaret veriyor ve "İşte şimdi başlamak için en uygun zaman. Hadi bir dene. Sen elinden gelenin en iyisini deneyebilirsin, hata yapsan da hiç önemli değil. Dene sadece," diyordu.

Böylece piyanonun başına oturdum ve başladım.

Parçayı tek bir hata bile yapmadan sonuna kadar çaldım. Bayan Rosenberg, yemeklerle ilgilenmek için ayağa kalkıp dışarı çıkarken, "Mükemmel! Çok musikişinas bir çalıştı. Çok yeteneklisin," diyordu.

Piyano taburesinin üzerinde döndüğümde, babamın gözyaşlarının yanaklarından aşağı nasıl süzüldüklerini görüyordum.

Büyük bir hayretle ona bakıyordum.

Çabucak anneme bir bakış attım.

O da başını öne eğmiş sessizce ağlıyordu.

Bay Rosenberg o esnada içecekleri tazelemekle meşgul olduğundan hiçbir şeyi fark etmiyordu. Her ikisi de saklamaya çalışarak ellerinin tersi ile gözyaşlarını siliyorlardı. Sonra hep beraber günlük şeylerden konuşmaya başlıyorlardı.

Yatağımda halen sağa sola dönüyordum, kalbim sızlıyordu. Birden fark ettim ki, bu babamdan kalan en son hatıraydı. Babam ağlamıştı!

Ertesi gün tekrar müdürün yanına çağırılmıştım.

Müdür, "Anlaşılan sen çok meşgul bir kızsın! Bugün senin için bir telefon daha geldi. Okuldan sonra Val Arnolds'la birlikte gitmen gerektiğini söylemem istendi," dedi.

Bana bir açıklama yapmamı beklermiş gibi bakıyordu, bense bir şey bilmiyordum.

Bayan Arnolds da bizim kadar şaşırmıştı. Buna rağmen "Hoş geldin," deyip beni, Yorkshire spesiyallerinden oluşan nefis yemeklerle ağırladı.

Val bana göre dünyanın en şanslı kızıydı. Harika bir ailesi ve kendine ait bir atı vardı. Bana bir çift binici pantolonunu ödünç veriyordu ve ben neşe içinde onun midillisiyle tarlalarda enine boyuna gidip geliyordum. Keskin bir ıslık bizi durdurdu.

"Lanet olsun! Bu annemin işareti, eve gitmeliyiz," diye seslendi Val.

Geri koştuğumuzda, annelerimizi ve Bayan Killarney'i evin önünde beklerken gördük. Ben daha gruba yaklaşmadan polis memuru hanım bana doğru geldi. Annemin ağladığını gördüm.

Bayan Killarney kolunu omzuma koyarak beni kenara, çakıl yoldan aşağıya doğru götürüyordu. "Metin olman lazım, Olivia," diye söze başladı. Ve ben hemen anladım. Babamın öldüğünü biliyordum. Şimdi herkes benden, biri öldüğünde insanların yaptığı gibi, üzgün olmamı, ağlamamı bekleyecekti.

"Baban öldü. Kendini vurdu," dedi.

Kendi kendime, acaba kendimi bu kadar hafiflemiş hissetmem yakışık alır mı diye düşünüyordum. Gözyaşı dökemiyordum. Kendimi inanılmaz derecede özgür hissediyordum. Yukarı

Bayan Killarney'e, sonra da yere bakıyordum, zira neredeyse gülecektim, tekrar yukarı bakıp "Ne korkunç," diyordum.

Geri dönüp anneme gittim ve ona sarıldım.

Kendimi ağlamaya zorlayamam, diye düşünüyordum.

Kendimi çok tuhaf hissediyordum. Annemin beni şimdi kucaklaması gerekmez miydi? Konuştuğum için suçluluk duygusu hissetmiyorum. Sadece, onun için hiçbir şey hissetmediğime çok üzülüyorum.

Küçük bir grubun etrafta durduğunu görüyordum. Bir yerlerde biri tavuklar bir araya topluyordu. Onun yüksek sesli gıdaklaması kafamda çınlıyordu.

Annem, ağlamaktan körleşmiş soluk mavi gözleriyle bana bakıyordu. Ölü balıklarınki gibi, diye düşünüyordum. Gözlerimi kapatıyordum ve beni sadece rahat bırakmalarını diliyordum. Öyle korkunç yorgundum ki. Salya akıntıları hiçbir şey yokken ağzıma dökülüyordu.

Annem, "Val'e saatini ver!"diyordu.

Ağzımda biriken tükürükle boğuşurken,"Neden?" diye soruyordum.

"Veda hediyesi olarak," diyordu annem.

Ben saatimle gurur duyuyordum ve onu vermek istemiyordum. Gözlerimi sadece, ileri doğru zıplayan kırmızı saniye göstergesine bir an bakacak kadar açabilmiştim. Aniden o sayıların içinden öne doğru fırladı, gözümü oyuyordu ve ben havayla boğuşuyor, vahşice yutkunuyor, boğuluyordum.

Kendimi toparlamaya çalışıyordum... Kendimi nasıl hissettiğimi fark ettirmemeliydim... Bağırmamalıydım... Uslu bir kız olmalıydım... Zavallı anneciğim... Ona gitmeliyim ve ona destek olmalı, teselli etmeli ve ona ne kadar üzgün olduğumu söylemeliydim... O kadar ölesiye yorgun olmasaydım.

"Olivia! Olivia! Olivia!" Uyandığımda herkes benim ismimi bağırıyordu. Bir yerlerden sevimli bir Yorkshire'li sesi bana doğru süzülüyordu.

"Aman, neyse ki daha iyisin, canım." Bayan Arnolds çenemi okşuyordu. "Sen daha önce hiç bayıldın mı? Aman! Aman! Bizi çok korkuttun, canım," diyordu.

Annem telaşla, "Onda düşük tansiyon var ve uzun zaman ayakta duramıyor," dedi en sonunda.

Bayan Arnolds oturmama yardım ediyor ve bana koyu, şekerli bir çay dolduruyordu. Buraya ilk geldiğimde o şimdiki gibi gülümsemişti ve "Bize biri geldiği zaman, çaydanlık hemen ocağın üzerine konur," demişti. O Val'den çayı çok sevdiğimi öğrenmişti.

Bakışlarımı aşağıya doğru eğdiğimde kol saatimin olmadığını fark ettim. Val onu elinde tutuyor ve ona bakıyordu.

"Gerçekten bu benim olabilir mi?" diye tereddütle soruyordu.

"Elbette,"diyordu annem. "Size çok zahmetler verdik."

Hemen sonra yola koyulduk.

Bayan Killarney arabayla bizi eve götürdü. Duckworth Lane'in halen aynı görünmesine, insanların sanki olağanüstü bir şey olmamış gibi davranmalarına hayret ediyordum.

Küçük bir erkek çocuğu kaldırım taşından aşağı, oluğa doğru işemek üzereydi. Bu manzara karşısında daha da fenalaştım. Bayan Killarney arabayı durdurduğu anda kapıyı açtım. Öğürmelerim bir türlü bitmek bilmiyordu.

Annem benim için özür diledi.

Daha sonra, akşam saatin kaç olduğuna bakmak istediğimde fark ettim ki, saatimi kaybetmek bana babamı kaybetmekten daha zor geliyordu.

Annem ve ben, asla olanlar üzerine, babamın bana yaptıkları ve babamın intiharı hakkında hiç konuşmuyorduk. O günlerde bir gün ortaya çıktı ve ertesi gün tekrar kayboldu. Sanki o ve bizim 'asıl yaşamımız' İngiltere'de hiç var olmamış gibi.

~4~

Son kez o heybetli vücut kısa, hantal bacakları üzerinde merdivenden aşağıya iniyordu. Bayan Dresden bizi terk etmiş ve İngiliz çoban köpeği Chappy'yi de beraberinde götürmüştü. Nedense gidişi ardında hüzünlü bir boşluk bırakmıştı.

O günden sonra evimizde yemek yenmedi.

Lokantalar, çayhaneler, kafeteryalar ve birahaneler annemin ikinci evi olmuş gibiydiler. Zamanımızın çoğunu oralarda geçiriyorduk. Mektup yazarken ve kimi zaman sigara ve içki içerken, kendisini asla rahatsız etmememi rica ediyordu. Ben orada oturup bekliyordum. Zaman zaman kafasını kaldırıyor, bana gülümsüyor ve sessiz bir iç çekerek "Allah'ım! Aman Allah'ım!" diyordu.

Tanıdıklar bizi sık sık yemeğe davet ediyordu.

Kendimi evimde gibi hissettiğim tek yer Clark'lardı. Onlarla sisli bir gün tanıştım. Hava yoğun sisli olduğunda otobüsler Brandford'dan İlkey'e gidemediğinden, ben onların küçük kırmızı tuğladan yapılmış, cumbalı bungalovlarında kalabiliyordum. Bu yüzden, adamların ellerinde fenerlerle ve kornalarla araba ve otobüslere yolu göstermeleri gerektirecek kadar yoğun olan duman ve sisi seviyordum. Clark'ların evinde samimi ve sıcak bir atmosfer hâkimdi. Gladys Clark geniş bir Lancashire diyalekti konuşuyordu ve harika bir espri anlayışı vardı. Onun için ben 'lur', 'ducky' ve 'me darling'dim.

Sonra Elly Zimmermann geldi. Aynı krizli zamanlarda Bayan Dresden'in çeşitli tatlılar yaptığı gibi, annem de bu krizli zamanlarda hep bir teyze veya bir amca davet ediyordu. Onlar da silindir şapkadan çıkan tavşanlar gibi ortaya çıkıyorlardı. Gönüllü olarak geliyorlardı ve annemin ihtiyacı olduğu sürece de makbullerdi, sonra da tekrar bir sihirbazlıkla ortaya çıkana kadar, yıllarca kayboluyorlardı. Bana kalacak yer gerektiğinde annem bu tanıdıklarından birini buluyordu. Bundan nefret ediyordüm. Teyzemin ortaya çıktığında ise yeniden annemle ayrılacağım hissine kapılıyordum. Onun ortaya çıkması benim için iki şey ifade ediyordu: İlki Bayan Dresden'in inanılmayacak derecede şişmanlığı ve ikincisi annemin olağanüstü güzelliği...

Bu zamana kadar sefalet içinde yaşamış ve beklemiş gibiydim. Babamın ani yokluğu ve onun korkunç sonu başıma gelen ani şeylerdi. Kendimi rahatlamış hissetmek yerine, şaşkın ve tedirgin bir şekilde uyuşmuş ve felç olmuş gibi öylece oturuyordum. Hatta onun arabasının sesini duymamak bana garip geliyordu. Ne tuhaf ki, artık korkmak zorunda değildim ve kafama tokat yemeyecektim. Bazen de, o zamanlardaki gibi, aynı saatlerde kendimi bulaşık odasında onu beklerken buluyordum.

Geceleri de hep kötü rüyalar gördükten sonra uyanıyor ve korkudan terliyordum. Işığı açıp günün ağarmasını bekliyordum.

Annemin söylenmesinden kaçmak için kendimi her şeye hazır ve yardımcı olarak göstermeme rağmen günler külfet olmaya başlıyordu.

Evin her köşesinden nefret ediyordum: Siyah taş cephesinden, yeşil süslerinden, yapılmasına yardım etmek zorunda kaldığım girişteki yeşil çitten ve evin önündeki mendil büyüklüğündeki çimlerden. Evin bir duvarı bizim pek tanımadığımız komşu evin duvarında bitiyordu. Bay ve Bayan Brown'la sadece bir kez konuşmuştuk, o da kış için elmalar sandıklarda, eğer biri bozu-

lursa diğerini de bozmasın diye ipek kâğıtlara sarılmış şekilde bize getirildiğinde.

Bir defasında, babam beni yatakta dövüp kafamı duvara vurmaya başladığında, o kadar çok bağırmışım ki Bayan Brown bize gelip ön kapıyı çalmıştı. Babamın ona ne söylediğini duymuyordum. Buna rağmen daha sonra bu olay benim için utanç verici hale gelmişti. Babamla evde yalnız kalmaktan korkuyordum, ancak ondan daha da çok, yapayalnız kalmaktan korkuyordum.

Ancak, Elly Teyze'ye baktığımda bir kelime aklıma geliyordu. Kafa, yüz, burun, bir ağla bir arada tutulan siyah düğüm, göğüs, popo, karın ve ayaklar hepsi dümdüzdü.

Onun ortaya çıktığı andan itibaren, annem ve Elly Teyze beraber konuşuyor, çalışıyor, gülüyor ve beraber geziyorlardı. Özellikle arkadaşlarıyla beraber olduklarında içki içiyorlardı. Bunun kendilerine yardımcı olduğunu söylüyorlardı. Ben kendimi ihmal edilmiş hissediyordum. Sanki istenmeyen, oradan oraya itilen bir mobilya parçası gibiydim. Bu his bende, anneme yaklaşabilmeyi başardıkça hep ağlama ihtiyacını doğuruyordu. Bunu yaptığımda da o ya çok kızıyordu ya da benimle ağlıyordu.

Annem eğer meşgul değil ise, avukatlarını ziyaret ediyor ve o sırada da lacivert tekerlek şeklindeki, kenarını gözlerine kadar indirdiği şapkasını takıyordu. Bu şapka onun iri elmacık kemiklerini iyici ortaya çıkarıyor ve açık mavi gözlerini çevreleyen uzun kirpiklerinde olduğu gibi, yüzüne hafif bir gölge düşürüyordu. Koyu siyah saçları oğlan çocuklarınınki gibi kısacıktı.

Ne zaman bakışsak benim yüzüm yalvaran bir ifade alıyordu. Biz birbirimize bakıp duruyorduk ancak ben gözümü bile kırpamıyordum, zira kırpacak olsam gözyaşlarına boğulacaktım. Annem dudaklarını büzüyordu ve bir süre sonra da yarı tebessümle, yarı alnını buruşturarak, "Ah, ah! Olly, Olly! Gözyaşı yok! Sakın gözyaşı yok! Benim uslu kızım ol ve gülümse!" diyordu.

Cenaze töreni gününden yaklaşan yolculuğuma kadar midem sanki canlı ve vahşi bir şey gibi bana bir saniye bile huzur vermiyordu. Geceleri kramplardan dizlerimi çeneme kadar çekiyordum, demir bir bant göğsümü sıkıştırıyordu ve kurşundan bir ağırlık vücudumu eziyor gibiydi. Yatakta oturup esnemeye çalışan biri gibi, nefes almaya çalışıyordum. Nefes alma çabam uzadıkça, boğulma korkum da o kadar artıyordu. Annem beni artık bir de histerik buluyordu. Ben de kendi kendime kızıyordum, zira bu davranışlarımdan kurtulamıyordum. Geçmişi düşünebildiğimden beri bununla hep savaşmıştım. Nihayet uykuya dalmayı başardığımda da kötü rüyalar görüyordum.

Elly Teyze bir aydır bizde kalıyordu ve artık benim onunla birlikte Basel'e gitme zamanım gelmişti.

Artık o günü hatırlamıyorum, ancak havaalanına geldiğimizde ben sadece bir sinir yumağıydım. Annem evimizi satabilmek için İngiltere'de kalmak zorundaydı. Ben onun yanında kalmayı ve ona yardım edebilmeyi istiyordum, fakat o buna karşıydı.

Bulutların üzerinde süzülme, alabildiğince ince hava ve her an için aşağıya düşebilme duygusu bende baş dönmesine ve mide bulantısına neden oluyordu. Bu yüzden de şık hosteslerden ve Elly Teyze'den utanıyordum. Sürekli taşıyıcı gövdeye bakıyor ve niçin bu kadar uzun, ağır bir şey kolayca kırılmıyor diye hayret ediyordum. Belki de kalbimin çarpması duracak ve ben annemi bir daha göremeden ölecektim. İnişe kadar, vücudumdaki her lif gerilmişti.

İsviçre'de ilk dikkatimi çeken şey insanların birisine gülümsememesiydi. Herkesin acelesi vardı adeta. Gişelerin önünde kuyruk oluşturmuyorlar, bilakis kabaca birbirlerini öne doğru itiyorlardı. Gümrükçüler asık suratlıydı, ancak hayretle gördüm ki Elly Teyze onların bu davranışlarını ne alışılmamış ne de huzursuz edici buluyordu. O da aynı aldatıcı ses tonunu kullanıyor ve o sert ifadeyi takınıyordu. İngiltere'de onu daha çok seviyordum.

zira Yorkshire'li arkadaş topluluğumuzda o daha çok gülüyor ve daha güzel görünüyordu.

Ve nihayet çağırdığımız taksi geldi. Ren nehrine baktığımda hasretle annemi düşünüyordum ve hafızamda, gözlerinde yaşlarla bana 'Basel a mym Rhyn' şarkısını söylediği ve Münster'den, kiliseden, – şimdi karşımda akşamın alacakaranlığında tüm güzelliğiyle duruyor – nasıl bahsettiği canlanıyordu. O halen orada, kırmızı taşlı kulesi ve kocaman baklava dilimi desenli çatısıyla davetkâr ve ulaşılmaz olarak duruyordu.

Köprünün üzerinden Küçük Basel'den Büyük Basel'e giderken bakışlarım Eckhaus'daki kral heykelini yakalıyordu. Kafasındaki altından bir taçla Küçük Basel'lilere kırmızı dilini çıkartıyordu. Feribot nehir üzerine gerilmiş bir metal kablo boyunca bir sahilden diğer sahile gidip geliyordu. Ben onca seneyi İngiltere'de, annem ve babamla 'gerçek bir aile' kurmakla geçirirken, bu feribot yolcularıyla ileri geri kayıp gidiyordu, diye düşünüyordum.

Elly Teyze taksi şoförüne ücreti ödedi ve biz büyük bir apartmandan içeri girdik. Dördüncü kata çıkabilmek için asansöre doğru giderken az daha ayna gibi parlatılmış cilalı döşemede kayıp düşmemek için kendimi zor tuttum.

Her şey tertemizdi.

Hans Amca bir masada oturuyor ve gazete okuyordu. Yerinden kalkmayışı bana tuhaf geliyordu. Elly Teyze onu selamlamak için acele ediyor ve onun alnına küçük bir öpücük konduruyordu.

Ben ona doğru yürüyor ve ona elimi uzatıyordum. O da vitrinlere konan düzenli, sıkıcı, soğuk bir teşhir eşyası gibiydi;. Hans Amca gazetesini okumaya devam ediyordu. Ondan herhangi bir tehlike gelmeyeceği kanaatine varmıştım.

Sonra birden mutfakta uğraşmakta olan eşine seslendi: "Yemeklerimi hemen her gün annemde yiyordum. O haftada üç gün buraya süpürmeye, ortalığı toplamaya ve toz almaya geliyordu. Bütün yatakları da havalandırıyordu. Senin tekrar eve dönmen, evde hazırlanmış yemeklerin tekrar önüme gelecek olması, ne iyi oldu! Annem ekmek, süt, et, patates, soğan ve salata aldı, çünkü ben ona canımın sütlü kahve ve rosto istediğini söylemiştim." Okumasına devam etmeden önce, bana göz kırpıp gülümseyerek, "Git ve mutfakta yardım et, çocuk," diyordu.

Suskun geçen bir akşam yemeğinden sonra Elly Teyze, "Çok yorgun olmalısın. Dur da sana odanı göstereyim," dedi.

Beni içinde iki yatak olan bir odaya götürdü. "Bu odada yalnız uyuyacaksın, Hans Amcan horlarsa sakın korkma, ben de burada uyuyacağım. Acele et şimdi. Sana her şeyin nerede olduğunu göstereyim. İşte burası banyo..."

Kapıyı arkadan kapatıp beni odada yalnız başıma bıraktığında kendimi hem rahatlamış hem de endişeli hissetmeye başladım. O zorunlu gülümseme yüzümden kayboluyordu. Artık her şey yolundaymış gibi davranmayı da bırakabilirdim. Ama midem yine kasılıp kalmıştı. Anlaşılan bütün gece acıdan kıvranacaktım.

Yatağımda rulo yapılmış bir paket gibi yatarken, bir an için acımda bir azalma başladı. Kollarımı dizlerime sarmaladığım zaman kendimi daha az yalnız hissediyordum. Bir saatlik gerinme ve rahatlamadan sonra, öbür tarafıma dönmeye cesaret edebildim. Bu benim eski alışkanlıklarımdan biriydi. Bazen öyle bitkin düşüyordum ki, artı düşünemiyor ve hiçbir şey hissetmiyordum. Annem buna 'wum–wum' yapmak diyordu.

Olduğum yerde bir o yana bir bu yana dönerken yatağın yayları gıcırdamaya başladı. Kendi kendime annemin nerede olabileceğini soruyordum. Annemin: "Ah, ah! Olly, Olly! Gözyaşı yok. Sakın! Uslu bir kız ol ve gülümse," dediğini duyumsadığımda, gözyaşlarım saçlarımı ve yastığı ıslatıyordu.

Uçağa binmeden önce ona sıkı sıkı sarılmıştım ve o bana, "Anneni üzme! Annenin işi zaten yeterince zor. Unutma ki sen mutsuz olduğunda, ben bunu bileceğim ve hissedeceğim. Eğer sen ağlarsan, ben de seninle ağlayacağım. Beni üzmek istemiyorsun, değil mi? Her şey daha beter olmadığı için sevinmeli ve şükretmelisin. Evet, bizim birçok şey için şükretmemiz lazım."

Ayağa kalkıp pencerenin geniş pervazına oturdum. Pencereden dışarı bakarken insanların çoğunun İngiltere'deki gibi kendi müstakil evlerinde değil, apartman dairelerinde oturduğunu fark ettim. İnsanlar bir lambanın ışığında bir masada oturuyor, konuşuyor, birlikte gülüyor ve bir şeyler paylaşıyorlar, birbirlerine ortak oluyorlardı. Herkesin kendisi ile ilgilenecek bir kimsesi vardı.

Onları böyle seyrederken ezikliğimi yavaş yavaş defeden bir sıcaklık beni sarıyordu. Bir sürü ışıklı pencere. Birdenbire, benim dışımda da yalnız insanların olması gerektiğini biliyordum; şehirde ışıkların yandığı her yerde birçok insanın olduğunu bilmek, beni teselli ediyordu.

Kendimi rahatlamış hissediyordum, çünkü iç çamaşırlarımı yıkamıştım ve kimse beni mideme indirebileceğimden fazlasını yemeye zorlamamıştı. Buradayım işte, on dört yıl önce, 1936'da doğduğum şehirde. Uyuyamadığım için çantamı alıp içinden günlüğümü çıkardım. Ona dertlerimi ve en güzel hatıralarımı kaydetmiştim. Okumaya başladım.

BRADFORD, 1949

Anneme resim çizme ve boyama yeteneğinden dolayı imreniyorum. Bir resmin üzerinde çalışırken meşgul, memnun ve ifadeli gözüküyor. Ona baktığımda kalbim ısınıyor, fakat kendimi yararsız buluyorum. Ben hiçbir şeyi yapabilecek durumda değilim. Bu akşam herkes dışarı çıktı. Annem, ba-

bamın Masonlar toplantısına gittiğini, ancak aslında bizim bunu bilmememiz gerektiğini söylüyordu.

Bayan Dresden çoban köpeği olan bir arkadaşını ziyarete gidiyor, annem ise sanat derneğinde. Çok kalmayacaklar, ama ev çok ıssız oldu, ateş sönmek üzere, ancak ben de artık alevlendirmeyeceğim. Zaten yatma zamanı geldi.

Yukarı kattaki şöminede ateş yanmayınca, ev çok boş görünüyor. Kendimi daha güvenli ve anneme daha yakın hissetmek için genellikle onun odasına gizlice kaçıyorum.

Şimdi yataktayım. Bir yaramazlık yaptım ve kalbim halen çılgın gibi atıyor. Sanırım onun hakkında daha çok şey öğrenmek istediğim için odasını karıştırmaya kalktım. Onun ceviz ağacı komodinin en alt çekmecesinde eski bir not defteri buldum. İçini okudum. Her sayfada birkaç kez 'pis' sözcüğüne rastlıyordum. O, evimizi çirkin, Bradford'u pis buluyormuş, havadaki kurum onun beyaz bluzlarını griye çeviriyormuş ve ellerini kirletiyormuş. Şömindeki ateş tavanı ve duvarları pisletiyormuş. Ev işlerine bakan hanımın elleri hiç temiz olmazmış.

Annem adına üzülüyorum çünkü burada çok yalnız ve mutsuz; ancak bu kurum ve pislik içinde o kadar çok güzellik ve rahatlıklar var ki, o onların hepsini resimlerinde canlandırıyor. Bence o resim yaparken etraftaki her şeyi unutmak istiyor. Tıpkı benim unutmak için günlüğüme hikâye ve kompozisyon yazmam gibi. Umarım yazar olabilecek kadar yetenekli biri olabilirim. Dansçı veya tiyatro oyuncusu da olabilirim; şu anda okulda en seve seve yaptığım şey kompozisyon yazmak ve jimnastik yapmak. 'Güzel' sözcüğünü sık sık tekrarlamamak için kelime haznemi genişletmek amacıyla sözlükten eşanlamlılarına bakıyorum. Bu benim hoşuma gidiyor. Annemin kendi günlüğüne yazdığı o ilginç hikâyeyi buraya kopyalayacağım. Benim doğumumdan önceki hayatı

ile ilgili tek bildiğim şey bu ve ben bunu seviyorum. Umarım, annem onun günlüğünü okuduğunu hiçbir zaman öğrenmez. Kopya ederken acele etmem gerekiyor, geldiğini duyduğumda not defterini hemen odasına geri koysam iyi olur. O eve dönerken genellikle taksiye biner.

Annemin çocukluk hatıraları:

Biz köydeyken eski bir Berner çiftçinin evinde kalıyorduk. Çatı tahta kaplamaydı ve her taraftan neredeyse yere kadar sarkıyordu. Sadece evin ön tarafında çatı biraz daha kısaydı, tıpkı alındaki kâküller gibi ve bu açıklıktan da ev davetkâr görünüyordu. Evin içindeyken, insan kendini dev gibi bir anaç hindi tarafından korunuyormuş gibi hissediyordu.

Bir sürü oyuncak bebek evine benzeyen, küçük karolara bölünmüş pencereler, kırmızı gül pembesi ve beyaz sardunyalarla süslüydü. Biz çocuklar, geniş pencere oyuklarında otururken macunları kazımayı çok seviyordum. Kuruttuğumuz ve resmini yaptığımız çiçek ve yaprakları kollarımızı uzatıp toplayabilmek için dört köşeli sürgü pencerelerden birini yukarı itiyorduk.

Güneşin, kararmış eski tahtalarla sıcaktan kavrulmuş o eve aktardığı kokuyu, 'anaç hindi hissini' ve inek çanlarının, kendimi mutlu, güvenli hissettiren, beni uyutan 'bim–bam' melodisini, asla unutmayacağım.

Fırtınaların mahvettiği geceler hariç! Orası düz bir ovaydı ve bize, şimşek çakması ve yangın çıkması durumlarına karşı elbiselerimizi ve ayakkabılarımızı hazır tutamız tembih edilirdi.

Böyle fırtınalı gecelerde, Berner köylüleri masanın üzerinde duran İncil'e sığınıp ilahiler söylüyor, mumların loş ışığında dua ediyorlardı. Hizmetçi kızlar her fırsatta mutfak şarkılarını söylüyorlardı; ben bu şarkıları bugün bile çok seviyorum.

Annemin, küçük kızım Olly'yi, tek torununu asla tanıyamamış olması, çok üzücü. Eğer benim dışımda on bir çocuğu büyüttüğü düşünülecek olursa! Ben, erkek kardeşim Klaus dışında hiçbir kardeşimi hatırlayamıyorum.

Ancak babamı çok iyi hatırlayabiliyorum. O Appenzell'den geliyordu. Hep gülüyor ve şaka yapıyordu veya bir köşede sıcak ocak bankosunun üstünde derinlere dalarak oturuyor ve bugüne kadar bir gelenek olarak gelen kafası aşağıya dönük komik Appenzell piposunu içiyordu. Tütün, çok ufak bir zincirle pipo kafası içinde bağlı olan gümüş kapakçıkla tutuluyordu. Bu pipoyu çok seviyordum. Onun sayesinde babamın ilgi ve yakınlığını kazanıyordum. Pipo içecek keyifte olduğunu sezdiğim an ki bunu çok iyi yapabiliyordum, ona içinde pipo ve kibrit kutusu bulunan deri torbayı götürüyordum. (Bu, daha bizim bir evimizin olduğu zamanlardaydı.) O, parlak siyah deriden, üzerinde küçük, pirinçten basılmış inekler, köpekler ve küçücük iğnelerle tutturulmuş Appenzell'li çiftçiler olan bir kemer takıyordu.

Aynı işlemeler köpeğin tasmasını ve babamın pantolon askısını süslüyordu.

Her şey süslenmişti! Bütün kapılar ve kirişler, tahta kaplamalar, dolaplar, tabak rafları, tahta tavanlar, oyma veya boyama desenlerle güzelleştirilmişti ve duvarlarda tahta gravürler asılıydı. Evin ön cephesinde şatafatlı harflerle, "Tanrı iyi insanı korusun" yazılıydı.

Bizim tereyağımız beyaz ve tatlıydı ve üzerine çukur şeklinde çiçek desenleri basılmıştı. Sabahları dönüşümlü olarak esmer ekmeğimizin üzerine aslanpençesi veya kalp gülü sürüyorduk.

Bazen babam pikolo veya ocarina, ara sıra küçük bir çekiç ile ksilofon benzeri alet çalıyordu; bu neşeli melodiler oradakileri dansa teşvik ediyordu. Bu gecelerde biz kostümlerimizi

giyebilirdik. Hizmetçiler tiz sesle şarkılar söylüyorlardı. Ben bu dünyada daha güzel geceler tanımıyorum. Ve onlar o kadar sade idiler ki!

Ben dünyaya geldiğimde babam köyün içinde koşup herkese 'lalesinin' doğduğunu anlatmış. Laleler onun en çok sevdiği çiçeklerdir. Her yerde yetişiyorlar ve kilometrelerce uzaktan bile görülebiliyorlardı. Annem her gün girişteki hole, elle boyanmış bir süt bakracının içine bir sürü pastel renkli yeni çiçekler koyuyordu. Bakracın iki yanına konmuş parlak pirinçten şamdanlardaki mumlar geceleri lalelerin gölgelerini duvara atarlardı; yatağa gitmek için merdivenlerden çıkarken bunlar dansçıların yansıması gibi görünürlerdi.

Babam,"Ey güzel lale," diye şarkı söylüyor ve ksilofona vuruyordu. O bizim çiçeğimiz ve sadece bize ait olan bir dildi. Benim şarkımdı.

Günün birinde, aniden kayboldu.

Onun yokluğunu çok hissediyordum ve kederliydim, ilk zamanlar onun yokluğunu her saniye hissediyordum, sanki içimden bir parça kaybolmuştu. Daha sonra sadece hatıralarımda yaşıyordu. Onu düşünmek, sanki eski bir yarayı deşmek gibiydi. Sonra bu acı yavaş yavaş azalıyordu, geriye sadece dayanılabilen acıların silik anısı kalıyordu. Köyde dolaşan dedikodular kulağıma geliyordu; 'Hapis', 'borçlar', 'parayı çar çur etme' ve 'sorumsuzluk', ama özellikle 'alkol'den konuşuluyordu.

En çok da, insanlar bana yan baktıklarında ve 'verem'den fısıldattıklarında korkuyordum.

Günün birinde annem, öyle pek sık yaptığı gibi, çocuklarından birini kaybolduğunda, bir yerden dönüyordu. "Gökyüzüne gitti," diyordu sonra. Hepsi birbirinin ardından, o kadar hızlı gidiyorlardı ki aramızda bir ilişki kalmıyordu.

Verem! O korkunç günde annem siyah bir elbise giyiyordu ve yüzünü bir peçenin arkasına saklıyordu. Bu bana tanıdık olmayan birinin yüzüydü, beyaz. Anneminki değil. O eve geliyor ve Klaus'la beni kollarına alıyordu. O zamanlar Klaus sekiz, ben de beş yaşındaydım. O bağırıyordu: "Baba artık yaşamıyor! Bu ev artık bize ait değil! Bizim yeni bir ev aramamız gerekiyor."

Basel'e gidiyorduk. O bütün gün sokaklarda iş ararken biz de ona eşlik ediyorduk. Bitkin düşmüştük ve acıkmıştık. Nihayet annem bir fırına giriyordu. Elinde beyaz bir kâğıt torba ile geri geliyordu. O önden yürüyerek, bizi dik bir tepeden, Basel'in eski şehir duvarındaki, bir zamanların giriş kapısı, Spalen Kapısı'na doğru götürüyordu. Bir kasabın önünde duruyordu. O anı asla unutmayacağım.

Her birimize bir sandviç veriyordu ve "Çocuklar, vitrindeki sucuk, salam ve jambonlara bakmanızı istiyorum. Ekmeği ısırdığınızda onları gözünüzün önüne getirin, gördüğünüz şeylerin tadını alacaksınız. Sadece tüm o etleri yediğinizi düşünün," diyordu.

Annemiz ağız tadıyla ekmeği ısırıyordu. Yapmacık bir neşeyle gülüyor ve sarımsaklı bir sucuğu tadını öyle bir tarif ediyordu ki, onu tadı bugün bile hatırımda.

O küçük bir pansiyonda iş buluyordu. Ne kadar çabuk yaşlı ve kırılgan göründüğünü hatırlıyorum. Onun ellerini asla unutmayacağım. Boş zamanlarında resim yapıyordu. Gerçi elleri gut hastalığından dolayı kötürümleşmişti, ancak bu onu işinden sonra, fırçayı alıp resim yapmaktan alıkoyamıyordu. Deforme olmuş parmaklarıyla resim yaparken yüzünde daima korku verici yenilgiyi kabul edemeyeni bir kadının tebessümü bulunuyordu. Onun çiçek ve sarmaşık resimleri harikaydı. Kendine hedef tespit ediyor, tüm zorlukları, günlük, ısrarlı ve disiplinli alıştırmalarla aşıyordu.

Ben bu sıralarda yetimler yurduna girmiştim. Hayatımın bu bölümünden ne söz etmek ne de hatırlamak istiyorum. Bu dönemden hatırlamaya tahammül edilebilecek tek bir kesit var: Kendimi kullanılmış bir hizmetçi kız gibi görüyordum ve günün birinde karanlık koridorda, tüm bana yapılanlara karşı intikamımı almak için, servis yapmam gereken Makkaroni'nin üzerine çişimi yaptım.

Annem daha da hastalanmıştı. Ben hastane masraflarını karşılayabilmek için bir diş doktorunun yanında yardımcı olarak çalışıyordum. Sonra Marc ile karşılaştım. Para parmaklarımın arasından kaçıp gidiyordu. Masraflar ezici olmaya başlamıştı. Annemi yaşlılar evine sevk etmek istiyorlardı, fakat Marc, bunu önleyecek ve bana maddi destek sağlayacak kadar düzgün bir insandı.

Az sonra da annem ölüm döşeğindeydi.

Ben bunu uzun zamandan beri hissediyordum, ancak, inanmak istemiyordum. Gençken kendimi canlı hissetmeye müthiş ihtiyaç duyuyordum, özellikle şimdi, annemin ölümünün yaklaştığında. Ölüm! O görmezlikten geldiğim şey, babamın zamansız gidişinden sonra, şimdi annemi söndürüp götürüyordu. Kaçınılmazdı.

Ben bir baloda cüretkâr ve çılgın kostümümden dolayı birinci seçilirken, annem beni ebediyen terk ediyordu. O yalnız başına ölmüştü. Kendimden nefret ediyordum.

Keder ve suçluluk duyguları beni bunalıma sürüklüyordu. Marc'la sürekli kavga ediyordum. Maddiyatçılığıma karşı savaşıyordum. Bunu alkolle unutmaya çalışıyordum. Yaşamın ardından koşuyordum, ancak, beklentilerim azalıyordu. Sanatı hayatımın mesleğini yapma yolundaki ümidim kayboluyordu; onu asla başaramayacaktım. Heykeltıraşlık ve resim derslerini bırakmak zorunda kalacaktım. Tüm hayallerimden vazgeçiyordum.

Nasıl şuur bulanıklığı içinde çalışmış olduğumu hatırlıyorum. Günün birinde, düşüncelere dalmış bir vaziyette, diş doktorunun yanında duruyor ve ona, istediği aletleri veriyordum. Aniden bir koku ile burnumun direği kırılıyordu. Bir refleks ile kendime geldim ve hastanın sonuna kadar açılmış ağzına ve diş doktoruna doğru yukarı baktım. Yaşlı bir kadın sandalyede oturuyordu. Çok eski zamandan kalma takma dişleri tutsun ve yaralı diş etlerine temas etmesin diye küçük gazete parçalarını altına sokuşturmuştu. Her defasında bir parçacık daha, ta ki hepsi çürüyüp iltihap yayılıncaya ve hepsi iğrenç bir şekilde kokmaya başlayana kadar.

SON

Kendimi çok yorgun hissediyordum. Pencereden şehirdeki ışıkların birçoğunun sönmüş olduğunu fark ettim.

Günlüğümü yastığımın altına ittim ve son sayfayı öptüğüm için kendimi aptal gibi hissetmeye başladım. Yatakta dikkatlice ileri geri sallanıyor ve yayların gıcırdamamasına dikkat ediyordum. Bu esnada uyumuş olmalıyım.

Rüya görüyordum... Kendimi, İngiltere'deki evimizin arka bahçesinde kum çukurunda güvende hissediyordum. Kum nemli ve temiz kokuyordu. Güvendeydim çünkü sinirli sesler duymuyordum. Kumdan kürekle bir yığın yapıyor ve elimle vurarak sıkılaştırıyordum, sonra da parmağımla üzerine desenler çiziyordum ve kendi kendime, acaba toprağa, beni buradan Basel'e, annemin yanma götürebilecek bir delik açabilir miyim diye soruyordum. Onun eksikliğini duyuyordum. Yalnız olduğuma seviniyordum çünkü yalnız olmadığım zamanlarda hep kötü bir şey oluyordu.

Ayağa kalkıp kendimi bir anda kuma bıraktım. Klaç! Klaç! Klaç! Kumu bir elimden öbür elime atıyordum. Kumlar her tarafta uçuşuyordu. Ne güzel bir koku! Kuşlar cıvıldıyorlar ve ötüyor-

lardı çünkü onları üzen kimse yoktu. Hiç kimse onların kanatlarını, tüylerini koparmıyor ve onlara berbat, pis kokulu, çirkin, kötü kuşlar olduklarını söylemiyordu. Kendim olmam niçin bu kadar kötü? Annemin eksikliğini hissediyordum. Ağzıma kum kaçmıştı ve onu tükürüyordum. Birine bir şey hediye edilmesi, acaba ondan hoşlanıldığına bir işaret midir? Kum kovacığını ve ona ait olan kürekleri göğsüme bastırıyordum. Onları bana annem hediye etmişti. Devirdiğim kum kovasından oluşan kum tepesine küreğimle vururken çıkan gürültü hoşuma gidiyordu. Alttaki tüneller çöküyordu. Sanki canlı bir şeymiş gibi, kum yan taraflardan parçalanıyordu. Üstüne atlıyor ve her şeyi yerle bir ediyor, sonra da kumdaki ayak izlerimi inceliyordum.

Acaba annem güvende mi? Bir tramvay veya bir araba onu ezebilirdi. Bir gömüyü topraktan çıkartmak için çömeliyordum ve sonra onlar yine ortaya çıkıyorlardı. Bu korkunç ve huzursuz edici duygular, sürünerek sırtımdan, boynumdan yukarı tırmanıyor, göğsüme ve karnıma yerleşiyorlardı. Her gelişlerinde adeta boğuluyordum. Nefes almak zorlaşıyor, hava taş bir duvara dönüşüyor, onu teneffüs etmek istemiyordum. Büzülüyorum, kıvrılıyorum, düz sırtüstü yatıyorum, kalçamı kaldırıyorum, tekrar oturuyorum, havayı teneffüs etmeye çalışıyorum, içime çekiyorum, çekiyorum, çekiyorum, ta ki esnemem gerekiyormuş da yapamıyormuşum hissi doğuncaya kadar.

O berbat koku, beni her defasında cezalandırdığı koku hâlâ burada! Bu, kumun kokusu değildi. Dizlerimin üzerine çömeliyor ve bir köpek gibi kokluyordum. Hayır! Bu benim! O ve çocuk bakıcısı, "Küçük erkek çocukları kokmuyorlar. Kız çocukları pis kokuyorlar!" diyordu. Neden? Bakıcı kıza beni yıkamasına izin verseydi ben de sabun ve pudra kokacaktım ve yaralarım olmayacaktı. Ama o yasaklıyordu. İçinde kendimi rahat ve bir erkek çocuğu gibi hissettiğim parlak kırmızı pantolon takımımı çok seviyordum. Yataktaydım. Babacığım yatağın yanındaki sandal-

yeye gidiyor ve pantolonumu kaldırıyordu. Pantolonun bacaklarını parmaklarıyla ayırıyor, tam ortasını kokluyor ve tiksintiyle yüzünü buruşturuyordu. Takımı yere atıyor, sandaletimi alıyor ve bana vurmaya başlıyordu. Ben çarşafın altına saklanıyordum. Kendimi çok kötü hissediyordum.

O bağırarak "Sen iğrenç, pis kızsın!" diyor ve kapıyı arkasından vurarak kapatıyordu.

Yatağın içinden usulca çıkıp altın çerçeveli uzun aynanın önünde duruyordum. Çok çok küçük ve zayıftım; yüzüm, lacivert gözlerimle sarı saçlarımın dışında, renksiz görünüyordu.

Aynadaki kıza soruyordum: "Neden bu kadar iğrençsin?" Orada duruyor, aynaya bakıyor ve gülümsemeye çalışıyordum. Bir an için kendimi iyi hissediyordum. Hiç de düşündüğüm kadar iğrenç görünmüyordum. Fakat biliyordum ki bunu sadece, kalın, geniş ve beyaz flanel geceliğe borçluydum. Onun altında ürkütücü bir şey vardı. Yanlış bir şey. Her şeyi mahveden o bacaklarımın arasındaki şey. Bu şeyden dolayı herkes benden nefret ediyordu. Annemin beni boyuna terk etmesinin veya beni uzaklaştırmasının sebebi belki de buydu. Benim böyle bir şeyim olduğunu unutsunlar diye vermeliyim, vermeliyim, iyi olmayı denemeliyim.

Tekrar kum çukurundaydım, kum kovasını yeniden göğsüme bastırıyordum. Hatırlıyorum da son defasında, o geldiğinde heyecan dolu bir şekilde onun gelişini beklemiştim, nihayet taksiden indiğinde, kendimi yorgun ve ağır hissediyordum. Bütün dünyada annemle birlikte yaşadığım anlarla karşılaştırabilecek hiçbir şey yoktu. Sanki erimiş, onunla bir bütün olmuştum. Onun gülümsemesini, ses tonunu, ellerinin dokunuşunu, gözlerinin ifadesini seviyordum. Kum kovasını ve kürekleri bana hediye eden oydu. İçimden parlıyordum ve bana çok sıcak basıyordu. O benim yakınımda olduğunda, hiçbir şey beni rahatsız edemezdi. Bana boyuna bu kadar acı verdiği halde, neden gidiyordu? Bu

keder benim içimden bir şeyler kopartıyordu; bu babamın beni döverken verdiği acıdan daha çok acı veriyordu. Bu beni doğruca kalbimden vuruyordu. Her şey açığa çıkacak ve öleceğim diye korkuyordum, fakat ölmemeliydim, çünkü annem için var olmalıydım. Uslu bir kız olmalıydım, çünkü annem son beraberliğimizde ona karşı iyi olmadığımı ve bir gün aniden ölecek olursa benim çok pişman olacağımı söylüyordu. Benden ayrıldığında çok ağlıyordu. Geçen defa, taksiyle uzaklaştığında, içimden bir parçanın koptuğunu hissediyordum ve günün birinde herhalde tümüyle kopacaktı. Evlekler kazıyor ve sandaletlerimi kumla dolduruyorum. Popomu ıslatmamalıydım! Fakat annemin yokluğunu hissediyordum ve bir süre daha burada oturacaktım.

Birdenbire bakıcı kız beni kolumdan yukarı çekti. Nereden geldiğini fark etmedim bile. Üstümdeki kumları silkeliyordu.

"Hadi İçeri gir! Yemek zamanı! Neden hep ıslak yerlere oturuyorsun ve sandaletlerini kumla dolduruyorsun? Pantolon ve çoraplarını artık temizleyemiyorum. Sana bunu kaç defa söyledim."

Onu seviyordum ama bu yemek saatleri içimi kararttıyordu. Her defasında, annem gittikten sonra, bakıcı kız tarafından bana yedirilen yemekleri midem almıyordu; tekrar gırtlağıma kadar geri yükseliyorlardı. Her öğün bir savaştı. Günde üç öğün yemek yemekten nefret ediyordum ve bunu her gün yapmak zorunda kalıyordum. Aynı şekilde ardından gelen şeyden de nefret ediyordum. Bakıcı kız yemeği ağzıma tıktıktan sonra, bu defa da derhal çıkarmaya çalışıyordu.

"Bu oturakta kakanı yapana kadar oturacaksın!" Oturağın soğuk kenarları etimin içine işliyordu. Utanç vericiydi, annemi özlüyordum. Sonra onun bakışının merdivenden yukarı tırmandığını görüyordum. Kollarımı çapraz yapıp ayaklarımı çekmeye çalışıyordum, fakat oturak mani oluyor, bu yüzden de duruşum biraz daha güzel görünsün diye, öne eğiliyordum. O kokudan nefret ediyorum.

Bakıcı kız beni bir tüy gibi ayağa kaldırıyordu. Sanki bir bebekmişim gibi beni masanın üzerine koyuyor ve popomu siliyordu. Ben artık böyle bir şey için çok büyüğüm! Popomu ve yüzümü kremliyor, Nivea'nın o iğrenç kokusu ellerine siniyordu. Babam ise hep yanımda duruyordu. Beni seyrediyor ve yapacağını yapıyordu. Babam, "Erkek çocuklar daha sevimlidir. Sen ayakta bile işeyemiyorsun!" diyordu. Bu bende mide kramplarına yol açıyor, sanırım midem de bulanıyordu. Gözleri pek tuhaf oluyor, yüzü kızarıyor ve daha da kızarıyordu. Ben acıyan bacaklarımı kapatmak istiyordum, fakat o onları yine ayırıyordu. Yüzüme bile bakmıyordu. Yanağında sürekli tikleri dikkatimi çekiyordu. Ondan kaçıp saklanmak istiyordum ama bu çok korku vericiydi. Canım yanıyordu. Salyası siyah ekin anızı sakalının üzerinde çenesine akıyordu. Hareket etmeye cesaret edemiyordum. Aniden tuhaf sesler çıkarıyordu; bir guruldama, kekeleme, inleme. Kendi canını yakmış olmalıydı, zira birdenbire bükülüyor ve lavaboya koşuyor, sırtını bana dönüyor ve ağır nefes alıyordu.

Bakıcı kız geri geldi. Terden yapış yapış olmuş saçlarımı alnımdan siliyor ve pantolonumu yukarı çekiyordu. Beni yere bıraktığında, sanki uzun süre çömelmişim gibi bacaklarım sızlıyordu. Topallarken yara yerlerimi hissediyordum. Bu acıyan şey, küçük kızları mahveden şeydi. Bakıcı kız beni hep öyle çağırırdı: "Küçük kız, biz yürüyüşe gidiyoruz!" veya "Küçük kızlar için yatağa gitme zamanı."

'Kız' sözünden iğreniyordum. Onu duyduğumda, bakıcı kızın yıkamaya izinli olmadığı yaralı, kırmızı şeyi görüyor, hissediyor, kokusunu alıyordum.

Odamda bir sandalyede oturuyordum. Gözlerimi kapatıyor ve kollarımı sanki kanatmış gibi çırpıyordum. Ayak parmaklarımın ucunda yürüyerek merdiven korkuluklarına kadar geldim, ileri geri gidiyor, kanat çırpışlarını taklit ediyor ve aniden uçuyordum! Ben bir kuştum ve kuş olmaktan mutluluk duyuyordum. Hatta dişi

bir kuş olsam bile. Uçuş her zaman iyi gidiyordu, ancak, başarı sürekli olmuyordu. Kanatlar ses çıkarıyordu, onlar bunu duyabilir ve bana uçmayı yasaklayabilirlerdi. Merdiven korkuluklarına konuyor, aşağı atlıyor ve tekrar uçmayı deniyordum, ama olmuyordu. Yeniden deniyordum, fakat bir türlü olmuyordu.

Bakıcı kız gelip beni yatağa gönderdi. Her gece olduğu gibi duamı okudum: "Lütfen Tanrım, beni bu gece bir oğlana çevir, lütfen! Benim bir oğlan çocuğu olarak uyanmamı sağla! Ben yarın babam için iyi bir erkek çocuğu olacağım. Lütfen, Tanrım! İyi geceler! Amin." Rüyamda, uyanığım zaman hâlâ kız olduğumu görüyordum. Bunun sadece bir rüya olduğunu biliyordum ve uyanmak istiyordum, fakat olmuyordu. Annem keşke geri gelebilseydi. Yatağımın yanındaki sandalyede mavi bir pantolon takım duruyordu. ""Bu yeni mi, Nanny?" diye sordum.

"Aptal, sen bu maviye ezelden beri sahipsin."

"Ama kırmızısı nerede?" Bana takıldığını sanarak deşmeye devam ediyordum.

"Senin hiç kırmızın olmadı! Bu nasıl bir hayal gücü?"

Bu garip bilgiye dayanarak, halen rüya görüp görmediğimi kendi kendime soruyordum. "Ama dün kum çukurunda sen, benim kırmızı pantolonumun arkasına yapışmış kumları vurarak temizledin. Hatta onu temizleyemediğini söyledin. Bende dört tane kırmızı var."

"İşte, yine başladık! Sen dün kum çukurunda değildin ki. Zamanımız yoktu. Nanny Smith'i ziyaret ediyorduk ve senin hiç kırmızı pantolon takımın olmadı."

Çekmeceye koştum. Orada katlanmış vaziyette üç tane mavi pantolon vardı.

"Ama Nanny! Bizim Nanny Smith'e ziyarete gitmemiz önceki gündü ve elbette ki kırmızılarım vardı. Sen yenilerini oraya koydun. Benimle dalga geçiyorsun."

Daha önce Nanny'yi hiç böyle kızgın görmemiştim.

Beni kabaca yatağımdan kovup tuvalete oturmamı söylüyordu. Oturak yoktu. Gülmem mi yoksa ağlamam mı gerekiyor bilmiyordum, ama bu ilerlemenin anlamı ne olabilirdi!

Bana Almanca, hayal kurduğumu söylüyordu. Kendisine şaşkınca bakmış olmalıydım ki şöyle dedi: "Sen hikâyeler uyduruyorsun! Sen her zaman iyi bir yalancıydın! Senin çok geniş bir hayal gücün var!" Devam ediyordu: "Sen çoktandır tuvalete gidiyorsun. Ne zamandır oturağı kullanmıyorsun!"

Bu bakışları beni korkutuyordu.

O akşam merdivenlerden yukarı çıkmadı. Nanny'nin benim için suyla doldurduğu küvete girmeliydim. Artık soru sormuyordum. Köpüklü bir sabunla vücudumu yıkarken ona oramın ne kadar yandığını belli etmemeye çalışıyordum.

Nanny "Günün en güzel anı, değil mi, küçük kız? Kendimizi bildik bileli bu anı seviyoruz, öyle değil mi?" diyordu. Yaralarıma krem sürüyor, sonra da üzerine pudra döküyor ama bunları bir çocuğa yaptığı gibi masada yapmıyordu.

Sonra o geri geliyordu, yanında da annem! Öyle aniden! Gerçek olamayacak kadar güzeldi, inanamıyordum! Daha önce hiç olmamış bir şekilde üçü beraber konuşuyorlar ve bakışıyorlardı. Hatta bana orada olduğumu da hissettiriyorlardı! Sanırım biz artık bir arada, mutlu bir aile idik. Sonra babacığım "Savaş çıkacak," dedi. Anneciğim ise, beni Basel'e götüreceğini ve bakıcı kızın ise aynı şekilde İsviçre'ye geri döneceğini söylüyordu. Babacığım Yorkshire'de kalmaya devam edecek ve Bradford'da bir İsviçre firması için çalışacaktı.

Onunla vedalaştığımı artık hatırlamıyorum. Sanırım bu andan itibaren acılar geçmişte kalacaktı. Ben artık ebediyen annemin yanında olacaktım...

Uyanıyordum. Elly Teyze'nin kuş tüyü yatağına sarılıyor, terliyor ve sürekli olarak kendi kendime "Ebediyen anneciğimle, her zaman için ebediyen anneciğimle," diyordum.

Işığı yaktım. Asla rüyanın tamamını hatırlayamıyordum ama o sık sık geri dönüyor, cinlik yapıyor ve onu tutmak istediğimde, sıyrılıp kayboluyordu. Şimdi ondan uyandığımda, üç yaşındaki bir kız çocuğuyken savaştan az önce İngiltere'yi terk edip son kez Basel'de olduğumuzdaki gibi o zamanların hisleri etkisine giriyordum. Yatakta oturuyordum, çünkü tekrar uyumaktan korkuyordum.

Yakında anneciğim Basel'e gelecekti ve bu kez her şey yolunda gidecekti. Geçen sefer Hitler buna engel oldu. Ben yedi veya sekiz yaşındayken sık sık 'Cafe Huguenin'de otururduk. Bugün onu taksideyken gördüm. Anneciğim oraya sık sık arkadaşları, Sonja Teyze, Betty Teyze ve Maja Teyze'yle gülmek ve tartışmak için gidiyordu.

Okul zamanım gelene kadar onlarda kalıyordum.

Yan masadaki kadını bu kadar net hatırlamamın nedeni neydi? Bu hanım bir film yıldızı gibi hareket ediyor, çay içerken küçük parmağını kıvırıyor ve fazla zorlanmadan sırtını dik tutabiliyordu. Sanki bir fotoğrafçıya sürekli poz veriyormuş gibi. Çok hoştu, siyah kirpikleri ve kırmızı ojeli tırnakları vardı ve tiril tiril krem rengi ipeğe bürünmüş, inciler takınmıştı.

Sebepsiz yere ağlama ihtiyacı duyuyordum.

Hatta tuvalete gidip tekrar kabinden çıktığımda o hanımın da orada olduğunu hatırlıyorum; ikimiz de aynanın karşısında duruyorduk. O çok güzeldi. Kafasını hafif eğik tutuyordu, mankenlerin durduğu gibi. Yanımdan geçip odadan süzülerek çıkarken arkasında bir parfüm bulutu bıraktı. Onun yürüyüşünü taklit etmeye çalışıyordum. Burnunun ucundan aynaya bakışıyla alay ediyor ve kıs kıs gülüyordum. Anneciğimi özlüyor ve onun "Oli-

via, senin harika bir espri anlayışın var," dediği o nadir anları arıyordum. O gün terbiyeli davrandığım için çok mutluydum. Bir defasında restoranda, önüme konan ıspanağı yiyip bitirmek istemediğim için, tüm insanların gözü önünde, köşede dikilmek zorunda kalmıştım.

Annemin bulunduğu masaya geri dönerken, en çok sevdiğim, favorili ve güler yüzlü garsona uğrayarak ona çocuk kitaplarına bakıp bakamayacağımı soruyordum. O pasta tezgâhının arkasındaki çekmeceden kitapları çıkartıp bana veriyordu. Düztaban olduğu için ördek gibi yalpalıyordu. Ona seyretmeyi seviyordum.

Her zamanki gibi anneciğim bunu fazla büyütüyor ve ondan kendisini rahatsız ettiğim için özür diliyordu. Ben de kızaran suratımı kitapların arkasına saklıyordum.

Benim için okula gitme zamanı geldiğinde bir öpücükle anneciğimle ve teyzelerle vedalaşıyor ve kalı kaplı geniş döner merdivenden aşağıya iniyordum. Basel'in sokaklarında tek başıma yürürken kendimi çok büyümüş hissediyordum. Bir defasında da tramvayda çok üzgün göründüğü için, yaşlı bir kadınla konuştum. Ama o bana, sessiz olmamı ifade eden bir bakış fırlatıp kafasını çevirmişti.

Genellikle tramvaydan atlıyordum, öyle ki okul çantamın içi çalkalanıyordu, iki ayağımın da aynı anda sırası gelsin diye, kaldırıma kadar tek ayağımla zıplıyordum, sonra da öteki ayağımı kullanıyordum.

Okula giderken yol boyunca kaldırımdaki aralıklara basmamam gerekiyordu, bu çok bela getiriyordu. Kocaman, kırmızı kuleli ve saatli taş binaya ulaşıncaya kadar kendimi mutlu hissediyordum. Beni sıkıyor olmalıydı ki o gri, kenarları çatlayıp dökülmüş beton merdivenleri zorla tırmanıyordum. Soğuk demir korkuluklardan elim ıslanıyordu. Kurşunkalemlerin, deri, cila ve dezenfekte sabunlarının kokularından nefret ediyordum. Sınıfa girmek için bütün cesaretimi toplamam gerekiyordu.

Gotthelf Okulu'na gittiğimde dokuz yaşındaydım. Yvette sınıfın en güzel kızıydı ve ben onun yegâne kız arkadaşı olmak istiyordum. Oysa o, anne babası ve bir erkek kardeşi olmasına rağmen, oyun oynayabileceği ve kendileriyle neşeli şeyler yapabileceği birçok kız arkadaşı olsun istiyordu. Anneciğimin benim yatağıma ve elbise dolabıma boyadığı kırmızı, mavi ve yeşil çiçekler ve kalpler benim yalnızlığımı gidermiyorlardı. O sık sık dışarı çıkıyordu. Onun yanında yaşayabildiğim sürece bu beni rahatsız etmiyordu. Bu arada babamla ilgili hatıralar da siliniyordu. Onun bizde hiç resmi yoktu. Gıda maddeleri karneye bağlanıyordu. Savaş üzerine çok konuşuluyordu ve sadece akşam dua ederken babamı düşünüyordum. "Lütfen, Tanrım, babacığımın başına bomba düşürme." Ancak o Bradford'da Hitler'den zarar görmediği için bizden daha fazla güvendeydi.

Herkes Hitler'den nefret ediyordu. İsviçre'ye geri döndüğümüzde anneciğim beni onun yüzünden Nanny'nin ebeveyninin yanına göndermişti. Biz Alman sınırının çok yakınında yaşıyorduk; Fransa sınırı da uzak değildi, bu yüzden öğretmenimiz Basel'e 'üç ülkenin kesiştiği nokta' diyordu. Biz, eğer Hitler sınırı geçerse hepimizi, hatta çocukları bile, tıpkı Yahudilere yaptığı gibi, öldürür veya gazla zehirler diye düşünüyorduk. O beni öyle çok korkutuyordu ki geceleri uyuyamıyordum. Aklımdan ona uzun uzun mektuplar yazıyordum.

Sevgili Bay Hitler,

Lütfen daha fazla Yahudi'yi yakalayıp öldürmeyiniz. Lütfen bütün dünyaya karşı daha fazla savaşmayınız. Almanya yeterince büyük ve güzel. O tümüyle de size ait, neden bununla yetinemiyorsunuz? İsviçreliler, çok daha küçük olmasına rağmen İsviçre ile yetiniyorlar. Niçin bir ülke kendi sınırları içinde kalmaya razı olamıyor? Biliyor musunuz, Yahudiler de insan. Onlar da bizden. Onlar da bizim gibi aynı duygulara sahipler. Anneniz size iyi kalpli ve sevgi dolu olmayı öğret-

medi mi? Yeterince sevgi almadınız mı? Ben sizi seveceğim ve size dünyanın herkese ait olduğunu, herkesin mutlu olmaya hakkı olduğunu öğreteceğim. Anneniz, yaptığınız bu korkunç şeylere ne diyor? Peki ya vicdanınız? Ya, Tanrı varsa? Anneniz toplama kamplarınızın resimlerini gördü mü?

Babaların, annelerin ve çocukların birbirlerinden ayrılırken birbirlerini kaybedip ve yaşayıp yaşamadıklarını dahi bilmedikleri için ıstırap çektiklerini biliyorsanız, nasıl yaşayabiliyor ve uyuyabiliyorsunuz? Lütfen Bay Hitler, bunları bitirin artık. Şu sıralar okulda, iyi kalpli ve sevgi dolu olan, İsa hakkında bir şeyler öğreniyoruz, ama onu da öldürmüşler. Onun hakkında biraz okuyamaz mısınız? Çok iyi bir kitap var, İncil. Aslında sizin özünde kötü olmadığınızı biliyorum, sizin çoban köpeklerini, Beethoven'i ve adı Eva Braun olan bir kadını sevdiğiniz söyleniyor. Bir düşünün, o veya anneniz veya köpek öldürülüyor! Bundan hiç hoşlanmazdınız, değil mi? Ben de köpeklerden ve Beethoven'den hoşlanıyorum, Mozart'ı daha çok sevmeme rağmen Beethoven'in işitme yeteneğini kaybetmesini çok üzücü buluyorum. Annem de bir kulağında işitme yeteneğini kaybetti, bu yüzden de insanlar çok konuşunca, çabuk yoruluyor. Beethoven bestelediği eserlerini dinleyemediği için çok mutsuz olmalı. Mozart, karısı verem olduğu halde ve kendisi benim büyükbabam gibi çok borçlu olduğu halde, daha neşeli geliyor kulağa. Belki onun müziği sizi de neşelendirir ve siz de bu kadar gaddarca ve kötü şeyler yapmaktan vazgeçersiniz. İnanıyorum ki, sizi gerçekten seven birine sahip olsaydınız beni anlayabilirdiniz. Kız arkadaşlarım Heidi ve Yvette size sevgiyle selamlarını gönderiyor, çünkü biz, sizin ya üzgün ya da hasta olduğunuz veya neler olup bittiğini hiç kavrayamadığınızı düşünüyoruz. Size sevgilerimi gönderiyor ve bu mektubumu ciddiye alıp üzerinde düşünmenizi ümit ediyorum.

Sevgiyle selamlar, Olivia

Anneciğim yan odada yavaş, titrek bir sesle Hitler hakkında konuşurken, ben de böyle mektuplar karaladığım için kendimi daha kötü hissediyordum. Sırtımdan sağanak gibi terler iniyordu ve gözlerim yaşlarla doluyordu. Ben düşüncelerimde Hitler'e bu mektubu yazarken, 'wum–wum' diye, uykuya dalana kadar ileri geri sallanıyordum.

Devamlı anneciğimin yanında kalamıyordum, uzun süreli bile kalmama iznim yoktu. Ben dört yaşında iken İngiltere'yi terk etmiştik ve şimdi yeniden ayrılık acısı ve gözyaşları vardı. Nanny ve ben birlikte tren yolculuğu yapmak zorundaydık. O bana babasının makinist olduğunu, annesinin harika pastalar yaptığını, kendisinin de başka bir ailenin yanına çalışmaya gitmek ve beni terk etmek zorunda olduğunu anlatıyordu. Yolculuk sırasında altımızdaki yer sanki kırılacak ve tekerleklerin altına düşecektik. Nanny'yi kaybetmekten çok korkuyordum. Fakat onun anne ve babasına, büyükanne ve büyükbaba diyebilecektim. Onlar çok sevimliydiler. Onların o hoş ahşap şalelerinde, onların yüksek kocaman çift kişilik yataklarının aralığında uyuyabilecektim. Gerçi orada yine ileri geri sallanıyor ve kuş tüyü yorgana sarılıyordum, ancak, fazla korkmuyordum, çünkü biliyordum ki sonra gelip yanıma yatacaklardı.

Ertesi sabah Nanny artık yoktu ve beni masaya oturtan, kendi pastamı kendim yapayım diye bana hamur veren, büyükanneydi. Alışveriş yaparken benimle bir yetişkinmişim gibi konuşuyordu. Hatta bana bir şeyler anlatırken ve beni dinlerken gözlerimin içine bakıyordu. O tüm komşulara kızının İngiltere'de benim bakıcım olduğunu anlatıyordu ve onlar da bana gülümseyerek beni çocukları ile oynamaya davet ediyorlardı. Alışveriş esnasında bana, kasap bir dilim salam, fırıncı bir sandviç, manav da bir elma hediye etti. Daha önce hiç böyle şımartılmamıştım ve yeterince teşekkür edemiyordum. Büyükanne bir defasında, bir kere teşekkür etmenin yeteceğini söylüyordu.

Eve dönüş yolunda önce, genç askerlerin askerlik görevlerini yaptıkları ve 'adam' oldukları, kışlanın önünden geçtik ve sonra demiryolu geçidinin zil sesleriyle inmekte olan kırmızı–beyaz çizgili bariyere doğru geldik. Büyükbabanın treni gelmek üzereydi ve bana o sırada beyaz bir mendil verdi. Onu tanıdığım için kendimi önemli biri gibi hissediyordum ve deli gibi el sallıyordum. Kocaman sakalını ve kırptığı gözünü görür gibi oldum, sonra bir şimşek hızıyla kaybolmuştu. Makinenin hızı, gücü ve gürültüsü iliklerime kadar işliyordu. Büyükanne ve ben birbirimize bakıp el ele evin yolunu tuttuk. Evin içi pasta kokusuyla dolmuştu ve oturup önceden pişirdiğimiz şeyleri yedik. Bahçeden fasulye ve çilek topladık. Bu benim için harikulade bir şeydi.

Kurtli benimle oyun oynamaya geliyor ve birlikte kumda su birikintileri oluşturuyorduk, kum kovacıklarımızla kurbağaları yakalıyor ve onları kendi göllerimize atıyorduk. Birlikte çok eğleniyorduk ama sonra o kenara çekiliyor, pantolonunu açıyor, bir şeyi dışarı çıkartıyor ve toprağa sarı bir su şırıldatıyordu. Ben bunu seyrederken yine o iğrenç duygunun yükseldiğini ve içime yerleştiğini hissediyordum. Nefesim kesilecek gibi oluyordu, boğuluyordum ve titreyerek, ağlayarak mutfağa koşuyordum.

Çamaşır günlerini seviyordum. Köy halkı hareketleniyor, evler ve tüm çevre sabun, temizlik ve buğu kokuyordu. Büyükanne ve çamaşırcı kadın ağaç büyüklüğünde bir tahta kaşıkla kocaman bakır bir leğende çamaşırları karıştırıyorlardı. Akşama hepimiz aynı anda yatağa giriyor ve kafamızı güneşte kurutulmuş temiz çarşaf ve yastıklara gömüyorduk.

Her akşam büyükbabanın eve dönüşünü bekliyordum. Eve döndüğünde her zaman tekrarladığı hareketleri izliyordum. İçeri giriyor, salam şeklindeki kocaman deri çantasını kapının arkasına bırakıyor, ellerini iki defa yıkamak için taş lavaboya doğru yürüyordu. Sonra masaya geliyor ve temiz, beyaz mendilinin katlarını özenle açıyordu. Yeniden lavaboya yöneliyor, kırmızı

lastik hortumlu musluğu iyice açıyor ve eğiliyordu. İşaret ve başparmaklarıyla burnunun bir deliğini kapatıyor ve suyu ilk önce bir tarafından, sonra öbür tarafından çekiyordu, ta ki burnu sümük ve kurumdan temizlenene kadar. Neden sonra mendilini kullanıyordu.

Gülümseyerek yerine oturmadan önce başımı okşuyordu, sonra büyükanne ona gungele içinde sütlü kahvesini getiriyordu. Gungele yassı kulaklı bir ay gibi görünen bir fincandı, öyle büyüktü ki onu iki eliyle kaldırması gerekiyordu. Büyükbaba kahvesini keyifle höpürdetiyor ve önüne tahta tepside ekmek ve peynir geldiği zaman da 'Ahhh' diyordu. Ekmeği ince ince dilimliyor ve ardından da kahveye banıyordu. Büyükanne hemen yanına oturuyor, büyük keyifle onu izliyor ve birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Ben kendimi sıcacık ve güvende hissediyordum. Yaptıkları her şey anlamlı görünüyordu. Ne büyükbabanın ne de büyükannenin acelesi vardı. Çalışmaktan zevk duyuyor gibiydiler, sanki bu onlar için bir ayrıcalıktı. İstedikleri her an gülmeye ve oynamaya zaman kalıyordu.

Güzel olan her şey gibi bu yaşam da birdenbire son bulmadan, bir sabah büyükbaba bizi saat dörtte uyandırdı. O, 'yeni köylü kıza' ilk güneşin doğuşunu göstermek istiyordu. Esneyerek giyindi, sonra birlikte serin ay ışığında dışarı çıkıp istasyona gittik. Treni kullanmayacak olsa da, bu sefer bilet almak zorunda değildi. O herkesi tanıyordu. Etzelberg'deki ağaçlar onun dilsiz arkadaşlarıydı. Sessizlik içimde tatlı bir ürperti yaratıyordu. Belli belirsiz gürültülerden, etrafta gizlenmiş hayvanlar olduğu anlaşılıyordu. Hemen hemen hiç konuşmuyorduk ve ben bu vakur sessizlik içerisinde bir yetişkin gibi hissediyordum. Uzun bir zaman yürüdükten sonra, büyükbaba beni omuzlarına aldı. Bu hareketi beni çok sevindirmişti. Bu yüzden de ona bir süre sonra böyle oturmanın benim için ne kadar rahatsız edici olduğunu söyleyemedim. Artık bunu düşünmüyordum, zira aniden her şey

pembe, altın, menekşe ve solgun mavi ve gümüş renklere bürünüyordu ve ben gözlerime inanamıyordum. Kan kırmızı bir top yoktan var oluyor ve geceyi gündüze çevirip içimi aydınlıkla doldurduyordu. Onların ikisinin de baktığını, gülümsediklerini fark ediyor ve yalnız olmadığımı biliyordum. Birlikte, doğan günün mucizevi sevincini paylaşıyorduk. Her gün, şükredilmesi gereken bir hediyeydi. "Bunların hepsini kim oluşturuyordu ve bunların oluşturan güç kimde var?" diye fısıldıyordum, zira bu soru sessizlik dileğinden daha acildi.

"Gökyüzündeki Tanrı, Olivia, Tanrı. Ne kadar şükretmemiz gerektiğini unutmamalıyız. Ve hele bu manzarada hiç." Ben büyükanneye gülümsüyordum, hepimiz el ele tutuşuyor ve birlikte, "Teşekkürler, yüce Tanrım," şarkısını söylüyorduk. Dağdan aşağı inerken tüm yol boyunca bu şarkıyı kuralına uygun ve bir marş melodisi gibi alçalıp yükselen tonlarda söylüyorduk.

Bu gece yatmaya erken gidiyordum ve ileri geri sallanmam, yorgana bile sarılmam gerekmiyordu. Hiç bu kadar mutlu olmamıştım. Büyükbabanın treniyle arka bahçeden hızla geçip gittiğini duyuyordum ve herkesin sağ salim olduğunu biliyordum.

Ertesi gün Nanny geldi. Annemin yanına geri döneceğimi bildiğim halde ağlıyordum. Büyükanne beni dizlerine oturttu ve ben onun o güzel yüzüne bakıyordum. Mavi gözleri o kadar derindi ki daha önce hiç fark etmemiştim, saçları ise gümüşi beyazdı. "Bizim yatağımızdaki yerin hep olacak ve sen bizim yegâne torunumuzsun," diyordu o...

Rüyamda onları sık sık görür ve ağlayarak uyanırdım, çünkü onları daha sonra hiç görmedim. Öldüler.

Doğruldum ve pencerenin pervazına oturdum. Çevredeki tüm pencereler şimdi karanlıktı. Basel'de halen uyanık olan tek insan

ben olmalıydım diye düşünüyordum ve kendi kendime soruyordum, acaba annem Bradford'da şu an uyuyor muydu ve acaba evi satmayı başarabilmiş miydi?

Bütün düşüncelerim çatı katma, elmaların kış için depolandığı yere yönelmişti ve onun beni... Hayır! Asla!

Büyükanne ve büyükbabadan sonra neler yaşayacaktım? Artık dayanacak gücüm vardı, ama her şey daha kötüye gidecekti. Başlangıçta hey şey iyiydi. Anneciğim doktor olan Andreas'ı seviyordu. Karısı ondan boşanmaya razı olmuştu, ancak bir şartı vardı. Onlar bir yıl boyunca birbirlerini görmeyeceklerdi. Bu yüzden anneciğim ve ben İsviçre'deki bir İtalyan mahallesine gidiyorduk. Oranın resimlerini birçok kez takvimlerde görmüştüm. Herkes orayı güzel buluyordu. Ve bir de orada yaşamak ve de anneciğimle!

Oteldeki hayat rahattı ve akşamları bir hanım benimle ilgileniyordu. Bir gece anneciğim çok geç geldi, otelin kapıları çoktan kapanmıştı. İçeri giremedi. Kısa bir süre sonra menenjit oldu, ameliyat edilmesi gerekiyordu. O zamandan beri tek kulağı duyuyor, bense hangisi olduğunu hep unutuyorum.

O zamanlar ona, utandığımı, çünkü aşağıda erkek çocuklarında olan şeyden bende olmadığını söylemek ihtiyacını hissediyordum. Onun bana yardım edebileceğini düşünüyordum çünkü hep bunu düşünmek zorunda kalmıştım. Sanki bende bir şey eksikmiş ve bir şeyler yolunda değilmiş gibi. Fakat o sadece gülüyordu. Bir kız olmaktan niçin bu kadar utanıyordum? Kendimden nefret ediyordum! Bir şey eksikti ve yolunda gitmiyordu.

Sonra Basel'de bir sitenin dördüncü katındaki yeni bir daireye taşındık. Cam kapıları ve çok zarif bir balkonu vardı. Anneciğimin Biedermeier ve Chppendale marka mobilyaları vardı ve camekânlar, biblolar, altın çerçeveli aynalar. Fakat anneciğimin, savaştan sonra babacığımın bir boşanmayı onaylayacağını söylemesine rağmen, Andreas'ın karısı kendince buna hazır değildi.

Yvette'le tanıştığım kırmızı taştan okula gidiyordum. Orada güpegündüz 'Zürich'teki büyükannemi ve büyükbabamı' düşlüyordum. Günün birinde öğretmenim Bay Meier şöyle seslendi: "Olivia!" Adeta yerimden sıçradım: "Bugün öğleden sonra sınıfta anlattıklarımın tek bir kelimesini olsun duydun mu?

Ona "Hayır" dedim ve çocuklar kaba kaba güldüler. Sonra bana şunu sordu: "Eğer bir tren saatte 100 kilometre süratle Basel'den Zürich'e gidiyorsa ve bu iki şehir birbirlerinden 100 kilometre uzakta iseler, tren ne kadar zamanda oraya varır?" Ona gülümseyerek cevap verdim: "Tren Basel'den Zürich'e bir buçuk saatte gider. Bunu büyükbabam lokomotif sürücüsü olduğu için biliyorum, o Zürich'te yaşıyor ve ben onunla birlikte trenle gittim."

Öğretmen bana bağırarak, kitaptaki trenin hiç mola vermediğini, saatte 100 kilometre sürat yaptığını, benim zahmet edip kitaptaki trene odaklanmamı ve hiç kimseyi ilgilendirmeyen bir büyükbabadan bahsetmememi söyledi.

Gözyaşlarımı zor tutuyordum. Nasıl olur da böyle bir şey kimseyi ilgilendirmezdi, hem o trenler hakkında bu aptal kitaptan daha çok şey biliyordu. Onlar beni asla anlayamıyorlardı ve ben de asla onların neyi anlamış göründüklerini anlayamıyordum.

Yvette "Bir saat," diye fısıldıyordu, bense onu tekrar ediyordum. O benim tutkuyla bağlandığım kişiydi.

"Tanrıya şükür!" diyordu Bay Meier. "Ve gelecekte bizi akrabalarınla ilgili hikâyelerle rahatsız etme."

"Onun hiç gerçek akrabası yok. O bana söyledi," diye Yvette öyle sesli fısıldadı ki tüm çocuklar ve öğretmen bunu duydular. Nefret ediyordum. Farklı olmaktan nefret ediyordum. Herkesin ailesi ve akrabası vardı ve hiç öyle yalnız değillerdi. Gaddarlardı. Ve buna hakları yoktu, onlar her şeye sahiplerdi ve daha çok eğlenebiliyorlardı.

Bay Meier beni okuldan sonra sınıfta kalmakla cezalandırdı ve sonra eve yalnız gitmek zorunda kaldım. Kaldırım aralıklarına basmamaya dikkat etmeyi tümüyle unutarak dört merdiveni yukarı koşuyordum ve eve geldiğime seviniyordum. Annem telefondan sesleniyordu: "Hemen geliyorum. Seninle görülecek bir hesabım var!"

Her zamanki gibi midem kramptan büzülüyordu. Odamın kapısını açtım ve donakaldım: Tüm çekmecelerim dışarı çekilmişti ve elbiseler, oyuncaklar, kitaplar bir yığın halinde odanın ortasında duruyordu. Anneciğim telefonda gülüyordu. Hemen eşyalarımı toplayıp ait oldukları yere tıkıştırıyordum.

"Tanrı aşkına! Okul çantanı bırak ve paltonu çıkar! Bütün gün boyunca çalışıyor, temizlik yapıyorum ve evini düzene sokuyorum. Bu da yetmezmiş gibi, senin yapmadıklarının hepsini ben yapmak zorunda kalıyorum. Şu andan itibaren odan toplanmış olacak ve çekmecelerdeki düzensizlik bitecek!"

Paltomu çıkartırken bana bakıyordu ve hemen toplamaya devam edeyim diye onu yere bırakmıştım ki yerinden sıçradı. "Hayır! Görüyor musun! Eşyaları ait oldukları yere koy! Derhal! O zaman hiç böyle yığılmazlar," dedi.

Paltomu astım. Eşyaları yerleştirmek çok zahmetli bir işti, daha bir yığın ev ödevim olduğunu biliyordum ve susamıştım da.

Anneciğim daha sonra bisküvi ve ahududu şurubu ile içeri girdi. Yerimde oturmuş, onun geri kalanları nasıl yerleştirmek zorunda kaldığına bakıyordum. Özellikle benim tıkıştırdığım hemen her şeyi tekrar düzelttiğinde kendimi suçlu hissediyordum.

"Bu akşam Nanny'ye sana gönderdiği paket için teşekkür mektubu yazman lazım."

"Benim çok fazla ev ödevim var!"

"Bütün akşam zamanın var. Ben dışarıya gidiyorum. Teyzeciğin sana yardım edecek. Şimdi hemen mektubu yaz!"

Kurşun kalemimi kemirirken, şimdi hangi teyze, sihirbazın şapkasından çıkan tavşan gibi çıkacak diye, kendi kendime soruyordum. Mektup yazmaktan nefret ediyordum, çünkü anneciğimin çok sıkı kuralları vardı. Hiç bilmiyordum ki, 'Nasılsın. Ben iyiyim. Güzel hediyene teşekkür ederim'den sonra başka ne yazmalıydım. Bir şeyler daha düşündükten sonra ona gösterdim. Bana, benim de çoktan bildiğim şeyi, çok itinasız olduğumu ve karaladığımı ve bir sürü dikkatsizlik hatası yaptığımı ve bir daha yazmam gerektiğini söylüyordu. Sayfayı beş kere yazdığımda, gözyaşlarımdan tamamen kirlenmişti ve anneciğim benimle ciddi bir şekilde konuşması gerektiğini söylüyordu.

"Şuraya karşıma otur, Olivia. Benim yakında gitmem lazım, ancak sana ilk önce, Bay Meier'in telefon ettiğini söylemeliyim." Midemde bir düğüm daha.

"Öğretmenin, senin güpegündüz rüya gördüğünü söylüyor. Konsantre olamıyor ve mantıklı düşünemiyormuşsun." Ben bir aptalım! Bunu biliyordum. "Senin tikinin kötüleştiğini o da fark etti."

Benim, sürekli olarak birkaç saniye gözlerimi şuursuzca sıktığımı ve sonra da ağzımı, sanki gözlerimi yeniden açmama yardım edecekmiş gibi, sonuna kadar açtığımı söylüyorlardı.

Anneciğim ellerimi tutuyor ve kemirdiğim tırnaklarımdan dolayı beni azarlıyordu. "Gerçekten, tatlım, bunlar yara içinde ve kanıyorlar. Köküne kadar kemirilmiş. Kendine nasıl bu kadar yamyamca davranabiliyorsun?" Beni bıraktı ve ben ona bakıp onun kucağında oturabilmeyi, onun bana dokunmasını arzuluyordum.

"Doktor senin çok sinirli bir çocuk olduğunu ve başka çocuklarla kaynaşman gerektiğini söylüyor. Bu yüzden de seni iyi bir yuvaya, okuldan geri kalmayasın diye derslerin yapıldığı Fernsburg'a vermeyi önerdi. Yarın seni oraya götüreceğim. Sana çok iyi gelecek. Sakın ağlayarak anneciğini üzme. Ben de en az senin kadar üzgünüm."

Ev ödevlerimi yapmak için kırmızı kalpler ve 'unutmabeni'lerle dolu odama döndüm. Oraya giderken yolda, Andreas'ın anneme hediye ettiği küçük köpeği almak için anneciğimin odasına uğradım, ama annem "Michael'i yatağımın üzerinde bırak" diye bağırmaya başladı. O genellikle orada veya anneciğimin kucağındaydı. Ben neden gitmek zorundaydım da o kalabiliyordu?

Son yuvada kayak yapmayı ve kâğıt bebekler yaratmayı öğrendim, diye düşünüyor ve gözyaşlarıma karşı mücadele ediyordum. Durmadan onlara elbiseler yapıyordum. Bir şeylerle uğraştığım sürece kendimi iyi hissediyordum. Hiç kimse beni, vaftiz annemler, diğer teyzemlerin veya yanlarında kaldığım aileler gibi, yiyebildiğimden fazlasını yemeğe zorlamıyordu. Son yuvada insanlar bana çok arkadaşça davranmışlardı. Sadece son gece, taş merdivenlerden yukarıya telefona koştuktan ve düşüp her iki bacağımı da sıyırttıktan sonra çok üzüldüm.

"Ben gidiyorum şimdi. Gel ve Grabeli Teyze'ye iyi akşamlar de." Anneciğim harika görünüyordu.

Bu teyze yumuşak, samimi, yaşlı bir bayandı; ondan hoşlanıyordum. Bana hep okurdu; acıklı yerlerde sesi titriyordu ve zaman zaman gözyaşlarını silmek için duruyordu. Bu defa bana, ailelerini savaşta kaybetmiş ve başka bir ülkede yeni bir aile bulmak zorunda olan mülteci çocukları üzerine bir şey okuyordu. Benden daha kötü bir hayat süren ve benden daha da küçük olan çocuklardan duymak beni teselli ediyordu. Ben dokuz yaşındaydım.

Grabeli Teyze benim üzerimi örtüyor ve daha sonra, bana bütün gece yuvarlanmaktan başımın ağrıyıp ağrımadığını sormak için geri geliyordu. Bir defasında uyandım. Bağırıyordum, kırmızı pantolonlarımı kum çukurunda kaybettiğimi ve bir kuş olduğumu, pantolona ihtiyacım olmadığını söylüyordum. Kumu eşelediğimi halen hatırlayabiliyorum, ancak sürekli geri dönen bu rüyadan başka pek bir şey kalmıyordu.

Ertesi sabah uyandığımda halen yuvarlanıyordum ve tüy yorganıma sıkı sıkı sarılıyordum. Terliyor ve sürekli aynı kelimeleri tekrarlıyordum. Tertemiz yerleştirilmiş odamda bakışlarımı nasıl dolaştırdığımı ve daha sonra gözlerimin yerde açık duran, korku uyandıran ve ağzı açık bir timsaha benzeyen bavula takıldığını halen biliyorum. O anda yüreğim hopladı: Bugün Fernsburg'daki çocuk yuvasına götürülecektim.

Elly Teyze'nin evinin pencere pervazı geniş ve açık renk mermerdendi. Hemen popom dondu. Yatağıma girdim ve yastığımı sırtıma ittim. Halen cin gibi uyanıktım. Yine Basel'deydim ve güzel şeyleri hatırlamaya çalışıyordum, ancak her şey üzücü hatıralarla karışıyordu.

Anneciğim, hep sebebinin bende olduğunu söylüyordu. Ben çok karamsarmışım ve bencilmişim ve de kendi kendimi çok ciddiye alıyormuşum.

O zamanlar Fernburg'daki yaşantım hakkında bir şeyler yazmıştım, şimdi onları gözden geçiriyorum.

EN NEFRET ETTİĞİM YER

Ağlamak hiçbir işe yaramayacaktı.

Anneciğim kahvesini içiyor ve sigara tüttürüyordu. Basel'de 'tropik' denilen o günlerden biriydi: Sıcak ve bunaltıcı. Ben köşe bankta oturuyor ve anneciğimin gözlerine bakıyordum ve çenem titremeye başladığında, annem, "Bana zulüm etme, Olivia. Dur artık. Benim için de çok zor," diyordu. Böyle konuşmasından nefret ediyordum. Bu bende çaresizlik hissi uyandırıyordu.

Tren yolculuğundan sonra yorucu bir yamaç tırmanışı bizi bekliyordu. Annem oldukça şık giyinmişti, kendini fark edilir derecede huzursuz hissediyordu. Elinden tutmaya çalışıyordum ama dar patika yüzünden elini bırakmak zorunda kalıyordum. Düşünebildiğim tek şey, Hitler gelirse evde onun tek başına öle-

ceği ve benim ona yardım edemeyeceğimdi; bunlardan haberim olmayacaktı ve benim bu dünyada kimsem olmayacaktı. Birdenbire yumuşadı ve gülümsedi, beni kendine çekti. Beton bir binanın önünde duruyorduk. "Çözmem gereken çok fazla sorun var ve inan bana, sevgilim, bu senin için en iyisi."

Siyah çoraplı büyük bir kadın bizi selamlamak için dışarı çıktı. Eli oldukça pürüzlü ve kuru görünüyordu. Biraz kenara çekilip karşılıklı konuşmaya başladılar, ara sıra gözlerini bana çeviriyorlardı.

Kadın, kendisinin Bayan Hand olduğunu söylüyor ve küçük ormancığın öbür tarafındaki bankı göstererek, "Eğer hemen geri döneceğine söz verirsen, annene oraya kadar eşlik edebilirsin," diyordu. Biz ona 'gözyaşı bankı' diyoruz. Kendi kendime bunu ne diye komik bulduklarını merak ediyordum.

Böylece bankın bulunduğu küçük, üzeri parlak, sarı mayıs çiçeği ve aslanağzı ile kaplı yeşil çimenli tepenin ortasında duruyorduk. Bir an için altıma kaçırmaktan korktum; bütün gün boyunca karnım ağrımıştı. Birbirimize sarılıyorduk. Sonra anneciğim kaba bir kuvvetle kendisini ayırıp yamaçtan aşağıya doğru koşuyordu.

Onun arkasından, kaybolunca kadar bakıyordum ve çiçeklerle, kalplerle süslediği yatağımı, yeni aldığı ve yanında kalabilen köpeği düşünüyordum. Ben kelebekleri ve karıncaları seyrediyor ve onlar benden daha mutlular, diye düşünüyordum.

Bütün cesaretimi toplayıp eve girdim. Herkes yemek odasındaydı. Masalarda sessizlik içinde oturan kız ve erkek çocukları bana bakıyorlardı. Bayan Handelinde bir tas çorbayla geldiğinde bana bir sandalyeyi işaret etti.

Ben kekeleyerek "Teşekkürler, yeterli" dediğim halde tabağım ağzına kadar dolduruluyordu ve ne kadar yesem de boşalmak bilmiyordu. Sonra Bayan Hard lahana, patates ve etle geldi

ve hepsini çorbamın içine döküyordu. Utanarak yutmaya çalışıyordum, gözyaşlarım yanağımdan aşağı süzülüyordu. Birdenbire anneciğimin bana ne kadar çok, kendimi fazla ciddiye aldığımı söylediğini hatırlıyordum. O "Biraz şakacı ol" demek istemişti. Görünürde muziplik yoktu, zira Bayan Hand tabağıma mürdüm erikli ve elmalı pasta boşaltıyordu.

Yemeklerini yemiş olan çocuklar ikili sıralar halinde salonu terk ediyorlardı.

Masalarda dört kişi oturuyordu, sonra üç, iki ve sonra ben orada uzun süre yalnız oturuyordum. Bana, yemeklerini yiyip bitirmeyen çocuklar gazaba uğrarlarmış ve akşam yemeğine kadar yataklarının yanında otururlarmış, denmişti. Benim boğazım ve midem düğümlenmiş gibiydi. Bana, peynirli makarnayı ertesi sabah kahvaltıda yemek zorunda olduğum söylendi.

Hepimiz bir örnek beyaz keten gecelikler giymek ve ikili sıra oluşturmak zorundaydık. Ne amaçla olduğu hakkında bir fikrim yoktu, ama ben de uyarak sıraya giriyordum. Büyük bir şaşkınlıkla, çocukların külotlarını kontrol edilsin diye havaya kaldırdıklarını görüyordum.

Bana benimkini gidip almam emredildi.

Bana nasıl bakıyorlardı! Ben de külotumu ters çevirip havaya kaldırmak zorundaydım. Öğretmenler sıraları dolaşarak en ufak bir lekeciği arıyorlardı. Çocuğun birine, külotunu çok kötü pislettiği için ağır yatağını alıp bodruma taşınması söyleniyordu. Yorgan alamayacaktı ve ona yarın bütün gün boyunca içmek için hiçbir şey alamayacağı ve hiç kimseyle konuşmayacağı söyleniyordu.

Ben sıranın en sonunda duruyordum ve korkudan titriyordum. Bir aksilik vardı çünkü mide ağrılarından dolayı ishal olmuştum, fakat en kötüsü, çok iğrenç bir şey yapmıştım; her an bütün yeni yüzlerin önünde aşağılanabilirdim. Sert et ve lahana-

lardan hiçbirini yutamamış ve hepsini büyük bir topak halinde, bana kimsenin bakmadığı bir anda, pantolonuma doldurmuştum. Şimdi külotum çok kirliydi; yeşil kahverengi, yapış yapış ve sümüksü bir halde!

Öğretmenler giderek bana yaklaşıyordu. Her an bayılabilirdim.

Bayan Hand kulağımdan çekerek beni sıradan çıkardı. "Neler var burada neler? Demek sen yemeklere hep böyle yapıyorsun! Evet, evet, sen tek çocuksun değil mi? Şımarık, hanım evladı tek çocuk! Git yukarı odama ve beni bekle orada!" dedi.

Korkmuş halde tahta merdivenlerden yukarı aceleyle çıkıyordum. En üst basamağa tırmandım ve öylece bekledim, nereye gideceğimi bilmiyor ve cezamı bekliyordum. Anneciğim!

Uzun bir süre sonra o, av peşindeki bir kedi gibi sessiz adımlarla yukarıya çıktı ve beni bir saat kapının arkasındaki köşede bekletti.

Kaskatı kesilmiş halde ve titreyerek yan yana duran demir yataklardan birine girdim ve kendi kendime, insanların sürekli üzerinde konuştuğu toplama kamplarında acaba nasıldı, diye soruyordum.

Horoz cırtlak sesiyle "üüü rüü" diye bağırarak beni uykudan uyandırdı.. Gri koridorda koşup tuvalet ararken on altı yatak sayabildim.

Oturup endişeyle kimsenin bozulmuş bağırsaklarımın kramplarının çıkardığı gürültüleri duymamasını ümit ediyordum. Sallanan ayaklarıma bakıyor ve düşüncelerimde annemkileri görüyordum; benim ayaklarım onunkilerden daha küçüktü, ancak onlar tamamen aynıydı; soldaki otururken ve yürürken hafif içeriye dönüyordu. O şimdi acaba ne yapıyordu? Bensiz çok üzgün ve yalnız olmamasını ümit ediyordum.

Tuvalet kâğıdı yok! Neden hep böyle olmak zorundaydı? Yandaki kabinde bulabildim ve orada klozet kapağının üzerinde

bir süre daha oturdum. Doğmakta olan güneş, bu çirkin yerin duvarlarını gül pembesi bir güzelliğe bürüyordu. Birkaç dakika boyunca yeni bir güç hissetmeye başladım. Zamanın durmasını ve ebediyen burada saklanabilmeyi arzuluyordum.

Yatakhaneye geri döndüğümde bütün çocukların uyuduğunu görüyor, kendi kendime, acaba onların annelerinin, kucaklarının ve kollarının nerede olduğunu soruyordum. Bir an için anneciğimi özlüyor ve yakınlığına ihtiyaç duyuyordum.

Bir köşede, İsa'nın sevimli, şeker renkli resminin altında küçük bir kız zırlamaya başladı. Bütün ümitlerini yitirmiş yaşlı bir kadın gibi davranıyordu. Nevresimini nasıl çıkardığını, çarşafıyla odanın içinde tökezlenmesini seyrediyordum. Ona yardım etmek için ayağa kalktım.

Ürkekleşerek "Kimseyle konuşmamam gerekiyor, çünkü yatağıma yaptım," dedi.

Üstümdeki pencereden onun tahta bir tekneye doğru gittiğini gördüm, ağır bohçasını, olabildiğince soğuk suya daldırıyordu. Daha sonra çocukların, "Kırmızı tabanlı kokarca Nelly," şarkısını söylediklerini duyuyordum.

Burası şimdiye kadar kaldığım en berbat yerdi.

Kahvaltıda, yutmamız gereken bir parça gri ekmek ve bir bardak dolusu kalın kaymaklı süt veriliyordu. Savaş olduğu için sadece öğretmenler yağ ve marmelat alabiliyorlardı. Benim makarnayı unutmuş olmalıydılar, fakat her öğlen ve akşam saatlerce çiğneyerek ve ağlayarak yapış yapış ve lezzetsiz yemekli tabağın önünde oturuyordum.

Bayan Hand bize krepon kâğıdından güzel çiçek kostümleri hazırlıyordu. İsviçre'nin tüm okullarında ve çocuk yuvalarında meşhur olan şarkılı oyunlar sahneliyordu. Ben küçük bir kar tanesini canlandırıyordum ve bazı erkek çocukları böcek ve haşerelere dönüşmüşlerdi. Herkes Bayan Hand'ı bu yeteneğinden,

sabrından, müzikalistliğinden ve çocuklarla bu kadar iyi geçinebilmesinden dolayı övüyordu! Hepimiz ona bakıyorduk.

Öteki çocukların yemeklerini nasıl yiyip bitirdikleri, benim için bir bilmece gibiydi, kendimi aciz, sefil, başarısız biri gibi hissediyordum. Hep diğerlerinden daha farklı. Bütün çocuklar tarlalarda çıplak ayaklarla taze tahıl başaklarının üzerinde koşabiliyorlardı. Benim ayaklarım ise kanıyor ve acıyordu, ben hep sonuncuydum ve ağlamadan diğerlerine yetişme çabası içindeydim.

Bir gün, bir gezi sırasında, büyük, kızıl saçlı, kuvvetiyle gurur duyan bir çocuk bana, beni öyle bir başak tarlasından sırtında geçirmeyi teklif etti. Koşarken, birdenbire soluyarak, "Ben insanların nasıl yapıldığını biliyorum," dedi.

"Bunu Tanrı'dan başka kimse bilemez!" diye cevap veriyordum.

"Ben biliyorum," diye inatla ısrar ediyordu. Birisi bizim kavgamızı duymuştu ve akşam ikimiz birden Bayan Hand'in odasına çağrıldık. O bize, bir tür "uygunsuz sohbetten" söz ediyordu. Biz, kötü olduğumuzu, neden söylediğini anlamıyorduk. Ben ürkmüştüm, zira anlaşılan ben o kadar kötü bir insandım ki bir günah işlemeden yiyemiyor, uyuyamıyor, külot giyemiyor ve hatta konuşamıyordum bile.

Ertesi gün Pazar'dı. Hepimiz en iyi elbiselerimizi giymek zorundaydık. Bayan Hand bizi sessizliğe davet ettiğinde ben dilim ekmeğimden ısırıyordum. O, "Olivia ve Jacob, buraya gelin!" diye bağırıyordu. İnanılmaz bir şekilde onun, "Olivia ve Jacob ağızlarına pis sözler aldılar. Bunun için cezalandırılmaları gerekiyor." dediğini duyuyordum.

Ben o büyük oğlanla sadece Tanrı hakkında konuşmuştum. Ne suçum vardı da şimdi onlar beni cezalandıracaklardı? Etrafıma bakıyordum ama çıkış yoktu.

O halen konuşuyordu. "Siz ikiniz, dün yaptığınız o müstehcen konuşmayı bir daha tekrarlamayacaksınız, tamam mı?" O, çocuğun ağzını, bantla yaptığı bir haç işareti ile yapıştırıyordu. Başka bir öğretmen, başını tutmak için bana doğru geliyordu ve Bayan Hand aynısını bana yapıyordu. Biz kiliseye ağızlarımızdaki yapışkan haçlarla gitmek zorundaydık.

O gün cıvık şeyleri yemek zorunda kalmıyordum. Ertesi sabah bize savaşın bittiğini söylüyorlardı.

Hitler galip gelememişti! Yakında evime geri dönebilecektim...

Saat sabahın üçü! Günlüğümün bu sayfalarını ezelden beri okumamıştım ve bitiremiyordum.

...Hitler gelmiyordu, biz de Yahudiler gibi gaz odalarında tutulmuyrduk, ama babam geri geliyordu.

Bir gün okuldan eve geldiğimde, anneciğimin telefonda hem ağladığını hem de güldüğünü duyuyordum. Birine, babamın, bizi Bradford'a, yanına almak için İngiltere'den geldiğini anlatıyordu. Ahizeyi bırakıyor ve bana bakıyordu.

Bana beyaz kürk yakalı ve kürk şapkalı açık mavi paltomu giydiriyordu ve beni, onu evin önünde karşılamam için aşağıya gönderiyordu.

"Ama ben onu daha tanımıyorum ki."

Annem tepki göstermiyordu. Sevinmekten çok telaşlanmışa benziyordu.

Ben aşağıda duruyor ve ağır ağır bana doğru topallayarak gelen adamı görünceye kadar gelip geçen insanlara bakıyordum. Dizlerim sallanıyordu, bu adamın o olmamasını ümit ediyordum.

O, herhalde başındaki kel bir bölgeyi kapatması gerektiğinden, bir bere takıyordu. Kemikli yüzündeki ince burnunun üzerinde, Bay Meier gibi, altın çerçeveli bir gözlük vardı. Burnundan

dudaksız ağzının köşelerine kadar sert çizgiler uzanıyordu. İri ve zayıftı; her adımda sola doğru sallanıyor ve sağ bacağını biraz geriden çekiyordu. Ona acıyordum. Daha sonra öğreniyordum ki, o alaycı sırıtması onun gülümsemesiydi. Sık sık uyardığı için hiddetli bir hal alıyordu.

İyice yaklaşıp beni yukarıdan aşağıya süzmeye başladığında, sağ yanağındaki bir kasının sürekli kasıldığını gördüm. Annem gibi güzel bir kadın nasıl böyle tuhaf görünüşlü bir adamla evlenebilmişti?

Bütün cesaretimi topluyor, ona yukarı doğru bakıyordum ve becerebildiğim kadar parlak bir tebessümle ona, "Özür dilerim, siz benim babam mısınız?" diyordum.

"Hayır, ben senin babacığınım!"

Okumaya devam edemiyordum ama mecburdum. Kendi kendime, acaba her şey olması gerektiği gibi mi oldu diye soruyordum çünkü onu gördüğümde, babam olmamasını ümit ediyordum. Eğer ilk karşılaşmamızda gerçekten sevgi dolu düşüncelere sahip olsaydım, belki bir sihirbazlıkla her şey başka türlü olabilirdi. Zavallı babacığım. Şimdi ölüsün.

Kendimi donmuş, taşlaşmış gibi hissediyordum. Okumaya devam etmeliydim.

YENİ BİR EV, YENİ BİR ÜLKE VE BİR BABA!

Sonra olup bitenleri hayal meyal hatırlıyorum. Tüm teyzeler, annemin arkadaşları ve Andreas da aynı annem gibi, telaşlı görünüyorlardı. Büyük bir karmaşa vardı; çokça ağlanıyor, 'deniz mayınlarından' konuşuluyor, şimdi kocaman bir köpek olan Michael'e ne olacağından, hangi mobilyaları almamız gerektiğinden ve doktorun halen boşanmamış olmasının çok büyük bir rezalet olduğundan konuşuluyordu.

Birdenbire Paris'e giden gece treninde oturuyorduk, sonra da Dover'e giden gemiye yöneliyorduk. Annem, gemide herkesi denizin tuttuğundan bahsediyordu ve ben gemiyi görür görmez fenalaşıyordum. Her an havaya uçabilir diye, korkudan kaskatı kesilmiştim. Birileri bir yerde muz satıyordu. Yıllardır kimse yememişti ve herkes satın almak istiyordu. Biz hepimiz ranzaların yerden tavana kadar sıralandığı bir odaya tıkıştırıldık. Kadınlar ve çocuklar arasında bu ranzalar için bir savaş alevlenmişti. Annem hemen benim altımda bir tanesini kapmıştı. Artık dayanacak durumda değildim. Babacığım güvertede kalıyordu. Daha sonra denize açıldığımızda, herkes yediği muzu bir alttaki ranzaya kusuyordu. Hava berbattı ve kusulmuş muzların ekşi kokusundan, her nefes alışımızda biraz daha fenalaşıyorduk. Anneciğime, acaba ölemez miyim diye soruyordum, o da "Ölünmez" diye cevaplıyordu, fakat deniz tutan herkes böyle düşünürmüş ve bu tipik bir gerçek deniz tutmasının belirtisiymiş ve bu yüzden beni gerçekten deniz tutmuş. Neredeyse gurur duyuyordum!

Dover'de, sanki halen daha denizin üstündeymişiz gibi sallantı devam ediyordu. Otele vardığımızda ben babacığımla birlikte kocaman bir yatakta yatmak zorundaydım. Neden bilmiyorum, ama sis borusunun ötüşü beni korkutuyordu ve fener kulesinin parlak ışığı hiç durmaksızın odamızın içinde daireler çiziyordu: uyumak imkânsızdı ve ben babacığımı tanımıyordum.

Bradford trenine bindik. Babacığım oraya sevgiyle 'Pis, eski Bradford' diyordu, ancak gerçekten kurumlu, siyah, kirli bir şehirdi ve anneciğim korkunç görünüyordu.

Ev işlerine bakan Alman Hanım, Bayan Dresden, bizi karşıladı. Babacığımı gördüğünde sevinmiş gibiydi ve bana bir kutu şekerleme ve çiklet verdi, öte yandan anneciğimi görmezlikten geliyordu. Bir taksiyle, kapıları ve pencere çerçeveleri parlak yeşil, kırmızı, mavi ve beyaz boyanmış, siyah taştan evlerle dolu sokaklardan geçiyorduk.

Hamal ve taksi şoförünün konuştukları İngilizceden tek kelime bile anlamıyordum, ancak, onlar İsviçrelilerden daha sık gülümsüyor gibiydiler.

Bir hastanenin uzun binasının önünden geçip Cranbourne Road'da dik tepeden yukarıya çıkıyorduk. Caddenin her iki tarafında, birbirine benzeyen, sadece kapı ve pencerelerindeki renkleri farklı olan, siyah taştan, iki katlı evler vardı. Sekiz numaralı ev bizim evimizdi. Üç katlıydı; çatısı, rampası ve yeşil çizilmiş garajı vardı.

Bir süre sonra, tepede bulunan Daisy Hill Okulu'na başladım. Üçüncü gün bazı erkek ve kız çocukları bana gelip, İngilizce olarak "Günaydın" diyorlardı. "Bu 'it' demek, sen öğretmene 'it' demelisin. Bu, günaydın anlamına geliyor," diyorlardı. Orada neler döndüğü hakkında hiçbir fikrim yoktu, ancak, çok keyifli göründükleri ve birazcık Almanca öğrenmiş oldukları için ayağa kalkıp öğretmene gururla 'it' diyordum. Öğretmen önce bana, sonra da çocuklara kızıyordu. Her şeyi çabucak öğrendiğim mutlu zamanlardı. Benimle her şeyi paylaşıyorlardı; sohbetlerini, Yorkshire şivelerini, öğle yemeğini, oyunlarını, kavgalarını ve bitlerini. Devlet okulunda onlardan biri gibi davranılıyordum. O kadar yorgundum ki bir sonraki okulu düşünmek istemiyordum.

Günlüğümü yine yastığımın altına itiyor ve yatağıma sarılıyordum. Elly Teyze ile amcamın yan tarafta uyumaları ne kadar güzeldi. Artık uyuyabilirdim. Beni yepyeni bir hayat bekliyordu ve ben bunun 'sadece güzel hatıralar' olması için uğraşacaktım. Şu andan itibaren, anneciğim ve ben ve o bana köpeğim Glenny'yi getireceğine söz vermişti.

Sabahleyin saat on birde Elly Teyze beni iyi yeni haberle uyandırıyordu:

"Andreas az önce telefon etti. Annen bir hafta içinde Basel'e geliyor!"

"Anneciğime ve köpeğime tekrar kavuşacağım."

"Evet, şimdi kalk, sonra beraberce güzel kahvaltı yapacağız." Elly Teyze birdenbire Basel'de yaşayan teyzelerin en sevimlisi, en güzel görüneni ve sevileni olmuştu!

~ 5 ~

Andreas bizi aldı ve günü kutlamak için dışarı çıkardı. Arabayla, çocukken hep keçi sütü içtiğim Schüttenmatt Park'ın önünden geçtik; anneciğimi sevindirmek için sanki seve seve içiyormuş gibi yaptım. Daha sonra da en üst kattaki dairesine yerleştiğimiz evin önünden geçtik.

"Bu bizim eski dairemiz, Andreas! Bana hediye ettiğin zebrayı hatırlıyor musun? Ben onu halen saklıyorum." Şehrin en iyi restoranlarından biri olan 'Schützenhaus' önüne arabayı park ederken, gülümseyerek kafasını sallıyordu. Elly Teyze ve Hans Amca yemeklerinin ve şarabın tadını çıkarıyorlardı. Andreas konuşurken, onlar sürekli yiyorlardı. Ve o hiç durmadan anlatıyordu: Anneciğimden ve nihayet geçmiş olan acı dolu uzun yıllardan; karısını ve çocuklarını nasıl terk etmiş olduğunu, anneciğim ve onun on iki yıl boyunca birbirlerini nasıl özlediklerini, karısının boşanmamakta nasıl direndiğini ve onun parasını nasıl sömürdüğünü; fakat artık bunlar önemsizdi, zira artık aralarında hiçbir engel yoktu, nihayet sevgilisi Ida özgürdü ve eve dönüyordu.

Ne hissettiğini biliyordum, nasıl özlendiği çok iyi anlıyordum. Çok sevdiğim yemek olan ızgara sosis ve patates tava yerken düşünebildiğim tek şey, annemin, anneciğimin pek yakında köpeğim Glenny'yle beraber yanımda olacağıydı. Çok acı veren vedalaşmalar geçmişte kalmıştı.

O, Andreas'a Basel'e gitmek için, o zamanlar beni hep babayla ve Bayan Dresden'le Bradford'da bıraktığında, gerçekten ve nihayet eve döndüğünde hislerim boş ve onu tekrar görmenin sevincini gösteremediğimden, gergin beklentilerle dönmesini ümit ediyordum. Gelecek hafta yeni bir başlangıç olacaktı! Heyecandan bir lokma dahi yutamıyordum. Bugünden itibaren biz birlikte yeni ve harika bir yaşam sürecektik.

Restoran, görünürde yemeğin, şarabın ve karşılıklı birlikteliğin tadını çıkartan şık giyimli insanlarla doluydu. Andreas, annemin tek başına nasıl bir yük ve ıstırabı taşıdığından bahsediyordu. Evin satışı çok zor olmuş ve vasiyete göre, Bayan Dresden'e bir araba ve büyük bir miktar para vaat edilmişti.

"Marc ve bu kadın arasında olduğunu merak ediyordum," diyordu Andreas. Ben az kalsın sosisle boğuluyordum. Bu gibi anlarda, hatıralarımın canlanmasını önlemek için acele bir şeyler düşünmem lazımdı ama bu durumdan duruma daha zor oluyordu. Boğazımda bir düğüm vardı. Düşüncelerimi babamdan uzaklaştırmak için harcadığım güç ve çaba dayanılmazdı. Dikkatimi tavandaki bir sineğe yöneltiyordum. Gözlerimi ona diktim: Altı bacağı, iki kanadı vardı, ve uçabiliyordu. Babamın karşısında benim bu sinekten farkım yoktu. Ve şimdi de durum değişmemişti. Sinekler hiçbir şey hissetmez, hiçbir şey düşünmez, hiçbir şey bilmez, hiçbir şey koklamaz, ve ayrıca bokları karıştırmazlardı...

"Neye bakıyorsun Allah aşkına orada öyle? Olivia! Kendine gel! Yemeğini çabuk bitir! Niçin yanaklarını, sanki içeridcki çikletmiş gibi, yemekle beraber şişiriyorsun? Bu çocuk normal değil! Küçük hanım! Sana soruyorum! Umarım annenin geldiği gün, daha iyi bir davranış sergilersin."

Onlar sohbetlerine devam ediyor ve bana dikkat etmiyorlardı. Ben çenemde çıkan kocaman bir sivilceyle uğraşıyordum. Annem geldiğinde, onun kaybolmuş olması gerekiyordu! Belki

diğerleri sohbete dalmışken onu sıkabilirdim... Kanı peçetemle gizlice bastırıyordum, beyaz bezin üzerinde bir sürü minik kırmızı lekeler.

"Annen sana sivilcelerinle oynamaman gerektiğini söylememiş miydi! Bırak şunu! Yayılmalarına şaşmamak lazım. Yakında çopur suratlı olursun. Görünüşe önem vermek lazım."

Onlar sohbete devam ederken tırnaklarımı kemirmemek için kendime hâkim olmam gerekiyordu. Aslında kemirilecek bir şey de kalmamıştı.

"Onun tarafsızlığı ve tümüyle yapmacıksız hali ona öyle bir doğallık ve sadelik, zarafet veriyordu ki başka hiçbir kadında onları bulamadım." Herkes Andreas'ın, annemin alışılmamış muhteşem bir kadın olduğu görüşünde hemfikirdi. Bir an için benim hakkımda konuşuyor olmalarını ümit etmiştim.

Masanın ortasında zarif bir erguvan rengi küpe çiçeği bir fener gibi asılı duruyordu. Ben, ince ve uzun gümüş vazoyu hareket ettirerek onları sallıyordum ve çiçekler mum ışığında, parlak kırmızı bir alev gibi ışıldıyorlardı. Aniden vazo sarsılıyor ve devriliyordu, suyu dışarı sıçrıyor ve masanın üzerine, Elly Teyze'nin üzerine dökülüyordu. O küçük bir köpeğin uluması gibi bir çığlık atıyordu. Büyük bir telaş ve keşmekeş! Ben kıpkırmızı bir suratla orada Elly Teyze'nin ve yüzlerce, binlerce insanın bakışları altında otururken, bir garson kız, suyu tepsi ve tabakların arasından silmek için yanımıza geldi.

Elly Teyze, sert bir ifadeyle bana, "Sonra konuşuruz," dedi.

Gizli gizli yan masaya baktığımda, benim yaşlarımda bir kızın orada oturduğunu fark ettim. Gözlerimiz buluşuyor ve son derece anlayışlı bir bakışı ve gizli bir onayı paylaşıyorduk. Gülümsüyordum ve o an sevinçten yüreğim dayanamıyordu. Bütün

gün okulda babamla geçirdiğim bu korkunç gecenin izleriyle uğraştıktan sonra, Yorkshire bataklıklarındaki güneşli yaz günlerini, köpeğim Glenny'le gülerek nasıl çalılıklarda dolaşıp azdığımızı hatırlıyor, vücudumun yeniden ısındığını hissediyordum. İşte yine! Bu anıdan kurtulmam mümkün değildi. Güzel bir şey düşünmek istediğimde bile tuzağa düşüyor, her defasında o pislikte son buluyordu. Yine o kızla göz göze geldim. Tam kalkmak üzereydi. Az sonra biz de yola koyulacaktık.

Büyükler parkta bir akşam gezintisi yaparken ben, bir zamanlar içinde yaşadığımız eve bakıyordum. Bir sabah, bir çocuk aşağıda bir yerlerde "Anneciğim" diye bağırmıştı. Pazar günü erken bir saatti. Annem, uyandırıldığı için çok kızgın bir şekilde sesleniyordu: "Neler oluyor?"

"Anneciğim!" diye çocuk tekrar bağırmıştı. "Daha çok erken" diye annem şikâyet ediyordu.

"Anneciğim!" Bir daha! Yatağımda, birileri annemin katı kurallarına karşı gelecek cürete sahipti diye, mutluluktan nasıl yuvarlandığımı hatırlıyorum. Sonunda annem fark etmişti ve biz birlikte buna gülüyorduk. Pazar günleri ancak saat 10'dan sonra, ona gidip koynuna sokulmaya cesaret edebiliyordum. Önceden, anahtarımla uzun bir parça ip alıyor ve onu düğümleyip çözmekle saatlerimi geçiriyordum.

Bir defasında bu evde harika bir doğum günü partim olmuştu. Okuldan birkaç kız davet etmiştim, içlerinde Yvette de vardı. Yvette'e hayrandım! Okulun ilk gününde anneciğime, o güzel, küçük, siyah saçlı ve siyah gözlü kızla aynı sırada durmaktan ne kadar memnun olacağımı fısıldamıştım. Yvette aynı anda kendi annesine o küçük, sarışın, mavi gözlü kızla aynı sırada durup duramayacağını sormuştu. O andan itibaren biz, bir gün kavga edip ertesi gün yeniden barışmamıza rağmen, ayrılamaz olmuştuk. Yıllar boyunca aramızdaki bağ hiç kopmamıştı. En yakın zamanda onu aramaya karar veriyordum, Peter'i de. Yvette ve Pe-

ter İngiltere'de geçirdiğim tüm zaman zarfında bana yazmışlardı. Peter yatılı bir okuldaydı ve Yvette şu sıralar tatildeydi.

Peter'le anneciğimin beni haftada bir gönderdiği bale okulunda tanışmıştık. Tuhaf bir şekilde aklıma bir şey geldi: Trikomu giyerken kendi kendime, acaba bende yolunda gitmeyen bir şey mi var, diye sormuştum, çünkü erkek olmadığım halde vücudumun yukarısı ve aşağısı aynı oranda düzdü. Niçin şimdi bunu düşünmek zorundaydım? Diğer kızlarla birlikte bir ebeveyn gecesinde dans etmek için seçilmiştim; Mozart'ın bir eseriyle dans etmiş ve tam insanların önünde eğilmiştim ki küçük bir erkek çocuğu bana doğru hızla yaklaştı. Kolunu omzuma atıp, "Ömrüm boyunca seni bekledim," diyordu. Ebeveynler yankılanan bir kahkaha kopardılar. Ben de. Ve o da. Annesi Rus, babası İtalyan'dı. O tiyatro oyuncusu olmak istiyordu ve on yaşında olmasına rağmen oldukça coşkuluydu. O andan itibaren hepimiz arkadaş olduk, onun ailesi, ben ve annem. Yvette gibi onun da siyah kıvırcık saçları ve siyah gözleri vardı.

Elly Teyze, parkta oturduğum banka yaklaşıp soğuk bir ses tonuyla "Şimdi eve gidiyoruz. Ve sonra da hemen yatağa," dedi.

Çoraplarım, o akşam yatak odasındaki sandalyenin üzerinde ölü yılan gibi görünüyordu. Teyzem son hafta benimle uyumuştu, bu yüzden sinirliydim. O daha banyodayken ben kendimi yatak odası aynasında inceliyordum. Sinirli bir şekilde, yine sivilcenin üzerinde oluşmuş kabuğu kaşıyıp kopartıyordum ve kendi kendime son zamanlarda neden kendimi bir dakika tamamen mutlu hissederken, diğer dakika tümüyle korkunç, sefil ve yalnız hissettiğimi soruyordum. Ve hep yorgundum.

Elly Teyze içeri girdi; halen suskun ve gücenmiş bir yüz ifadesiyle, flanel geceliği içerisinde solgun, gözlüksüz uzağı göremiyordu. Kendimi suçlu ve kötü hissediyordum.

"Ben başka bir odada uyuyacağım. İyi geceler. Senin için çok şey yapan insanlara, daha fazla dikkat etmeyi öğrenmen ge-

rekiyor. Bu akşamki davranışın hiç hoş değildi ve yüz kızartıcıydı," diyordu. Kapıyı kapattığında biraz olsun rahatlamıştım, ancak, yine de kötü hislerimden tamamen kurtulamamıştım. Bu yetişkinler nasıl da bu kadar bilgisiz ve adaletsiz olabiliyorlardı! Birdenbire kendimi hafiflemiş ve keyifli hissediyordum. Aynanın karşısında dans etmeye başladım.

"Tıpkı bir film yıldızı gibiyim," diyordum aynanın karşısında. "Baş döndürücü bir güzelliğim var. Ben Elizabeth Taylor'um. Ne aptal bir ülke! Çocuklar, İngiltere'deki gibi doğru dürüst filmleri değil, sadece şu Walt Disney denen şeyi seyredebiliyorlar. Ben harikayım ve Fred Astaire gibi dans edebiliyorum. O ve Danny Kaye benimle hemen evlenirlerdi. Beni dans ettirmemeleri dünya için ne kadar büyük bir kayıp. Ben onlara göstereceğim! Günün birinde ünlü olacağım. Herkes beni sevecek." Hayali seyircilerimin önünde eğiliyordum, alkışlar kulaklarımda çınlıyordu.

Birdenbire ne kadar gülünç olduğumun farkına vardım. Aynadaki görüntüme dil çıkarıp gerisin geriye kendimi yatağa bıraktım. Sonra tekrar oturup kendi kendime gülümsedim. Gerçekten güzel güldüğümü, aslında hep gülmem gerektiğini düşünüyordum.

"Ben küçük tatlı bir kızım." Kendi kendime sarılıyor ve bir bebek sesiyle konuşmaya başlıyordum. "Tabii ki öyleyim. Ben tatlı küçük bir kızım. Anneciğim ve babacığım, onlar gülümseyen yüzler, sıcak vücutlar, kuvvetli kollar ve samimi sesler. Beni deli gibi seviyorlar ve bana tapıyorlar. Bensiz olamazlar. Benim muzipliklerimi seviyorlar ve gülüyorlar. Onların, benim kederlerimi ve tüm kötülükleri sihirle ortadan yok edebilecek güçleri var; bana sıcaklık, güven ve huzur duyguları veriyorlar. Sevilmek duygusu. Neden ağlıyorum öyleyse?"

"Olivia, neden bu kadar gürültü yapıyorsun? Ne oluyor? Hans, Hans, soğuk su ve bir havlu al! Boğuluyor! Bak, seni azar-

lamak ve üzmek istememiştim. O kadar çok ağlama. Sakin ol, sakin. Bırak şu ağlamayı. Olivia! Olly! Sakin ol!"

En sonunda kendimi kontrol edebildim, ancak, artık nefes alamadığımdan bir an için öleceğimi zannediyordum. Bütün vücudum, daha önce hiç yaşamadığım bir hıçkırıkla sallanıyordu. Beni hâkimiyetine alıyordu. Kendi üzerimde gücüm yoktu, bu hıçkırık beni parçalayacak kadar kuvvetliydi ve paniğe kapılıyordum.

Yavaş yavaş sakinleşmeye başladım. İlk kez, içimde taşıdığımdan dahi haberim olmadığı düşünce ve soruların akınına uğruyordum. "Bu dünyada herkes değerlidir, değil mi? Biz hepimiz değerliyiz, şimdi ünlü olalım veya olmayalım. Anneciğim ve babacığım beni neden sevmiyorlar? Neden beni hep terk ettiler ya da bana acı verdiler? Neden?"

"Pişşt... Ama onlar seni seviyorlar. Annen seni çok seviyor, bunu biliyorum. Bana bunu sık sık söylüyordu. Baban da seni kendince seviyordu, o hastaydı, zavallı hasta bir adamdı. O hislerini gösteremiyordu. Biz de seni seviyoruz, Hans ve ben. Her şey daha iyi olacak. Hadi, gülümse biraz! Benden bir tebessümü esirgiyor musun? Böyle çok daha iyi işte. Şimdi gevşe biraz. Sana ballı sıcak süt yapıyorum. Senin o çok sevdiğin, yulaf ekmeği ve tereyağı üzerine İsviçre balı."

"Elly Teyze, hepimiz birlikte arkadaşça ve sevgi dolu geçinemez miyiz? Demek istiyorum ki, neden annem aniden Andreas'ı kocasından daha çok sevdi? Babam neden bütün bunları yaptı? Ve o şimdi nerede? Savaşlar neden var, neden ebeveynler savaş yılları süresince ayrı kalıyorlardı? Yani kendisi için o kadar önemli olduğumuz bir Tanrı varsa eğer ki o bizim için tüm dünyayı yarattı, tüm evreni, güneşi, ayı, yıldızları, hayvanları ve çiçekleri, sadece bizim için... Hatta kelebekleri... Diyorum ki, bir düşünsene, hangi çalışkanlık ve hangi kuvvetle o karıncaları donatmış ki bir kadavrayı kemiklerine kadar temizleyebiliyorlar, bitlerin küçücük

kaslarını düşün, kar çiçeklerinin sert, donmuş toprakları delen güçlerini düşün. Bunların ardındaki plan! Eğer bunlar milyonlarca yıldan beri bizim için, sadece bizim için, varsa ve işliyorlarsa, öyleyse niçin biz de sadece hep birbirimizi sevmiyoruz?"

Teyzem bana bakıyor ve çekingen bir hareketle saçımı okşuyordu.

Dizlerimi kollarımın arasına aldım. "Eğer dikkatsiz ve terbiyesiz davrandıysam üzgünüm. Biliyor musun, açıklaması çok zor, ama ne zaman başkalarından artık sevgi görmediğim hissine kapılsam, kendi sevgimle onlara ulaşamadığımı düşünüyorum, kendimi koparılıp atılmış gibi hissediyorum. Nefret ediliyormuş hissine kapılıyorum. Bir gün denizde, denizi ilk kez gördüğüm gündü, babacığım bana arkadan büyük bir taş atmıştı. Kasten. Yandan suratımı sıyırmıştı. Halen biliyorum, bebeğimi gizlice yatağıma aldığımda ve o bunu fark ettiğinde, her defasında ağlayarak uyanıncaya kadar benim kafama bebeğimin porselen kafasıyla vuruyordu. Bir yerlerden anneciğimin ağladığını duyuyordum ve o gün deniz kenarında sanki dalgalar birdenbire duruyordu, rüzgâr aniden esmeyi bırakıyordu, sanki kuşlar ölü ve sessizce gökyüzünden düşüyorlardı. Bunu anlatmam imkânsız. O zamandan beri sık sık öyle oluyordu, sanki baş aşağı korkunç bir kuyuya düşüyordum.

Ve hep aynı şey oluyordu. Ne zaman mutlu olsam, duygularımı paramparça eden korkunç bir şey oluyordu. Ben bunu 'hayal kırklığı dönemi' olarak adlandırıyorum. Ebediyen sürecek gibi görünüyordu. Sanki hiç sevinemeyecekmişim gibi. Mutlu zamanların hatıralarını da mahvetti," diyordum.

Elly Teyze de "Hepimiz bu aşamalardan geçiyoruz, Olly. Her zaman. Hayat böyle. Ancak eminim ki seni bekleyen çok daha güzel zamanlar var. Senin için hayat daha yeni başlıyor," diyerek yanağıma bir öpücük konduruyor ve yatmaya gidiyordu. Beni öptüğü yere dokunuyordum ve uzun süre uykuya dalamıyordum.

Bir süre sonra doğruluyor ve elime günlüğümle bir kalem alıyordum. Yazmak bana hep yardım ediyor gibiydi...

14 buçuk yıldan beri bu dünyada yaşıyorum. Bu 14 kere 12 artı 6, 174 ay eder. Yarın hesaplayacağım: Çarpı 52 hafta, çarpı 7 gün, çarpı 60 dakika.

Bu zamanlarda bazen anneciğim ve babacığım gülen yüzler oluyorlardı. Ama daha çok anneciğim. Ya Babacığım... Noel'de bana oyuncak kutu yapan aynı adam! Yuvarlak açık renkli tahtadan bir kutuydu. Onu yapmak için saatlerce uğraşmıştı. Onu önce zımparalamış, daha sonra kapağın içine, içinden küçücük bir metal çubuk geçirilebilecek bir çentik yapmıştı; kapağı açmak amacıyla onu aşağı bastırdığında, hırsızların onu açmasını önlemek için müzik mekanizması devreye giriyordu, kutu müzik çalmaya başlıyordu! Onu ne kadar güzel becerdiğini görünce çok sevinmişti ve kutu gerçekten güzel yapılmıştı. Bu Noel'de bir tane de anneciğime yapmıştı. Bana bir de çalmam için *His Master's Voice* (Sahibinin Sesi) gramofonu hediye etmişti, bir de Tchaikovsky'nin birinci ve ikinci piyano konserini ve *Teddy Bears Picnic* plağını... Tırnaklarımı kemirmeyi bırakmalıydım. Neden acaba anneciğim ve babacığım birbirleriyle konuşmayı ve gülüşmeyi bırakmışlardı?

Yorgundum. Hemen şimdi dönüp uyumak istiyordum. Yatağımda yuvarlansam, yaylar gıcırdasa bile bu teyzemi artık rahatsız etmezdi.

~ 6 ~

Anneciğim geldiğinde yatağımdan "Yihhuuu" diye bir çığlık atarak fırladım.

Andreas beni saat onda evden aldı. En güzel elbisemi giymiştim ve Elly Teyze'nin makyaj malzemesiyle çenemde yeni çıkmış dört sivilcenin üzerine tampon yapmıştım.

Havaalanına doğru giderken, içimizden birinin, anneciğimin veya benim, yeniden buluşmamızdan önce, öleceğimizden emindim. Bu gerçek olamayacak kadar güzel bir şeydi. Sonra birden onu karşımda gülümserken gördüm. Ne kadar güzel olduğunu unutmuştum.

"Anneciğim!"

Koşup sarıldım.

"Hayatım" diyordu. Biz birbirimizi öpüyor ve sıkı sıkı kucaklaşıyorduk. Andreas'a gidip ona da sarıldı.

"Glenny nerede, anneciğim? Glenny nerede?"

"Onu Ilkley'de Clarklar'da bıraktım."

Andreas, "Eminim canın şimdi sert bir İsviçre kahvesi istiyor, hem de şöyle yanında ayçöreğiyle. Haydi! Restorana gidelim, bagajını daha sonra alırız," diyordu.

Ben onların arkasında ağır ağır yürüyordum. İçimdeki ben ise paramparça olmuş yerde yatıyor, yüzünü saklayıp ağlıyor, ama annemin kızı duygularını göstermeye cesaret edemiyordu;

sadece o başkalarının ondan beklediklerini ve ona izin verdiklerini gösteriyordu. Ben bunu çok iyi biliyordum; bu ezelden beri hep böyle olmuştu.

"Ne kadar uzun zaman geçti, hayatım. Evet, bir kahve lütfen, reçel, İsviçre peyniri ve İsviçre tereyağı, nihayet tuzsuz! Ne harika!" O benim ve Andreas'ın elini kavrıyordu. Gençlik, pratik ve bir de çaresiz, hepsi bir arada.

İnceler gibi gözlerimin içine bakıyordu. Sanki beni deniyordu.

"Hayatım?"

Bense gülümsüyor, içimden dua ediyordum. Bütün gücümle gözyaşlarımı bastırıyordum.

"Beni gördüğüne seviniyor musun, dearling?"

Bu bildik, eski hatadan dolayı gülmek zorundaydım: Hep "dear"ı "darling"le karıştırıyordu. Yanağımı okşuyor ve Andreas'a bakıyordu; ikisi de benim o anki gözyaşlarımı fark etmiyorlardı. Yemek sırasında onları saklamayı iyi beceriyordum.

Anneciğimin gelişinden sonraki gece acındırma ve suçluluk duyguları gücümü zorlamaya başladı. Kendimden nefret ediyordum. Köpeğimi bir daha asla göremeyecektim; o kadar sinirli ve kendimden geçmiştim ki gözyaşlarıma hâkim olamıyordum. Andreas beni, köpek yüzünden anneciğimin eve dönüşünü mahvetmemem için uyarıyordu.

İyi ve uyumlu olmaya çalışıyor ve içimdeki sıkıntıdan kurtulmak istiyordum.

Bu acı içimi kemiriyordu, üzerime ağır bir yük biniyor ve geceleri uykuya dalmadan önce beni uzun ve korkulu inlemelere zorluyordu.

Elly Teyze'nin evinde akşam yemeği yediğimiz o gün anneciğim "Ne o, inlemelerin halen devam ediyor. Umarım bu alışkanlığını bırakırsın," dedi.

"Hiç fark etmedim," diye karşılık verdim,"Gündüzleri fark etmiyorum."

Muayenehanesinin yakınlarında uzun koridorlu bir daire kiraladık. Andreas her şeyi organize etmişti, hiçbir şey eksik değildi. Birlikte yeni bir hayata adım atacaktık.

Glenny'den artık bahsedemiyordum, zira anneciğim, bir köpeğimiz olmadığı için kendisinin de aynı şekilde üzgün olduğunu söylüyordu; onun hep bir köpeği olmuştu ve Glenny'den ayrılmak onu da çok üzmüştü.

İki hafta sonra, bütün gün Elly Teyze'de kalmam söylendi. Onunsa keyfi yoktu ve kızgındı.

"Annen gelir gelmez senin eşyalarını aldı. Siz kaybolmuştunuz, ama şimdi seni tekrar burada görmek çok rahatlatıcı."

Nasıl davranmam gerektiğini bilmiyor ve ona bakamıyordum. Saat altıda beni tekrar eve götürdü. Yeni dairemizin kapısını açtığımda, uzun, beceriksiz bacakları üzerinde küçük bir Airdale terrier sıçrıyor ve koşuyordu. O uzun ve cilalanmış koridorda aşağı ve yukarı koşup duruyordu, ikide bir dengesini kaybedip kocaman ağzı burnu ile ayaklarının üzerine düşüyor, tekrar kayıp yere düşmek için doğruluyordu. Şaşkınlık içinde ona doğru koştuğumda, Andreas yanıma gelip "Annene aldığım yeni köpek hoşuna gidiyor mu? Adı Rex. Safkandır. Acayip güzel ve komik değil mi?" dedi.

Anneciğim bu yeni gelene bakmaya doyamıyordu.

Daha sonra onu yeni yatağına götürdük. Rahat etmesi için çok iyi hazırlanmıştı. Yemeğe dışarıya çıktık.

"Bu iki hafta içerisinde çok şey başardık," diyordu anneciğim memnuniyetle. "Yeni bir ev, yeni bir köpek ve şimdi de senin için harika bir kız yurdu, Olivia." Kaşığımı elimden düşürdüm.

"Yarın Gstaad'ı görmeye gidiyoruz. Orası İsviçre'nin en modern, en pahalı, sıra dışı Genç Kızlar Enstitüsü."

"Yarın mı?"

"Sadece, bakmak için, dearling. Masrafları babanın iş yeri karşılıyor. Oraya gitmek zorundasın. Bak, bu benim elimde değil. Hem babanın iş yeri, hem de kanunlar sana verdiğim eğitimi ve yetiştirme tarzını elverişsiz buluyorlar. Senin genç arkadaşlara ihtiyacın var. Eminim ki orada çok daha mutlu olacaksın. Böyle bir fırsat eline geçtiği için memnun olman gerekir."

Çok üzgün görünüyordu.

"Anneciğim! Elverişsiz sana ne kadar uzak bir kelime! Sen dünyanın en muhteşem annesisin. Beni senden alamazlar ya? Senin ne kadar iyi bir anne olduğunu ben biliyorum. Bunu onlara söyleyebilirim."

Bana bakıyor ve düşünceli bir ifadeyle gülümsüyordu. Andreas ona bakıyordu, etkilenmiş gibiydi; o büyük, pembe, çilli pençesini annemin küçük, bronzlaşmış elinin üzerine koyuyordu.

"Başka bir seçeneğimiz yok, canım," dedi. "Bütün bu dar kafalı, yargılayıcı insanlar sadece kıskanıyorlar, bizim günah işlediğimizi ve ahlak dışı yaşadığımızı, senin için uygun olmadığını düşünüyorlar. Senin gitmen gerekiyor."

Anneciğim, "Başka kızlar! Arkadaşlar! Kayak yapmak! Dağ havası, iyi ve kapsamlı bir eğitim senin için nimet olacaktır," diyordu.

Başka çıkış yolu göremiyordum. Yine bir vedalaşma.

Bir kez daha bir köpek kalabilecekti ve ben gitmek zorundaydım.

~ 7 ~

Gstaad! İsmini telaffuz etmek bile çok zordu.

Kent Dükü'nün Les Rosays'da okula gittiğini ve birçok ünlü kişi ve film yıldızlarının Gstaad'a dolaştıklarını anlatıyorlardı. Ben dünyanın her tarafından toplumun üst kesimlerine mensup kızlarla bütün yaşam boyu sürebilecek arkadaşlıklar kurabilecektim. Ne kadar heyecan verici değil mi?

Bunların benim için anlamı yeni dertler, ayrılıklar ve defalarca kez dışlanmalardı.

Thun, Spiez ve Zweisimmen üzerinden Gstaad'a doğru yola koyulduk. Kafamı kaldırıp dışarıyı izlemek bana zor geliyordu, çünkü dağlar, göller ve şaleleriyle köyler nefes kesici güzellikteydi. Genç Kızlar Enstitüsü'nün yolu görünmüştü. Bulunduğu yerin yakınında dev gibi üç katlı bir ev büyüklüğünde ve soluk renkli bir şale vardı. Parıldayan kar kümeleriyle kaplı dağlara dönmüş bütün balkonlarda, pembe ve kırmızı çiçeklerle işlenmiş saksılar asılıydı. Bir an için kurumlu Bradford'un resmi gözlerimde canlanıyordu.

Kapıyı bir hanım açtı. Girişteki salon çok etkileyiciydi: Tahta kaplamalar güllerle boyanmıştı, sandıklar ve dolaplar dekorla uyum içindelerdi; nereye bakarsak bakalım, antikalar vardı, bakır gravürler ve tablolar asılıydı.

Madam bize gülümsüyordu ve sıcak bir görüntüsü vardı. Neden sonra anneme, "Anneciğim, lütfen ondan beni yemek yemeye zorlamamasını rica et," demeye cesaret edebildim.

"Aptalcık!"

Anneciğim benim adıma özür diliyor ve ona Fransızca, başımdan geçen kötü bir çocukluk hadisesinden dolayı, insanların beni yemek yemeye zorlamalarından korktuğumu açıklıyordu.

Madam bana dönerek arkadaşça, "Siz hiç endişelenmeyin Acıkırsanız yersiniz, acıkmazsanız yemezsiniz. İstediğiniz kadar yemeye müsaade var. Hoşlandığınız yemeği kendiniz alabilirsiniz," diyordu.

Birden kapı açıldı, yakışıklı, genç, açık mavi gömlekli bir adam içeriye daldı.

"Ah. Affedersiniz, madam..."

Yüzünü bize döndüğünde hayatımda gördüğüm en mavi gözlere bakıyordum. Rahat bir gülümsemeyle, "Saçlarınızı beğenmedim ama sizi özledim," diyordu. Ağzım açık kalmıştı. Herkes kibarca gülümsüyordu. Ben ilk defa saçımı perma yaptırmıştım ve kendimden çok emindim. Bu adamın böyle garip şeyler söylemesine hayret ediyor ve ona soruyordum: "Neden saçlarımı beğenmediniz?"

Yanlış anlama açıklığa kavuştuğunda, rahatlamış kahkahalar yankılanıyordu. O Hollandalı şivesiyle: "Tavşan gibi koşuyorum, ama sizi kaçırdım," demişti. Trenle geleceğimizi düşündüğü için boşu boşuna bizi karşılamak için istasyona koşmuştu.

O gün orada bulunan ve kendilerini madama tanıtmak isteyen diğer dört kız, benim aksime oldukça yetişkin görünüyorlardı. Hepimiz farklı ülkelerden olduğumuz için anlaşamıyorduk, tanışıp karşılıklı tebessüm etmekle kaldık. Okulda çoğunlukla Fransızca konuşuluyordu. Üç hafta içerisinde benim okula başlayabilmem kararlaştırılıyordu. Bu süre içerisinde bir sürü şeyin alınması ve hepsinin üzerine ismimin işlenmesi gerekiyordu. Neredeyse bu güzel, sakin ortamda bulunan okula girdiğime seviniyordum. Banyolu, balkonlu, jimnastik salonlu odalardan çok

etkilenmiştik. Okul bizi hayrete düşürmüştü. Annem "Görüyor musun Olly, annen her şeyin en iyisini biliyor!" diyor ve sevgiyle kolumu sıkıyordu.

"Onun patene, kayaklara ve iyi çizmelere ihtiyacı var," diyordu madam, "kayak pantolonu, kazak ve anoraklar buradan ısmarlanabilir, zira onlar okul üniformasının parçasıdır. Hepsi mavi-beyaz-kırmızı. Yaşasın Fransa! Diğer okullarda ve Palas otellerde verilecek balolara gidebilmek için gece elbiselerine de ihtiyacı var. Muhtemelen spor giysilere de ihtiyacı olacaktır. Bu tabii ki onun ata binip binmeyeceğine, tenis veya hokey oynamak isteyip istemediğine bağlıdır."

Kendimi sinirli ve korkak hissetmeme rağmen sevinmiş olmalıyım. Bunun üstesinden nasıl geleceğim diye kendi kendime sorarken, Bay Ivo van Landers diye tanıtılan, yakışıklı öğretmene bakıyordum. Madamın fazla vakti yok gibiydi, bu nedenle hemen vedalaşmak zorunda kaldık. Basel'e geri dönüş yolculuğunda, bu kez kendimi daha iyi hissediyordum.

Üç hafta sonra tekrar okuldaydım ve yeni öğretmenim beni karşıladı.

"Merhaba, Yorkshire'den gelen genç İsviçreli bayan", derken bana gülümsüyordu. "Her sabah size özel Fransızca ders vermem lazım, böylece arkadaşlarınıza yetişebilirsiniz. İki üç haftaya kadar gramer ve telaffuz öğretmek üzere bayan bir Fransızca öğretmeni geliyor. Ben o zaman edebiyat derslerini alacağım. Moliere, La Fontaine, Victor Hugo, Sartre ve Andre Gide, klasik ve modern edebiyat. Harika şeyler!"

Her dersten keyif alıyor ve çalışkan öğrenci gibi ödevlerimi yapıyordum. Kaydettiğim gelişme onu da mutlu ediyordu ve öğrenme hevesi onu coşturan bir şeydi. Harika görünüyor ve baharatlı bir tıraş losyonu kokuyordu. Daha da önemlisi benden hoşlanıyor gibi görünüyordu.

Bir gün bana, "Neden bazı günler bitkin görünüyorsunuz? Bugün çok soluk ve çökmüş bir haliniz var," diye sordu.

Tokat yemiş gibiydim. Benden hoşlanmaktan vazgeçebilirdi! Dirençli ve neşeli olmak için daha çok çaba harcamalıydım. İnsanları sık sık güldürmeye çalışıyordum. Tepki göstermedikleri zaman da kendimi aptal hissediyordum. Ne akıllı ne de sevilmeye layık olduğuma inanıyordum. Diğer kızların işi daha kolaydı. İnsan kendini onların yanında daha rahat hissediyordu.

"Uykum düzenim bozuldu," diye cevap verdim, artık Fransızca fiillerin çekimine başlıyordum.

Geceler artık daha çekilmez oluyordu ve uykumu alamıyordum. Uykudan korkuyordum, kötü rüyalar görmek istemiyordum. Bundan kurtulmak için Ivo van Landers'in içinde bulunduğu çılgın hayallerle kendimi avutuyordum. O beni depremlerden, sel baskınlarından, kasırgalardan, yangından ve çığdan kurtarıyor, beni güvenli bir yere taşıyor, yaralarımı sarıyor ve beni yatağa götürüyordu. Beni sıkıca tutuyor ve teselli ediyordu. Sonunda ben saat sabahın üçünde veya dördünde, tekrar titreyerek ve ağlayarak yeniden uyanmak üzere, uykuya dalıyordum. Sabahın alacakaranlığında banyoya koşuyor, şişmiş gözkapaklarıma soğuk su vuruyor, endişeyle kahvaltıdan sonraki derste kendimi güzel göstermeye çalışıyordum.

Ellerimin titremesini ve ani ağlama ihtiyacımı kontrol altında tutabilmek gittikçe zorlaşıyordu. Günün birinde olan oldu. Kelimeleri doğru öğrenmemiştim. Fiillerle kendimi küçük düşürüyordum ve geçmiş zamanı halen anlamıyordum. Ivo sabırsızlanıyordu.

Hıçkırıklara boğuldum. Verdiğim aşırı tepki onu da hayretler içinde bırakmıştı.

"Ben ne yaptım ki? Neler oluyor size? Siz buraya öğrenmek için geldiniz ve ben de size bu dili öğretmeye çalışıyorum ki siz

diğer kızlar ve öğretmenlerle konuşabilesiniz. Siz üzerinize düşen kısmını yapmalısınız. İlk zamanlarda çok iyiydiniz, ancak başarınız giderek azalıyor. Kendinizi iyi hissediyor musunuz?"

"Hayır!" diye bağırdım. "Uyuyamıyorum ve kendimi kötü hissediyorum." Utanç içinde konuşmamı sürdürdüm: "Uyuyamıyorum, uyusam da kötü rüyaların istilasına uğruyorum."

Yanıma oturdu. "Lütfen bana anlatınız. Belki size yardım edebilirim. Lütfen!"

Bir sinek vızlıyor ve boyuna pencerenin camına çarpıyordu. Ben önümde duran beyaz kâğıda ve benim üzerine boyadığım kalın siyah daire ve çizgilere bakıyordum.

"Anlatınız," diye dostça beni cesaretlendiriyordu. Ben de anlatmaya başladım.

"Rüyamda kendimi hep küçük bir kedicik olarak görüyorum. O kadar küçüğüm ki beni ezebilirler diye korkuyorum. Etrafta dolaşıyorum. Yükseklere, yeşil çimenlere içine gidiyorum ve mevsim yaz. Harika kokuyor. Yukarıda, altın başakların ve yaban papatyalarının üzerinde kelebekler uçuyor. Onları aşağıdan seyrediyor ve orada kalabilmeyi arzuluyordum. Bu cenneti kimsenin yıkabileceğine inanmıyorum veya nasıl kelebeklere eziyet etmeyi asla aklımdan geçirmiyorsam, bana kimsenin kötülük yapamayacağını düşünüyorum. Yürümeye devam ediyorum. Yüksek otlar benim tüylü karnımı okşuyor ve gıdıklıyorlar. Kendimi boylu boyunca yere bırakıyor ve ayaklarımı geriyorum. Toprağı tırmıklıyor ve ileri doğru sürüyorum. Yuvarlanıyor ve güneşi beyaz karnımda hissediyorum. Kendimi özgür hissediyorum. Gevşemiş.

Ve sonra onun sesini duyuyorum. Her şey kötüye dönüyor. Boğuk sesler! Boğuk sesler duyuyorum! Havaya sıçrıyor ve saklanıyorum, siniyor ve bekliyorum. Yaklaşan adımlar bana korku veriyor. Öyle korkuyorum ki kaçmaya başlıyorum ama o arkam-

dan kovalıyor. Bir havuza gelinceye kadar koşuyorum. Havuzun etrafını dolanacak zamanım kalmıyor ve içine atlıyorum. Havuz çok derin ve baş aşağı karanlığa, çimentonun üzerine düşüp, acıyla kıvranıp topallayarak bir köşeye çekiliyorum ve etrafımda sadece çimento görüyorum. Yakalandım! O anda üzerime atlıyor. Korkunç. O kurt! Dişlerini gıcırdatıyor ve pençeleri beni parçalamak istiyor. Sarı dişlerinin kokusu ve kokuşmuş nefesi yüzüme vuruyor, ağzı beni yutmaya hazır. Ona yalvarıyorum, bana bir şey yapmasın diye, ona benden istediği her şeyi yapmaya hazır olduğumu söylüyorum.

'Her şeyi mi?' diye haykırıyor ve her tarafa yankılanıyor. 'Evet, her şeyi' diye cevaplıyorum.

Beni ensemden yakalıyor ve havuzun ortasına çekiyor. 'Ye bunu bitir!'diye bağırıyor. Önümde kocaman bir tabak dolusu çorba görüyorum. Yeşil, sümüğümsü ve kötü kokuyor. Tabağın kenarına çömelip onu içmek zorundayım, yalamak, bitirmek.

'Yut o şeyi!' diye bağırıyor ve aynı anda çorbadan bir yılan sürünerek çıkıyor. O bana doğru sürünerek gelmeye başlıyor. Biliyorum ki o benim ağzıma girmek istiyor. Tam boğazımdan aşağıya süzülüp beni boğduğu anda uyanıyorum.

Soluk soluğa kalıyorum, kusacak gibi oluyorum. Titriyor, ağlıyor ve terliyorum. Bir türlü geçmiyor. Artık uykuya dalamıyorum. Bay Landers, her defasında aynı şeyler yeniden oluyor. Sadece korkmuyorum, kendimi çok aptal hissediyorum. Anneciğim, benim histerik olduğumu söylüyor. Buradaki kızlar çok mutlular. Normaller. Olgunlar. Onlarla kendimi karşılaştırınca kendimi aptal ve yalnız buluyorum."

Ivo ciddi bir yüz ifadesiyle beni dinlemişti.

"Olivia, bugün saat beş çayından sonra, çalışma odama geliniz. Sizin için bir şey hazırlayacağım. Ve bir şey daha. Bana, uyandıktan hemen sonra rüyalarınızı yazacağınıza dair söz ver-

menizi istiyorum. Rüyalarınızı hissettiğiniz gibi yazınız. Bu, yetişkin olmanın bir parçasıdır. Deyiniz ki: Yarın Bay Landers'le bunun üzerine konuşacağım. O bana onları açıklayacak. Kendinize, bunun normal ve olgunlaşma döneminin bir parçası olduğunu söyleyiniz. İnsan geçmişini değerlendirir ve şimdiyi yaşar. Bu korkulacak veya utanılacak bir şey değil. Ben size kendinizi anlayabilmeniz için yardım edeceğim ve emin olun bunu severek yapacağım."

Sinek nihayet dışarı çıkabildi ve ben de rahat bir nefes aldım. O, "Şimdi iyi misiniz? Görüyor musunuz, siz kediciği canlandırıyorsunuz. Kendinizi aşağılık ve önemsiz görüyorsunuz. Ama siz aynı anda kurtsunuz. Siz de günün birinde büyük ve ürkütücü olacaksınız. Rüyalarınızın yaratıcısı sizsiniz. Onlar sadece hikâyeler, onların sizi yıldırmasına izin vermeyiniz," diyordu. Hafifçe yanağıma dokundu, nazik ve aynı zamanda sert.

Odamda bu hareketi yeniden düşünmek zorundaydım. Onu yeniden hissediyordum. Bir kıpırtı tüm vücudumu dolaşıyor ve titrememe neden oluyordu. O gece daha az korkuyordum. Benim de bir kimsem vardı! Bana dikkatini harcayan ve benimle ilgilenen biri. Bana yardımını sunan biri. Aniden içimde ölçüsüz bir güç hissetmeye başladım ve eşofmanlarımı giyip koşmaya gittim. Havaya sıçrarken yüksek sesle gülüyordum. Dağlara el sallıyordum, kendimce saçma bulmama rağmen fısıldıyordum: "Dağlar kadar yaşlı! Yeni arkadaşlarım, güneşin doğuşunu, büyükbabayı ve sizde yaşamış olduklarımı hatırlıyorum."

Salonda asılı olan altın çerçeveli aynada, kendimi inceliyordum, kırmızı yanaklar ve ışıldayan gözler.

"Bu akşam çok güzel görünüyorsunuz," dedi bana, sevinçten şarkı söyleyip dans etmek istiyordum.

O akşam bana deri kaplı bir defter verdi. İlk sayfada o düzenli ve küçük yazısıyla şöyle yazmıştı:

1. Ben biricik ve değerli bir insanım. Herkes öyledir.
2. Ben asla kendimi başkaları ile kıyaslamamalıyım. Ben benim.
3. Ben kendimi sevmeyi ve kabul etmeyi öğrenmek zorundayım.
4. Eğer ben kendimi sevemezsem, başkalarını da sevemem.
5. Benim hayata dair bakışım, hayatımı belirler.
6. Şimdiki zamanda yaşamayı öğrenmek zorundayım.
7. Kendini tanımak demek, kendine karşı dürüst olmak demektir ve bu bir sanattır.
8. Her ölüden bir yaşam oluşur.
9. Ben her insanın bir parçasıyım. Her insan benim bir parçamdır.
10. Benim, bana inanan bir öğretmenim ve arkadaşım var.

Ivo van Landers

Odamda bu defteri boyuna yanağıma bastırıyordum. O gece deliksiz bir uyku çektim.

O andan itibaren çevreme uyum sağlamaya başladım. Fransızcada ilerleme kaydediyordum ve tahtaya kalkıp konuşmaya cesaret edebiliyordum. Benim hatalarım sık sık kahkahalara neden oluyordu ve çok geçmeden, kızlar ve ben birbirimizle güzel güzel geçinebiliyorduk. Etrafıma bakıyor ve kendime, "Şu kızlara bak, böyle güzel bir çevrede nasıl birlikte yaşıyorlar. Bu resmi iyice hafızana yerleştir, zira bir gün bunlar da sadece hatıra olacaklar. Şimdi her şeyin tadını çıkart ve hepsinden en iyisini yap," diyordum.

Hayatımı zehir eden tek şey artık ayhalimdi. On iki yaşındayken başlamıştı ve o zamanlar babam hayattaydı. Bunu onunla uyumamak için mazeret olarak kullanıyordum. Başlangıçta bana inanmıyor ve kanıt istiyordu. O kaba tavrıyla pantolonumu in-

dirmemi istediğine çok utanıyordum. Gözlerini oraya dikiyordu. Daha sonraları tahmini tarihi aşağı yukarı bildiği için onu aldatamıyordum. O olayı kendisi kontrol etmek istiyordu. Özel bir mesele diye bir durum asla olmuyordu.

Her ay kendimi aşağılık buluyor ve utanıyordum. Kirli, değersiz ve en kötüsü de her ay acıdan bayılıyordum. Ağrılar öyle kuvvetliydi ki, doktor bunun küçük bir doğum olduğunu söylüyordu. Her zaman böyle oluyordu. Kendimi her defasında böyle ele vermeyi gurur kırıcı buluyordum. Bir iki gün yatakta kalmam gerekiyordu. Bir sürü eğlenceyi kaçırıyordum, çünkü bu ay harika bir gezi planlanıyordu; yüzmek, ata binmek veya kayak yapmak istediğimiz zaman geliyordu. Kadın olmaktan nefret ediyordum. Sık sık Tanrı'ya "Bunu koltuk altından falan gelecek bir şekilde veya en azından acısız ve bir iki saat sürecek şekilde ayarlasaydın," diyordum.

Ancak dans etmeyi öğrenirken kadın olmayı tekrar seviyordum. İlk yüksek topuklar üzerinde tereddütlü olarak biz kızlar her boş dakikamızı dans ederek geçiriyorduk. Vals, tango, samba ve mambo'yu deniyorduk, çarlistonu, fokstrotu, boogie–woogie'yi daha sonra da madison'u. Havada müzik vardı, tüm odalardan, pencerelerden, balkonlardan ve her katta içeri akın ediyor ve karışıyordu: *Begin the Beguine, Do you know Miss Jones?, La cucaracha, J'attendrais toujours, Oh sole mio, My funny Valentine, Peg o'my heart, Stormy weather* ve bizim bulduğumuz ve *Sweet sixteen and never been kissed* adındaki şarkı. Yaşamım heyecanlı ve rahat olmaya başlıyordu. Yaşamım eğlence, melodi, ritim ve spor karışımı bir şeydi. Eski büyük şale sahnemiz, karla kaplı dağ yamaçları kulislerimizdi. Başlangıçta kayak yapmak günlük hayatımızın zirvesini oluşturuyordu, bizi heyecana itiyordu. Daha sonra bu spor türü zorunlu olunca, bize sıkıcı olmaya başlıyordu. Kayak yapmak sıkıcı! Yıllar sonra bunu düşündüğümde gülmekten alamıyordum kendimi.

~ 8 ~

Boş zamanlarımda Nietzsche, Kant ve Hegel, Schopenhauer, Platon, Sokrates, Descartes, Sartre, Shakespeare, Hugo ve Moliére okuyordum. Bu büyük filozofların söyledikleri bazı şeyler benim için anlaşılmazdı. Nietsche'nin aşağılayıcı 'Kadına giderken kırbacı unutma' deyişine sinirleniyor ve frengiye yakalanıp çıldırdığı için seviniyordum. Aklımda hep Ivo vardı. O benim kahramanımdı. Ve zamanla benim kötü rüyalarım yerini onunla ilgili hayallere bırakıyordu. Ben bütün bu kitapları onu etkileyebilmek, ona soru sorabilmek, onunla konuşabilmek ve tartışabilmek için okuyordum.

Ivo beni gözünde büyütmeye başladığında, benden uzun ve yorucu konferanslar dinlememi bekliyordu. Tüm bunlar sırasında ben akıllı görünmek için çok gayret sarf ediyordum ki uyum sağlamak giderek zorlaşıyordu. Sonuçta bir sünger gibi, hiç yorumsuz onun ifadelerini, fikirlerini ve teorilerini sonuna kadar emiyordum.

Bir gün öğleden sonra seramik çalışıyor ve balçıktan model yapıyorduk. İtalyan bir kız Japon çizgileri taşıyan ve bir nilüferden çıkan harika bir Madonna şekillendiriyordu. Bunun yaratıcısı, anlaşılan Ivo'nun Doğu Felsefesi kurslarından esinlenmiş olmalıydı. Bu figürün sade güzelliği benim nefesimi kesiyordu. Ivo onu eline alıyordu ve küçük bir tahtacıkla, figür bambaşka bir şey oluncaya kadar, biraz orasını, biraz burasını değiştiriyordu. O onun eseri oluyordu.

Tüm kontrolümü kaybediyor ve birdenbire öfkeye kapılıyordum. Gözyaşlarına boğulup bağırarak, öğretmenlerin ne kadar çirkin davrandıklarını ve başkalarının yeteneğini kabul edemeyeceklerini, ne kadar kendilerinden emin göründüklerini söylüyordum. Onun Madonna'yı öldürdüğünü ve bununla büyük bir günah işlediğini haykırıyordum.

Tam bir sessizlik hâkimdi. Nasıl utanıyordum! Ağlayarak odama koştum. Kendimi tanımıyor ve anlamıyordum.

Akşam yemeğinde gözükmeye cesaret edemiyordum. Herkesin yemekte olduğunu düşünerek, biraz temiz hava alabilmek için evden dışarı süzüldüm. Karın hışırtısı ve sertliği benim depresyonlu halime uymak istemiyordu. Dağların koyu siluetlerine bakarken aniden sanki kök salmış gibi kalakaldım. Ivo bir ağacın gölgesinden çıkıverdi.

İkimiz de tepkisiz orada duruyorduk. İnlemeye benzeyen bir sesle sigarasının dumanını üflüyordu. Düşünceli gözüküyordu. Yolumu kesmişti ve ben de hareketsiz kalmıştım.

"Bana ne olduğunu bilmiyorum," dedi. "Siz tabii ki çok haklıydınız."

Özür dileyenin o oluşuna o kadar şaşırmıştım ki derin bir "of" çıktı içimden.

"Ne olduğunu bilmeyen asıl benim, çok üzgünüm," diye kısık bir sesle fısıldadım.

O beni hemen kendine çekti. Ceketinin pütür pütür kumaşını yanağımda hissediyordum. Kar ve sigara kokusuna karışan tarçın kokulu tıraş losyonunun kokusunu alıyordum. Dizlerim gevşiyordu. Kalp atışlarını duyabiliyordum. Tüylerim ürperiyordu. Küçük bir çocukken annemin dizinde oturup onun kalp atışlarının dinebileceğinden ve öleceğinden hep korktuğumu hatırlıyordum.

Sandalyelerin geri itilişini, sonra ayak seslerini ve bulaşıkların gürültüsünü duyuyordum. Arka kapıdan üç kız fırladı, menteşeleri gıcırdıyor ve kapı sertçe kapanıyordu. Ürkmüş bir tavşan gibi oradan kaçtım. Ancak nereye gidebilirdim? Bu kıpkırmızı kesilmiş suratımla ve kalp atışlarıyla odama gidemezdim. Nefessiz kalıncaya kadar şalenin arkasındaki yoldan yukarı doğru koşmaya başladım. Kalın paltomun yakası boğazıma sürtüyordu. Bunun şu an hiçbir önemi yoktu; kendi kendime onu aşağı indirmemeye çalışıyordum, ancak daha sonra ne kadar manyakça davrandığımın farkına varıp onu düzeltmeye koyuldum.

"Bütün gece ortalıkta koşamazsın," diye kendimle yüksek sesle konuşuyordum. "Şu haline bak! Ne melodram. Kim olduğunu zannediyorsun? Leydi Chatterley mi? Hadi... Uslu ol ve eve dön," diyordum.

Eve dönerken yolda kendime diyordum ki, "Üzülmüş. Ece? Çok kibar. İyi bir davranış. Şimdi ben tekrar normale döneceğim ve tüm bu düşünceleri kov ve unut hepsini."

Eve girdim ve merdivenlerden yukarı çıktım. Kızların güvenli bakışları beni sakinleştiriyordu. Bigudili, sabahlıklı, ellerinde süt bardağı ile kızlar, merdivende önümden geçen veya birlikte duran, birbirleriyle konuşan ve sürekli acelesi olan, meşgul bir halde ileri geri koşan kızlar.

Odamıza girdim. Burada da kızlar vardı. İki İngiliz kız, Sally ve Fiona, yataklarımızın üzerine uzanmışlar ve karşılıklı birbirlerinin el ve ayak tırnaklarını ojeliyorlardı. Gramofondan çarliston müziği yükseliyordu, Fransa'dan üç kız ve Graziella, sanki hayatları buna bağlıymış gibi, kollarını ve bacaklarını havaya sallıyorlardı. Kendimi banyoya attım. Penny, Coco ve Gabriella

küvette oturuyorlardı ve büyük bir dikkatle karşılıklı birbirlerinin sivilce ve siyah noktalarını sıkıyorlardı.

"Ben bugün kendimi öyle çirkin buluyorum ki. Hem de çok çirkin! Lütfen biri bana öyle olmadığımı söylesin. Lütfen!" Bu bir yerlerden gür bir ses yankılandı ve etraftan yalancı bir koro cevaplıyordu: "Sen güzelsin! Çok çekicisin ve baştan çıkartacak kadar güzelsin!"

Bu bir oyundu. Bunu içimizden biri kendini çirkin bulduğu zaman oynuyorduk. Her kadının böyle anları olabileceği sonucuna varmıştık. Dönemlerimiz geldiğinde, bu bir bebeğin bezine yapması kadar, istem dışı bir şeydi. Ama bir bebek hiçbir zaman çirkin olduğu hissine kapılmazdı; öyleyse biz neden kapılalım? Neden bunu dışarı haykırarak bundan kendimizi kurtaramıyorduk? Şimdi kendimi çok daha iyi hissediyordum.

"Neredeydin?" diye sordu Fransız oda arkadaşım. "Bu akşam biz Beethoven'in üçüncü piyano konçertosunu dinlemek istiyorduk. Hatırlıyor musun?" Fransız aksanıyla konuşması çok hoşuma gidiyordu.

. "Evet, Magda, onu unutmadım. Eğer bu çete çenesini tutar ve bize izin verirse, kültürü şereflendirmek için, onu dinleyebiliriz." Biri ardından bana bir yastık fırlattı. Ben de karşılık verdim ve vahşi bir çatışma başladı.

Sert bir gürültü bizi hemen susturdu. Sonra bir çan sesi yükselmeye başladı. Arkadaşlarımız odalarına çekildiler. Radyoyu açtık ve kulak verdik. "Girişi çok yavaş çalıyor," dedi koruyucu meleğim. Sonra da yatağıma girdim.

Ivo'yu bir hafta boyunca görmedim. Grip olmuştu. Sonra ben de aynı hastalığa yakalandım. Ben iyileştikten sonra, o bana karşı çok soğuk davranmaya başladı. Bu acı veriyordu. Kendime kızıyordum ama onu düşünmekten de kendimi alamıyordum.

Madam çok dostça davranıyordu, buna rağmen şık kızları tercih ediyor gibi görünüyordu. Moda defileleri düzenliyor, Fransız ve İtalyan kızlar Dior ve Balenciaga modelleriyle ödüller kazanıyorlardı. Ben bunu gülünç ve haksız buluyordum. Bunlar bana pazarda en büyük meme yarışmasına çıkmış inekler gibi görünüyorlardı. İçimizden bazıları onlarla acımasızca dalga geçiyorlardı. Şalenin etrafındaki otlaktaki ineklerin onlardan daha zeki baktıklarını ve bu genç öğrencilere, işlenmiş inek çanlarının taşıdıkları takılardan daha çok yakışacağını düşünüyorduk. Biz, madamın böyle bir şeyle aşağılık kompleksini işlediği görüşünde olduğumuz için bu kadar kinciydik. Sanki elbiseler ve takılar o kadar önemliymiş gibi!

Monsenyör Belmont soğuk ve sıkı bir adamdı. O bir şekilde çıplakmış gibi görünüyor ve hep insanın içini okuyormuş izlenimini veriyordu. Onun ince, kel kafası bana bir penisi hatırlatıyordu.

Yeni Fransızca öğretmenimiz tipik bir kız kurusuydu. Titiz, açıkça meydan okuyucu! Bizi gaddarlığa zorluyordu. Zavallı yaşlı şey bizim için üzerinde faziletlerimizi gösterebileceğimiz bir objeydi. Zavallı Madam! O, sadece bizim tarafımızdan görmemezlikten gelinmek için cırtlak papağan sesiyle bize hitap ederken, boyuna kollarında, bacaklarında ve yüzündeki çirkin, kanayan egzamalarını kaşıyordu. Zaten pek fazla kalmadı.

Ivo'nun dersinde arkada oturuyordum. Biz şimdi onarlı gruplara ayrılmış altmış kızdık. Özel dersimiz bitmişti. Ben kompozisyonlarımla onun dikkatini tekrar üzerime çekmek istiyordum. Sonunda hikâyelerimden birinin altına şunu yazdı: "Nasıl oluyor da sizin gibi genç bir insan, sizin yaşınızda, aslında Montaigne gibi büyük düşünürlere layık bir şekilde, bu kadar derinlemesine düşünceler yapıyor, sorular soruyor ve cevaplar buluyor? Sizi tebrik ediyorum, özellikle de böyle sade ve rahatlatıcı yazdığınız için. İyi bir çalışma! Böyle devam! Bildiğiniz gibi, normal bir

insanın anlayamayacağı kadar komplike yazan o entelektüelleri hep eleştirmişimdir."

Gözlerimin içi gülüyordu ve sadece 'beyin jimnastiği' olsun diye, zevk için, daha sıkı çalışıyor, müzakere etmeyi, tanımlamayı öğreniyordum.

Birdenbire biz yine ikili olmuştuk. Bazen, farkına vardığımda kızarıyordum ve cümlenin ortasında susuveriyordum. Onunla birlikte masada oturduğumuzda, etrafımızdaki her şeyi unutuyorduk. Diğerleri çoktan gitmişken bile, biz bir konuşmaya dalmış oluyorduk. Bir Cumartesi günü diğerleri çay için geri gelene kadar uzun konuşmuştuk. Öğlenden beri orada oturuyorduk. Biz buna daha çok şaşırıyorduk.

Daha önceleri hiç bu kadar severek öğrenmemiştim. Bu gönüllü bir öğrenmeydi ve çok kolayıma geliyordu. Birlikte karşılıklı düşünebilmek için yeni bir alana ulaşmıştık. Bazen Magda, Penny ve Sally de bize katılıyorlardı, ancak onlar tartışmadan çok çabuk yoruluyorlardı.

Sonra o yine beni görmezden gelmeye başlıyordu.

Neyi yanlış yaptığım hakkında bir fikrim yoktu.

O kadar endişelenmiştim ki defterime ev ödevimin altına, "Ne yaptım? Neden bana kızgınsınız?" diye yazdım.

Bir hafta sonra defterimi geri aldığımda nefesim kesilecek gibiydi. "Hiçbir şey! Her şey yolunda! Şimdi, niçin özellikle size o kadar dikkatimi verdiğimi biliyorum. Biliyor musunuz, siz bana, çok genç yaşta ölen kız kardeşimi hatırlatıyorsunuz. O buz pateni kayarken boğuldu. Size bu yüzden daha çok özen göstermemeliyim, bu ötekilere karşı haksızlık olur. Monsenyör beni uyardı. Kızlar bunu fark etmeye başlıyorlardı. Üzgünüm. Hiç farkına varmamışım."

Ağlıyor ve yaralarımı sarıyordum.

Demek ki benden hoşlanmasının asıl sebebi buydu. Ben onun için bir şey ifade etmiyordum ve bundan sonra da diğerlerinden biri olacaktım. Sonraki haftalarda onun daha çok diğerleriyle şakalaşmasına ve bana hiç söz düşmemesine neredeyse dayanamıyordum.

Bir yoga dersinden sonra yaşamış olduğum ilginç bir olayı tasvir ettim. Yatağa gitmiştim ve onun bahsettiği bir meditasyonu deniyordum. Bir tür trans halindeydim ve bir alev görmüştüm, kırmızı bir çiçeğin yaprakları gibi ve orada Tanrı'yı görmüştüm. Uzun bir süredir gözümün önünde tutuyordum ve bu, daha önce hiçbir resimde veya düşüncede yaşamadığım kadar net duruyordu. Evrenle bir olmak öyle huzurlu bir haldi ki. Ve öğretmenim ve ben sanki eriyerek bir kişide birleştiğimiz hissine kapılmıştım.

Ivo bu kompozisyonun altına şöyle yazmıştı: "Bu oldukça ilginç. Zira aynı gece, aynı zamanda, aynı denemeyi ben de yaptım ve aynı olayı yaşadım. Bu konuyu sizinle konuşmak isterdim. Saat beşte Olden'de buluşabilir miyiz?"

Olden'de! Olden boyalı ön cephesi ve pencereleriyle ünlüydü; yemekler çok lezzetliydi ve piyanoda oturup misafirlerine çalıp söyleyen bir hanım vardı. Bizim için içeriye giriş yasaktı. Biz sadece, öğretmenlerin, ebeveynlerin veya diğer yetkili yetişkinlerin eşliğinde içeriye girebiliyorduk. Bazı öğretmenler büyük kızlarla sınavlar üzerine konuşmak için oraya gidiyorlardı. Bu yazıdan dolayı tarifsiz derecede mutluydum ve büyük bir özenle hazırlığımı yaptım.

Onu gördüğümde nefesim kesiliyordu, bilmiyordum, neden. Mekân çok hoştu ve biraz karartılmıştı, kalaslardan oluşan alçak bir tavanı vardı. Arka planda müzik çalıyordu. Çay, kahve ve kurutulmuş et ısmarladık. Bu özel yemeği seviyorduk: Çatı arasına asılarak, havada ve güneşte kurutulmuş ve incecik kesilmiş et. *Viande des Grisons!*

"Siz ve çayınız!" diye takıldı bana, "Sizi mutlu etmek için pek fazla bir şeye ihtiyaç yok, değil mi?"

"Evet," diye yanıtladım sevinçle. Ve siz, diye düşünüyordum.

"Şimdi," diye başladı. Birdenbire korkunç ciddi bir görünüme büründü. "Ben sizin eksikliğinizi hissettim. Sizin saçlarınızdan hoşlanıyorum! Ve sizin eksikliğinizi hissettim." İlk karşılaşmamızdaki yanlış anlamayı hatırlaması bana dokunmuştu.

"Siz o kadar güzelsiniz ki. O kadar temiz, küçük kız."

Hayret içine düşüyor ve şaşırıyordum. Doğru mu duymuştum, yoksa bu da yeni bir yanlış anlama mıydı?

Böyle mırıldanmıştı, ancak, şimdi sesini yükseltiyordu: "Şimdi konuya gelelim. Ne kadar sık ve ne kadar süredir meditasyon yapıyordunuz ve nilüfer çiçeğini ne kadar sık gördünüz?"

"Onu gördüğümü bilmiyorum," diye yanıtladım. "Benim gördüğüm şey öyle huzurlu ve güzel bir şeydi ki tasvir etmek istiyordum. Buna benzer bir şey ne daha önce ne de daha sonra oldu."

"Sizin gerçekten ruhani yetenekleriniz olması lazım. Siz çok özel bir insansınız. Sizi diğer şımarık, basit kızlardan ayıran bu düşünce tarzınızdan hoşlanıyorum. Onlar sadece para, elbise, otomobil, genç erkekler ve kozmetikle ilgileniyorlar. Nefret ettiğim bir şey varsa o da kırmızı tırnaklar ve kırmızı pantolonlardır. Neden olduğunu bilmiyorum, ama onlardan nefret ediyorum. Amerikalılardan biri bana zengin adamlarla evleneceğini söylüyordu. Anlıyor musunuz? Adamlar, birkaç tanesiyle birden! Sonra da ruhsal gaddarlıklar nedeni ile onlardan boşanıp dertsiz, fevkalade bir yaşam sürebileceğini söyledi."

"Biliyorum, tuhaf düşünüyorlar."

"Siz o kadar rahatlatıcı, doğalsınız ki ve her şeyden önce düşünüyorsunuz. Siz cebir ve geometriye devam etmek isteyen tek kişiydiniz."

"Sadece bir şeyi anlamadığım zaman boş bırakmamak için." Ve sizin yakınımızda olmak için, diye düşünüyordum.

"Bu mükemmel bir sebep ve siz çok dikkate değer bir kızsınız. Sizinle konuşmaktan zevk alıyorum, hatta tüm diğer öğretmenlerle konuşmaktan da çok. Patsy O'Neill hariç. O harika bir insan ve biliyor musunuz, siz, Magda ve Sally onun en sevdiği öğrencilersiniz. Sakın yanlış anlamayın! Bunları size, benim yardımımla aştığınız aşağılık kompleksinizden dolayı söylüyorum! Biliyorum, siz bu yüzden kibirlenmeyeceksiniz."

Onunla burada oturmaktan çok mutluydum, hiç bitmemesini arzuluyordum.

"Şimdi size bir itirafta bulunmam lazım, fakat belki beni asla affetmeyeceksiniz."

"Siz? Siz bana itirafta mı bulunacaksınız?"

"Evet. Benim için çok zor, fakat size söylemek zorundayım. Bakınız, sizden fazlasıyla hoşlandığım için size fazla özen göstermemeye çalıştım ve ben... Alaya alınabileceğinizi veya zorluklarla karşılaşabileceğinizi düşünüyordum. Üzgünüm. Sizi çok yaraladığımı biliyorum ve özellikle de birkaç gün sonra doğum gününüz olduğundan bunu size açıklamak istedim."

"Bunu nasıl öğrendiniz?"

"Söyleyemem. Sürpriz."

Çok heyecanlanmıştım.

"Anlıyorum," diyordum, "Bunun küçük kız kardeşinizden dolayı olduğunu. Üzgünüm, sizin içi çok kötü olmuş olmalı."

"İtirafımın bir parçası da bu işte. Ben bunu uydurdum. Sürekli sizin yanınızda olmak istediğimi size nasıl izah etmem gerektiğini bilmiyordum. Siz daha on beş yaşındasınız, bense otuz iki. Ayrıca sizin önünüzde kocaman bir yaşam var, bu haksızlık. Bugün, tüm bunları sizinle konuşmam gerektiğini düşündüm.

Her şeyi temizleyelim ve sonra iki iyi arkadaş olarak yeniden başlayalım." Önüme bir de küçük paketçik koydu.

"Evde açarsınız," dedi," Şimdi gitmem lazım. Her şeye yeniden başlayacağız. Siz harika bir insansınız, Olivia. En harikası, ben sizden çok hoşlanıyorum. Sizden harika bir kadın olacaksınız. Sizinle evlenecek adamı kıskanmaktan başka yapabileceğim bir şey yok. Şimdi gitmem lazım, biraz alışveriş yapacağım. Sizi okula dönerken yalnız bırakmak zorundayım. Sakın unutmayın, şu andan itibaren arkadaşız."

"Umarım, tüm zamanlar için arkadaş," diyor ve gereksiz bir telaşla oradan uzaklaşıyordum.

Bütün yolu koşarak geri döndüm. Şaleye gelince, hediyeyi açmak için tuvalete koştum. Her gün için bir sayfası olan bir pedagoji günlüğüydü ve üzerinde o büyük İsviçreli eğitmenin bir deyişi vardı. İlk sayfada Ivo'nun bir ithafı vardı: "Benim çok özel öğrencime, arkadaşıma ve 'ilhamıma'. Yaşamıma girdiğiniz için minnettarım."

Doğum günümün olduğu 9 Mart sayfasında, ufacık ipeksi bir kâğıda sarılmış bir paketçik vardı. Merakla onu açıyordum. Gümüş bir zincirin ucunda küçük ay taşından bir kolye! Sevinçten çığlık atmak istiyordum! Beni daha önceden hiç tanımadığım bir mutluluk sarıyordu. Yüksek sesle gülmeye başladığımda kimse duymasın diye sifonu çektim. Ellerimi lavaboda yıkarken yanaklarım yanıyordu. Gözlerim büyümüş ve pırıl pırıldı, neredeyse kendimi tanıyamayacaktım. Kolyeyi taktım ve kimsenin beni rahatsız etmediğine şükrettim. Bütün dünyayı kucaklayabilirdim. Derin derin nefes alıyordum.

Her zamanki gibi piyanonun başında oturan Magda, ben hızla içeri girip, çabucak eteğimi çıkartıp pantolonumu giydiğimde şaşkınlıkla bana bakıyordu. Kırmızı pantolondan nefret ettiği aklıma gelince onu tekrar çıkarıp, sanki takip ediliyormuş gibi, hızla gri olanını giydim.

"Magda, hadi gel dışarı çıkıp koşalım! Gel hadi!" Heyecan içerisinde onun etrafında dans ediyordum.

"Hadi gel işte! Böyle devam edersen beynin sadece notalardan oluşacak, şişko bir bunak olacaksın. Hadi artık!"

"Beni bırak! Sen delisin! Tamamen deli! Bir gün sen tam melankoliksin, ertesi gün sevinçten patlıyorsun. Aman Tanrım, nasıl bu kadınları yarattın!"

"Oh, senin şu 'melankoli' ve 'kadınlar' deyişini çok seviyorum! Seni seviyorum! Şimdi koşmam gerekiyor. Bu enerjiden kurtulmalıyım, yoksa patlayacağım."

"Olly, ne tuhafsın. Çık dışarı, bırak beni."

Gece yatakta ona şöyle sordum: "Baksana, sen hayatında hiç âşık oldun mu?"

"Evet, Paris'te. Ama o benim varlığımdan bile habersiz. Ancak şimdi yaşadığım safi işkence. Ben, sizde nasıl derler... Tamamen abayı yaktım. Beni çıldırtıyor. Bu nedenle de bütün gün piyano çalmak zorundayım. Bir sırdı, ama sana söylüyorum: Ben şanssız bir şekilde Ivo'ya âşığım."

Karanlık olduğu için çok mutluydum ve bütün gün benden dışarı çıkmak isteyen şeyi, kendime sakladığım için de oldukça rahatlamıştım.

O andan itibaren artık fark ediyordum ki Ivo kadınlar tarafından çok önemseniyordu. Sinemada olsun, otelde bir baloda, konserde, mum ışığında fondü yerken veya kayakta –nereye gidersek gidelim – bayanlar Ivo'yu o malum bakışla süzüyorlardı.

Çok geçmeden 9 Mart gelmişti, bir Pazar günüydü. Bütün okul benim doğum günü sürprizimden haberdardı ve beni ayakaltında istemiyorlardı. Birkaç kızın beni kiliseye götürmesi gerekiyordu. Geri geldiğimizde madam beni yemek odasına çağırıyordu. Orada kocaman mumlu bir pasta ve bir yığın hediye beni bekliyordu. Ve – anneciğim!

Ağzım açık ona bakıyordum. Herkes kahkaha ve hayranlık bağrışlarına boğuluyordu. Sonra birbirimize sarıldık.

"Anneciğim! Bu ne sürpriz!"

"Olly! Ne kadar iyi görünüyorsun! Mutlu musun? Yanında bir hafta kalabilirim."

Gerçek olduğuna neredeyse inanamıyordum.

Her kız tek tek bana bir şey hediye etmişti. At delisi olduğumu bildiklerinden, at posterleri, porselenden, tahtadan oymalı atlar, atlar üzerine kitaplar ve at çizimleri alıyordum. At resimleriyle dolu bir kitabın adı 'Dünyanın Tüm Mutluluğu At Sırtındadır'dı. Anneciğimden ilk binici pantolonlarımı, binici şapkamı ve on saatlik binicilik dersi için abonman alıyordum. Ayrıca enfes siyah–sarı renklerde, küçük kabarık kollu bir gece elbisesi ile bir eşarp alıyordum. Oldukça uzun bir yırtmacı vardı! Ve bir de buna ilaveten yüksek topuklu uygun bir çift ayakkabı! Ve bir de pembe rujla ilk Pond's kremim!

Mutluluktan havalara uçuyor ve herkesle kucaklaşıyordum. Heyecanla sıçrarken, Fransız kızlardan biri bana "Senden asla bir hanımefendi olmaz, sen hep çocuk kalacaksın," diyordu. Bu beni bir çırpıda kendime getiriyordu. On dakika boyunca çok hanım hanımcık davrandım, ancak, daha sonra kendi kendime, ben neysem oyum ve eğer ben hanım hanımcık bir tip değilsem canı cehenneme diye düşünüyordum.

O günkü heyecan yeterince fazlaydı. Öğleden sonra hepimiz, Michelle Morgan ile *La Symphonie Pastorale*'ı seyretmek için sinemaya gidiyorduk. Üzücü bir filmdi.

Patsy O'Neill, anneciğim, ben ve Ivo için dışarıda bir akşam yemeği ayarlamıştı. Tüm öğrenciler en çok sevdikleri öğretmenlerle beraberlerdi. Monsenyör ve madam en şık öğrencileri tercih ediyorlardı. Biz kalkarken, onlar gülümsüyorlardı.

"İyi akşamlar, iyi geceler."

O akşam Olden'de Ivo bana olan duygularını anneciğime de itiraf etti. Pek şaşırmış görünmüyordum. Onlara bakıyor ve her ikisini de ne kadar çok sevdiğimi düşünüyordum. Şarap içiyor, yanında makarnayla şnitzel ve salata yiyorduk. Üçüncü şişeden sonra anneciğim,"Ne dersiniz, bundan sonra sizi neler bekliyor?" diye soruyordu.

Ivo, "Benim okulu terk etmemi mi veya Olivia'nın başka bir enstitüye gönderilmesini mi istersiniz?"

Korkmuş bir haldeydim.

"Ne münasebet!" dedi anneciğim, "Şimdiye kadar fazla şansı olmadı. Eşim söz konusu olunca, şartlar oldukça üzücüydü, savaş biliyor musunuz? Olivia için pek iyi geçmedi. Onun anlayışa ve birazcık mutluluğa ihtiyacı var. Şimdi iyi olduğu için ben çok sevinçliyim. Hayır, size güveniyorum. Okulu terk etmeyi bana teklif ettiğiniz için onurlandım ve duygulandım. Hayır, ben Olivia'yı size emanet ediyorum. Onun mutlu olmasına yardım ediniz. Onu, belki edinmiş olduğu yanlış... etkilerden kurtarabilirsiniz. Doğal gelişimi zarar görmüş olabilir. Onun duygularını siz tanıyorsunuz, ben değil. Duyarlı olunuz. Siz öğretmensiniz ve psikoloji eğitimi gördünüz."

İçeceğinden bir yudum alırken, Ivo'nun ona, "Eğer bir gün beni gerçekten sevecek olursa ve büyüyüp bunu kendisi isterse, Olivia ile evlenmek istersem, o zaman ne dersiniz?" diye sorduğunu duydum.

Sessizce orada oturuyordum. Tüm bu konuşulanların hoşuma gidip gitmediğini bilmiyordum. Bunu ilk önce bizim baş başa konuşmamız gerekmez miydi? Her şey birdenbire çok ciddi ve kesin gözüküyordu, bu tehdit edici bir sorumluluktu ve artık şaka değildi. Yoksa böyle düşünceler olgunlaşmamışlığın bir göstergesi miydi? Of, bu dünyada daha neler yapacaktım, neler hissedecektim?

Annem bana hafifçe gülümsüyordu. Gurur duyuyordum, zira o, bu harika, akıllı insanın beni ne kadar ciddiye aldığını görebiliyordu.

O, "Beni geçmişimden dolayı yargılamadığınız için size minnettarım. Birbirimizi anladığımızı ve birbirimize asla zarar vermeyeceğimizi düşünüyorum. Hepimizin arasında duygusal bir akrabalık hissediyorum. Hadi 'kardeşliğe' içelim!"

Ellerinde bardaklarıyla çapraz yapıyor ve bir yudum içiyorlardı. Adet olduğu üzere, daha sonra da bir öpücük verip birbirlerine senli benli hitap ediyorlar ve yaşam boyu arkadaş oluyorlardı.

Kalktığımızda hepimiz biraz sallanıyorduk. Bayan Olden piyanosunun başında, kafasını eğiyor ve bize gülümsüyordu. Kendimi çok önemli hissediyordum. Yeni elbisem ve uzun topuklu ayakkabılarımla harika göründüğümü biliyordum. Akşamüzeri içeriye girdiğimde Ivo bana gözlerini dikmiş ve "Nasıl bir başkalaşım!" demişti. Bunun ne demek olduğunu bilmiyordum. Dışarıda otelin önünde sendeliyordum ve az daha düşecektim. Beni tuttu ve birden, "başkalaşımını yakala," dedim. Buna çok güldü.

Annemi otel odasına götürdük. O da, öğlen yemeğinden önce okulda olacağına söz verdi. Ivo ve ben Palace Hotel'in önünden geçerek yavaş yavaş tepeye tırmandık. İlk defa yalnız kalıyorduk. El ele tutuştuk. Elinde benim kibar ayakkabılarımı taşıyordu. Üstümde kalın bir palto ve çizme vardı. Ay parlıyordu, biz biraz sallanıyor ve gülüyorduk. O bir ağacın altında beni ilk defa öpüyordu.

"Seninle evlenmek istediğim hakkında şimdiye kadar konuşamadım. Sana pek yakında açıklayacağım. Üzgünüm. Önce annenin ne düşündüğünü bilmek istedim. Daha çok küçük olduğun ve seni böyle çılgınca sevdiğim için kendimi suçlu hissediyorum. Hem, gözlerin seni ele vermesine rağmen senin bana karşı hislerini bilmiyorum. Seni seviyorum, Olivia."

"Ooo Ivo! Bana neler oluyor! Ben seni ilk gördüğüm andan, senle ilk konuşmamızdan beri seviyorum."

"Hem de bir yanlış anlamaydı onlar!" Biz birbirimize iyice sokuluyor ve gülüyorduk.

"Aaah Ivo! Öyle mutluyum ki!" Öyleydim. Hiç böyle bir şey hissetmemiştim. Ben başımı kaldırıyordum, zira dudaklarımız çok kısa etmişlerdi ve bekliyordum. O harika görünüyordu. Ben gözlerimi kapatıyordum ve o yumuşak bir tonla "Mmmmm" yapıyordu ve sonra dudaklarımız uzun bir öpücük için buluşuyorlardı, önce titrek, sonra arzulu ve aç. Yaşadığım en muhteşem şeydi bu. Bunun hiç bitmemesi için dua ediyordum. Tekrar ve tekrar öpüşüyorduk.

"Ohh Ivo! On beş yaşında ve daha hiç öpülmemiş! Uff!"

O sessizce gülüyordu. Onun çıkardığı her sesi seviyordum.

Ancak tüm yakınlığımıza rağmen, belki de özellikle bu yüzden titremeye başlıyorduk. "Gel, küçüğüm. Senin üşümene izin veremem. Doğum günün kutlu olsun, küçüğüm."

"Böyle deme bana. Yakında yirmi yaşma basacağım!"

"Elbette, tabii. Çok yakında. Evet, şimdi seni yuvaya götüreceğiz. Seni yatağa sokmayı çok isterdim ve günün birinde bunu da yapacağım."

Magda çoktan uyumuştu. Onu davet etmediğim için darılmıştı. Arkadaşlığımızda bir şeyler değişiyordu, eskisi gibi değildi. Ben aynı değilim diye düşünüyordum o gece yatakta, onun yanında. Ben öpüşmüştüm. Beni istemişlerdi. Bitkin ve şaşkın bir halde uykuya dalıyordum.

Sonraki günler anneciğim ve benim için en güzel günler sayılırdı. Anneciğim aydınlık bir odada, etrafında çeşit çeşit kızlar. Anneciğim balkonda, güneşin altında. Anneciğim kızlar topluluğu içerisinde sigara içiyor, konuşuyor, dans ediyor hatta şarkı söylüyordu. Anneciğim bizi Charlie'ye davet ediyor ve bize dağ-

lar kadar pasta ve çay ısmarlıyordu. Benim annem eğlence ve müzikle fondü yerken genç ve güleç. Anneciğim, Ivo'yla, kızlarla ve benimle. Magda bir süre için bizden uzak duruyordu, ancak, uzun bir konuşmadan sonra kucaklaşıp barıştık. Birlikte bir kez daha yemeğe çıktık ve onu, Sally'yi, Patsyyi ve Ivo'yu da davet ettik.

Günlerden bir gün tren canımda annemi el sallarken gördüm. Yavaş yavaş ufukta kayboluyordu.

Sonra yine uzaklardaydı.

~ 9 ~

Ödev defterimdeki notlar, aşk mektupları olmaya başlamıştı. Bir akşam Ivo ve ben yine yalnız kaldık. O şalenin arkasındaki ormanda bir kulübenin anahtarını bulmuştu. Geceler artık o kadar soğuk değildi. Kulübenin çatısında gökyüzüne açılan bir delik vardı. İçeriye girdiğimizde beni kendine çekiyor, bense bir yukarıya, bu yakışıklı adama, bir de yukarıya yıldızlara bakıyordum, ancak o benin adımı fısıldadığında, geçmiş yüzümde bir tokat gibi patlıyordu. Yıldızlı göğün altında bir küçük kız, o babama. Baba, orada... acıyan kolum... midem bulanıyor. Bedenim taş kesilmiş halde onun kollarına geri dönüyordum.

"Ne oluyor?"

Onu itmek istiyor, anılarımdan kurtulmaya çalışıyordum. İnanılmaz yumuşak vuruşlarla dudakları dudaklarıma dokunuyordu. Hoş. O beni kendine çekiyordu, önce şefkatli ve sonra şiddetli, bense ona karşı direniyordum. Onun dudakları açılıyor ama ben geri kaçıyordum.

"Bir şey mi var, küçüğüm? Beni seni öyle arzuluyorum ki."

Onun gerçek olduğuna hâlâ inanamıyordum. Bu benim de özlediğim ve hayalini kurduğum bir şeydi, ancak, şimdi bundan korkuyordum, altüst olmuştum ve aynı zamanda da gururluydum. Çekip gitmek istiyordum. Tüm bunlar bana fazla gelmişti, ancak onu öpmeye başlıyordum, ona kanıtlamak için... Tam

olarak bilmiyorum... Belki de ona normal olduğumu kanıtlamak istiyordum.

Dilimi şefkatle ve dikkatlice onun ağzında gezdiriyordum. Tekrar tekrar öpmek istiyordum ve özellikle o ensemi öptüğünde içimde duygularla yüklü bir fişek patlıyordu. Kendimi huzurlu hissediyordum. Uysallaşıyor ve kendimi tamamen yabancı duygulardan başı dönmüş hissediyordum, beni gafil avlıyordu ve ben derin derin inliyordum. Onun elleri beni okşuyordu ve bende onu okşama ihtiyacı, verme, erime ihtiyacı uyandırıyordu. Gözlerimi kapatmıştım, her şey bir rüya gibiydi. Ancak elleri kazağımın altına kayıp göğüslerime dokunduğunda kıvrılıyordum. Ben titredikçe ara veriyordu.

"Küçüğüm, ne kadar duygusalsın! Çok hassassın. Bu hoşuma gidiyor." Onun beni böyle istediğini anlıyor ve bundan rahatsız oluyordum. Sorgularcasına bana bakıyordu. "Sevgilim, sana öğreteceğim. Ben bekleyebilirim. Ben sabırlı ve şefkatli olacağım. Seni seviyorum tatlım, harika, muhteşem küçük kızım."

İşte yine burada! Kaşla göz arasında yine kendimi suçlu hissediyordum. Ona olan hislerim çok güçlüydü. "Seni seviyorum, Ivo, hem de o kadar çok seviyorum ki bu bana acı veriyor. Bunu kelimelerle anlatmam mümkün değil."

"Biliyorum. Hissediyorum. Sen harikasın, sevgilim."

Bir kez daha bu kadar tehlikeli bir oyuna kalkışmaya kendimi pek hazır hissetmeme rağmen, içimdeki beni, "Lütfen, beni bir daha öp," diye ona yalvarırken duyuyordum. "Hiç bitmemesin istiyorum," diyordum ona ve yine gerçekten bunu mu düşünüyordum, bilmiyordum. O gülümseyerek yine bana sokuluyordu. Birdenbire, ona ait olmak istediğime ve yaptığı her şeyin doğru olduğuna inanıyordum.

O yine göğüslerimi okşarken ben kıvrılmamaya çalışıyordum. "Biz hep birbirimize aittik ve hep öyle olacağız." Onu sı-

kıca kendime bastırıyordum, böylece o da elini çekmek zorunda kalıyordu. Sonra beni geri itip kazağımı yukarı kaldırmaya başladı. Bense sadece gülümsüyordum, fakat hırsımı bastırmak zorundaydım. Neden bunu yapıyordu?

"Ne kadar masum! Ay ışığında göğüslerin ne kadar masum, genç ve güzel görünüyorlar. Bu sanat eseri tam bir ressama göre. Seninle gurur duyuyorum."

Aşağıya bakmıyordum, utanıyordum, kendimi öyle görmek istemiyordum, ama benimle gurur duyması bana iltifat gibi geliyordu.

Daha sonra üstümü başımı toplamak için tuvalete kaçmak zorunda kaldım. Böyle bittiği için rahatlamalı mı, yoksa üzülmeli miydim, bilemiyordum.

Ben şaleye geri döndüğümde Magda derin uykudaydı.

Her sabah yeni çamaşırlar giymek ne kadar güzeldi! Neredeyse muazzam bir haz. Hatta kirli çamaşırları çamaşır torbasına atmak bile biraz heyecanlandırıcı oluyordu. Diğer yurtlarda uygulanan o kontrol edici, azarlayıcı, cezalandırıcı bakışlardan kurtulmuştum. Burada herkesin çamaşırı birlikte yıkanmaya gidiyor ve küçük yığınlar halinde geri geliyordu, ardından düzenli bir şekilde çekmecelerimize koymak için biz içlerinden kendimizinkileri seçiyorduk. Kar beyazı külotlarımız ve uzun kollu pamuklu fanilalarımızla övünerek hokus pokus olmuş gibi ortaya çıkıyorduk.

İngiltere'deyken çektiğim berbat akıntı artık geçmişti. Penisilin, terramisin ve diğer ilaçlar yüksek dozlarda kanımda dolaşıyorlardı.

Artık daha profesyonelce kayak yapıyordum, okul takımına bile seçilmiştim. O gün Magda da beni Paris'e davet etmişti. Çekmeceden temiz atlet ve külot alırken şarkı söylüyordum: "Oh

ne harika bir sabah, ne harika bir gün." Magda ise benimle dalga geçiyordu.

Birlikte piyanoda çalmaya başlıyorduk. Ben bir kıza Mozart'ın flüt konserinde eşlik etmeyi öğreniyordum. Ivo da flüt çalıyordu ve bir akşam o da bizle çalmaya katıldı. Onun flütünde yoğunlaşan su benim ensemden aşağı damlamaya başladı. Tüm kızlar daha sonra benimle dalga geçtiler ve boynumu artık hiç yıkamamamı söylediler. Bu çok rahatsızlık vericiydi.

Kulübede öpüşmekten aldığım haz kaybolmuş ve tuhaf bir oyuna dönüşmüştü. Ivo benim tüm bedenime sahip olmak istiyordu. Tıpkı bir zamanlar babamla olduğu gibi, neden vücudumla nefret ettiğim şeyleri yapmak zorunda olduğumu anlayamıyordum. Ben katılmak istemediğimde Ivo darılıyordu. Neden, onun kendine istediği şeyi kendime saklamak için utangaç rolü yapıyor ve korkakça bahaneleri kendime siper ediyordum? Bütün bunlar benim için dayanılmazdı. Kızların yanında kalmayı tercih ediyordum. Gittikçe daha fazla bunalıyor ve kulübeye gitmek istemiyordum.

Bir akşam olan oldu.

Nasıl geliştiğini tam olarak hatırlamıyorum. Sadece öpücüklerinin yine güzel olduğunu ve onu itmekten bıktığımı biliyorum. Bu kadar budala ve ürkek olmaya hakkım yoktu. O arzuluyor ve bir kadına ihtiyaç duyuyordu. Eğer ben de bu harika adamı istiyorsam o kadın olmalıydım. Bu nedenle onun kaşif ellerine müsaade ediyordum. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bilmiyordum. O benim öğretmenimdi. İlk önce bana, daha az önce yıkanmamıştım, bir saat önce yıkanmıştım, beş saniye önce değil gibi tutukluğumdan kurtulmam için yardım etmeliydi. Temiz olmamak ve kötü kokmaktan duyduğum hastalık derecesindeki korkudan, niçin Tanrı böyle vücut kokuları vermişti diye kendi kendime hep soruyordum. Vücut kokuları! Niçin güller gibi kokmuyorduk?

Ivo, "Seni seviyorum, sevgilim. Gece gündüz seni özlüyorum ve sana bakmaya doyamıyorum," diyordu.

Onun ağzına bir parça çikolata veriyordum ama asıl aç olan bendim.

"Tüm kızların içinde güneş gibi yakıyorsun. Güzelliğinle parlıyorsun," diyordu; bir yandan eliyle çamaşırımın altından kendine yol bulurken, şefkatli, sevgi dolu bir halde burnuma, yanaklarıma, boynuma ve ağzıma öpücükler konduruyordu. Bir parmağı ile en gizli noktama dokunmaya başladı. Babamın yüzü ve korkunç bakışları aniden gözlerimin önüne geldi, kendimi bütün hislerimle bu yeni duygulara bırakıyordum. Bu benim için yeni ve enfes olan algılamanın kaynağı neydi? Bu kaynama, bu duygu seli, bu baş döndürücü patlama!

Ben sonsuz hazdan çığlıklar atıyordum. Her şeyin çoktan bittiğinin farkına bile varmamıştım, büyü ebediyen sürecek gibi görünüyordu.

Uzunca bir zaman sonra o kafasını kaldırıp yüzünü bana çevirdi. İfadesi değişmişti. "Ne harikaydı!" diye fısıldadım.

O ise gülümsüyor ve "Çok harika! Tatlım, seninle gurur duyuyorum," diyordu.

Bir süre daha birbirimize sokulduk. "Ya sen?" diye sordum ona.

"Daha zamanı var, sevgilim. İlk önce seni eski korkularından ve hayaletlerinden kurtarmalıyız. Daha zamanımız var."

Hayalet kelimesinde, babamı, kemikli ve zayıf haliyle gözümün önüne getiriyordum, onun "Şimdi gelmeni istiyorum! Mecbursun! Acele et! Şimdi! Şimdi! Şimdi!" sözlerini duyuyordum. Onun pürüzlü başparmağından başka bir şey hissetmiyordum. Beni rahat bıraksın da gideyim diye yalandan yapmasını öğrenmiştim, ancak önce o sıçrıyor ve elimi yakalıyor, orada aşağıda sıkıca tutuyor ve "Şimdi sıra bende!" diyordu.

Ivo kalkmak istediğinde, korkuyla onu eline sarılıyordum. Sanki hemen her şey alışılmış şekilde ve çirkin olacaktı.

"Düşüncelerimizde hep birlikteyiz. Evlendiğimizde birlikte sarılacak ve muazzam bir aşk yapacağız, öyle ki asla bıkmayacaksın. Şimdi mutlaka tekrar baştan başlamak isterdin, yapabilseydik."

Sanki beni hipnotize ediyordu ve arzular içimde alevleniyordu. O zamanlar fark edemiyordum, bu geceyle beni kendine nasıl kendine mecbur ettiğini.

Zamanla Ivo'ya karşı olan isteksizliğim de artıyordu. Keşke aramızda hiçbir şey olmasaydı, demeye başlıyordum. Diğer kızlar gibi olmak istiyordum. Neden hep bir istisna olmak zorundaydım? Niçin insanların beni fark etmesini, benden hoşlanmalarını garanti altına almak istiyordum? Ve sonra, bana olan ilgileri kesinleşince, bu beni neden kızdırıyordu?

Haftada bir veya iki defa kulübeye gitmeye cesaret edebiliyordum, fakat yeniden tavana yapışmış sineğe dönüşüyordum. Tıpkı bir zamanlar babamla olduğu gibi, sanki bunlar hiç bana olmuyormuş gibi davranıyordum. Çok uzun zaman önce öğrenmiştim mekanik davranmayı. Buradaydı işte geleceğim, güvenliğim, aşkım, sevgilim, nişanlım, kocam! Çoktan nefret etmeye başlamıştım bile. Benim anormal olduğumu söylerken babam haklı mıydı?

Kendi kendime, acaba annemin beni sık sık uzağa göndermesi bununla bağlantılı mıydı, diye soruyordum. Bu yüzden mi özel bir ilgiye, sevgiye layık olduğumu kanıtlamaya çalışıyordum? Ciddiye alınmaya değer miydi? Niçin sadece, diğerlerinin yaptığı gibi, derste hazır bulunamıyordum? Niçin, beni fark etmedikleri zaman kendimi değersiz hissediyordum? Kıkırdayan kalabalıktan biri olmayı ne kadar çok özlüyordum. Şu sıralar kendimi her yerde yabancı hissediyordum. Neden? Yaşam o kadar çelişkilerle doluydu ki. Bir grubun içinde hareket ettiğim zaman, sanki

aynı dili konuşmuyormuşum gibi, kendime değişik ve gruptan dışlanmış gibi geliyordum. Umursamazlıklarından dolayı kıskanıyordum ve onlardan nefret ediyordum. Onlar daha mutluydular. Ivo'yu gördüğümde, onun benden, benim bilmediğim şeyler beklediği hissine kapılıyordum.

Bir akşam, artık bu ortama daha fazla katlanamayacağımı anladım. Bütün okul baloya gitmişti. İkimiz yalnız kaldık. Beni bodruma götürüp penceresiz ütü odasından içeriye soktu. Çıplak bir ampulün altında, beni ütü masasına yatırdı; bana bakmak, vücudumu keşfetmek istiyordu. Fermuarını açıp pantolonunu çıkarmaya başladı. O da babam gibi iğrenç görünüyordu. Yine fenalaşıyordum.

Aynı gece, anneme yazdığım mektupta endişelerimi anlattım. Bu saklambaç oyunu, esrarengizlik, diğer kızlara ve öğretmenlere yabancılaşmak, bana çok fazla gelmeye başlamıştı. Bir süreliğine uzaklaşmak istiyordum. Sessizliğe ihtiyacım vardı. Ona, onu, Andreas'ı özlediğimi, yaptıkları yeni evi ve köpeği görmek istediğimi yazdım.

Bir hafta sonra onunla Basel'de istasyonda karşıladım. Ivo Gstaad'da vedalaşırken el sallamıştı ve bana "hain" dermiş gibi görünen bir bakış fırlatmıştı. Yolculuğumun yarısında ağlayarak geçirdim.

Berner Ovası benim vatanımın harikulade bir parçasıdır. Bazı çiftçi evlerinin çatı saçakları neredeyse yere kadar uzanıyordu ve trenden tüm bunları, oyuncağa benzeyen bahçe çitlerini, yeşil çimenlerin ortasındaki toprak rengi karelere gözcülük eden minnacık süngülü askerler gibi görünüyordu. Topraklar, ayçiçeği, lahana ve pancar ekiliydi. Bazen de tezek ve gübre yığınları olurdu önlerinde, bunlar da İsviçre'deki her şey gibi oldukça düzenliydi. İnekler, çanlar, otlaklar uzaklarda ışıldayan dağlarla çevrelenmişti. Sonra da gölün kıyısından gidiyorduk. Suyun üzerinde tekneler sallanıyordu, bazı yatların beyaz yelkenleri dalgalanıyordu ve çocuklar geçen trene el sallıyorlardı.

Goethe'nin "*Werther'in Acıları*" kitabını okuyor ve gözyaşlarıma hâkim olamıyordum. Başka acıların olduğunu düşünüp teselli bulmama rağmen üzüntüye gömülüyordum.

İstasyonda buluştuk. Rex elimi kokluyordu ve beni kuyruk sallama zahmetine değer bulmuyordu, fakat annem ve Andreas gelişime sevinmişlerdi. Beni iyi Fransızcamdan dolayı kutluyor ve yetişmiş bir genç kız olduğumu düşünüyorlardı. Anneciğim beni rahatlamış gördüğüne sevinmişe benziyordu.

Onlar daha haftanın yarısını muayenehanenin yanındaki dairede geçirmişlerdi. Gelişimin ikinci gününde bana yeni evlerini gösterdiler. Göreceğim şey beni hazırlıksız yakalamıştı. Belki de daha önce hiç görmediğim kadar güzel olan o evi gördüğümde, şiddetli bir duygu karmaşası yaşadım ve bu evde yaşayamayacağıma kanaat getirdim. Sanki buz gibi bir rüzgâr geçmişti önümden. Tekrar kendime geldiğimde onların çok huzursuz olduklarını gördüm. Andreas iyi bir doktordu ve benimle ilgilenmişti.

Annemin yeni evi, küçük bir İngiliz köy evi gibi görünüyordu. Giriş kapısında hanımeli vardı. Evin içerisinde duvarlarda camdan vitrinler asılıydı, içleri annemin özel hazineleri ve Andreas'ın Mısır'dan getirdiği antika koleksiyonlarla doluydu. Evin döşenmesine Queen Anne ve Louis-Philippe stili mobilyalar eklenmişti. Baktığım her yerde değerli ve harika objeler görüyordum.

Yatak odası kumaş çitlerle dekore edilmişti. Duvarlar, perdeler, abajurlar, yatak örtüleri, resim çerçeveleri ve aynanın çerçevesi birbirlerine uydurulmuştu. Ve bunlardan biri benim odamdı!

Banyonun fayansları siyahtı. Annem duvarlara kırmızı egzotik balıklar boyamıştı, bu haliyle çok şık görünüyordu. Pencere pervazlarından, tıpkı istediğim gibi, kalpler oyulup çıkartılmıştı. Evin tamamı beni etkilemişti.

Haftalar birbirini kovalıyordu. Yeni yuvamızda birçok keyifli akşamlar ve hareketli saatler geçiriyorduk, bazen Fransa sınırını geçip Elsass'a, kızarmış patatesle kızarmış tavuk ve sarımsaklı salata yemeğe gidiyorduk.

Bu iki insanın ilişkisi çok özel bir sevgiyle perçinlenmişti. Onlar, babam Bradford'a gitmeden az önce, ben daha iki yaşındayken ve başparmağımda bir iltihaplanma nedeni ile birbirleriyle karşılaşmışlardı. Andreas'ın Basel'de tanınmış bir doktor olması, o zamanlar metres hayatı pek hoş karşılanmadığı için, boşanmasını zorlaştırıyordu. Çok hassas bir ruha sahipti, fakat annem gibi sevgi dolu bir insandı. Ona öyle hitap etmekle kendimi yetişkin gibi hissediyordum ama o bundan hoşlanmıyordu.

Yeni evde annemin hastalık derecesinde pisliğe ve düzensizliğe karşı olduğunu fark ettim. Acele tuvalete gitmem gerekse de kitabı bırakamıyordum, hemen topluyordu. Lavaboda bir damla veya kromlanmış evyede bir kırıntıya ya da banyoda nemli bir havluya izin yoktu. Biz gülüyor ve onu gırgıra alıyorduk, ancak hiddetleniyordu ve sonra saatlerce benimle konuşmuyordu.

Kimi zaman ise açıkça benim etrafta duran elbiselerim veya eşyalarımdan dolayı patlıyordu. Titizleniyordu; temizlerken, fırçalarken, toplarken sürekli homurdanıyordu. Bunun benim suçum olduğunu sanıyordum. Bradford'da ev işleriyle ilgilenen Bayan Dresden vardı. Şimdi evinde tek bir kusura bile tahammülü yoktu ve gülmenin dahi fayda etmediği aşırı bir düşkünlük gösteriyordu. Ona engel olduğumu veya tozun, pisliğin sebebinin ben olduğumu düşünüyordum. Beni en çok da, kendim için yaptığım şeylerin ona çok fazla geldiği hissi yaralıyordu. Yakında yolculuğa çıkmak zorunda olduğum için onunla bu konuyu konuşmayı deniyordum, fakat karşımda değişmiş, neredeyse yabancı olmuş bir insan duruyordu. Bir evin bu kadar değişikliğe neden olması mümkün olabilir miydi? Yoksa babamın intiharı, ya da nedeniyle mi ilgiliydi bu? Halen sonuçlanmamış boşanmadan dolayı mıy-

dı yoksa? Sebebi kendimde de arıyordum ve yine suçluluk duygusuna kapılıyordum, bu da benim yeni kazandığım benliğimin dengesini bozuyordu. Baskı geri dönüyor, göğsüme yerleşiyor ve beni boğmakla tehdit ediyordu.

Ivo'yu yeniden göreceğime sevinmeye çalışıyordum ama bunu başaramıyordum. Neler oluyordu bana?

Onu istasyonda beni beklerken bronzlaşmış, uzun ve sarı saçlarını alnından geriye iterken görüyordum. Işık saçarak trenden inmeme yardım ediyordu. O, sahip olduğum tek insandı.

~ 10 ~

Yukarıda, bir dağın tepesinde bana itiraf etmişti! Donmuş ayaklarımızdaki kayaklarımızla bizi Eggli'nin zirvesine götüren telesiyejde otururken doğru kelimeleri bulmaya çalışıyordu. "Bunu sana ne zamandır söylemek istiyorum, fakat şimdiye kadar hiç uygun fırsat olmadı. Ben Amsterdam'da halen evliyim. Katolik kilisesinde evlendim. Yedi yıl önce, yirmi beş yaşındayken karımı terk ettim, fakat boşanmak çok zor. Deneyeceğim, sevgilim. Sen on sekiz yaşına girer girmez seninle evlenmek istediğimden şimdi denemek istiyorum."

Demek benim ilk aşkım buydu! Romantik değil, bilakis üzücü bir film. Ne söyleyebilirdim? Kendimi şuursuz gibi hissediyorum. Etrafımızda, bizi düşmanca izleyen kızlar ve kayak öğretmenleri duruyorlardı. Korkunç bir gündü. Acıya meydan vermemek ve düşünmek zorunda kalmamak için bir fırlayışta kayaklarımın üzerinde dağdan aşağıya çılgınca iniyordum. Hızlanıyordum ve düşüyordum. Korkunç acılar içince hareketsizce ve terk edilmiş olarak orada yatıyordum. Ebediyen cehennemde.

Bacağım kırılmıştı. Ivo bana bir şiir yazıyor ve hastaneye beni ziyarete geliyordu. Şiir çok güzeldi, fakat bende bacağımdan da fazla kırık vardı.

Bir hafta sonra kendimi daha iyi hissediyordum.

On beş yaşındaydım.

İngiltere'de ümitsiz olduğum zamanlar, hep Yorkshire bataklıklarına koşuyordum. Bana yardım eden tek şey buydu. Ve burada kitaplarımla ve ev ödevlerimle dağa gitmeye karar verdim. Güneş altında bir yerlerde oturup sessizliğin beni etkilemesini sağlayacaktım.

Tarlaları birbirinden ayıran yol boyunca ilerlerken üzerimdeki ağırlık yavaş yavaş yok oluyordu. Temiz havayı içime çekip olağanüstü sıradağlara, güneşin etkisiyle parlayan, karla kaplı tepelerine, küçük ormanlarına ve serpiştirilmiş şalelerine ve tahta ahırlarına bakıyor, keyfini çıkarıyordum. Beni saran bu sessizlik içerisinde, düşüncelerimi organize etmeye çalışıyordum. Kendimi bildim bileli sürekli problemlerle boğuşmuştum. Canları cehenneme, diyordum kendi kendime. Bir defa olsun bir günü içimdeki şu ağırlık olmadan geçirmek istiyordum.

"Lütfen, sevgili Tanrım, kim olursan ol ve eğer varsan şu baskıdan kurtulmamı sağla! Bıktım. Ne zaman mutlu olsam, sanki utanmak zorundaymışım gibi, hep o çıkageliyor."

Telesiyejde oturuyordum. Hayatımda ilk kez yalnız başıma bir şeyler yaptığım için harika bir bağımsızlık hissi duyuyordum. Tepeye vardığımda terk edilmiş, rampalı, üzerine kuruması için saman yığılmış bir ahıra doğru yürümeye başladım. Ahırın duvarına yaslanıp tahtanın sıcağının kazağımdan içeriye yayılışını hissediyordum. Saman kokuyordu. Oraya oturdum gözlerimi kapatıp güneşin yüzümü okşamasına izin verdim. Huzur tüm vücuduma yayılıyordu. Bir süre sonra istemeyerek de olsa tarih kitabımı açtım. Kafama doldurmam gereken bir sürü rakam vardı, hâlbuki benim kendi yaşamımla ilgili hiçbir veriden haberim yoktu! Bir defasında günlüğüme böyle bir liste yazmıştım. O sayfaları açıyordum.

... Ben doğdum.

1937 Bir annem ve bir babam var, Basel'de yaşıyoruz. İlk bakıcımın adı Annemarie. Sonra Nanny geliyor.

1938 Anneciğim ve babacığım Bradford'da bir ev arıyorlar. İltihaplı başparmağımdan dolayı anneciğim Andreas'la tanışıyor. Daha sonra karışık olaylar duyuyorum. (a) Anneciğim ve babacığım İngiltere'ye gidiyorlar ve ben Nanny ile Basel'de kalıyorum. (b) Nanny benimle kanalı geçiyor ve Bradford'a varınca anneciğim Basel'e geri dönüyor. Savaş başladığında, anneciğim beni ve Nanny'yi İsviçre'ye götürmek için geri geliyor.

1939 Babacığım savaş süresince İngiltere'de kalıyor. Nanny'nin babama âşık olması ihtimali var. Hatırladığım tek şey bahçedeki kum sandıkları ve benim çok sevdiğim kırmızı ve mavi pantolonlarım. Basel'e gelir gelmez, orası daha emniyetli diye, Zürih yakınlarındaki Rapperswill'e, Nanny'nin anne ve babasının yanına taşınıyorum. İsviçre'nin güvenli olmayan bölgesinde kalan annem için endişeleniyorum. Ya ona bir bomba isabet ederse ne yaparım? Her gece, İngiltere'de Almanların bombası isabet etmesin diye babam için dua ediyorum. Onu hatırlayamama rağmen, onun için dua ediyorum.

1940 Rapperswill. Hoşuma giden bir yer. Gerçek bir büyükannem ve büyükbabam var. Onlar harika insanlar ve beni seviyorlar.

1941 Annem ve ben yaklaşık bir yıllığına Tessin'e gidiyoruz. Bir pansiyona yerleşiyoruz, bana sevimli bir bayan bakıcılık yapıyor ve daha sonra kreşe gidiyorum. Kısa süre içinde İtalyanca konuşmayı öğreniyorum. Bir gün sokakta bir adam bana çikolata alarak benim kendisiyle gitmemi istiyor. Üzerimde kısa ve açık mavi

bir elbise var. Kibarca teşekkür ediyorum ve anneciğimin, yabancılarla gitmeme izin vermediğini, ancak bana çikolata vermek için pansiyona gelmek isterse, bunu memnuniyetle yapabileceğini söylüyorum. Gelmiyor. Anneciğim soğuk geceyi dışarıda geçirmek zorunda kalıyor. Ben korkuyorum ve anneciğim menenjit oluyor.

1942 Anneciğim ve ben zamanımızın çoğunu birlikte müzik dinleyerek geçiriyoruz ve ben, Mozart, Beethoven, Bach, Brahms ve Çaykoski arasından kompozitörü bulmak zorundayım veya biz opera aryaları söylüyoruz, ben, hangi operadan olduğunu söylemem gerekiyor. Tek arkadaşım Peter ve kız kardeşi Veronika bizi ziyarete geliyor. Düğün oyunu oynuyoruz. Annem bizim kıyafetlerimizi değiştiriyor. O papazı canlandırıyor ve bizi asansörle balayımıza aşağı ve yukarı indirip çıkartıyor. Peter parmaklarımıza iğne batırıp çıkan kanları karıştırarak ebediyen kan kardeşi olmamızı istiyor. Anneciğim bizimle, Viyana kahvehaneleri tipindeki bir kahve olan Hugueni'ye gidiyor ve bize çay ve pasta ısmarlıyor. Daha sonra bir alışveriş merkezinin oyuncak bölümüne gidiyoruz, anneciğim bize toplar ve misketler alıyor. Yeni evimizde birlikte çok güzel zaman geçiriyoruz.

1943 Yedi yaşındayım! Okulda ilk günüm. En iyi arkadaşım Yvette! İtalyanlara benziyor ve oldukça şık giyiniyor. Bize, safkan olmayan, beyaz tüylü ve sol gözünün üzerinde kocaman siyah leke bulunan, 'Michael' isminde bir kurt köpeği geliyor. Bu zaman içerisinde iki yurt değiştiriyorum ve başka başka ailelerde kalıyorum. Aileler tahmin edildiği kadar kötü değiller. Ne zaman ve ne kadar süre kaldığımı hatırlayamıyorum.

1944 F'burg. En korkunç çocuk yuvası, sıraya dizilip külotlarımızı göstermek zorunda olduğumuz, en ufak bir kir lekesinden dolayı cezalandırıldığımız, sıkı ve zoraki bir şekilde bana yemek yedirilen ve bu yüzden de yıllar boyunca yabancıların yanında yemek yemeyi beceremediğim ve ağızlarımızda bantlarla kiliseye gönderildiğimiz yer.

1945 Tekrar evdeyim, anneciğim ve köpeğimle birlikte. Yine arkadaşım Yvette ile Gotthelf Okulu'na gidiyorum. Sınıfın en çalışkan kızı Heidi Haas ile arkadaş oluncaya dek, bir başka kız arkadaşından dolayı Yvett ile sık sık kavga ediyoruz, fakat sonra hemen barışıyoruz. O bizi Hitler, Yahudiler ve tecrit kampları konularında aydınlatıyor. Herkes her yerde bu konuları konuşuyor. Ben yatağımda yatarken yan tarafta anneciğim, Andreas ve arkadaşlarının sessizce ve ürkek sesle bu konuyu konuştuklarını duyuyorum. Kendi kendime, tüm dünyayı korkutup ürkütmekten vazgeçsin diye Hitler'e ne yazmalı veya ne söylemeli diye düşünüyorum.

1946 Savaş sona erdi! Basel'de her tarafta bir sürü GI'ler görülüyor ve biz çocuklar onlardan sakız dileniyoruz. Bize gülüyorlar ve bolca sakız dağıtıyorlar. Üniformaları içerisinde çok etkileyiciler. Onların yardımıyla dünya Hitler'den kurtuluyordu. İngiltere kazandı! Hepimiz, güçlü ve olağanüstü bir lider olan Churchill'in yaptığı konuşmaları dinliyoruz. Böyle adamlara kesinlikle ihtiyaç var. Peter'le tiyatroya gidiyorum. Mozart'ın 'Büyülü Flütleri'ne eşlik ediyor. Ne kadar kalın bir ses! Gecenin kraliçesi. Ne soprano ama! Ne melodiler! Ne güzellik! Ne kadar hoşuma gitti! Peter, bana sürekli beni yandan izlediğini ve benim tıpkı 'Noel ağacı önünde ışıldayan bir çocuk' gibi göründü-

ğümü söylüyor. Sonra benim elimi tutuyor, utancımı gizleyemiyorum. Fakat tiyatro o kadar güzel ki bütün gün boyunca ve hatta yatmadan önce bile aryaları söylüyorum.

1947 Babam dönüyor ve bizi İngiltere'ye götürmek istiyor. Onu anımsayamıyorum. Anneciğim ve Andreas üzgünler. Bradford'a taşınıyoruz. Kasvetli bir şehir. Kasvetli bir ev. Bir Alman kâhya kadın. Basel'de sık sık kötü bir kız muamelesi görüyorum ama neden kötü olduğumu bilmiyorum. Babam beni boyuna cezalandırmak istiyor ve bana acı veriyor. Bazı zamanlarda benim yatağıma kadar geliyor. Piyano dersleri! Kötü rüyalar! Hayaletler! Okulda Almanca konuşan iki erkek çocukla karşılaşıyorum ve ebeveynleri ile tanışıyorum. Rosenberg'ler. Birlikte arkadaşlık ediyoruz, ancak, onlar erkek çocuklarıyla oynamayı tercih ediyorlar.

1948 Hâlâ her şey aynı. Ümitsiz, korkunç, iğrenç bir hayat. Anneciğim gibi Bayan Dresden de babamdan korkuyor. En iyisi köpeklerimiz Chappy ve Glenny. Anneciğim ünleniyor. Bir sanatçılar kulübüne gidiyor, resimlerini sergiliyor ve hatta bunlarla gazeteye bile çıkıyor. O Bradford belediye binasının tüm ön cephesini elektrik telleri ve kablolarıyla çizdi. Karakalem çalışması, siyah ve beyaz. Bu mükemmel. O, vazolar içerisinde çiçekler pirinçten şamdanlarla hakiki ışık ve gölgelerle yağlı boya natürmort çalışıyor. Harikulade! Bunu nasıl becerdiğini anlayamıyorum. Resimlerinde bataklıkların hüzünlü atmosferini yakalıyor, ona gıpta ediyorum. Resim yapmak için geceleri uyumuyor, çünkü böyle zamanlarda kimse onu rahatsız etmiyor. O bu esnada memleket hasretini unuttuğunu söylüyor. Percy Amca

fayansları boyuyor. O ailenin yeni arkadaşı, bankacı, ressam, tiyatro oyuncusu. Onunla belediyenin tiyatrosuna gidiyoruz ve bir komedi seyrediyoruz. Yılbaşı gecesi firmadan diğer İsviçrelilerle ve anneciğimin sanat kulübünden arkadaşlarıyla büyük bir parti düzenliyoruz. Oyunlar oynanıyor, çokça gülünüyor ve Percy Amca birkaç skeç yapıyor, mesela 'Banyodaki Kadın!' Bizdeki bir akşamın bu kadar güzel olabilmesine hayret ediyorum ve hep böyle olmamasına, çok yazık, diyorum. Şekerlemeler halen kıtlıkta. Bayan Abbott'la tanışıyorum. Okuldaki getto çocuklarından bit kapıyorum.

1950 Durum gittikçe kötüleşiyor. Hiç arkadaşım yok. İzci kamplarına ve partilere gitmeme izin verilmiyor. Babam her şeyi yasaklıyor. Artık yaşamaya gücüm kalmıyor, ölmek istiyorum. Anneciğim ve onun Basel'deki büyük aşkı. O sürekli Basel'e gidip geliyor. Anneciğim olmadığı zaman Bayan Dresden bana çok iyi davranıyor. Okuldan sonra, Bayan Dresden puding yaparken ve babam evde yokken Bayan Dale's Diary'i dinleyebiliyorum, Dick Barton, Special Agent, The Tommy Handley Show veya "Wilfried Pickles'i, Have a go, Jo" da dinlememe izin veriyor. Neşe buluyor ve her şeyi unutabiliyorum, böylesi daha rahat, fakat anneciğimle olduğu gibi değil. Bir defasında anneciğim eve döndüğünde bir partiye gitmeme izin veriliyor. Postman's Knock, Hyde Park Grner ve Adams Staircas'de yakalamak ve öpüşmek için bir sinyal olarak hep ışıklar söndürülüyor. Hayatımda ilk defa birileri beni öpüyor ve kim bilir ne kadar gururlanıyorum. David adında, 15'inde ve büyük. Beni eve getirdiğinde bir kez daha caddede öpüyor. Evde bulutların üzerinde gibi süzü-

lüyorum ve "Öpüldüm. Öpücük harika bir şey değil mi?" diye sevincimi ilan ediyorum. Ertesi gün babam yukarıya geliyor ve parti düzenleyen bayanın telefon ettiğini ve benim partide çok terbiyesizce davrandığından şikâyetçi olduğunu söylüyor. Sözde, ben bir oğlanın pantolonun fermuarını açmışım. Öyle şoke oluyorum ki ağlamaya başlıyorum. Bu benim ilk güzel partim ve şimdi babam bunu yine mahvediyor, halbuki söylediklerinin hepsi yalan. Niye bunları yaşamak zorundayım? Babam, bu işi takip etmeyeceğini, o bayana gitmeyeceğini ve benim de bu konuda kimseye bahsetmememi, fakat bunun benim katıldığım son parti olduğunu söylüyor.

O kadının babamı arayıp neden bunları uydurduğunu anlayamıyorum. Utançtan artık yemek yiyemiyor, uyuyamıyorum. Yaptığım tek şey gün boyunca ağlamak. Sırtımda çılgınca kaşınan bir zona çıkıyor ve doktorun gelmesini bekliyorum. Doktor öyle sevecen bir adam ki. Ne zaman gelse ağlayacak gibi oluyorum. Benim yaşımda bir çocukta migren ve zona bulunmasının hiç normal olmadığını söylüyor. Ertesi gün tekrar ağlıyorum. Anneciğim, ne olduğunu soruyor, ona, o kadının babama söylediğini anlayamadığımı anlatıyorum. Anneciğim hemen telefonla onu arıyor ve benim partide kusursuz davrandığımı, kibar ve yardımsever göründüğümü öğreniyor. Tüm bu olanlar bizim için anlaşılmaz geliyor.

1951 Babamın arteritinden dolayı Ischia'ya gitmesi gerekiyor. Onsuz yaşama fikri beni mutlu ediyor. Sık sık Bayan Abbott'u ziyaret ediyorum, yan tarafta Pat ile oyun oynuyorum, izci kampına gidiyorum ve ardından 'balık ve cips' yiyorum. Doğum günü partisine davet

ediliyorum ve anneciğim beni büyüklerin gittiği filmlere götürüyor. En çok Elizabeth Taylor ve Gregory Peck'i beğeniyorum. *The Seventh Veil* filminden dolayı James Mason ve Anne Todd'u da. *Easter Parade*'de Jimmy Steward ve June Alison'a, Judy Garland ve Fred Astaire'e hayran kalıyorum, George Gershwin'in *Rapsody in Blue*'su hemen hoşuma gidiyor. Ben Anouk'u Golden Salamander ve Charles Boyer'i Gaslight'ta seyrediyorum, bana babamı hatırlatıyorlar ve Orson Welles'in *The Third Man*'inde heyecana kapılıyorum. Ne oyunculuklar, ne hikâyeler! Ne zaman bir film izleyip eve gelsem, günlerce o yıldızlardan biri gibi hissedip rolünü oynuyorum! Herkes tarafından sevilmek ne kadar güzel olmalı! Ben her şeyi anlatıyorum. Babam geri dönüyor. Kendini vuruyor. Bayan Killarney geliyor. Babamın iş yerinde gelen ve polisi harekete geçiren iki İsviçreli arkadaşı hemen işten atılıyorlar. Onlar işlerini kaybediyorlar. Önce şeflerine gitmeleri gerekiyormuş. Açıkçası herkesin hayatına felaket getiriyorum.

1952 Basel'e Elly Zimmermann Teyze'ye gitmek zorundayım. Tenis! Anneciğimi arıyorum.

1952 O, Glenny'siz geliyor. Andreas! Rex! Gstaad'a kız yurduna gitmem gerekiyor.

Güneş kafamın üzerinde vuruyordu, ancak, sırtımdan yukarıya buz gibi olmuştum. Altıma saman koyup biraz daha rahat oturmaya çalıştım. Ben ne biçim çocukmuşum! Ne aptal kafalı! Neredeyse Pollyanna kadar sümsük! Fakat bugün bile o cesareti gösterip başka türlü davranamayacağımı anlıyorum. Bunu yazış tarzım! Ancak hayata dair iyi bir fikir edinmiştim. Ne tuhaf bir yaşam! Çocuğuma dilemeyeceğim bir yaşam.

Ben ileride bir gün bu listenin devamını yazmaya karar veriyorum. Şimdi günlüğüme devam etmek istiyordum, son zamanlarda ihmal etmiştim.

1952 Şimdi ağırlıklı olarak psikoloji dersleri alıyoruz; Jung, Freud ve Amerikalı psikanalistlerin kitaplarını okuyoruz. Ben, 'kompleksler', 'huzursuzluklar', 'stres', 'tutukluk', 'korku', 'fobi', 'travma' ve 'nevros' gibi şeyler öğreniyorum. Hepsi komik şeyler. Bunlarla uğraşmak istemediğime karar veriyorum. Bu anneciğimin ve babacığımın söyleyebileceği gibi, histerik bayanlara göre konular. Ivo yazar olmak istiyor ve odanın bir köşesinde ağzında piposu, yazı yazarken ve düşünceli bir şekilde dumanı üflerken oldukça ilginç görünüyor. Ben de yazar olmayı isterdim. Muhteşem olurdu; oturmak, elinde bir kalem, önünde boş beyaz bir sayfa ve sadece beklemek... Ve ilham geldiğinde, ne bilgeliklerin akın ettiğine hayret etmek! Genellikle de sadece aptalca ve hayal kırıcı, bu konuda kendimi aptal gibi hissediyorum. Bu büyüklerin deliliklerinden geliyor. İkinci olarak da artist olmayı isterdim. Ya da özürlü çocuklara yardım etmeyi, bilmiyorum. Anneciğim, "Sen artist olmak için yaratılmamışsın," derdi. Belki de haklıydı. Kim oluyordum da böyle harika bir şeyi seçmek istiyordum? O ayrıca, "Sen sadece hava atmak istiyorsun... Senin içinde biraz teşhircilik yatıyor... Hep uygunsuz ifadelerde bulunmak ve insanların konuşmasını bölmek... Bir şey söyleyip dikkatleri üzerine çekmek istiyorsun. Senin öğreneceğin daha birçok şey var," diyordu. Ona, teşhircilikle ne demek istediğini soruyordum. O bana narsisizm dendiğini söylüyordu. Narkisos Yunanlı bir gençmiş, kendini sürekli göldeki aksinde seyrediyormuş, zira o zamanlar henüz ayna

yokmuş. O kendine âşıkmış. Tuhaf, okuldaki papaz da başkalarını gerçekten sevmeden önce, insanın kendisini sevmesi gerektiğini söylemişti. Yetişkinlerin dünyası garip çelişkilerle dolu gibi görünüyor. Psikoloji dersinde Ivo bize "serbest çağırım" diye adlandırılan bir oyun oynatıyor. Böylece garip hatıralar yeniden canlanıyor. Ivo, benim anne ve babamın, "Çocuğumda özgüven eksikliğini, olası en büyük aşağılık kompleksini ve aralıksız bir suçluluk duygusunu nasıl etkilerim?" adında bir kitap satın almış olup olmadıklarını kendi kendine sorduğunu söylüyor.

Güneş şimdi iyice alçalmıştı. Birdenbire üşümeye başladım. Eve gitme zamanı gelmişti. Tarih kitabımı yatağıma alacaktım. Her direkte şıkırdamaya başlayan telesiyejle, kendimi aşağıya doğru süzülüyormuş gibi hissediyor, aşağıdaki manzaraya bir bakış daha atabilmenin keyfini çıkartıyor ve kendimi iyi hissediyordum.

Şalenin tanıdık atmosferi beni neşelendirdi. Her tarafta müzik, laf, ses karmaşası. Çay vaktiydi ve günün bu saatinde, şöminede ateşin çıtırdadığı rahat ve küçük oturma odasına, büyük bir hızla kocaman somun ekmekler, tereyağı ve reçeller taşınıyordu. Haftalar rüzgar gibi geçmişti. Magda, Sally, ben ve İskoçyalı şık bir kızda örgü örme hastalığı vardı. Kalın şişlerle aklımıza gelen herkese kazak, atkı, bere örüyorduk. Balkonda güneşlenirken, yatakların üzerinde tünemişken ya da evin herhangi bir kuytu kenar köşesinde dinlenirken şişlerimiz, söylediğimiz "Evergreens"in temposunda hep işliyorlardı. Magda görünümüne dikkat ediyordu, artık kendine daha fazla özen göstermeye başlamıştı. Sally muhteşem güzel bir kızdı. Hep topuz yaptığı uzun sarı saçları, ince uzun boynunu daha da ön plana çıkarıyordu.

En sevdiği şeylerin başında tiyatro geliyordu ve bize sürekli oynayabileceği bir rol arıyordu. Bir gün bir balkonun altında durup bize yukarıya şöyle sesleniyordu: "Julia! Julia'm! Romeo! Neredesiniz, Romeo'm?" Veya Almanya'dan geliyormuş ve R ve L harflerini konuşamıyormuş gibi yapıyordu. Ya da bir aynanın karşısına geçip, büyük bir yapmacıklıkla, suratındaki sahte bir siyah noktayı sıkıyor ve bu arada da "Çık, çık, seni kara leke," diye bağırıyordu. Veya dışarıya yürüyüşe gittiğimiz zaman da aniden açık kollar ve "sıcak kayalıklar" bağrışmalarıyla "mutlu son kucaklaşması" hareketini yapmak için bize doğru koşuyordu. O zamanlar gülecek ve kıkırdayacak çok şeyimiz vardı. Sadece onlarla paylaşamadığım Ivo ile ilgili sırrım, bende bazen kötü bir his uyandırıyordu.

Ve sonra büyük gün geldi! On dokuz kız, Patsy, Madam, Ivo ve benim gece treni ile Basel üzerinden Paris'e gittiğimiz gün. Bütün gece yiyip, içip, şarkı söyleyip çene çalıyorduk. Bu şehir hakkında kendime ne harika düşler kurduğumu bilmiyorum, belki altın veya mermerdendi ya da renkli kaldırımları vardı, ancak, bende uyandırdığı ilk etkiye dönersem, kirli ve çok alışılmış, diğer büyük şehirler gibiydi; işe giden, yorgun, fakir görünümlü insanlarla doluydu. Gerçi birkaç tane iyi giyinmiş kadın görüyordum, ancak asıl tepki, özellikle Fransız kızlarına karşı hayranlığa ve sokaklarda herkesin elinde taşıdığı baston ekmeklere olmuştu.

Magda ve ben onların evinde kalmıştık; diğerleri de otele yerleşmişti. Monsenyör ve Madam B. Soyluydular, B. Köyündendiler, B şatosunun sahibiydiler ve orada yaşıyorlardı. Magda'ya soğukça sarılıp beni selamladıklarında onları iyi görünüşlü ve heybetli buluyordum. Onların Paris'te oturdukları yer gösterişli bir evdi, en iyi semtteydi. Yolda gördüğüm trafik, görebileceğim en karmaşık ve en çılgın trafikti. Taksi sürücüleri sürekli lanet okuyorlardı veya parmaklarıyla sanki kendilerini vurmak istiyor-

larmış gibi alınlarına vuruyorlardı. Bu hareketin anlamını sonra öğrenebildim: "Çılgın!" Magda'nın ailesinin evinde üniformalı uşaklar vardı; böyle tip uşakların halen var olduğunu bilmiyordum. Bir 'uşak' beyaz eldivenleriyle yemek masasında sandalyemi çekiyordu, ben ne kadar çabuk bu tür kibar bir muameleye alıştığımı tespit ettiğimden şaşırıyordum. Bu yeni aristokrat yaşam tarzına uymak, bana sanki bir filmde rol yapmak kadar zevk veriyordu. Kendiliğimden farklı oturup farklı konuşmaya, yürümeye ve yemek yemeye başladığımda, bir bukalemunun da renk değiştirirken aynı şeyleri hissetmesi gerektiğini keyifle fark ediyordum. Ancak şimdi, Magda'nın okulda kendi yatağını yaparken ve eşyalarını kendisi toplarken neden o kadar şevk içinde olduğunu anlıyordum. Bense burada en azından dişlerimizi kendimiz fırçalayabildiğimiz için şaşırıyordum; diğer tüm şeyler gizlilik içinde bizim adımıza hallediliyordu.

Biz kızlar için evin en aydınlık ve en geniş bölümü seçilmişti. Beş oda: Tıka basa klasiklerle, her türlü bilgiye sahip kitaplarla dolu bir çocuk kütüphanesi, dünyanın her kesiminden bir dizi fotoğraf albümleri. Yine bir yığın sanat ve müzik birikintisi vardı. Sonra bir oyun odası; antika, sallanan atlarla dolu, eski atlı arabalardan porselen bebeklere, bebek evlerine, özenle döşenmiş ve elektrikle ışıklandırılmış olan seçkin oyuncaklardan modern kumandalı arabalar ve uçaklara kadar... Hayatımın sonuna dek orada kalabilirdim.

Pembe mermerden yapılmış, tavanda ve duvarları aynaları olan kocaman bir banyo ve daire büyüklüğünde iki yatak odası vardı. Magda ne kadar harika elbiselere ve ayakkabılara sahipti! Ancak yine de evi ve ailesiyle ilgili her şeyden nefret ediyordu. Onun hayalini kurduğu tek şey, bir köy evinde piyanosu ve sevdiği bir adamla beraber basit bir yaşamdı. Sık sık gündüzleri hayallere dalıyordu ve sonra da kendinden geçiyordu. Onu bu durumundan kurtarmayı başardığım zamanlar birdenbire canlanı-

yor, gülüyor veya ağlıyordu ve histeri sınırına dayanacak kadar kendini kaybedebiliyordu. Bize ya hiç ilgi göstermiyorlardı ya da o kadar aşırı dikkat ediyorlardı ki kendimi huzursuz hissediyordum. Sonra Magda ve ben, ellerimiz kucağımızda ve gözler terbiyeli bir şekilde yere indirilmiş, ta ki şöyle sesli bir haykırış, "Ne hoş hanımlar" deyip bize elbise giydirilmiş tuhaf sirk maymunları olduğumuz duygusu içinde, insanların bir gösteriden sonra alkışlayıp leziz bir lokma uzattığı maymunlar gibi sandalyemizde dimdik oturuyorduk.

Paris! Sonra yirmi kız Louvre'e uğradık. Zorunlu olarak Mona Lisa'nm, Renoir'ların, Monet'lerin ve Lautrec'lerin önünden geçerken bir yandan çaktırmadan esniyor, gözcülerimize ve kendimize ne muazzam kültürlü olduğumuzu kanıtlamak için "ooo", "aaa"ları da eksik etmiyorduk. Versailles. Ne güzel! Les Invalides. Napolyon'un böbreklerinin, karaciğerinin ve kalbinin nerede gömülü olduğu kimi ilgilendirir ki?

Eiffel Kulesi daha güzeldi. Yukarıya, en tepeye çıkınca en azından herkesin neden Paris'e o kadar hayran olduğunu anlıyordum. Paris yıldız şeklinde her yöne uzanan caddeleriyle aşağıda duruyordu. Bunlardan biri Champs Elysees idi. Ben Arc de Triomphe'yi, la Place de la Concorde, Notee Dame, Seine, Sacre Coeur ve Les Bois'yi görebiliyordum. Sonra yine aşağıda tüm mağazalar, Mode, Bistros ve bulvar kahveleri vardı. Orada oturulabiliyor ve geçmekte olan insanlara bakılabiliyordu, özellikle de gençler ve adamlar bu yirmi genç "İngiltereli bayanı" görmek için dönüyorlardı.

Ivo'yu neredeyse hiç aklıma getirmiyordum. Burada o herkes için neyse benim için de oydu, yani öğretmenimdi. Basitçe herhangi bir kız olmayı ve öyle herkes gibi tasasız, bu heyecanlı zamanın tadını çıkarmak istiyordum. Üç gün sonra o alınmaya ve beni görmezlikten gelmeye başlamıştı. O eski, kurşunumsu ağırlık yine üzerime biniyordu. Restoranda herkes pastasını seçerken

beni kenara çekip, "Senin için havaymışım gibi düşünebilirler," diye kulağıma fısıldadı. "Bu Paris gezisi senin için beni unutmak ve önemsememekten başka bir şey değil herhalde? Fakat benim için bir şeyler hissetmen gerekir."

"Ivo, böyle yapma. Benim için de kolay değil. Hele, sana âşık olan Magda ile birlikteyken. O ve annesi sadece senden bahsediyorlar ve bu beni yeterince rahatsız ediyor. Yanlarında kendimi zaten berbat hissediyorum. Niçin normal davranıp herkes gibi zevkini çıkarmıyoruz, sadece öğretmenleriyle birilikte takılan kızlar gibi."

"Öyle mi! Bu züppeler senin için benden daha mı önemli? Onlar tarafından kabul edilmek senin için daha önemli, değil mi?"

"Ivo, lütfen, hayır. Haksızsın ve beni üzüyorsun. Saçma bir düşünce bu. Beni onlar davet etti ve Magda benim en iyi arkadaşlarımdan biri. Bu bir okul gezisi, öyleyse buna göre davranmamız ve dikkatli olmamız gerekiyor. İşleri daha da zorlaştırma. Seni sevdiğimi ve seninle birlikte olmak istediğimi biliyorsun." Buna rağmen ondan uzaklaşıp sadece kendim olmam gerektiğini şaşırarak fark ediyordum.

"İyi öyleyse, baş başa bir gün için bir mazeret bulacağım. Sen sadece bana bırak." Sonra yanımdan ayrıldı. Masama sessizce geri dönüp pasta istemediğimi söyledim. Neden şimdi bana, sanki Paris'teki bütün ışıklar söndürülmüş gibi geliyordu? Neden, beni bu kadar çok sevdiği ve özlediği için sevinemiyordum?

Magda, "Sinirli görünüyorsun. Neyin var?" diye sordu. Anlaşılan bizi konuşurken görmüştü. "Sanki hep seni arıyor. Okulda Fransızca, yoga ve matematik derslerini anlayabilirim, ama burada neden?"

"Her zaman diyecek bir şey buluyor anlaşılan. Ben de bilmiyorum. Öğretmenlerden nefret ediyorum." İkimiz için utanıyordum.

Ertesi gün Magda'nın annesi, öğretmenimiz Bayan Patsy O'Neill'den bir telefon aldığını bize bildirmek için odamıza geldi. Annem kendisi için bazı Fransız eşyaları satın almamı rica ediyormuş. Beni Madam Baumont'a götürmek için bir taksi alacaktı.

Taksi beni yan caddelerden birinde küçük bir otele bıraktı.

Ivo giriş kapısında duruyordu. Yüzündeki ifadeden afacan bir çocuğun neşesi okunuyordu ve ben kendime, kendine hâkim ol, diye emir veriyordum. Beni aceleyle asansöre, gıcırdayan bir demir yığınına soktu ve sonra da bideli küçük bir odaya götürdü.

"Ne haber, nasıl yaptım ama? Hadi gel, sevgilim. Sana karşı dün o kadar iğrenç davrandığım için üzgünüm. Seni o kadar seviyorum ve öyle çok özledim ki." Hararetle bana sarılıyordu. Dışarıda bir karatavuk kendi yalnızlık şarkısını söylüyordu ve ben küçük otelin bayağılığını görmemek için gözlerimi kapatıyordum. Kendimi orada çok adi, sanki Paris'in kaldırımlarında gördüğümüz orospular gibi hissediyordum. "Sen o kadar güzelsin ki," diyordu. "Onca bakışın altında kolumu beline dolayamamam hiç adil değil."

"Evet, daima kendine hâkim olmak zorundasın."

Yatağa oturup beni kucağına çekiyordu. Ayağımda Magda'nın güzel, yüksek topuklu ayakkabısı ve üzerimde onun iyi tayyörlerinden biri vardı. Oldukça şık olduğumu düşünüyordum. O ise, "Niçin o gülünç kostümlerini çıkartıp kollarıma gelmiyorsun? Onların içerisinde tıpkı, annesi gibi giyinmeye özenen küçük kızlar gibi görünüyorsun," diyordu. Gülüyordu. "Dolu dolu dört saatimiz var."

"Hoşuna gitmiyor mu yoksa? Ben bunları çok seviyorum. Çok kötüsün," diyordum.

"Birincisi bu tür pılı pırtıya asla gücüm yetmez, dolayısıyla o konuya hiç girmeyelim, bu züppeliği sana bulaştırmak istemem.

İkincisi seni sade bir kız olduğun için seviyorum. Bu, arkasındaki Dior ya da başka bir etiketten adını alan, zaten başlı başına saçmalık olan, bu lüks paçavralar olmadan. Ve üçüncüsü senin giyinmeye ihtiyacın yok. Onlarsız çok daha güzelsin."

"Ne harika olurdu, el ele şehirde dolaşsaydık. Bir sinemaya, bir şeyler içmeye ya da alışverişe gidemez miyiz, sadece ikimiz? Paris yeterince büyük. Çok güzel olurdu, sadece ikimiz, tamamen özgür ve yalnız."

"Peki, tamamen özgür ve yalnız birbirimizle koklaşsak nasıl olur?"

Bilmiyordum, bunu onun kadar ben de isteseydim, çok normal olurdu, ama kendimi keyifsiz hissediyordum ve havamda değildim. Neden seks benim için sık sık rahatsız edici bir şeydi? Tüm kızlar bundan konuşup hep bunu hayal etmiyorlar mıydı?

"Sokaklarda koşturup bir kahve içmenin veya sinemada oturmanın neresi harika, nihayet baş başa ve rahatsız edilmeden bir arada olabiliyorsak eğer?"

Bana ne oluyordu böyle? Onun hislerini yaralamak üzereydim. Cilveli bir gülücük takınıp eteğimi yere indirdim, ceketimi çıkartıp ayakkabılarımdan kurtuldum ve üzerimde sadece nazik iç etekliğimle onun yanına, yatağa oturdum. Yanağıma şaşırtıcı bir öpücük kondurduktan sonra lavaboya yöneldi. Ne kadar kızsam da onun havasına ayak uydurmaya çalışıyordum. Hemen sonra geri döndü ve ilk defa onun kaslı vücudu ile karşı karşıya kaldım. Arkamdan yatağa girip örtünün altında kıvrıldı. Halen külotuyla duruyordu. Donmuşçasına ben de orada oturuyordum.

"Üşümüyor musun?"

"Ayaklarım dondu."

"Öyleyse minicik perişan ayaklarını ısıtalım." Dokunmak için bana doğru eğildi. Sonra beni kendine çekip üzerimi örttü. Ona sarılıyordum, sonra da hareket etmeye cesaret edemiyordum.

Yine buradaydım işte, diye düşünüyordum, yine istemediğim bir şeyi yapmak üzereydim. Benim isteklerim o kadar önemsizdi ki, yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Dün Paris'te öyle keyifliydim ki savunmasız, zararsız bir sevinç. İğrenç bir bulantı gırtlağıma kadar yükseliyordu, beni gürlemeye, tekmelemeye ve bağırmaya zorlayan bir şey: "İstemiyorum! İstemiyorum! Neden, niçin bilmiyorum, ama istemiyorum!" Ne kadar aptal, ne kadar toy ve yaralayıcıydım. Buna hakkım yoktu; ona uymak, katkıda bulunmam gerekiyordu.

Şeyinin nasıl sertleştiğini hissediyordum, birden babam olmuştu! Ne zaman biraz şefkat ve yakınlık ümit edecek olsam, bu tehdit titreyerek uyanıyordu. O çirkin kafasını beni parçalamak ve yaralamak için kaldırıyordu. Ah, bu parçadan nasıl nefret ediyordum, ne kadar zordu birazcık yakınlık ve sevgi için onu da hesaba katmak zorunda olmak!

Yine gözlerimi kapatıp o iğrenç gerçeklikten uzaklaşmak istedim. Nihayet almak istediği şeyi almaya başlayınca bedenimden de uzaklaşmaya başladım. Düşüncelerimde diğer kızlarla sinemada film izliyor, alışveriş mağazalarında muhteşem lüzumsuz ıvır zıvır, güzel şeyler alıyordum. Harika kesimli bir binici takımı ile Bois'da, Boulogne'da ata biniyordum; sekssiz yaşıyor ve seviyordum. Ve tüm bu zaman boyunca mekanik olarak beklenen sesleri çıkarıyor, hareket ve mimikleri yapıyordum. Fakat gerçekte ben orada değildim.

Yaralı ve çok hassaslaşmış vaziyette bir taksi çağırıp Magda'nın evine geri döndüm.

Yakında Gstaad'ı terk edeceğim için seviniyordum. Dağları, o çok güzel çevresi olan eski şaleyi, bu Heidi'nin kitaplarındaki hareketli dünyayı özleyecektim. Okulu ve ilk sevdalılığımın duygularını özleyecektim. Aniden ortaya çıktığındaki nefes kesilmelerini, kıpırtıları, sesini duyduğum zamanki o heyecanı. Kaçamak bakışlarımızdaki sevgi ifadesini. Sevilenin ben olduğumu,

onun tarafından, şartsız sevilmeye layık olduğumu bilmek. Fakat şimdi onun yakınlığı beni boğuyor ve sıkıyordu; bana fazla geliyordu artık. Onu istiyordum ve özlüyordum, fakat henüz hazır değildim. Ne zaman olabilecektim? Hiç normal olabilecek miydim ki? Yoksa deli ya da frijit miydim?

İki gün sonra Paris'ten ayrıldık. Yola çıkmadan önceki son gece hepimiz Lain Agile Kabaresi'ne gitmiştik. Sanatçılar şarkı söylediğinde tüm seyirciler alkışlıyorlardı. Magda hafif çakırkeyifti ve sürekli "önemsiz" diye bağırıyordu. "Ben basit bir yaşam arıyorum. Bunu arzuluyorum, istiyorum ama henüz eşitlik olmuyor!" diyordu. O akşam şarkılarıyla, alkışlarıyla, gülüşüyle, ağlamasıyla ve ertesi gün Paris'ten ayrılacağımız düşüncesiyle biraz fazla çılgın görünüyordu.

Nihayet dağlara geri dönüyorduk.

Trende Ivo'nun bakışını yakalıyor ve gülümsemek için kendimi zorluyordum. Tekerleklerin tekdüze temposuyla içimden şarkı söylüyordum. "Seni seviyorum ve özleyeceğim, ama gitmek zorundayım, seni seviyorum ve özleyeceğim, ama gitmek zorundayım." Köşe koltuğumda, onun arkamda asılı duran ve muazzam hoş kokan paltosuna yaslanıp uyumadan önce gözlerim yaşlarla doluyordu. Bitkin bir haldeydim ve altüst olmuştum.

Paris'i arkamda bırakmıştım ve onunla Paris'teki ilk tiyatro gecem. Bu geziye çılgınca sevinmiştim, fakat sonra, her zaman her yerde olan Ivo'nun direktifleri ve beklentileriyle her şeyi örten ve bana ağırlık veren istekleriyle beni iyice soğutmuştu. Herkesin ona nasıl bayıldığını görüyordum. Bu arada genel kültür ve tarih hakkında ne kadar az şey bildiğimin farkına varıyor ve endişe duyuyordum.

Bir hafta daha okula gittim. Hüzünlü bir haftaydı ve sonra Gstaad'da son bir gece daha geçirdim.

~ 11 ~

Neuchâtel'deki Ticaret Okulu tüm dünyaca bilinen bir okuldu. Annemle ben trenle oraya gidiyorduk. Trenler bana genellikle büyükbabamı ve onunla geçirdiğim yaşamımın en güzel yılını anımsatıyordu. O zamanları düşününce hüzünleniyor, bir an önce gerçekliğe dnmek istiyordum.

"Neuchâtel," dedi annem; ben gölü, küçük şehirciği, etkileyici sarayı, eski şehir duvarlarını izlerken.

"Güzel görünüyor," diye onu yanıtladım ilgisizce. Halen değiştirmekten korkuyordum.

Şehre giden geniş caddeden aşağıya iniyorduk, saraya götüren tepeye tırmanıp nihayet benim yeni evimin bulunduğu Rue Jeanne de Hochberg'e ulaştık. Yüksek bir binaydı ve bana bakacak olan iki evde kalmış yaşlı bayan gibi, dik dik yukarıdan aşağı bakıyordu. Prusyalıydılar, uzun siyah giysilere bürünmüş ve sarkık boğazları ince pliseli süs ve siyah kadife şeritlerle sıkıştırılmış, sanki kurumuş deriyi bir arada tutuyor ve hindiye olan benzerliklerini biraz olsun azaltıyor gibiydi. İçlerinden birinin peruk taktığını hemen fark ediyordum. Bir peruk! Onu kaybedecek olsa ne olur acaba? Bizi, ağır kadife perdeli, abartılı kabartmalı yeşil kadife koltuklarıyla fazla doldurulmuş izlenimi uyandıran bir salona götürüyorlardı. Annemin sert bakışları altında orada taş gibi oturuyordum ve iyi bir izlenim bırakmaya çalışıyordum. Benim

odama götürülüyorduk, içinde tüm seslerin boğularak yankılandığı, yüksek ve karanlık olan bir odaydı.

Annem onlara, sorumluluk sahibi, benden yaşça büyük olan nişanlımın beni üç haftada bir ziyarete geleceğini açıkladıktan sonra, beni orada bıraktı. Vedalaşmak için birbirimizi öperken annem bana sıkıca sarılıyordu. Saat beşten yediye kadar odamda oturdum, sanki bir ömür geçmişti aradan.

Yemek zamanını bildiren çan sesini duyunca yemek salonuna indim. Orada çoktan iki yaşlı kadın, bir ihtiyar adam ve benim yaşlarımda altı kız bekliyordu. İri yapılı bir kız küstahça sırıtıyordu, kızlarda ikisi çok güzeldi ve gerisiyle pek ilgilenmiyordum. Oturuyorduk. Matmazel Clara çorbaları koyuyor, Matmazel Agathe bir sonrakini servis yapıyordu ve son akşam kimin servis yaptığı konusunda küçük bir tartışmadan sonra Matmazel Clara hizmet etmeye karar verdi. Şişman ve yüzü sicilce dolu bir kız yemekleri içeri getirdi ve sonra da tabakları toplamaya başladı. 'Ev idaresi' stajını İsviçre'de yapmıştı. Ona imrenmiyordum ve mutfak personeli ile görüşmenin onaylanmadığı konusuna aydınlatılıyordum.

İhtiyar adamın dişleri yemek yerken tıkırdıyordu. İri gövdeli kız benim bakışlarımı yakalıyor, bakışlarıyla dalga geçer bir şekilde onu işaret ediyor ve sanki her an yemeğini püskürtecekmiş gibi yapıyordu. Ben bakışlarımı kaçırıyorum. Matmazel Clara beni herkese tanıtıyordu. Sırıtan kız, Violette, benim dikkatimi, topuzundan bir toka çıkartıp çaktırmadan dişlerini temizlemeye çalışan bir bayana yönlendiriyordu. Ben de Violette'e bir bakış fırlatıyordum ve ikimiz de gülmemek için kendimizi zor tutuyorduk. Yemekteki bu sessizlik beni sinirlendiriyordu.

Daha sonra kızlar beni odalarına davet ettiler ve biz birbirimizle daha yakın sohbetler etmeye başladık. Benden başka yeni gelen bir kız daha vardı ve Violette bana tüm erkeklerin onun peşinde olduğunu, bu nedenle de son kaldığı yerden ayrıldığını

ve burada deneme süresi için bulunduğunu söylüyordu. Üzerinde son derece cüretkâr dekoltesi olan bir bluz vardı ve bu yüzden Matmazel Clara onu baş başa konuşmak için salona çağırmıştı. O günden sonra sadece çenesine kadar düğmelenebilen bluzlar giyiyordu.

Okul çok ünlüydü ve çok iyi bir öğretmen kadrosuna sahipti. Zor işler dönemi başlıyordu. Stenografi, iş mektupları, muhasebe ve tüm bunlar Fransızca olarak! Ders konuları can sıkıcıydı ve ben kendimi dezavantajlı hissediyordum, çünkü öğrencilerin hemen hepsi firma ve işyeri sahiplerinin çocuklarıydı. Burada neden bahsedildiğini ve nasıl bir yol izleyeceklerini biliyorlardı. Bana her şey Çince geliyordu. Çoğu gece uyanık kalıyor ve rakamlarla, inşallah muhasebe hesaplarım tutar ümidiyle, hokkabazlık yapıyordum, ama buna rağmen hatalar gözümden kaçıyordu ve benim uydurduğum firmanın bilançosunda bulunamıyorlardı. Benim için ticaret ve rakamlar, satın almak ve satmak, kar ve zarar anlamı olmayan şeylerdi. Büyük bir ihtimalle beynimin o bölümü eksikti. Papağan gibi her şeyi ezberliyor ve iki yıl sonra bir mucizeyle sınavı başarıp diplomayı almam gerekiyordu.

Ivo düzenli aralıklarla beni ziyaret ediyordu. Dokuz kız ve aynı zamanda da sınıfımdaki erkeklerin çoğu nişanlımdan dolayı beni beğeniyorlardı. Biz şehirde ve göl kenarında el ele dolaşırken ve daha sonra onun en sevdiği kahve olan Hemmler Kafe'ye giderken, arkamızdan kıskaçlıkla bakıyorlardı. Orası bize Gstaad'daki 'Charlie'yi hatırlatıyordu, buradaki tek fark yan yana oturabilmemizdi. Başlangıçta bu yeni özgürlüğü heyecan verici buluyorduk ve beraber olma sevincimiz gölgesizdi. Onun gelişinden önceki gün mutluluktan patlayacak gibi oluyordum. Cumartesileri, hareketinden bir saat önce kendimize hâkim olmak zorundaydık. "Biz senin gözyaşlarında boğulacağız,"diyordu Ivo ve arka planda piyanist çalıyordu: *Küçük bir kafeteryada biz ikimiz çay ve*

pastayla oturuyorduk. Az sonra da ona perondan el sallıyor ve gözyaşlarına boğulmuş bir halde evin yolunu tutuyordum.

Okulda dersler ağırlaştıkça yardımcı dersler almak zorunda kalıyordum. Ivo filozofça makaleler yazıyordu ve ziyarete geldiğinde bana saatlerce onlardan okumak istiyordu. Hiçbirinden bir şey anlamıyordum ve uzun süreli monologlarına konsantre olmayı başaramıyordum. Onun arkadaşlığı zamanla bana bir yük olmaya başlıyordu ve benim aksime seks yapma imkânımızın olmadığını zannetmiyordu. Öpüşmelerimiz, sevişmelerimiz giderek seyrekleşiyordu.

Bir hafta sonu Ivo beni ziyarete gelmedi ve bir sonrakinde araya mesafe koydu. Bana, o sıralar okulda sınavlar olduğunu ve kulaklarına kadar işe gömüldüğünü yazıyordu. İlk defa işi, onun beni ziyareti için engel oluyordu. Ben hüzünlenmiştim ve kendimi suçluyordum. Her gün posta kutusuna koşuyordum ve nihayet onun o güzel el yazısıyla yazılmış mektubu geldiğinde de o kadar karmaşık filozofça fikir silsilesiyle dolu oluyordu ki, bir kenara atıyordum. Aşk mektupları değillerdi.

Zaman geçiyordu, o halen gelmiyordu ve ben de onu özlemeye başlıyordum. O zaman Gstaad'a gitmeye ve onu ziyaretimle şaşırtmaya karar verdim. Tren bileti için yeterli parayı biriktirmiştim. Annemle telefonlaşıp ona niyetimi açıkladıktan sonra, o iki matmazele onayını verdi ve nihayet ben yola çıkabildim.

Yolculuk esnasında hatıralarım gözümde canlandı. Ağaçlar, dağlar, evler ve kâffeler hepsi tanıdıktı ve hayatımın en güzel dönemine aittiler.

Ağlayacak gibi yukarı okula gidiyordum.

Burada kendi hakkımda konuşabilmeyi öğrenmiştim, korku ve isteklerimi tanımıştım, burada öğrenmeye olan açlığım gelişmişti ve burada klasik müzik, edebiyat, şiir, ruhanilik ve sevgiyle tanışmıştım. Felsefe ve psikoloji hakkında fikir edinmiştim. Kar

sevinci, kayak ve kızak, meşalelerle yanımızdan kayarak pistleri aydınlatan kayak öğretmenleriyle gece kayışları ve rahat dağ kulübelerinde fondü partileri hep buraya aittiler.

Palas Otel'deki baloları ve "Bir İsviçrelinin soylularla işi olmaz," diyen İngiliz kızlarına inat, Kent Dükü'nün beni nasıl dansa kaldırdığını hatırlıyorum. Bir defasında Yehuni Menuhin kilisedeki konserden sonra, çayı bizimle içmiş ve bu esnada bir arkadaş gibi bizimle müzik üzerine sohbet etmişti. Sonra bir de 'Kaserei" vardı, bir gece kulübü, orada Elisabeh Taylor'u Richard Burton'la dalga geçerken görmüştüm. Gözleri gerçekten menekşe rengindeydi ve cep aynasında kendini kontrol eder ve makyajını tazelerken kendi kendime, niçin bu kadar güzel ve ünlü bir kadın, görünüşü için endişeleniyor diye soruyordum. Bo-Bo Rockefeller beni Palas Otel'e yemeğe davet etmişti ve oldukça rahat oraya gitmiştim. Orada onun boşanma için ne kadar para alacağını öğrenmiştim. Milyonlar! Ve ben o zamanlar hiç boşanmak zorunda kalmamayı diliyordum. En büyük servetle bile birine ait olanı kimse satın alamazdı, benim Ivo'm gibi, onunla geçirmek istediğim yaşam değil ve ondan olmasını istediğim çocukları bile.

Kulübedeki ilk öpücüğü düşünüyordum. Ivo! Paris seyahatinden sonra bana arkalarını dönen okul arkadaşlarımı düşünüyordum. Ve şimdi bulmacaya benzeyen yetişkinler dünyasının eşiğindeydim.

Okul otobüsünü gördüğümde kalbim daha hızlı çarpmaya başladı. Yakında onun karşısına çıkıp sürpriz yapabilecektim. Onun kollarında yatacak ve onu her zamankinden daha çok sevecektim. Birlikte sevdiğimiz yerleri gezecektik.

Çalışma odasının kapısı aralık duruyordu. O bir sandalyede oturuyordu ve ayaklarının dibinde onu hayranlıkla seyreden bir kız çömelmişti. Kız dudaklarının arasına bir sigara yerleştiriyor ve o da ona ateş veriyordu. Ivo'nun ona bakışı her şeyi açıklıyor-

du. Demek bu yüzden beni ziyarete gelmiyordu ve bu yüzden mektupları tatsızdı!

Bulunduğum yere çivilenmiş gibiydim. Acılar beni alt etmişti. Ben kapıyı itiyor ve ikisine donuk donuk bakıyordum. Hiç kıpırdamıyorlardı.

Sonra Ivo aniden yerinden sıçradı. "Bu ne sürpriz, Olivia! Nereden çıktın?"

"Seni özledim, bu nedenle de seni ziyaret etmeye karar verdim." Dibine sokulup meydan okurcasına onu dudaklarından öpmeye başladım. O ise geri çekiliyordu, sanki bana tokat atmış gibi hissediyordum.

"Helene, sana Olivia'yı tanıştırabilir miyim? Bu Helene."

Helene oldukça rahattı. Onun bu davranışı beni çocuk gibi öfkelendiriyordu. "Nişanlım nasıl diye görmek istedim." O benim durumumu anlamış gibi görünüyordu. İstemeyerek de olsa onun ne kadar güzel olduğunu fark ettim.

"Nerede kalacaksın? Madam senin burada olduğunu biliyor mu?" diye soruyordu.

"Bu sadece bizi ilgilendirmez mi, ne dersin? Elbette beni bir otele yerleştirmeyi düşünebilirsin. Bir düşünsene, Neuchâtel'e beni ziyarete gelmediğin için epey para biriktirmişsindir. Şayet unuttuysan artık öğrenci olmadığım için hiç çekinmeden birlikte boy gösterebiliriz."

Ne bir ses tonuyla konuşabildiğim için kendimle gurur duyuyordum. Emin görünebilmek için şaşkınlığımdan kurtulmaya çalışıyordum. Fakat hırsım yardımcı oluyor gibiydi. Ivo afallamıştı. Benim böyle bir şey yapmama alışkın değildi.

Helene ayağa kalktı. "Yine o sıkıcı derse gitmek zorundayım," diye hayıflanıp odayı terk etti. Oturdum, gözyaşlarımla savaşıyordum, bütün vücudum titriyordu.

"Demek senin yeni bir küçük kızın var?"

"Bu konuyu konuşmamız lazım. Ondan çok hoşlanıyorum, fakat seni de seviyorum. Değişen hiçbir şey yok."

"Şaka yapıyorsun herhalde! Buna inanacağımı mı sanıyorsun?"

"Konuştuğumuz zaman bana inanacaksın. Şimdi önce köye git ve kendine 'Edelweiss'te bir oda rezervasyonu yaptır. Son dersimden sonra öğlen yemeğinde orada buluşuruz."

Gitmek için ayağa kalktım. O beni yanağımdan öpmeye çalışıyordu, ancak dönüp odayı terk ettim.

Köye geri döndüğümde dağları gözüm görmüyordu ve kendimi birdenbire otelin karşılama salonunda buldum. Odamda aşağı yukarı gidip geliyordum. Gözümden yaşlar süzülüyor ve benim çaresiz hıçkırıklarım bir tilki yavrusunun ulumasını andırıyordu. Öğleyin ise korkunç görünüyordu ve gözlerim neredeyse görmüyordu.Restoranda en karanlık köşeyi seçip kafam öne eğik vaziyette bir bardak domates suyu rica ettim. Çantamı karıştırarak güneş gözlüğümü arıyordum. Tam şimdi başka bir kıza rakip olacakken böyle görünmemeliydim! Neden bunu bana yapıyordu? O benim yaşamımda ilk erkek olmak için beni bağlamak istiyordu. (Ne biçim bir ifade tarzı bu!) Benim kızlığımı bozmak istiyordu (Bu daha korkunç geliyor kulağa). Neden bu kızla cilveleşiyordu o zaman? Şimdi onu kaybetme tehlikesi varken, dünyadaki her şey pahasına onu arzuluyordum. Onu seviyordum ve ona ihtiyacım vardı. Boynumda asılı olan Aytaşsı kolyeme dokunuyordum ve yine gözlerim yaşarıyordu.

O ise aniden karşıma dikildi.

Mendilimi alıp güneş gözlüğümün altından yuvarlanan gözyaşlarımı siliyor ve boğazımdaki düğümü yutmaya çalışıyordum.

"Eğer güneşi seviyorsam bu ayı sevemem anlamına gelmez," deyip, yanıma oturarak elini elimin üzerine koyarken devam edi-

yordu: "Seni sevdiğimi biliyorsun, ama diğer insanlara yakınlık duymama izin verisin herhalde, değil mi?"

"Yine bir kurnazlık peşindesin. Senin çok iyi bir bahane ile geleceğini biliyordum. Senin konuşman eskiden beri iyiydi. Bizimle istediğini yapabilirsin, daha büyüksün, daha tecrübelisin. Gördüğüm kadarı ile toplamaya devam ediyorsun! Senin o kıza nasıl baktığını gördüğümde kendimi nasıl hissettim zannediyorsun? Sizi uzunca bir süre orada izledim!"

"Birbirimize sempati duymamız suç mu? Şimdi hem sen burada yokken ve benim başımda bir sürü afacan varken, eğer hoş bir kız karşıma çıkmışsa bana bunu çok göremezler."

"Benimle de böyle başlamıştı. Sana âşık olmaktan başka bir şey yapamayacak, fakat sanırım bu seni şımartıyor. O kadar çok kız tarafından hayranlıkla çevrilmiş olmak, harika bir duygu olmalı. Elbette, kadınlar üzerindeki etkin de gözünden kaçmıyordur, lanet olsun, neden dayanılmazlığını kendine sürekli kanıtlamak zorundasın? Neredeyse aşağılık kompleksi çeken biri olduğun düşünülecek."

"Tuş! Sen benimle benim silahlarımla savaşıyorsun!"

Onun cevabından anladım ki, gözyaşlarıyla onda bir yere varamazdım. Onlar benim çekiciliğimi yok ediyorlardı. L'esprit'di bu adamı etkileyen tek şey. Ne olursa olsun benim sakin kalmam lazımdı. Sanki bana hiç dokunmuyormuş gibi davranmak zorundaydım. Tüm davranışımdaki enerjiyi tamamen geri dönüşe harcıyor ve ona gülümsüyordum.

"Haklısın, Ivo, belki böylesi daha iyi. Helene çok hoş bir kız. Ona çok görmemeliyim. Belki üçümüz bir araya gelip bu konuyu konuşmalıyız."

"Bunu gerçekten istiyor musun? Bu harika olurdu! Sende yanılmadığımı biliyordum. Sen benim için çok özel bir şeysin, küçüğüm."

Bu sözler bana elektrik şoku gibi geliyordu, ancak, ben gülümsüyordum. Tuvalete gidip yüzüme soğuk su çarpıyor, derin nefes alıp bu savaşı onurla yürütmeye karar veriyordum. Bu kadınlık içgüdüsü müydü yoksa seyrettiğim Hollywood filmleri mi?

Ondan şarap ısmarlamasını rica ediyordum.

Bir saat sonra onu oteldeki odama aldım ve daha önce hiç sevişmediğimiz gibi sevişmeye başladık. İlk defa o kadar harikaydı ki numara yapmak zorunda kalmıyordum.

Şefkatli ve arzuluydu ve aynı zamanda da belli bir hüzün içeriyordu. Uç noktaya ulaştığımızda ikimiz de sanki ebediyen ayrılıyormuşuz gibi ağlıyorduk. Ben bir parça olgunlaşmıştım.

"Sevgilim benim. Sevgilim. Benim küçüğüm!"diye inliyordu Ivo, "Önceden hep şarap içmelisin."

Perdeler kapalıydı. Mum ışığında büyük dolap aynasında vücutlarımızı görüyordum.

"Teninin altınımsı pırıltısını seviyorum. Bakır gibi görünüyor, kadifemsi güzel bir tene sahip olduğun için şanslısın. Ne harika bacakların ve göğüslerin var, ölçülerin kusursuz. Seni çok özledim sevgilim. Bağışla beni. Bağışla."

Asla bu kadar yakınlaşmamıştık ve kendimizi hiç böyle huzurlu hissetmemiştik. Onun her dokunuşu ve konuştuğu her kelime beni neşelendiriyordu.

Aynı akşam Helene'nin eşliğinde yemeğe geldi. Helene hayret edilecek kadar güzel ve olgun görünüyordu, benden daha büyüktü ve daha hanım hanımcıktı. Onun özgüveni neredeyse benim kontrolümü kaybettirecek kadar, ancak, öğlenden sonraki aşk sevişmemizin hatırası bana yine kararlılığımı geri veriyordu. Onun için de bu benim kadar önemliydi herhalde?

Sigarasını yakma şekli, bendeki tüm güveni yok ediyordu. Sigaraya karşı oluşumu bir kenara bırakıp bir hanımefendi eda-

sıyla, ya da her neyse, paketten bir sigara çekip yakması için ona uzatıyordum. Ivo komik bir şekilde kaşlarını kaldırarak sigaramı yakıyordu. Kendi popama bir tekme atabilirdim. Helene sigarasını bir bayan zarafetiyle içiyordu. Ben ise dumanı çok fazla çekmiştim ve öksürmek zorundaydım. Gözlerim yanıyor ve yaşla doluyorlardı. Sigara boğazımı tahriş etmiş ve öksürük nöbetleri bastırdıkça daha da konuşuyordum ve kendimi aptal gibi hissediyordum.

Fakat faydası yoktu, Ivo her ne kadar fark etmemiş gibi davransa da bütün gece bir felaketti, her şey sıkıntılı ve yapmacık görünüyordu ve kaybeden bendim.

"Hadi, gelin, yürüyüşe çıkalım!"

Ay parlıyor ve Ivo ortada yürüyordu. Gstaad'dan Saanen'e ve Saanen'den yine geri; Gstaad'a bu mesafeyi o gece defalarca kat etmiştik. "Benim dağlarım," diye içimden hıçkırıyordum, bir duygusallık galeyanında, "Sizi böyle hatırımda tutmak zorunda olmam ne kadar üzücü."

Uzunca bir sessizlikten sonra birbirimizle konuşmaya başlayınca onun Ivo'yu gerçekten sevdiğini anlamaya başladım. O on dokuz yaşındaydı, ben on altı. Gerçi Ivo ay ve güneşi aynı anda sevebilirdi. Fakat onda hoşuna giden başka bir şey vardı. Bana, "Helene'nin kalçaları daha geniş," dediğinde bayılacaktım. "O daha çok anne tipinde. Beni yanlış anlamamalısın, Olly. Senin aklını, düşünce kapasiteni, espri anlayışını, öğrenmeye olan açıklığını, anlayışını seviyorum. Evet, senin ruhunu seviyorum, fakat sende neyin eksik olduğunu sonunda buldum. Sen dünyaya altı çocuk getirebilecekmiş gibi görünmüyorsun. Ama Helene. Beni dayanılmaz şekilde çeken şey, ondaki annelik tavrıdır," diyordu.

Acı beni parçalıyordu, kaybetmiştim. Ne kadar acı verdiğini belli etmemeliydim. Aniden ikisine karşı içimde bir nefret alevleniyor, öyle ki kendimi güçlükle kontrol edebiliyordum. O, bana

özgüvenimi kazanmakta yardım eden, beni bir cümleyle asla ve hiç kimse tarafından olmamışçasına yaralamış ve parçalamıştı.

Bu anlamlı son kelimelerden sonra birbirimize veda ettik. Onlar beni ertesi günü sabah görebileceklerini sanıyorlardı, ancak ben odama süzülüyor, yataktaki buruşuk çarşafımıza bakıyor ve bavulumu topluyordum. Şafak vakti oradan ayrılmaya karar vermiştim. Gstaad'ın küçük tren istasyonunda, tahta bir bankta oturuyor ve beni oradan uzaklaştıracak treni bekliyordum.

~ 12 ~

O günden itibaren benim için her şey çok farklılaşmaya başladı. Hayatım berbat gidiyordu, ta ki Basel Karnavalı'na kadar.

Ailemle birlikte yeni evde fevkalade bir hafta sonu geçirmiştim. Pazar akşamı, ertesi sabah çılgınlıklarda bulunmak için saat üçte uyanmak zorunda olduğumuzdan, erkenden yatağa gittik. Bugüne kadar bu eğlence hakkında, sadece annemin Bradford'da her karnaval pazartesisi, geleneklere uygun olarak un çorbası yapmak, soğan ve peynir pastaları hazırlamak için sabah saat dörtte kalktığını ve bunları yaparken ağlamaktan mahvolduğunu biliyordum.

Şimdi Basel'de sokak boyunca kaldırımları dolduran ve büyük olayı bekleyen kalabalığın tam ortasındaydık. Benim için çok özel bir andı ve zamanın durmasını diliyordum. Kendimi özgür ve mutlu hissediyordum ve önümde eğlence ve sevinçle dolu üç gün, üç gece vardı. On yedi yaşındaydım ve hayattan beklentilerim vardı.

Saat dördü vuruyordu. Şehrin bütün ışıkları sönmüştü. Tam o anda da trompetler ve pikoloların sesleri duyuluyordu, karnaval kervanının sabah çılgınlığı başlamıştı.

Ve sonra kervan göründü. Her taraftan akın etmeye başladılar. Fenerler, pikololar, trompetler, rengârenk kostümler ve maskeler, dev gibi figürler. Trompetçi şefliğine soyunmuş olanların

fevkalade güzel peruklarının şurasında burasında minik lambalar parlıyordu. Onlar her caddeden, her sokaktan akın ediyorlardı; trompet, flüt, davul çalıyorlardı ve o kulakları sağır edici ses iliklerimize kadar işliyordu. Harika bir coşkuydu. Gözyaşları yuvarlanıyor ve kalpler mutluluktan uçuyordu. Benim için bunun dünyada bir eşi daha yoktu.

Önümüzden geçip giderlerken geleneklerin gerektirdiği gibi seyirciler de onlara eşlik ediyorlardı. Korkunç bir izdihamdı ve ben de tam ortasındaydım. Bir grubun arkasından gidiyorduk ve ileri doğru hareket halinde olan, adım adım eski marşların temposuna uyan, bir kalabalığın parçasıydık. Bir gelenek şehrin tüm halkını birleştiriyordu.

Annem, Andreas ve ben birbirimize kenetleniyorduk. Herhalde birlikte geçirdiğimiz en güzel gündü bu.

O gün Tobias ortaya çıktı.

Ertesi gün öğleden sonra saat ikide yine kalabalığın içindeydik ve arabaların, yük arabalarının, faytonların, davulcuların ve tavuk figürlü müzikçilerin geçidini seyrediyorduk. Bu muazzam sahne bizi esir alıyordu. Kadınlara mimoza demetleri, portakallar ve şekerlemeler atılıyordu. Zaman zaman da Elsass'dan 'Waggis' adında geleneksel bir figür çekiliyordu, kocaman kırmızı peruklu ve burunlu, tahta takunyalı, beyaz pantolonlu ve mavi bluzlu bir 'kurban' görülüyordu arabalarda. Elsass şivesiyle insanlarla gırgır geçiyor ve kahkaha tufanları koparttırıyordu.

Ben Tobias'la 'Liesettli' şarap lokalinde tekrar karşılaşıyordum. Orası adını saygıdeğer ve sevilen sahibesinden alıyordu. Tanınmış Baselli şahsiyet, sempatik olmayan misafirlerini lokalinden atmaktan hiç çekinmiyordu. Tüm bunları ve Basel'deki töreler hakkındaki daha birçok şeyi o akşam öğreniyordum. Tobias ve ben birbirimizden daha ilk bakışta hoşlanmıştık. O bana, benim 'karnaval güzeli' olduğumu, bunun bir 'karnaval ateşi' ve hepsinin sadece zararsız eğlence olduğunu söylüyordu.

Ben daha yeni on yedime girmiştim ve bu karnavaldan sonra, önümde Neuchâtel'de geçireceğim bir yılım daha vardı.

Sınav zamanları büyük bir hızla yaklaşıyordu. Karnavalın son sabahı bana istasyona kadar eşlik eden Tobias'a bu sıkıntılarımdan bahsetme gereği duydum.

Trenim saat altıda gidiyordu. İçimiz dışımız konfeti doluydu. Basel üzerinde yoğunlaşmış gri duman, halen sokaklarda kar gibi yatmakta olan pembe, sarı, yeşil, açık mavi kâğıt parçalarının renklerini belirtiyordu. Trenin tiz ve keskin bağırtısıyla gıcırtısı, karnavaldan üç gün sonra bile çok yersiz geliyordu ve halen tek tek yorulmadan müzik yapan davulcuların ve pikolocuların karşısında, hiç de hoş olmayan bir zıtlık oluşturuyordu. Sabah trafiğinde şurada burada dolaşan küçük piyero grupları vardı, palyaçolar ya da 'yaşlı teyzeler'. Bir film şeridi gibi yoktan maskeler çıkıyordu ve gerçek olmayan bedenler üzerinde sallanarak hareket ediyorlardı. Karnavaldan ve neşeden ayrılmak hüzünlü bir vedalaşmaydı.

Tren istasyona geldiğinde Tobias karşımda duruyordu. Göğsüne yapıştırılmış çelikten iki tane süt hunisi vardı, tıpkı sivri göğüsler gibi duruyorlardı, omuzlarında iki tane de bakır tava vardı, tıpkı yassı apoletler gibi duruyorlardı. Vücudunun geri kalan kısmı yüzlerce paçavra, yeşil, altınımsı ve gümüşi folyolarla örtülmüştü; o sanki pırıl pırıl parlayan ve takırdayan bir zırh giymiş gibi görünüyordu. Rengârenk kostümü onun koyu saç ve gözlerini daha da çok vurguluyordu. Vedalaşırken o beni gösterişli teçhizatına sıkıca bastırıyor ve ateşli bir öpücük veriyor, bana el sallıyordu. Şaşkınlık içinde ben de, yükselmekte olan sabah güneşinden artık göremeyinceye kadar, el sallayarak karşılık veriyordum. Kayboldu, bir rüya!

Bir şekilde okuldaki son yılımı da bitiriyor ve diplomamı alıyordum. Şimdi yine alıştığım bir ortama veda etmem gerekiyordu ve Basel'e yerleşmek zorundaydım. Oldukça endişeli bir

halde kendime bir büro işi arıyordum, çünkü artık kendi geçimimi sağlamanın zamanı gelmişti.

En kızdığım şey genç göstermemdi, çünkü dükkânlardaki tezgâhtar kızlar benimle halen senli benli konuşuyorlardı. Girişlerin on altı yaşından itibaren olduğu sinemalarda bilet almadan önce uzunca bir sorguya çekiliyordum. On sekiz yaşındaydım ve halen daha, annemle kalabilmeyi özlüyordum ve ona yanında oturabilmem için yalvarıyordum. Bir iş arayacağıma dair ona söz veriyordum, ama gizlice bunu olabildiğince erteliyordum. Onun ve Andreas'ın yanına taşındığımda, halen evli değillerdi, ama birlikte yaşamaya alışmışlardı, halen çok mutlu ve âşıktılar. Andreas annemi şımartıyordu. Eve asla bir demet çiçeksiz, çikolata veya dergisiz gelmezdi. Yatakta dergilerini okuyorlar ve çikolata yiyorlardı. Rex onların yatağının yanında bir sepette yatıyordu. Akşamları genellikle annemin yatağına oturuyor ve günün nasıl geçtiğini ona anlatıyordum. Mutlu saatlerdi onlar. Andreas anneme zarif lakaplar takıyordu. Onlar el ele tutuşuyor, birbirleriyle dalga geçiyor ve bolca gülüyorlardı.

Neşeli bir ev ortamıydı, ancak bazen istisnalar vardı. Annem bazen hiç beklenmedik anlarda keyifsiz oluyor ve buna sebep olarak beni görüyordu. Genellikle iptidailiklerden; ekmek kırıntıları, toz veya lavabodaki su damlaları, yıkanmamış bir fincan veya yerine kaldırılmamış elbiselerden kaynaklanıyordu. Akşam yemeğinden sonra hemen halı süpürgesini alıp masanın etrafındaki kırıntıları süpürmem gerekiyordu. Yemekten sonra yerimde oturacak veya bir yerde bir kırıntıyı atlayacak olsam, annem öyle kızıyordu ki, benimle saatlerce, hatta günlerce konuşmuyordu.

Barışma ise genellikle şöyle oluyordu: Ben kendimi annem tarafından tamamen aşağılanmış hissediyordum, o beni görmezlikten geliyordu ve sert, soğuk, incitici bir bakış takınıyordu. İlk önce bunu hiç fark etmemiş gibi yapıyordum. Sonra da

onun bu davranışı beni hiç rahatsız etmiyormuş gibi yapıyordum. Sonuçta, Andreas gecenin üçü veya dördünde yatağıma gelip beni teselli ederek benden annemden özür dilememi rica edinceye kadar bütün gece ağlıyordum. Ertesi gün anneme gidip özür diliyordum, kucaklaşıyorduk ve ben bu esnada ağlıyordum. Şansım varsa bir iki hafta arkadaş oluyorduk, ancak daha sonra her şey baştan başlıyordu. Özür dilemesi gereken hep ben oluyordum, ama bunu isteksiz yapıyordum, annemin böyle saçmalıklarla neden beni mutsuz kıldığını anlamıyordum. Ve annemin yanında yaşamaktan hoşlandığım halde, onunla geçinmek zor geliyordu.

Bir akşam bir partiye davet edilmiştik. Basel'in en popüler ressamlarından olan Charles Hindenlang altmışıncı doğum gününü kutluyordu. Karısı 'Hollywood' adında küçük bir kâffenin sahibiydi ve biz sinemadan önce veya sonra sık sık orada bir şeyler atıştırmak için otururduk. Ancak zaman geçtikçe, karnaval atmosferi istisnasıyla, sakin ve rahat Basel benim yuvam olmuştu. Ayrıca çok az kişiyi tanıyordum ve eski okul arkadaşlarımdan Yvette ve Peter de artık burada oturmuyorlardı.

Charles'ın atölyesine girdiğimde Tobias'ı görüyordum. İkimizde hoş bir şekilde şaşırmıştık ve bütün akşam boyunca birbirimizle sohbet ediyorduk. Bir hafta sonra beni 'Walliser Kanne'ye yemeğe davet ediyordu.

Bu benim bir erkekle ilk gerçek randevumdu. Ivo benim öğretmenimdi ve bizim birlikte çıkmamız kendiliğinden oluşmuştu. Ama bu gerçek bir davetti ve ben Ivo'yu birkaç saatliğine de olsa unutmayı ümit ediyordum. O kadar telaşlıydım ki annemi ve Andreas'ı güldürüyordum, çünkü en az on defa sonuçta başından beri aklımda olan elbiseyi giyebilmek için elbiselerimi değiştiriyordum. Uzun, düz, koyu sarı saçlarım, enseye doğru biraz daha uzun dalgalı kesimliydi. Alnım boyunca, sanki boyanmış gibi sarı olarak parlıyordu. Çok az makyaj yapıyordum, zira Ivo'nun

benim doğal yüzüme ne kadar değer verdiğini hatırlıyordum. Ufak tefek olduğum için yüksek topuklu ayakkabı ve gözlerimin rengini ortaya çıkaran mavi elbise giyiyordum.

Beni almaya geldiğinde, onun bahçe merdivenlerinden yukarı koştuğunu ve basamakları ikişer ikişer atladığını, elinde annem ve benim için çiçek demetleri olduğunu görüyordum. O benden daha büyüktü ve siyah saçları, geniş alnında 'V' şekli oluşturuyordu. Gösterişli, düzgün bir burnu ve kulaklarına kadar uzayan gülme kırışıklıkları vardı. Bunlar onda ilk anda dikkatimi çeken şeylerdi.

O çok güçlü görünüyordu. Ben sinirliyken annem ve Andreas'la rahatça konuşuyordu. Aperatif aldıktan sonra çıkıyorduk.

Rahat restoranda tabağımın yanına küçük bir paket koyuyordu. Bu benim ilk gerçek parfümümdü:"Madam Rochas."

Ben sadece Bündner eti ısmarlıyordum, zira heyecanlı olduğumda ve birini henüz iyi tanımadığımda, pek yemek yiyemiyordum. Midemde bir yumruk vardı ve boğazım kilitlenmiş gibiydi, tıpkı bir zamanlar çocuk yurdundaki gibi. Ona az yemek yiyenlerden olduğumu açıklıyordum. Fakat o kadar çok konuşuyorduk ki ne yediğimizi pek fark etmiyorduk. İlk sohbet konumuz karnavaldı, o bana bir grubun lideri olduğunu ve bu grubun eski sanatkâr locası olduğunu anlatıyordu.

Onun diğer büyük tutkuları planör ve futboldu. Uçmaktan bahsettiğinde, onu can kulağıyla dinliyordum, ancak bir avuç insan bir topun arkasından koşarken binlerce insanın heyecandan yırtınarak bağırmalarını anlayamadığımı da itiraf ediyordum. Ona sadece, kendim oynamayı daha çok istediğimi, bir Noel'de bana, kadınlar için futbol kulüpleri olmadığını söylediklerinde nasıl hüngür hüngür ağladığımı anlatıyordum. İkimiz de gülüyorduk.

Zaman çok çabuk geçiyordu. Biz şehri boydan boya geçiyor ve Münster'e yukarıya yürüyorduk, meydan duvarlarına oturuyorduk, orada ışıl ışıl şehrin ve Ren Nehri'nin harika bir manzarası vardı. Az sonra da beni arabayla eve götürüyordu.

Ona bu güzel akşam için gülümseyerek teşekkür ettiğimde, bana, "Sana kapıya kadar eşlik edeceğim,"diyordu. Bahçe yolunun ortasında duraklıyoruz ve bana, "Sen ay ışığında çok çok güzel görünüyorsun. İyi geceler,"diyordu ve konuştuğu gibi hafifçe saçımı okşuyor, "Saçının sarı pırıltılarını seviyorum," diye ekliyordu. Arabasına doğru koşuyor ve bana doğru,"Seni yarın ararım," diye sesleniyordu.

Rüyada gibi yatağa giriyordum. Çok muhteşem bir akşam geçirmiştim ve o zamanlar az ortak yönümüz olmadığını fark etmiyordum. Klasik müzikten hoşlanmadığını söylemişti bana, konserler dar kafalı bireylere göreymiş, önemli bir şey yapar gibi gözlerini kapatıp can sıkıcı müzikleri dinliyorlarmış. Daha sonra, bir enstrüman çalmanın başka bir şey olduğunu, piyano çaldığım için beni takdir ettiğini, yanımda oturup dinlemek istediğini söylüyordu. Bu, zihnimde romantik aile sahnelerini canlandırıyordu. Hayır, okumaya ve sinemaya gitmeye zamanı yokmuş. Zaman öldürmek! O çok meşgul bir adammış. Tobias'la Ivo'nun ne kadar farklı olduklarının farkına vardığımda, büyük bir özlemle Ivo'yu düşünüyordum. Onu aklımdan silmeye uğraştığım hale, ona olan özlemim hep yeniden ortaya çıkıyordu. Daha sonra kendime bu siyah saçlı adamın iki ayağıyla da toprağa bastığını ve güvenilir olduğunu söylüyordum. Ivo dertsiz bir hayalperestti ve hayal âleminde dolaşıyordu. Onun aksine Tobias bir rasyonalistti ve herhalde hakikatlerle daha iyi başa çıkabilirdi. Neden böyle düşünüyordum ki? Bu adamı seviyor muydum? Seviyordum? Aman! O gece bir daha asla hiç kimseyi sevmeyeceğim kanısına varıyordum. Bir daha asla Ivo ile olduğu gibi olamazdı. Daha azı ile yetinmem gerektiğini biliyordum ve bir daha asla kendimi bu

kadar yaralatmamaya karar vermiştim. Ve Tobias'la bir gelecek, bir büroda çalışma düşüncesinden daha az korkunç geliyordu.

O beni her gün telefonla arıyordu ve saatlerce telefon başında önemsiz şeylerden konuşuyorduk. Sohbetlerimizden zevk alıyordum, fakat bir şeyler eksikti.

O bana çizimler ve hediyeler gönderiyordu ve biz sık sık çıkıyorduk. Beni planörle uçmaya götürüyordu ve korkumu gizliyordum. Benim için uçmaktan korkmak aptal ve histerik kadınlara göreydi, bunlar babamın sözleriydi! Ben erkeklere, kadınların daha iyi olduklarını göstermeliydim.

Onun akrobatik hareketlerine, planörle takla atmasına inatla dayanıyordum, o da benden pek memnundu. Beni futbol maçlarına da götürüyordu, ben de sıkıldığımı pek saklayamıyordum. Toplandıkları akşamlar arkadaşlarıyla karşılaşıyordum ve birdenbire bu önemli insanlardan oluşan çevrenin bir parçası olmuştum. Balolar ve eğlencelerde onun karnaval vakfının başkanı olarak ne kadar saygı gördüğünü fark ediyordum. Havacılık kulübünün en iyi uçuş öğretmeni olarak takdir ediliyordu. "Kendi işini kendi gören adam," olduğunu ve ABD'de eğitim gördüğünü öğreniyordum. O benden on yaş daha büyüktü, otuzunda ve çok şey vaat eden genç bir adam. O hep sıkı çalışmış ve kendi geçimini sağlamış. Akıllı ve iyi görünüşlüydü ve ben ona âşık olduğumu düşünüyordum.

Beni ilk defa arabasının arka koltuğunda baştan çıkartıyordu. Nişanlanmıştık ve ben hayır demeye hakkım olmadığını düşünüyordum. Bana sahip olduğunda bacaklarım rahat değildi ve tuhaf bir durumda ön koltuk üzerinde sıkıştırılmıştım. O kadar kuvvetli arzularla dolu görünüyordu ki kabul etmeseydim kendimi gaddarlıkla suçlayabilirdim. Benim için babamdan beri, bir erkeğin arzularını tatmin etmesi hep öncelik taşıyordu. Sanki ben bu kurala karşı koyarsam yer yerinden oynarmış gibi geliyordu. Böyle arzulanmak neden benim gururumu okşamıyordu? Neden

bunun sevgiyle bir alakası olmadığını düşünüyordum? Benimle evlenmek istiyordu, yoksa değil mi? Ya da sadece benimle seviş-mek mi istiyordu? Bende yanlış olan neydi?

Ertesi gün evde sanki bendeki bütün neşeyi yok etmiş gibi dolaşıyordum. O ağır bir adamdı, her şey bana acı veriyordu ve ben bunalımdaydım. Yaşamdan ne bekleyebilirdim ki, eğer evlilikte her şey bunun etrafında dönüyorsa? Bu çok adaletsizdi. Erkeklerin o muhteşem dürtüleri, o yoğun duyguları vardı ki bu onları inletiyor, boşaltıyor ve kıvrandırıyordu. Ve ben, tam tersine talihine küsmüş ve kendimi ihanete uğramış gibi hissediyordum, midem bulanıyordu, yaralıydım, kendimi istemeden kullanılmış hissediyordum. Karşı koymaktan da acizdim. Ve bu yaşamımın sonuna kadar? Okuduğum yüzlerce romanda kadınlar seksi seviyorlardı. Hatta buna susuyorlardı, ona ihtiyaçları vardı ve erkekler kadar zevk alıyorlardı. İçlerine girildiği andan itibaren de bol bol orgazm oluyorlardı. Ya ben anormaldim, duygusuz, frijittim ya yazarlar erkeklerdi ya da kadınlar yalan söylüyorlardı. Filmlerde de aynı ikiyüzlülük vardı, evli çiftler sabah uyandıklarında göz kamaştırıcı görünüyor ve hemen arzuyla öpüşüyorlardı. Kokan nefesler ve diş fırçalamamalar? Neden beyaz perdedeki artistler hiç tuvalete gitmezlerdi, hiç sivilcelerden, kabızlıktan ve akıntıdan şikâyetçi olmazlardı. Ve niçin daha sonra kırgın olmuyorlardı? Bu filmler herkesi mutsuz etmeliydi ya da tam aksi.

"Olly, seni bu kadar meşgul eden ne? Tobias'la iyi bir akşam geçirmedin mi? İnşallah tartışmamışsınızdır? O da o kadar kibar ki," diyerek annem üzerime geldi.

Nişan törenimizi hatırlıyordum. Tobias tüm tanıdıklarımızın doktorlar, avukatlar ve sanatçılar olmasını pek takdir ediyordu. Hiç zorlanmadan aralarında dolaşıyordu ve kendi babasını, ondan utanırmış gibi davet etmek istemiyordu. Onun babası işçiydi ve bu ülkede utanç gibiydi. O annesini çok seviyordu, onu gerçek bir hanımefendi, diyordu onun için. Babası çok içiyormuş ve ya-

şamında bir yere ulaşamamış, ancak annem onun da çağrılması konusunda diretiyordu. Bu hüzünlü, kanlanmış gözlü adamdan hoşlanıyordum. Beni biraz korkutmasına rağmen annesinden de hoşlanıyordum.

"Anne, dün akşam... Gerekli mi? Bunu onunla yapmam lazım mı? Daha şimdiden."

"O mu istedi? Şimdi nişanlısı olduğuna göre bunu ondan niçin esirgemen gerektiğini sanmıyorum."

"Ama anne, arabanın arka koltuğunda bunu yapmak zorunda mıyım?"

"Oh! Sanırım, hem de nişanlıyken. Sen ne düşünüyorsun?"

"Anne, canım yanıyor ve hiçbir haz almıyorum."

"Bir kadının neresine ve nasıl dokunulacağını bilmiyor mu? Erkeklerin birçoğunun bu konuda fikri yoktur ve vajinal orgazm ideolojisine inanırlar. Ona öğretmen gerekecek."

"Bunun başka türlü de olabileceğini mi söylemek istiyorsun?"

"Ya işte, kadınlar bir ön sevişme ile uyarılmalıdır. Bunu kitaplarda okuyabilirsin. Tecrübesiz erkekler de vardır, sadece frijit kadınlar değil. Kadının ne kadar duyarlı olduğu erkeğe bağlıdır. Belki ona bu konuda bir kitap tavsiye etmelisin."

Böyle bir sohbete nasıl başlayacağımı bilemezdim. Ivo ile içime girmeden önce hep güzel olurdu. Sonra artık hoşuma gitmez oldu, sadece o son defa birlikte olduğumuz üzüntülü gün hariç.

Bu konuşmadan kısa bir süre sonra sabahları midem bulanmaya başladı. Andreas hemen beni bir jinekolog arkadaşına yolladı ve orada hamile olduğum anlaşıldı. Annem, Andreas ve Tobias'ın o kadar şaşırmalarını aklım almıyordu. Sonunda herkes bizim 'o işi yaptığımızı' sessizce kabul ediyordu ve bunun nasıl bir yüzkarası olduğundan yakınıyorlardı.

Ben halen Ivo'nun sözlerini hatırlıyordum: "Helene'nin kalçaları geniş yapılı. Onun annelik tavrı beni inanılmaz derecede çekiyor. Sen altı çocuk yapabilecekmiş gibi görünmüyorsun.." Asla çocuğum olamayacağı korkusu o günden sonra beni hep huzursuz etmişti.

Kusmadığım zamanlar sadece ağlıyordum. İçimden, "Ben bebeğimi istiyorum! Ben bebeğimi istiyorum! Ben bebeğimi istiyorum!" diyordum. Ama o üçü hep bunun bir yüzkarası olduğunu, ailenin onurunu karalayacağını, insanların parmaklarıyla bizi işaret edeceklerini ve bizimle dalga geçeceklerini iddia ediyorlardı. "Evlenmeleri gerekiyor," deniyordu ve Tobias, Andreas'ın ilişkilerini kullanarak buna bir çözüm bulması gerektiğinde ısrar ediyordu.

Beyaz önlüklü gösterişli profesör, beni yaşımın çok küçük olduğuna, yeterince gelişmemiş olduğuma, rahmimin çok küçük olduğuna ve benim çocuğu zaten taşıyamayacağıma ikna etmeye çalışıyordu. Bu çok riskliymiş. Sonra beni bir hastaneye götürdüler ve başka bir psikiyatrist arkadaşı gerekli evrakları imzaladı. Ameliyat başladı. Rahibeler bunu onaylamıyorlardı ya da bana mı öyle geliyordu? Şimdi gerçekten asla çocuk sahibi olamamaktan korkuyordum.

Tobias elinde yeşil bir kazakla beni ziyarete geldi. Ben yeşilden nefret ediyordum. Bana bir de portakal rengi ruj hediye etti, çünkü benim kullandığım pembeler onun hoşuna gitmiyordu. Hediyelerini hiç beğenmedim, fakat yine de derin hayal kırıklığımı saklamak için teşekkür etmek zorunda kaldım. Kapıyı çekip gittiğinde rahatladığımı hissettim. Yine "uslu bir kız" olmuştum. Ben Tobias'ı sadece onun ellerinden tutup o güzel gözlerine bakarak ve her şeyi romantikleştirdikçe seviyormuş gibiydim.

Düğünden önceki gece o kadar korkuyordum ki, Tanrı'ya, "Lütfen, yarın deprem olsun!" diye dua ediyordum.

~ 13 ~

Yeni eşimle birlikte beni bekleyen sürprizler, babamla yaşadıklarımdan daha az değildiler. Evliliğimizin ilk üç haftası bir şoktu. Her akşam gece geç saatlere kadar beni yalnız bırakıyordu. Öylece oturuyordum. Bekliyordum, aşağı yukarı gidip geliyordum, hırsımdan adeta kaynıyordum ve hayal kırıklığı içinde yatağa giriyordum. Dış dünyayla olan tüm bağlarım kopuktu ve yalnızdım. Hiç kimseye de yönelemiyordum, çünkü herkes yeni evli olduğumuzu düşünüp mutlu olduğumuzu zannediyordu.

Her gün temiz yapmak, alışverişe çıkmak ve yemek pişirmek – öğlenleri üç çeşitli bir mönü sunmalıydım – zorundaydım. Ev masraflarını bölüştürmekte zorlanıyordum. Annesi bir defasında bana, "İngiliz ev kadınları da her sabah yataklarını havalandırıyorlar mı? İsviçre divitinlerinin Bayan Holle'nin yaptığı gibi silkelenmesi gerekiyor. O masalı biliyor musun? Yastıkların da silkelenmesi gerekiyor. Bir İsviçreli kadının yatak takımları daha kocası işe gitmeden pencereden sarkmalıdır. Yatakların altında ve köşelerde toz olamaz. Sen daha çok şey öğrenmen gerekiyor. Sen bir ev idaresi okuluna gitmeliydin, zira Tobias kusursuz gömleklere ve jilet gibi ütülenmiş pantolonlara çok önem verir, onun kariyerini düşünmesi gerekiyor," diyordu.

Ev idaresi okulunda bana, "Bir gömleği ütülemek için ne kadar süreye ihtiyacınız var?" diye soruyorlardı. "Sadece çeyrek saat? Bu yeterli değil ve hiç de gurur duyulacak bir yanı yok."

Bana bir gömleğin nasıl ütüleneceğini öğretiyorlardı ve bunun için yirmi dakikadan fazla zamana ihtiyacım vardı. Bana çok alıştırma yapmam gerektiği ve böylelikle az zamanda kusursuz işler becerebileceğimi söylüyorlardı. Benden beklenen tüm becerileri öğrenebilmek için büyük çaba gösteriyordum.

Onun en sevdiği yemekleri öğrenmek için annesine telefon ediyordum. Saat on ikide eve geliyor, dosdoğru yemek masasına gidiyor ve oturup bekliyordu. Ben genellikle son dakikada meydana gelen kazaları önlemek için koşturup duruyordum. Onun sessiz bekleyişi beni sinirlendiriyordu. Hazır çorba önüne konduğunda, çorbadan yakınıyor ve annesinin çorbalarını övüyordu. Deser servisi yaptığımda ise hemen kahveyi getirmemi rica ediyor, benim yüzümden zaten geciktiğini söylüyordu. Mutfakta kahvenin ne açık ne de koyu olması, aksine tam onun istediği gibi olması için dua ediyordum. Daha sonra mutfaktaki bulaşığın önünde öylece duruyordum. Akşam yemeğinde her şey yeni baştan başlıyordu, ondan sonra Tobias arkadaşlarıyla tekrar buluşmak için ortadan kayboluyordu.

Eve geldiğinde dudaklarında neden bir tebessüm göremiyordum? Ya da sürpriz bir şekilde elinde çiçek, çikolata veya bir kitap? Daha önce hiç yemek yapmamış, bütün bu ev işlerini görmemiş bir kişi olarak en ufak bir cesaret iyi gelebilirdi. Neden mutfağa gelip benimle sohbet etmiyordu, zaman kazanmak için tabakları masaya taşımıyordu, bir beceriksizlik yaptığım zaman bana küfredeceğine bunu şakayla karşılamıyordu? Anlamayacağımı düşündüğü için günlük işleri hakkında benle hiç konuşmuyordu. O sıkıcı gazeteyi neden bir tarafa koyamıyordu ve zaten çok az olan, birbirimize ayırmamız gereken dakikaları meşgul ediyordu? Neden, evlendiğimizden beri, işe gitmek için acele etmeden önce öpmek ve sarılmak için beni kanepeye çekmiyordu?

Evden kaçıp kurtulmayı düşünüyordum ve bir vakit ona, benim yaşımdaki diğer genç insanların yaptığı gibi otostop yoluyla

yolculuk yapıp yapamayacağımızı soruyordum. Alaycı bir şekilde çocuksu fikirlerimle dalga geçiyordu. Benimle karşılaştırıldığında o daha olgun ve son derece mantıklıydı.

Babamla ilgili anılarım halen gözlerimin önüne geliyordu ve geceleri, benimle yaptığı o korkunç şeyleri hatırlıyordum. Evliliğin hep sorunsuz bir hayat olacağını umuyordum, öyle ki paylaşılan mutluluklarla ve her geçen gün artan yakınlık ve samimiyetle daha az yalnızlık yaşanan bir hayat. Bir hafta sonunu daha tek başıma geçirdikten sonra, onun ilgilendiği hobilerini paylaşmam gerektiğini düşünüyordum ve ondan, kulübünde planör kullanmayı öğrenebilmem için yardım istedim. O her hafta sonu kendisi uçuyor ve bana uçuş dersi veriyordu. İlk yalnız uçuşumda ise neredeyse korkudan ölüyordum. Ama daha yedi defada kendime hâkim oluyordum. Sonra hamile kaldım ve yüzümü kara çıkarmadan uçmayı bıraktım.

O halen tek başına dışarı çıkıyordu ve ben evde yalnız kalıyordum. Bir vakit ondan, benimle yemeğe çıkmasını rica ettim, birlikte yemeğe çıkalı uzun bir zaman olmuştu. O gazetesini alıyor ve bütün akşam gözden kayboluyordu. O gece eve geldiğinde ilk büyük kavgamızı yaptık.

İkincisinde bana vurdu. Annem ve Andreas bizi evlerine davet etmişlerdi. Birkaç arkeolog arkadaşları da oradaydı. Biz medeni bir şekilde masada sohbet etme çalışırken Tobias yüksek sesle radyodan maçı dinliyordu. Eve dönerken yolda onun bu davranışını ayıpladığımı söyledim. Hiddet dolu gözlerle üzerime doğru yürüdü ve elinin tersi ile beni taşların üzerine itene kadar kafama, çeneme, gözlerime ve burnuma vurmaya başladı.

Kendime geldiğimde o oturma odasında kanepede oturuyor ve gazete okuyordu. Ağzımdan kan damlıyordu. Anneme telefon etmek istedim, ancak, gelip telefonun ahizesini çıkardı ve beni yatak odasına kilitledi. Pencereden aşağı inip gözlerim kapalı bir şekilde ana caddeye koştum, bir arabanın beni ezme-

sini umuyordum. Ama hiçbir şey olmuyordu, endişeli bir şekilde arkadaşlarıma gittim ve onlar da bana, boşanmak istiyorsam, bir doktora gidip durumu tespit ettirmem gerekiyordu. Bunu yapma fikri bana korku veriyordu, çünkü belirsiz bir sadakatten dolayı evliliğimizin yıkılmasını istemiyordum.

Hamileliğimde, belki hayatımızı değiştirebilir diye, bir kız çocuğum olmasını diliyordum. O, kendisiyle uçabilecek ve futbol oynayabilecek bir erkek çocuk istiyordu. Ben ise bir oğul düşüncesinin beni neden bu kadar ürküttüğünü bilmiyordum. Benim babam kız olarak bana değersizliğimi yeterince hissettirmişti. Tobias da aynı olumsuz düşünceleri bende uyandırmaktan iyi anlıyordu. Eğer çocukken benim de bir penisim olsaydı, babam bana bu kadar kötülük yapamayacaktı. Onun olmasaydı, beni bu kadar iğrenç tiksindiremezdi. Belki de hamileliğim süresince rüyamda sık sık penisi kesilmiş bebekler görmemin ve hıçkırarak uyanmamın sebebi buydu. Üzerimde eşimin de benzeri şekilde baskısı vardı ve onun da 'o şeyi' vardı. Ama ben penisi olan erkeklerden ve çocuklardan korkuyordum ve endişeli bir şekilde 'normal' olmaya çalışıyordum.

Aklıma hep Ivo geliyordu. Vücudum, ruhum, kalbim onu arzuluyordu. Bir defa daha ona ait olmayı, birlikteliği hissedebilseydim. El ele Mozart'ı ve Hindemith'i dinlediğimizde beni bir huzur duygusu kaplıyordu. Bir kez daha o manevi doruklara yaşamak! Düşünmek, tartışmak, uyanık olmak! Bu babamın parasıyla pahalı bir şekilde döşenmiş daireye girdiğimde, sanki zaman durmuştu ve ben kendimi ölmüş gibi hissediyordum. Kendimi bu dört duvar arasına yaşarken gömüldüğümü, her an sevincimin ve gençliğimin çalındığını hissediyordum. İçimde gelişen çocuğumdan başka, yaşam benim için anlamını yitirmişti. Ne yakınlık, ne de şefkat vardı.

Doğum günü geldi! Yırtılıyormuşum gibiydim. Bağırıyor ve ıkınıyordum. Ve birdenbire harika bir kız çocuğu doğdu. Edalı ve

sıhhatli küçük bir kız. Şimdi artık bana hiçbir şey olamazdı. Onu göğsüme bastırdığımda, bana ne kadar yabancı olduğuna şaşırmıştım. İnsanın kendi öz bebeğini tanımaya çalışması gerektiğini bilmiyordum. Gülümsüyor ve ona, "Merhaba, küçük yabancıcık! Seninle tanıştığım için çok mutluyum," diyordum. Tobias ise, "Sen ve senin komik İngiliz mizahın. Kalpten kutlarım. Çok cesurdun," diyordu.

O bana benim sevdiğim mavikantaron çiçeği, bir tane daha portakal rengi ruj ve bana kürtajdan sonra hediye ettiği ve hiç giymediğim, yeşil kazağa uygun, yeşil bir pliseli etek getirmişti. Babası bana bir altın künye hediye etti ve bu beni çok duygulandırdı.

Acaba bundan sonra Tobias'la zevk alarak aşk yapabilecek miydim? Şimdiye kadar, kadınların erkeklere bir 'rende' görevi gördüğü sonucuna varmıştım, onlar kadınların üzerinde, ta ki bir inilti doruğuna ulaşana kadar yatıyorlardı. Sonra, kadınlar tek başına terk edilmiş kalırken, onlar yana yuvarlanıp hemen uyuyorlardı. Şefkatli okşamalar sadece seks istedikleri zaman oluyordu. Babamın beni hazırlamaya çalıştığı 'sevinçler' bunlar mıydı, geceleri bir kocanın alelade okşamaları, zorunlu bir alıştırmayı sonuçlandırmak mıydı?

Hastanede, adını Arlette koyduğumuz bebeğime en iyi şekilde nasıl bakacağımı öğrendim. Eve vardığımızda, halen nefes alıp almadığını kontrol etmek için her saniye onun yatağına koşuyordum. Çok sinirli ve gergindim, herhangi bir şeyi yanlış yapmaktan korkuyordum. Bir hafta sonra sütüm azaldı ve bitkin düştüm. Arlette ile birlikte on günlüğüne annemin yanına gittim, gerçi o da benim kadar tecrübesiz ve sinirliydi; fakat sonra bir komşu kadın bize gelip yardım etti. Bize bebeklerin oldukça güçlü olduklarını anlattı. Arlette ile nasıl başa çıkabileceğimi anlattığı için çok mutluydum, artık özgüvenime kavuşmuş halde eve dönebilirdim.

Bu tarif edilemez sorumluluğu üstlenmek beni büyük bir sevince boğuyordu. Kızımla geçirdiğim her dakikanın tadını çıkartıyordum, fakat yeni taleplerle ve Tobias ve ailesinden gelen sürekli baskı ve büyük beklentilerle başa çıkamıyordum.

Onların kabiliyetleri ve kusursuzlukları sürekli gözlerimin önündeydi ve bunlar beni çıldırtıyordu. Onların evlerinde kendi çamaşır makineleri vardı, bense apartmanın ortak çamaşır makinesini haftada sadece iki defa kullanabiliyordum. Hem de bu kadar çok çocuk bezine rağmen ki pekiyi koku da saçmıyorlardı. Yıkanması ve ütülenmesi gereken dağ gibi çamaşırlar sinirlerimi yıpratıyordu. Bebek sürekli, uykusuz gecelerde bile, benim dikkatimi istiyordu. Öyle ki gündüzleri, ev idaresinde öğrendiğim çabuklukları yapacak enerjiyi dahi kendimde bulamıyordum. Ev işlerim her geçen gün biraz daha geri kalıyordu ve yüksek İsviçre standartlarına uymuyordu, bu nedenle azarlanıyordum. Annem dışında hiç kimse bana yardım etmiyordu, nitekim onun da kendi hayatı vardı.

Bir akşam Tobias yanıma oturup her gün için ayrı ayrı taksim ettiği ve zarflara koyduğu ev harçlıklarını uzatıyordu. Böylece ben de düzenli harcamaya daha fazla çaba gösteriyordum. Ve üç günlük alışverişi birden yapıp bir sonraki zarftan para kullanınca yine zorda kalıyordum. Ben çok ümitsiz bir vakaydım. Bu harçlıkla ne kadar az idare edersem o kadar yorgun, keyifsiz, hissiz ve bıkkın oluyordum.

Tobias zamanının çoğunu erkeklerle geçiriyordu. Bu yüzden yine değersiz bir kadın olduğum gibi hissetmeye başlamıştım. Bebeğe de pek fazla ilgi göstermiyordu ve ben bunun, bebeğin kız oluşuyla bağlantılı olduğuna çok emindim. Biz, erkeklere sadece hizmet etmekte, eşek gibi çalışmakta iyiydik ve bir parça seksle onları tatmin ettikten sonra bir kenara itiliyorduk. Kendi arzu ve ihtiyaçlarımız belirtmeye hiç hakkımız yoktu, onlar önemsiz ve can sıkıcıydı. O kafama veya omzuma üç defa hafifçe vurduktan

sonra – bu onun bana 'iyi geceler' deme tarzıydı – ben sırtımı dönüyor ve sessizce ağlıyordum. Biriyle birlikteyken kendini yalnız hissetmek, gerçekten yalnız olmaktan çok daha kötüydü.

Sonra bir çocuk bakıcı tutup sinemaya gitmeye başladım. Annem ve Andreas'ı öyle sık sık rahatsız etmek istemiyordum. Yvette benimle geliyor ve ara sıra Tobias'la da dışarıda bir akşam geçirebiliyorduk, ancak, el ele dolaşan diğer çiftleri görmek bana acı veriyordu.

En kötüsü de onsuz eve dönmekti. Bazen Tobias eve gelinceye kadar, boş evde oturmanın ne demek olduğunu o da görsün diye, evin arkasında bekliyordum. Fakat benim yalnız çıkmama kızıyordu ve evliliğimize pek yararı olmuyordu.

Ona gelen telefonların çokluğu bana fazlalık ve lüzumsuz olduğum hissini veriyordu. Onun bir erkek kardeşi ve bir kız kardeşi ile törelerine bağlı, muhafazakâr İsviçreli bir ailesi vardı. Karnaval kulübünde önemli bir fonksiyonu vardı, havacılık kulübünde ve iş yerinde de. O aranılan biriydi, ev hanımlığı ve annelik görevlerimi bitirdiğimde benim önümde sadece boş akşamlar vardı.

Aynadaki yansımama bakınca halen genç olduğum ve çirkin olmadığım hissine kapılıyordum, ancak, benim hayatım yirmi yaşında bitmiş görünüyordu. Önümde görebildiğim tek şey sıkıntı ve ümitsizlikti. Genellikle çocuk yatağının yanına oturup küçük kızımla konuşuyordum. O bana teselli verip arkadaşlık edemeyecek kadar küçüktü ve Tobias da beni hayatına kabul etmiyordu. Biz bir aile miydik? Bana bir öyle gelmiyordu.

Zaman donmuş gibiydi ve ben, ölmenin daha iyi olacağını düşünüyordum. Zamanla Tobias'ın içeride mi yoksa dışarıda mı olduğu fikri önemini yitiriyordu. O kadar derin bir bunalımdaydım ki, elimde bulabildiğim her türlü ilaçla kendimi sürekli banyo dolabının önünde buluyordum. Bir defasında hatırlıyorum da aynaya bakıp şöyle demiştim: "Daha değil. Buna hakkın yok.

Senin küçük bir kızın var." Ama aynadaki görüntüm bana, "O sensiz daha iyi durumda olur. Sana hiç kimsenin ihtiyacı yok," diyordu.

Daha sonra koşup onu kollarıma alıyordum. O iri gözleri ve tombul yanaklarıyla o kadar tatlı görünüyordu ki. Neden kimse ona bakma sevincini paylaşmıyordu. Ona sarılıyor ve "Seni asla terk etmeyeceğim, küçüğüm," diyordum. Onu öpücüklere boğuyordum. "Seni seviyorum, fakat kendimi o kadar işe yaramaz hissediyorum ki. Öyle çaresiz ve yalnız." Onu tekrar yatırıyordum ve bu arada tulumunda, yamanmamış bir delik tespit ediyordum. Bu bana yapmam gereken onca şeyi hatırlatıyordu; yamamak, dikmek, ütülemek, yıkamak, alışveriş yapmak, temizlemek, pişirmek, kızartmak ve hazırlamak. Üç tane uyku hapı alıp yatıyordum, zira biliyordum ki aksi takdirde sadece uyanık bir halde, Tobias'ın her zamanki gibi geç bir vakitte eve gelmesini bekleyecektim. Sinirlenecektim, kızgınlığım artacaktı ve hayal kırıklığına uğramış hissedecektim.

Ertesi sabah geç uyandım, Tobias keyifsizdi. Uzun uzun tartıştık. Çocuğumu yatağıma alıp günün geri kalanını yatakta, değersiz romanlar okuyarak geçirdim. Bozguna uğramış gibiydim... Unutulmuş. Öğlen yemeği için hazır bir çorba pişirip bir kutu Ravioli açtım. Tahmin edilebileceği gibi buna şikayet etti. Ben kendimi iyi hissetmediğimi açıklarken, o, akşam düzgün bir yemek beklediğini söylüyordu. Yine tek başıma kalmış ağlıyordum, sonra bakıcıyı çağırıp şehre indim.

Kendimden geçmiş vaziyette sokaklarda dolaşıyordum. Benimle konuşacak, bana dokunacak, benden hoşlanıp beni sevecek birini istiyordum, herhangi birini.

Ve karşıma çıktı.

O bir Macar'dı. Pek kibar değil, hatta kirliydi, ama bana gülümsüyordu ve ben kendimi yine insan gibi hissediyordum. Benimle konuşuyor ve yakınlaşma teşebbüsünde bulunuyordu. Ben

'hayır' diyemeyecek kadar acizdim. Sonra kendimi o kadar kötü hissediyordum ki eve gidip Tobias'a her şeyi anlattım. O beni yazılı bir itirafta bulunmaya zorluyordu.

"Bir gün gelip de boşanmak isteyecek olursan çocuğu kaybedeceksin ve benden nafaka alamayacaksın. Sen sadece berbat bir ev kadını ve kötü bir anne değil, bir sürtük ve orospusun da." Nefret ve kinden, kendisinden geçmiş gibiydi.

Sık sık yastığının üstüne, içinde onu sevmek istediğimi söylediğim ve bir evlilik deyince neler düşündüğümü açıkladığım mektuplar koyuyordum. Kendimi ne kadar değersiz ve sevgisiz hissettiğimi yazıyordum.

Ondan, ilgisini benimle paylaşmasını, benimle ortak bir şeyler yaratmasını, bir şeyleri, herhangi bir şeyleri birlikte yapmamızı rica ediyordum. Ona göre benim mektuplarım tamamen akılsızca bir şeydi. O bana, onu boğduğumu haykırıyordu. Ben istediğimi yaparken o bütün gün bizim için çalışıyormuş, bu yüzden de akşamları ve hafta sonları boş zamanları olsun istiyormuş. "Unut şu tipik İngiliz romantik saçmalıkları. Sen İsviçre'desin ve bir İsviçreliyle evlisin." Eğer böyleyse, onu terk edeceğimi söylüyordum ona, zira böyle bir İsviçreli evliliği bana göre değildi. Sonra hemen siyah gözleri korkutucu bir ifade alıyordu ve alnında bir damar kabarıyordu. Korkudan felç olmuş gibiydim.

"Hiç kimse beni terk edemez. Asla!" Çok sessiz ve kontrollü bir sesle konuşuyordu. "Ben de Andreas'ın karısının yaptığı gibi yaparım. Seni burada istediğim kadar tutarım. Sen asla boşanmayı düşünme, hele çocuğu hiç alamazsın. Ve şimdi buna ayak uydurmayı öğreneceksin, yoksa ben sana gösteririm."

"Senden nefret ediyorum," dedim. "Sen bir koca değil, bir canavarsın! Neden dünyadaki onca adamın arasında seni buldum?"

O da bir zamanlar babamın yaptığının aynısını yapıyordu. Kaldırdığı koluyla üzerime doğru geliyordu. Benim de ona geri vuracağımı bildiğinden, beni kendisine yaklaşmaya bırakmıyordu. Oltadaki bir balık gibi çırpınıyordum. Ve sonra o bana vuruyordu. Ben duvara çarpıyordum. O, "Ben öz babamı, sarhoş olduğu için yere sermiş adamım," dedi. Sonra çekip gitti. Arlette uykudaydı. Ona koşup ağladım.

Günlerce ağlayan bir zavallıydım. Her günkü yemekleri hazırlarken bile zorluk çekiyordum. Her türlü fantezimi kaybetmiştim. Ve sonunda bittiğim gün geldi. Orada öylece durup, "Tanrım, bu duvarların beni gömmelerine ebediyen izin verme," diyordum. Bebeğimi kucağıma alıyordum. "Lütfen buna bir son ver, kurtar beni buradan. Ben burada bir gün daha kalıp bu duvarlara bakmaya dayanamıyorum," diyordum. O gün, babamın faremi nasıl öldürdüğü sürekli gözlerimin önüne geldi. Onu okuldan eve dönerken altı kuruşa hayvan pazarından satın almıştım. Sıcak ve yumuşak, sadece bana ait olacak bir şeye sahip olma özlemi o kadar kuvvetliydi ki, karşı koyamıyordum. Kimseye söylememeliydim. Formamın kemeri belimde çok sıkı olduğu için onu bluzumun içe koyuyordum. Çok tatlı bir duyguydu ve artık kendimi yalnız hissetmiyordum. Evde onu elbise dolabımdaki bir ayakkabı kutusu içerisinde saklamak için hemen odama sıvışıyordum. Babam gelmeden önce de yukarıya biraz da yiyecek ve su kaçırıyordum.

İki gün boyunca her şey yolunda gitmişti. Pisliğini gizlice pencereden aşağıya atıyordum. Ve sonra bir gece olan oldu. Babam benim yatağıma gelmişti ve farenin tıkırtılarını duyuyordu. O ayağa kalkıp elbise dolabının kapısını açıyordu. Ne olduğunu gördüğünde bana korkunç bir bakış atıyor, pijamalarını giyerek bana,"Sana, ev hayvanlarına tahammülüm olmadığını söylemiştim,"diyordu. Aşağıya indi ve bir pense ile geri geldi. Bir eli ile beni ensemden yakalıyor, diğer bir eliyle de penseyle

fareyi kuyruğundan yakalıyordu. Hayvan korkunç şekilde ciyaklıyordu. Bu şekilde merdivenleri iniyor, beni şöminenin önüne itiyor ve hayvanı kor ateşin üzerinde nasıl tuttuğunu seyretmeye zorluyordu. Bir şey yapmaya cesaret edemiyordum. Hiçbir zaman elimden bir şey gelmiyordu. Beni elimle orasını ovmaya zorladığında bile, ta ki omuzlarım ağrıyıncaya ve şeyini ağzıma sokmasına kadar... Kusmak zorunda kalsam da faremi görüyordum halen, onun ciyakladığını duyuyordum, her şey o kadar üzücü ve iğrençti ki gözyaşlarım, sümüğüm ve onun şeyi yüzümden aşağı akıyordu.

Şimdi de omuzlarımı ve ensemi ovuyordum. Onlar hep serttiler ve ağrıyorlardı. Etrafıma bakınıyor ve ne alışveriş ne de yemek yaptığımı fark ediyordum – Arlette'nin maması hariç – ve tekrar pişirecek gücü kendimde bulamıyordum. Tobias ne diyecekti acaba yemek bulamayınca? Radyoyu açtım. Bir panikle irkildim. Beni tokatlayacaktı. *Tea for two and two for tea, a boy for you and a girl for me* diye bir şarkı dinliyor ve oturduğum yerde düşünüyordum. Kim kendine bir kız ister diye. Nasıl olur da bir adam, 'benim için bir kız' derken mutlu olabilirdi. Kadınlık organlarını gözümün önüne getirdiğimde fenalaşıyordum, bu düşünceyle kendimi iğrenç ve pis hissediyordum. Kızlar kötüydü, kötü kokuyorlardı ve kanamaları vardı. Erkekler tarafından kullanılır, yaralanırlardı ve bundan hoşlanmalılardı, duygusal olmalılardı ve her gece buna doymamalılardı.

Fakat sevgi neredeydi? Ben bir kızdım ve bu yüzden sorunlar yaşamıştım, ancak, ben bir kız çocuğu istemiştim, özellikle kendime kızların kötü olmadıklarını kanıtlamak için.

Bebeğime bakıyordum; ondaki her şey mükemmel, temiz ve sevilmeye değerdi ve ben kendime, bunun bende neden böyle olmadığını, benim kızımı bulduğum gibi, ebeveynimin beni aynen böyle hoş ve muazzam bulmamalarının nedenini soruyordum.

Beni dövebilirdi. Korkuyordum. Bu içimdeki sızı! Of, bu sızı, bu karışıklık, yalnızlık. Aniden çılgın gibi toplanmaya başlıyordum. Öyle otoriter bir şekilde büyütülmüştüm ki, hep, hiçbir hakkımı geçerli kılamayacağıma inanıyordum. Kendi kendime kararlar vermeye hakkım yoktu. Ne hakla düşünmeye cesaret edebilirdim? Ben sadece söylenenleri yapmalıydım. Radyoyu kapattım. Bir karara varmak ne kadar güçtü ve cesaret istiyordu! Düğünden önceki gece nasıl dua ettiğimi hatırlıyordum: "Lütfen, sevgili Tanrım, bir deprem olsun."

Buraya, yeni evimize taşındığımızda anlamıştım ki, Tobias, sadece annesini bir kadınla değiştirmişti. Aslında bekârlık hayatını devam ettirmişti. O kendi yaşam şeklini değiştirmemişti. Ancak benim için *her şey* farklıydı.

Bir karar vermek istiyordum. Annem ne derdi buna acaba? Onun annesi, babası, kız ve erkek kardeşi ne derlerdi? Tobias nasıl tepki gösterirdi? Benim ne yapmam gerekiyordu? Ne olurdu? O zamanlar hayatımda ilk kez kendim bir karar verdiğimde, bu karar babamın intiharına sebep olmuştu.

Bebeğimin bezlerini ve eşyalarını bir bavula yerleştirdim. Diş fırçamı da yanına koydum. Saat altı olmak üzereydi. Bir saat içerisinde eve gelecekti. Bir taksi çağırdım. Annemin tavsiyesi üzerine babamdan kalan mirasla aldığım Borgward-Isabella'yı Tobias kullandığı için arabam yoktu. Arlette'yi anneme bıraktım ve ona her şeyi anlattıktan sonra bir taksiye atlayıp Friedmatt'a yol aldım. Bu bir akıl hastanesiydi. Bu aralar ona 'Psikiyatri Kliniği' deniyordu; gerçi bu kulağa daha aşağılayıcı geliyor ve en az o kadar korkutuyordu. Ama bu korku, ürkütücü niyetimle elimde ilaç tabletleri ile bir çocuk annesi olmama rağmen, yaşamdan bezmiş bir halde, banyoda durmamla kıyaslanamazdı.

Kliniğin önündeki çiçek tarhlarının önünden geçerken İngiltere'deyken bizim kum kasasında oturup ne endişeler duyduğumu hatırlıyordum. Ancak şimdi yirmi üç yaşında içimde 'bir

şeylerin hiç düzelmeyecek bir şekilde nasıl parçalandığını düşünüyordum. Tuhaf. O zamanlar, küçükken kumda oynadığımda, anneciğimi özlüyor ve öleceğimi düşünüyordum, ölemesem de.

Saat sekize doğru Friedmatt'a girdim ve beni büyük bir salona götürdüler. Doktor tarafından sevk edilmediğim için bana karşı güvensizdiler. Bana ilk olarak yıkanıp, temizlenmem ve saçlarımı yıkamam gerektiği söylendiğinde kendimi suçlu gibi hissediyordum. Bu alçaltıcı prosedürden sonra – o iğrenç durumda hiç de dayanılır gibi değildi – beni genel bölüme götürdüler. Utanarak, az önce ayhalimin başladığını söylüyordum. Bunun üzerine bana eski moda el örgüsü bir bağ veriyorlar ve bir de her defasında yıkanması gereken bir kemeri elime tutuşturuyorlardı. Anlaşılan buradakiler gerçekten halen ayın arkasında yaşıyorlardı, fakat benim şu an daha başka sorunlarım vardı.

Her tarafında bir sürü yatak bulunan, her yaştan, uzun saçlı, kısa saçlı, kızıl, siyah saçlı ve sarışın kadınların olduğu bir salona geliyordum. Bazıları gözlerini önlerine dikmiş bakarlarken, diğerleri uyuyorlardı. Pencerelerde parmaklıklar vardı. Kapı arkamdan kilitleniyordu. Çarşafların altına kıvrılıp burada ne aradığımı soruyordum, ne işlere kalkıştım diyordum, kramplarım başlıyordu.

"Aman Tanrım, sizin burada ne işiniz var?" diyen bir sesle uyandım. Bu annemi ve Andreas'ı tanıyan bir profesördü. Hemen sonra benim başka bir odaya alınmamı sağladı ve odasına çağrılmadan önce bol çeşitli bir kahvaltı ettim.

Oldukça saçmalamış olmalıyım, zira beni asıl neyin rahatsız ettiğini bilmiyordum. Tobias beni hep, ne kadar iyi durumda olduğumuza, güzel evimiz, arabamız, bir çocuğumuz, elbiselerimiz, iyi yemek ve kısaca her şeyimizin olduğuna inandırmaya çalışmıştı.

"Sahip olduklarımızla yetinmiyorsan sen çıldırmış veya nankör olmalısın. Daha ne istiyorsun?"

Ben bunu bilmiyordum.

"Sadece biraz daha fazla birliktelik," diye sessizce cevaplamıştım. Ve o, "Saçlarımı senin için tek tek yolsam bile, sen mutlu olmazsın," diye bağırıyordu.

Şimdi burada, ben de neden kaçtığımı bilmiyordum. Ben onun beni sadece iki defa gerçekten dövdüğünü söylüyordum, büyük bir olasılıkla da ben onu tahrik etmiştim, hatta hak etmiştim. Güzel bir yaşamım olamaz mıydı? Görümcemin iki çocuğu vardı ve kolayca her şeyin altından kalkabiliyordu. Peki, neden ben? Bana ne oluyordu, Allah aşkına? Ağlamaya başlıyordum, zira söylediğim hiçbir şeyin anlamı yoktu. Ben sadece Ivo'yu nasıl kaybettiğimi ve şimdi de Tobias'la olan ilişkimi nasıl yıktığımı görüyordum. Ben bir sürtük ve orospuydum, çocuğumun yanında olacağıma bir akıl hastanesine düşmüştüm. Hayatımı yoluna koymayı asla başaramayacaktım. Ben bir beceriksizdim. Babam bunu hep söylemişti. Tuttuğum her şeyi her zaman yüzüme gözüme bulaştırırdım. Öyle oluyordu. Nasıl yaptığımı hiç fark etmeden karışıklığın içine giriyordum. Öyle oluyordu.

Doktor benim anlamadığım bir sürü tıbbi terimler ve yabancı kelimelerle konuşuyordu. Onu anlamadığımı anlamasın diye hep kafamı sallıyordum. Sonra bana bir ensülin tedavisi yazdı. Bu tedavi, haplardan ve her sabah içmek zorunda olduğum korkunç tatlı bir sıvıdan oluşuyordu. Böylece ben odamda veya klinikte herhangi bir yerde oturuyordum. Yemek için yemek salonuna gidiyordum, sonra dinlenme odasında oturuyor ve bu zamanlar boyunca, kendime burada ne aradığımı soruyordum.

Bahçedeki bir kafeste siyah bir karga vardı.

Odama yaşlı bir kadın yerleştirdiler. Gece bağırdığını duydum. Odanın ortasında yere çömeliyor ve üzerindeki pijamaları yırtıyor, sarkık göğüslerine doğru vuruyor ve yakınıyordu: "Ooo, kutsal Meryem Anne, merhamet et!" Onu odadan sürükleyerek çıkarıyorlardı, o ise bağırıp kendini dövüyordu.

Ertesi gün genç bir kız yerleştirdiler. Ben uykumdayken, yatağıma gelip bana sarılmaya başladı. Beni uyandırıp sıcaklığa ve bedenen yakınlığa ihtiyaç duyduğunu, lezbiyen olduğunu açıklıyordu. Bense kibarca reddediyor, onun hislerini yaralamamak için benim lezbiyen olmadığımı ve yalnız uyumayı tercih ettiğimi söylüyordum.

Ertesi gece mahrem yerimdeki kıllarda korkunç bir kaşıntı hissettim. Neredeyse çıldıracak gibiydim. Kontrol etmek için tuvalete gittim ve bir yığın ufak siyah lekecikler gördüm. Tiksinerek birini çekip bir parça tuvalet kâğıdı üzerine koydum. Hareket eden bir şeydi bu! Bacakları vardı! Kasık biti kapmıştım. "Yeterince temiz olmayan el örgüsü bağdan," diyordu muayeneye gittiğim jinekolog. Bağda bitler bulunmuş olabileceğini söyledi. Bana beyaz bir krem verdi. Bu işkenceden kısa süre içinde kurtulmayı başardım.

Annem ve Andreas beni ziyarete geldiler ve bana, Tobias'ın onların evini bastığını, Arlette'yi annemin kollarından çekip aldığını ve götürdüğünü anlattılar. Artık bebeğim, onun kız kardeşinin yanında büyüyecekti. Buna inanamıyordum. Buna ben sebep olmuştum.

Bana iyi bir avukat tutacaklarını söylediler ve kısa zaman içinde bu avukatla görüşmemi sağladılar. Ben saf gibi, "Eşim hakkında söyleyebileceğim kötü bir şey yoktur. Ben boşanmak istiyorum. Biz karışamayan yağ ve su gibiyiz. O iyi bir insan, ben iyi bir insanım. Öyleyse bizim arkadaşça ve uygun bir şekilde anlaşmamız gerekiyor. Evlenmekle bir hata yaptık ve şimdi bir çözüm bulmamız gerekiyor," dedim. Avukat bana, bu şekilde bir boşanmanın imkânsız olduğunu söylüyordu. Boşanmayı gerçekten istiyorsam onun kirli çamaşırlarını ortaya dökmem gerekiyordu.

Bu uzun vadeli ve zahmetli bir süreçti. Avukatım soğuk, kesin kararlı ve dikkatliydi. Bu işte ne insanlığa ne de duygulara yer

vardı. Bir soru yağmuruna tutuluyordum ve yanıtlarım kısa ve kesin olmadığı için onu sinirlendiriyordu. Her defasında o karanlık taş merdivenlerden onun bürosuna isteksizce gidiyordum.

Friedmatt'ta üç ay kaldım. Noel'de ve yeni yılda kendimi o kadar yalnız hissediyordum ki, neredeyse kalbim parçalanıyordu. Benim küçük kızım şimdi bir buçuk yaşındaydı ve ilk adımlarını atıyordu. Noel günü Tobias'ın kız kardeşi Louise, Arlette ile birlikte beni ziyarete geldiler. Arlettem beni görünce iki kolunu birden bana uzattı. Ona koşup küçücük yüzünü göğsüme bastırdım. Gözyaşlarım oluk oluk akıyordu. O küçük yüzünü benim boynumda saklıyor ve beni bir saniye bile bırakmak istemiyordu. Bütün zaman boyunca onu göğsüme bastırarak sandalyemde sakin ziyaretçi odasında oturuyordum. Ziyaret saati bitip Louise ona kırmızı paltosunu giydirmek istediğinde, Arlette, yüzü morarıncaya kadar, kaskatı kesilip bağırmaya başlıyordu. Onu benden koparmak zorunda kalıyorlardı.

O akşam tüm sakinler Noel ağacının etrafında oturduğunda, ben, bu birbirine girmiş, dokunaklı, ruh hastalarına, spastiklere, inleyen, büzülen insan yığınına, daha sonra da kendi bölümümdeki bunalımlılara, sessizlere, çılgınlara bakıyordum. Kendi kendime, Tanrı'nın yarattıklarına ne oldu diye soruyordum ve acaba onu çarmıha germeselerdi ne olurdu. Noel! Hemşire ve bakıcılar yılbaşı gecesinde Noel ağacı etrafında dans ediyorlardı. Ağacın üzerinde zararsız, tehlikesiz kâğıt süsler asılıydı. Birkaç kadın birbirlerini öpüyor, sarılıyor ve birbirlerinin oralarını buralarını kurcalıyorlardı. Keşke küçük kızımın yanında olabilseydim!

Benim hedeflerim, yönüm ve motivasyonum yoktu. Burada olmanın ne anlamı vardı? Tekrar dışarıya çıkmanın anlamı neydi?

~ 14 ~

Annem bir ziyaretinde, bir arkadaşının Basel sahnesinde, bir münazara parçasında çalıştığını söylediğinde, klinikte iki ayım bitmişti. Bu grup, halen boş olan bir rol için genç bir kız arıyormuş. Benim için on dört yaşında görünmek çok kolay olduğundan, kendi kendilerine, benim bu rolle ilgilenip ilgilenmeyeceğimi merak etmişler. Sahneye çıkma fikri bile beni çok sarsıyordu, ama küçüklüğümden beri hep oyuncu olmak istemiştim. Böylece "evet" dedim ve klinikten provalara gitmek için izin almaya başladım.

Kendimi o insanlardan soyutlamış gibi hissediyordum ve bunların, benim hayattan ne kadar bezmiş olduğumu fark ettiklerinden emindim, üstüne üstlük bir de akıl hastanesinden geliyordum. Tüm bunlara rağmen her emirlerini yerine getiriyordum, ilk oyun kusursuz sergilenmişti. Benim rolüm bir bisikleti sahnede sağdan sola itmek ve "İyi akşamlar baba" demekti. İkinci sahnede ise bisikleti soldan sağa doğru itip götürerek "Hoşça kal baba" demeliydim. Kendi kendime, bunun bir acemiye verilebilecek en iyi rollerden biri olduğunu düşünüyordum ve herkes bana çok doğal bir yürüyüşüm olduğunu itiraf ediyordu.

Annem bana, bir ay içerisinde tekrar onunla oturabileceğimi söyledi. Bana ayrıca, Louise'nin dairemi temizlediğini ve kirli çamaşırları kendi evine yıkamaya götürdüğünü anlattı. Tanrım, bu harika İsviçreli kadının yanında ben kendimi ne kadar bece-

riksiz buluyordum. Louise kendi iki çocuğunun yanı sıra bir de benimkiyle ilgileniyordu. Annem mobilyaların daha sonra paylaşılacağını duymuştu. Ben hiçbir şey yüzünden pişman değildim. Evliliğimi düşündüğümde, eksikliğini hissedeceğim hiçbir şey yoktu. Şimdi tek düşündüğüm sadece Arlette'nin geleceğiydi, fakat avukat bana kendisinin her şeyle ilgileneceğini söylemişti. Zira o bunun için para alıyordu, Andreas onu tavsiye ettiğine göre de bu görevde doğru adam olmalıydı. Öyle düşünüyordum.

Evliliğimin son yılında sık sık kendime, serbest karar verebilseydim hangi mesleği seçerdim diye soruyordum. En çok müzikli ve hareketli çalışmaları seviyordum. Okulda jimnastik dersinde en başarılı öğrenciydim. Sonra bir gün gazetede, bir jimnastik okulu için ilan verildiğini görüp telefon numarasını kaydettim. Sahnedeki başarımdan sonraki eleştirilerde benim 'yeni, doğal genç bir kız' olduğum geçiyordu; yeniden özgüvenimi kazanmaya başlıyordum. Bana, jimnastik öğretmeni yetiştirmenin üç yıl sürdüğü ve sonra diploma ile okullarda ders verilebildiği, özel dersler ve yetiştirme kursları da verilebileceği söylenince tanışmaya gittiğimde kabul edildim.

O andan itibaren sürekli hareket etmem gerekti, sanki kızımın eksikliğini ne kadar çok hissettiğimi unutmak istermiş gibi. O zamanlar Arlette'yi ayda sadece bir kez ziyaret edebiliyordum, çünkü sık sık görüşmenin ona fazla ağır geleceği ve onun daha sonra yeni yuvasına alışmasını zorlaştıracağı iddia ediliyordu. İkimiz için de bu uygulama bir işkenceydi. Ziyaretlerden sonra ikimiz de ağlayarak ayrılıyorduk ve ben çılgınlar gibi faaliyetlere dalıyordum.

Jimnastik derslerini de aldığım Basel Konservatuarı'nda müzik eğitimine başlıyordum. Burada her gün dört beş saatimi geçiriyordum. Ayrıca Basel'in Koltuk Tiyatrosu'nda bana bir rol teklif edilmişti ve heyecanla kabul etmiştim. Avukatım aracılığıyla Tobias'dan arabayı bana bırakmasını rica ettim, ancak, o bunu

kabul etmedi, çünkü son iki yıldır arabanın tüm bakım masraflarını o ödüyormuş. Böylece babamdan bana miras olarak sadece eğitimim, elbiselerim ve bir kullanılmış Topolino için para kalmıştı. Dikkatli harcarsam geçimim için yeterli olabilirdi. İlk yıl yanında kaldığım için anneme para ödemek zorunda değildim. Bunun yerine ona sıkça çiçek ve çikolata hediye ediyor, yemeklik et alıyor veya onu Andreas'la birlikte yemeğe davet ediyordum.

Koltuk Tiyatrosu'nda çok şahane bir gala gerçekleşti. Rolümü oynamamış neredeyse yaşamıştım. Genç, mutsuz bir kızı, Monika'yı oynuyordum. Eleştirmenler çok hayran kaldılar ve ben sevinçten adeta havalara uçtum. "Olivia harikalar yarattı ve rolünü gerçekten hissederek oynadı. Özellikle de uzun, sözsüz bölümlerde çok etkileyiciydi, varlığı orada özellikle dokunaklı bir şekilde fark ediliyordu. İlk denemesi olmasına rağmen çok güzel işler vaat ediyor."

Eleştiriyi anneme okuturken mutluluktan dans ediyordum.

"Şu burnu büyük, bizimle uğraşan züppeler ne olduğumuzu görsünler," diyordu annem. Bununla Tobias'ı kastediyordu. Tobias anneme, kızını, günah içinde bir arada yaşayan insanların yanına bırakamayacağını söylemişti.

Bu başarıdan sonra bana üç ay boyunca İsviçre ve Almanya'da sahnelenen 'Taş Ocağı' oyununda başrol teklif ettiler. Aldığım ücret tatmin ediciydi ve tüm yolculuk masrafları karşıladılar. Tüm turne benim sömestr tatilime rastladığı için rolü düşünmeden kabul ettim.

Turnede Leopold Bibert, Maria Shell ve Maria Becker ile tanıştım, Alfred Rasser benim rol arkadaşımdı. Kohlund'un yönetmenliğinde çok şey öğreniyordum. Ne var ki bazen, tiyatro dünyasından insanlara karşı tutunmak zor oluyordu. Kız arkadaşım Helene hafta sonlarında Arlette'yi bana getiriyordu veya ben gösterilerden önce veya sonra onu görmek için saatlerce araba sürüyordum.

Zürich Tiyatrosu gibi sahnelerde oynamak benim için büyük bir şerefti ve iyi eleştiriler alıyordum. Sahneye çıktığımız bir köyde, bir kadın kulise gelip benim Basel'de çocuk bakıcım olduğunu söyledi. Zürich'te 'büyükannemin' kızıyla karşılaştım, o benim ismimi afişlerde görmüş ve bunun üzerine tiyatroya, oyunu seyretmeye gelmişti. Soyunma odasına gelip beni sevgiyle kucakladı. Kendi yetiştirdiği üç kızı olmuştu. İsviçre benim eski bakıcılarım ve tanıdıklarımla doluymuş gibi görünüyordu.

Bir zaman sonra o tiyatro oyunu televizyonda gösterilmeye başlandı ve iki derginin kapağında fotoğraflarım çıktı. Fotoğrafta birçok balonla bir merdivende duruyordum, balonlar kafamın üzerinde sallanıyorlardı ve "İsviçre'nin çok şey vaat eden yeni sanatçısı, Olivia. Büyük şans ve cazibeyle yeni bir dönem yaşıyor. Başarılarının devamını dileriz," yazıyordu. Fakat başarı devam etmiyordu. Bu arzu ettiğim sanatçılık kariyerim, bir mucizeyle başladığı gibi, öyle hızlı geçip gidiyordu. Ben artık ön konuşmalara çağrılmıyordum. Hiç kimsenin yeni bir oyunu sahneleyecek kadar yeterli parayı bulacak gücü yoktu. Bundan sanatçılık kariyerimin de yaşamımdaki birçok şey gibi geçici bir oyun olduğu sonucuna varıyordum.

O zamanlar istediğim tek şey küçük kızımın yanımda olmasıydı. Canım Arlette, her defasında, ziyaret bittikten sonra ona paltosunu giydirmek istediklerinde, mosmor olup nefes alamayacak hale gelinceye kadar bağırmaya başlıyordu. Onunla olabilmek için her şeyden vazgeçip yeniden başlayabilirdim. Onu nasıl seviyor ve nasıl eksikliğini hissediyordum. Kendimi, boşanma gerçekleşince birlikte olabileceğiz düşüncesiyle teselli ediyordum. Kızımın bana verileceğinden emindim.

Üç haftada bir kızımı almaya gittiğimde, Louise ve eşi beni soğuk ama karşıladılar, bu benim için aşağılayıcı bir muameleydi. Arlette ile birlikte hayvanat bahçesine gidiyor, ilginç şeyler yapıyor ve sonra da anneme uğruyorduk. Annem ve Andreas

ona tapıyorlardı ve Arlette de kendini onların yanında huzurlu hissediyordu. Ben, çocukların ne kadar çabuk küçük insanlar olduğunun ve evlilik dışında da bir hayat olduğunun farkına varıyordum. Artık zaman durmuyordu. Geriye baktığımda, kendi kendime, niye o kadar bloke olduğumu ve kalmaya karar verseydim evliliğimin yürüyüp yürümeyeceğini soruyordum. Yaptığım şey doğru muydu?

Val Arnolds'dan bir mektup aldım. Saatim halen ondaydı. Bana, benim eksikliğimi hissettiğini ve İngiltere'deki yaşamın hoşuna gittiğini yazmıştı. O bu mektubu bana, sanki başka bir gezegenden yazmış gibi geliyordu. İngilizler yaşamın tadını çıkarmasını biliyorlardı. O, partilerden, arkadaşlardan, eğlencelerden ve spordan bahsediyordu. O halen devamlı at biniyordu. Ben Yorkshire'ı düşünüyor ve orada sonum ne olurdu diye soruyordum. Keşke orada kalabilseydim! Burada her şey çok ciddiydi; havada müzik yoktu, toplantı gecelerinde oyunlar düzenlenmiyordu, kompliman yapılmıyordu, şaka asla yapılmıyordu ve öyle bir şey hoş görülmüyordu. Hatta İngilizce dilinde bile bu açıkça görülüyordu: *Çok iyi! Devam et! İyi! Tamam! Affedersiniz ve Çok güzel görünüyorsunuz.* Orada bunlar daha kibar ve neşeli yankılanıyordu. Burada 'şaka' şüphe yaratıyordu. İsviçre'de geçirdiğim yıllar boyunca kendimi karaya çıkmış bir balık gibi hissediyordum, ama biliyordum ki Arlette'den dolayı asla İngiltere'ye dönemeyecektim.

Val bana, onun en iyi erkek arkadaşlarından biri olan Ashley Brown'un da bir zamanlar babamın çalıştığı kimya firmasında çalıştığını ve şimdi Basel'e tayin olduğunu yazıyordu. Acaba beni arayabilir miymiş ve ben ona Basel'i gösterebilir miymişim? Ben, tekrar İngiltere'den biriyle karşılaşacağım ve İngilizce konuşabileceğim için çok seviniyordum.

Ashley bana telefon etti. Hoş bir sesi vardı. Sonra, Aeschen Meydanı'ndaki karakolun önünde buluşmak üzere sözleştik. Ilık

bir bahar günüydü ve üstümde beyaz fiyonklu, yeni, mavi bir elbise vardı. Saçlarım kısa ve dalgalıydı ve dinlenmiş görünüyordum. Jimnastik dersleri bana çok iyi gelmişti, aşama kaydediyordum ve kaslarım güçlenmişti. Uzaktan onun beni beklediğini gördüm. Oldukça iri cüssesiyle sırtı bana dönük oturuyordu. Kafasının klasik yapısı ve İngiliz saç kesimi hoşuma gitmişti. Yüzünü döndüğünde karşılıklı olarak birbirimize gülümsedik ve ilk bakışta birbirimizden etkilendik. Birlikte köye annemi ziyarete gittik. O çok harika yemekler hazırlamış ve masaya mumlar yerleştirmişti. Yemekte İngiliz fıkraları anlatıp katılıncaya kadar güldük.

Bir yıl boyunca ilişkimiz çok mutlu ilerledi. Ashley, Arlette'yi çok seviyordu. Birlikte çok eğlenceli vakit geçiriyorduk; yüzüyor, çadır kuruyor, yürüyüş yapıyor, sinemaya gidiyorduk ve Arlette ile birlikte çocuk programlarını seyrediyorduk. Birbirimize âşıktık. O bir haftalığına İngiltere'ye gitmek zorunda kaldı. Ben, boşanmadan ve diplomamı almadan birkaç gün önce geri dönüyordu.

Bir yıldır Tobias ile ayrıydık. Bu benim için büyük bir yüktü. Boşanma kararı ve diplomam hemen hemen aynı zamanda elime geçti. Sınav, anatomi, ritim, müzik eşliğinde dans, topla, iple ve çemberle jimnastik oyunlarının bilgilerini kapsıyordu. Sonunda kazanmıştım!

Ancak boşanma süreci dehşet vericiydi. Avukatım bana, benim konuşmaya izinli olmadığımı, onun beni savunacağını ve benim için mücadele edeceğini söylüyordu. Fakat annem ve Andreas halen metres hayatı yaşıyorlardı ve onun bu mücadelesinin mümkün olduğunca fazla toz kaldırmaması, pek önemli görülüyordu. Mahkeme salonundaki duruşmada, korkunç suçlamalar duymak zorunda kaldım ve bunlara karşı kendimi savunamıyordum. Ben bir sürtükmüşüm. Diş macununun kapağını kapatmayı boyuna unutuyormuşum. Hatta bir defasında temiz kurulama

bezim bittiği için yer bezini bulaşık bezi olarak kullanmışmışım. Ben marifetli bir İsviçreli ev hanımı ve becerikli bir anne değilmişim. Olgun değilmişim. Kötü, kötü, kötü. Üstelik zina yapmışım. Bir çocuk yetiştiremeyecek kadar beceriksizmişim, bunun sonucu da insanlar günah içinde birlikte yaşıyorlarmış. Tobias bizim geçimimizi karşılamamakta direndiği için, Arlette ile yaşayacağımız tek yer annemin evini de 'günah' yuvası olarak gördüğünden ve kızının burada yetişmesini istemediğinden, o kız kardeşi Louise'ye bırakıldı. Ne var ki durum değişebilirdi. Salonu terk ederken Tobias'ın zafer dolu bakışlarını asla unutamıyorum.

Annem, Andreas, Ashley ve ben bir restoranda bir araya geldik. Annem, "Boş ver. Biz zaten avukata, öyle küçük bir çocuk için yaşlı olduğumuzdan öyle veya böyle, Arlette'yi yanımıza alamayacağımızı söylemiştik. Merak etme. Böylesi daha iyi. Sen özgürce mesleğini uygulayabileceksin ve istediğin gibi yaşayabileceksin. Arlette'ye de iyi bakılıyor, hem diğer iki çocukla birlikte büyüyecek. Sen de onu zaten her üç haftada bir görüyorsun," diye açıkladı.

Ashley asık bir suratla onun sözünü kesti: "Onunla böyle konuşmayınız! Daha şimdi çocuğunu kaybetmiş olmanın, nasıl bir şey olduğunu düşünemiyor musunuz?" Bu beni rahatlatıyordu. Ağzıma bir lokma koyamadığım yemekten sonra ikimiz uzunca bir yürüyüşe çıktık. Başımı omzuna koyup ağladım. Ne kadar cana yakın, şefkatli ve anlayışlıydı! Beni sıkıca kucaklıyor, hafif bir sesle teselli ediyor ve mendiliyle gözyaşlarımı siliyordu.

İnanmasam da hayat devam ediyordu.

Ben sadece Arlette ile geçireceğim hafta sonları için yaşıyordum. O hızla gelişiyor, büyüyordu, ama ayrılık acısı hiç azalmıyordu.

Cumartesileri saat on ikide onu alıyordum ve her defasında Louise ile soğuk karşılaşmalardan korkuyordum. Ona tek başıma

sahip olabilmek için hemen oradan uzaklaşmaya çalışıyordum. Biz birbirimize sarılıyor ve söyleyecek çok şeyimiz oluyordu. Beraberliğimizin her saniyesinin tadını çıkarıyor, geceleri birbirimize sokuluyor ve hikâyeler anlatıyorduk. Ancak ertesi gün yine ayrılmamız gerekiyor ve ağlamaya başlamadan birbirimizin gözlerinin içine bakamıyorduk. Pazar günleri çok acı dolu geçiyordu.

Benim sevgili küçük kızım! Ben ona, benim tanıdığımdan daha sıkıntısız ve daha mutlu bir hayat sunabilmeyi isterdim ve şimdi ona hayatı zorlaştırıyordum. Tobias'ın bu bize yaptığı, bir hafta sonu hariç bizi bütün ay ayırması, insanlık dışıydı. Masum çocuğuna zulmederek, benden öcünü alıyor gibiydi. Ondan öyle nefret ediyorum ki!

Arlette ile birlikte geçirdiğimiz tatiller için hayatta kalmaya çalışıyordum. Okul tatilleri, rahatsız edilmeden birbirimize yakın olabilmemiz için tek fırsattı. Ben diplomamı aldıktan sonra Ashley'yle Arlette'yi alıp Lugano'ya gidiyorduk. Birlikte çok harika bir tatil geçiriyorduk. Ashley İngiltere'ye dönüyor ve ben bir sonraki tatilde Arlette ile seyahat edebilmek için gerekli parayı biriktiriyordum. Mallorca'ya uçuyorduk. Uçuş sırasında Arlette bacağını koltuğun kenarına sürtüyor ve "Portakal kabuğunu bacağıma sürttüm,"diyordum. Yıllar sonra bile buna gülüyorduk. Uçak yolculuğu ve Mallorca bizim için büyük bir macera oluyordu. Bizim kumsala ve bahçeye bakan bir odamız vardı ve hayatımızda ilk olarak Bougain (Mallorca'ya özgü bir ev tipi) villaları görüyorduk. Arlette o küçük leylak rengi fenerlere hayran kalmıştı. Yarı aç, serserice dolaşan siyah bir kedi bulmuştuk ve onu mutfaktan gizlice besliyorduk. Onu geride bırakmak zorunda kaldığımızda, ne kadar çok gözyaşı dökmüştük! Pierre ile tanışıyorduk, o hemen benimle evlenip Arlette'yi de evlatlık edinmek istiyordu. O Paris'ten geliyordu, ancak büyük çölde çalışıyordu. Ben ona, asla bir daha evlenmeyeceğimi, benim için evliliğin en

kötü buluş olduğunu söylüyordum. Ben kendimi yaşarken gömmek istersem bunu daha kolay bir şekilde yaparım. Bana kızmıyordu ve biz iyi arkadaş oluyorduk. Bizi arabasıyla gezdiriyor, tekne gezileri yapıyor ve mağaraları geziyorduk.

Kış mevsiminde Arlette ile kayak yapmaya dağlara gidiyorduk. Mürren, Kandersteg, Lenk, Zermatt ve Gstaad'a gidiyorduk. Yaz tatillerimizi Mallorca'dan sonra Ascona'da, İtalya'da Fransa, Avusturya ve Cornersee'de geçiriyorduk. Çadır kuruyor veya turlara katılıyorduk. Her şekilde birlikte olabildiğimiz için mutluyduk.

Vedaları düşünmeye dayanamıyordum. Yaşamım boyunca hep başkaları benden ayrılmıştı, oysa şimdi tam aksineydi. Önceleri bendim sürekli annemden uzaklaştırılan, işte şimdi aynısı kızıma oluyordu. Neden bunlar hep bana oluyordu? Neden ona? Tobias'la arkadaş kalmayı isterdim. Ayrılan ilk çift biz değildik. Fakat mahkeme salonundaki ifadesinden önce, ondan kaçtığım gün onun için öldüğümü söylemişti. Bir daha asla benimle konuşmamaya yemin etmişti ve yemini tutuyordu.

Tüm mesleki çalışmalarımı ve boş zamanlarımı değerlendirme planlarımı Arlette ile geçireceğim hafta sonlarına göre planlıyordum. Sadece bir hafta sonunu grip olduğum için boş geçmişti. Daha sonra bana ne kadar hayal kırıklığına uğradığını yazmıştı. Sabırsızlıkla beni beklemiş ve benim gelip onu alamayacağım kendisine iletildiğinde dünyası kararmıştı.

Bir vakit Noel'den önce Arlette bendeyken ateşlendi. Andreas onun yatması gerektiğini söylüyordu. Ben Louise'ye telefon edip durumu anlattığımda, şaşırmış halde, Tobias'la konuşması gerektiğini söylüyordu. Sonra beni aradığında, Tobias'ın onu tam öngörüldüğü zamanda geri getirmemi emrettiğini, aksi takdirde polisle gelip onu alacağını söylüyordu.

Biz cesur olmayı ve acımızı bastırmayı öğreniyorduk. Ben Ashley'den büyük destek ve teselli görüyordum. O yine üç aylı-

ğına Basel'e atamasını istemişti ve biz her boş dakikayı birlikte geçiriyorduk. Her üç haftada bir Arlette için özel bir şeyler yapıyorduk. O Ashley'ye hayrandı. Bu sonsuza dek böyle devam edebilirdi, ancak, o benimle evlenmek istiyordu ve ben bundan korku duyuyordum. Sonra hemen onun odasından kaçıyor ve onu orada yalnız bırakıyordum. Eve gidip kendimi odama kilitliyordum. Ne yapmam gerektiğini aklım kesmiyordu.

O bana telefon etti ve annem kapıya gelip bana, "Bunu ona yapamazsın. O sana karşı hep hoşgörülü ve iyiydi. Yine neyin var?" dedi.

"Bilmiyorum."

"O seninle evlenmek istiyor."

"Biliyorum."

"Sen hep İngiltere'nin ve İngilizlerin eksikliğini duyduğunu söylüyordun ve işte şimdi hepsi gümüş tepside önüne sunulduğunda da çılgınları oynuyorsun. Olly, ne istediğini biliyor musun acaba?"

"Hayır! Ben korkuyorum."

"Neden korkuyorsun? İşte aradığın adamı buldun! O seninle Yorkshire'e gitmek istiyor, seninle Londra'da sergilere gitti, şehirde en iyi restoranlarda yemek yediniz. Havaalanında bile tanınıyorsunuz artık, her karşılaşmanızda birbirinize sarılmanızla anılıyorsunuz. Herkes, sizin ne kadar güzel bir çift olduğunuzu konuşuyor. Daha iyisini bulamazsın. O seni şımartıyor, espri anlayışı çok iyi, Arlette'yi de seviyor, kendisi de sevgiye layık, yakışıklı da. Aman Tanrım, başka ne istiyorsun?"

"Bilmiyorum. Ben sadece asla evlenmek istemiyorum. Bu çok korkunç. Bir insanın yaşayabileceği en kötü şey. Evlenildiği andan itibaren hayat bir kabus haline geliyor. Ben yaşamam gerekeni yaşadım."

"Olly, ya ben ve Andreas? Bir evlilik bizde hiçbir şey değiştiremez."

"Ben seni ve babamı gördüm."

"Ama şimdi nasıl olduğuna bak!" diye bağırdı kapıdan.

"Bu başka bir şey. Aynı değil, çünkü siz evlenemiyorsunuz. Ben Ashley'yle ömür boyu yaşarım, ama bir daha asla bir adamın veya kanunların esiri olamam. Ben özgür olduğumu düşünüyordum, ama biraz sonra kanun geliyor ve bana, neyi yapıp neyi yapamayacağımı ve benim çocuğumu yanıma alıp, alamayacağımı söylüyordu. Hayır! Asla, bir daha asla evlenmeyeceğim, eğer buna tahammül edip benimle bir ömür yüzüksüz yaşayamayacaksa o zaman gitmek zorunda."

"Olivia, sen ne söylediğini bilmiyorsun. Onu kaybetme riskine girme, onu yaralama. O eşsiz biri. Ben böyle harika bir insan daha görmedim. Bu şansı bir daha bulamazsın. Bir de o İngiliz. Seni anlayamıyorum!"

"Ben bile kendimi anlayamadım, boşver. Ben hiçbir şeye yaramam. Çürük bir elma gibiyim. Boşver sen beni, ben ümitsiz bir vakayım." Kapıyı ona açtım. "Off, anneciğim, kendimi çok berbat hissediyorum. Onu çok seviyorum ama incitmek istemiyorum."

O telefona gidip, onun numarasını çevirdi ve ahizeyi bana doğru tuttu.

"Olly?"

"Ashley," diye hıçkırmaya başladım. O sadece, "Hemen oraya geliyorum. Seni seviyorum," demekle yetindi.

Eve geldiğinde saatlerce konuşmaya daldık. Ağlamaktan gözlerim şişmişti. O bir türlü, sevgisinin bana neden yetmediğini ve neden onunla dünyanın sonuna kadar gitmeye hazır olmadığımı anlayamıyordu. Yapmayı çok isterdim, ancak korkularım bunu mani oluyordu.

Bana kuyumcuda yaptırdığı yüzükleri gösterdi, küçücük sarmaşık taçları. Daha önce asla bir sevginin böyle anlamlı sembolize edildiğini görmemiştim. Onu parmağıma takmak için can atıyordum, ancak, bunun mümkün olabileceğini aklım kesmiyordu. Bu korku, sevgimden büyüktü, arzumdan daha büyüktü ve bu yüzden kendimden nefret ediyordum.

Bir ay sonra İngiltere'ye geri döndü. Onun yokluğunu çok derinden hissediyordum. Yazışmalarımız üç yıl sürdü. Ara sıra bana uçak bileti yolluyordu. Uçmak istiyordum. Onu görmek istiyordum. Londra'ya geldiğimde onun kollarına koştum, beni kollarına aldı. Birlikte bolca gülüyor, konuşuyor ve sevişiyorduk. Yemeğe dışarı çıkıyor ve My Fair Lady, Salad Days ve The Boy Friends'i seyrediyorduk. Vera Swamis'te yemek yiyorduk, ilk defa Hint yemeği yemiştim. Bir caz lokalinde İngiltere'nin Gana elçisi ve eşine rasladık. Daha sonra onların otelinin süitinde bize Magnum şampanyası ısmarladılar. Londra'da geçirdiğim her gün masal gibiydi. O bir daha asla evlilikten basetmedi, ancak, ne zaman göz göze gelsek kendimi oyunbozan gibi hissediyordum.

İlişkimiz üç yıl boyunca yarı cennet, yarı cehennem yaşatarak sürdü. Bu arada Basel'de jimnastik dersleri veriyor ve küçük tiyatro oyunlarında rol alıyordum. Başka adamlarla çıkıyor ve kendime aynı onlar gibi davranabileceğimi kanıtlamaya çalışıyordum. Ben de onlar gibi sevgisiz seks yapabileceğimi, onları kendi oyunlarıyla vurabileceğimi, kimi veya neyi istersem onu yapabileceğimi ve bu arada özgür ve bağımsız kalabileceğimi kanıtlıyordum. Ancak bu süre zarfında, sadece Ashley ve kendimi aldattığımı biliyordum.

Bir sonraki İngiltere ziyaretimde, iki haftayı onun Yorkshire'deki yeni dairesinde geçirdik. Benim çocukken çok sevdiğim tüm yerleri dolaşıyorduk. Babamın eski evinin önünde geldiğimizde eski hüzünlü yuvamı gördüm. Migrenim tutuyordu. Bayan Abbott'ın evi ise boştu. Komşusu onun öldüğünü söyledi.

Benim dert dolu mektuplarıma hiç cevap vermemişti. Ertesi gün hafta sonunu Arlette ile geçirmek için geri döndüm. Böyle devam edemeyeceğini anlıyordum. Aslında çok seviyordum, ancak, çocuğumdan sonra en çok sevdiğim bu kişiyi yaralıyordum. Arlette bıkıp usanmadan onu soruyor ve onun eksikliğini hissediyordu. Ashley'ye onunla asla evlenemeyeceğimi, Arlette'nin velayeti Tobias'da olduğu için, kızım olmadan İngiltere'ye taşınmak istemediğimi yazıyordum. O da bana cevap olarak, bunu yüz defa konuştuğumuzu, kendisinin Basel'de çalışabileceğini, evlenmiş olursak Arlette'nin velayetini almaya çalışacağını yazıyordu.

Daha sonra yine İngiltere'ye yolculuk yapmam gerekti. Onun boşanmış ebeveyni ile karşılaştım ve çok iyi anlaşıyorduk. Şöminenin önüne oturup Muffins ile Scones'in tadını çıkarıyorduk. İkley bataklıklarındaki en iyi bar ve restoranlarda dolanıyorduk. İngiliz yaşam tarzı kanıma işlemişti. Kocaman bir yatakta yatıyor ve birbirimize olabildiğince sarılıyorduk. Ne var ki ben orada kalamazdım. Sevgimiz dengeliydi; bu engellerin değiştireceği bir şey yok gibi görünüyordu.

Onun anne ve babası evleneceğimizi umuyorlardı, benimkiler beni hep itiyorlardı ve o bana hep soran gözlerle bakıyordu.

Son gecemizde beni hayatımdaki ilk gezinti yeri konserine götürüyordu. Sör Malcolm Sargent orkestrayı yönetiyordu ve konserin en sonunda tüm halk ve orkestra Land of Hpoe and Glory (Ümit ve Şan ülkesi) şarkısını birlikte söylüyordu. Ben, İngiltere'yi özveriyle sevdiğimi, bir geleneği bulunduğunu, başka hiçbir ülkenin olamayacağı kadar bir bütün olduğunu fark ediyordum. Ancak ben asla oraya ait olmayacaktım.

Havaalanındaki vedalaşmada biliyordum ki bir daha asla görüşemeyecektik. Kalbimin kırıldığını düşünüyordum ve bunu fark ettiğinden emindim.

İsviçre'ye geri döndüğümde Basel şivesine dönmekten nefret ediyordum. Bu bana yabancıydı ve bu lisanın hoşuma gitmediği

anlıyordum. İnsanların kuyruğa gireceklerine, kabaca birbirlerini ittirmeleri beni kızdırıyordu. İngilizlerin sakin, sessiz ve kibarlıklarının yerine, buradaki bitmez tükenmez koşuşturmadan nefret ediyordum. Bendeki bu İsviçrelilikten de nefret ediyordum. Ve biliyordum ki haksızdım.

Ashley'nin mektuplarını yanıtlamıyordum. Ben yeni bir daire alıyordum ve annemden, eğer benimle görüşmek isterse ona, tamamen bittiğini söylemesini istiyordum. Günün birinde annem bir telgrafla bana geliyordu. İçinde "Nişan töreni Avevard Hotel'de olacak. Senin ve benim ailelerimiz davetlidir. Bu benim son denememem. Bana gel, sevgilim," yazılıydı. O tarihe kadar daha üç hafta vardı. Ben telgraf çekiyordum: "Seni seviyorum, ama asla evlenmeyeceğim, bitti."

Beni görmek için hiç durmaksızın iki gün boyunca Fransa'yı boydan boya geçiyordu. Ben, sanki onun bana giderek yaklaştığını hissediyordum. Eski Toppolino'ma binip, nereye gittiğimi kimseye söylemeden Mainz'deki arkadaşlarıma gidiyordum. Onlar, politik skeçler yapan, bir kabare topluluğundaydılar, adı 'Arche Noah'dı. Onları metin yazarı Hans Dieter Hüsch bir dâhiydi. Metinleri şiirsel, bilgesel ve mizah doluydular. Bu topluluğu, Koltuk Tiyatrosu'ndaki *Nagasaki'nin Çocukları* adlı oyunun galasında tanımıştım. Bu topluluk Basel'i kendisine hayran bırakmıştı. Gözlerimizin önünde toplumumuzun resimlerini ve yaşamın trajikomikliklerini teşhir ediyorlardı. O komik sahnelerde insan, sanatçılar ve komik olaylarla özdeşleşebiliyordu. Dünyanın ne tür bir çıkmazda olduğunu açıkladıklarında insan ümitsizlikten ağlayabiliyordu. Hüsch epinete kendisi eşlik ediyor ve ben onun mimikrilerini ve eleştirici metinlerini fevkalade buluyordum. Sanatçılar her oyunda benim nasıl ön sıralarda oturduğumu görmüş olmaları gerekir. Çok geçmeden tüm programı ezbere biliyordum. Bir akşam gösteriden sonra tanışıyor ve arkadaş oluyorduk. Çiftlerden biri beni Mainz'e davet ediyordu.

Mainz'de aradığımı bulduğumu sanıyordum: Düşünmeye teşvikler ve iddialı tartışmalar, büyük sanatsal ve konuşma yetenekli insanların parlaklığı. Duman altı olmuş mekânlarda oturuyor ve çok az uyuyordum; bir dakika içinde bende yeni bir görüş şimşek gibi çakıyordu ve sonrasında daha iyisi ile de çürüyordu. Bir şey bilmediğim tekrar gözlerimin önüne seriliyordu. Daha uzun kaldığım sürece daha tedirgin oluyordum. Evrim teorisi sağlam ayaklar üzerinde durmuyordu, Tanrı'nın varlığı kanıtlanamıyordu, bazı entelektüel insanların ve büyük düşünürlerin çıldırmalarına ve zengin adamların iflas etmelerine ya da kendilerini yok etmelerine şaşmamak gerekirdi. Dışarıda var olduğunu sandığım dünya ve insanın gerçekliliği tartışılmalıydı, dünya varlığını yitirmiş görünüyordu.

Gerçekler kaya gibi ağırdı ve benim kolayca inanarak savunduğum fikirler hayalmiş. Sadece günlük olaylarda yatıyormuş gerçek, fakat açığa çıkmaları için bunları kavrayıp bilincine vararak yaşamayı öğrenmeliydim. Buna inanmak istemiyordum. Ben, keşfedilmeyi bekleyen uçsuz bucaksız dünyaya inanıyordum ve izlerimi bırakmak istiyordum, yaşamımda bir şeyleri kanıtlamalıydım.

Ben Mainz'de 'Faust'lu geceler geçirirken, ümitsiz Ashley Basel'e ulaşıyordu. Daha sonra annem, onu teselli edemediğini anlatıyordu. Çocuk gibi ağlamış ve benden vazgeçmesi gerektiğini kabul edemiyormuş. Onun acılarını duymak istemiyordum.

Mainz'deki on günden sonra yine bir parça hayal kırıklığına uğramış bir halde ve daha yalnız eve dönüyordum.

Annem, benim çok katı ve insanlık dışı davrandığımı söylüyordu. Ashley'ın son yıllarda benim için yaptığı o kadar şeye rağmen, sanki bir bıçakla onun kalbini oymuşum gibi, onu bir vuruşta yıkmıştım. Ben elimden bir şey gelmediğini tekrarlıyordum. Onun yokluğunu çok hissedecektim, ama bitti işte.

Arlette de onu özlüyordu. O harikulade güzel küçük bir kız olmuştu. Saçları iki örgü halinde örülmüştü, gamzeleri, kırmızı yanakları ve on dişlerinin arasındaki boşluk ve parlak yeşil gözleri vardı. Birlikte oynuyor ve gülüyorduk, ancak pazar günleri gözyaşlarıyla bitiyordu. Bu akşam ayrılıklarının acısı yıllarca hiç azalmadı. Onu tekrar eve götürdükten sonra, kapanan kapını önünde duruyor, ağlamasını ve sinirli Louise'nin ona küstahça, "Ben senin pis işlerini yapmak ve gözyaşlarına dayanmak zorundayım. O hazır çocuğu alıyor ve sadece onunla oynaması lazım. Ye şimdi! Ye ki işim bitsin artık! Sana hizmet etmek için buradayız zaten. Ye ki zamanında yatağa gidesin!" dediğini duyuyordum.

Off, ne acı vericiydi bu ses tonu! Benim küçük kızım.

~ 15 ~

Yaptığım işe odaklanmaya çalışıyordum. Sabahları saat yedide başlayıp öğleden sonraya kadar birçok okulda spor ve jimnastik dersleri veriyordum. Bu çok zahmetli bir işti, çünkü öğrencilerimin çoğu 13 ila 19 yaşları arasındaki gençlerdi ve benden daha uzun boyluydular, onları terletmek ve disiplini sağlamak için çok çalışmam gerekiyordu.

Bazı zamanlarda öğlenden sonraları yaşlılar yurduna, yaşlı insanları formda tutmak için antrenman yaptırmaya gidiyordum. Oturduğumuz yerde müzik eşliğinde, ayaklarımız ve ellerimizle daireler çiziyorduk; geriliyor, bükülüyor ya da topu karşılıklı birbirimize yuvarlıyor veya atıyorduk. Çember halinde duruyor, karşılıklı birbirimizin sırtına ve ensesine masaj yapıyorduk. Bu alıştırmalardan büyük zevk alıyorlardı. Akşamları, takviye okullarına ritmik kursları veriyordum ve Cumartesi sabahları kiraladığım stüdyoda özel dersler veriyordum. Bir süre haftada 52 saat jimnastik dersi veriyordum.

Tatillerde hep Arlette ile seyahat ediyordum. Bundan daha iyisi olamazdı. Geri kalan zamanlarda ise büyük düşünmek için çok yoğun ve de bitkin oluyordum. Kendime elbiseler alıyor ve en pahalı kuaföre gidiyordum. Güzel şeyler yapıp, kendimi şımartmaya ihtiyacım vardı. Yine de bu zenginliklere rağmen kendimi boş hissediyordum.

Karnaval eğlencelerine ve balolara gidiyor, en orijinal kostüm için ödül alıyordum. Dans ediyordum, flört ediyordum. Çok rahattım, ancak, içimdeki sesi bir türlü susturamıyordum. Mutlu olmadığımı kabullenemiyordum. Mutluluk neydi? Hepimizin buna hakkı olduğu gibi gülünç bir fikre nereden varmıştım? Yaşam daha ziyade mutsuzluktu: Bir kader sıralaması, bazen iyi bazen kötü tesadüflerin sıralanışı ve insan bunları yaşarken dişlerini sıkması gerekiyordu.

On yıl geçip giderken özgür olduğumu düşünüp, bu yüzden de memnun olmam gerektiğiyle avutuyordum. İç savaşımda, vicdanımı her defasında biraz daha geri iterek, zirveleri ve uçurumları yaşıyordum. Çocukluğuma, yaşamımdaki tüm cam kırıklarına bakıyor, tüm bunların suçunu anneme yüklüyordum. Neden babamın bana neler yaptığını fark etmedi? Neden beni hep uzaklara gönderdi? Neden benim de çevredeki herkes gibi mutlu bir ailem olmadı? Neden kendimi halen daha her yerde itilmiş gibi hissediyorum? Neden?

Anneme karşı kin doluydum; yanında olduğum zamanlar hep 'uslu kızı' oynamama, hep onun beklentileri doğrultusunda hareket etmeme, onun isteklerini veya istemediklerini uygulamak zorunda oluşuma kızıyordum. Sürekli onun iğneleyici sert bakışıyla karşılaşıyordum, "Bırak onu Olivia!" diye beni küçük duruma düşürüyordu. Ben halen ve tamamen onun avucunun içindeydim. Ben ve özgürlük. Özgürlük neydi? Yaşamım sınırlamalarla doluydu ve ben kendi içime hapsedilmiştim. Bazen kafamı duvarlara vurmak istiyordum. Elime ne geçecekti?

Sanat, içinde kendimi unuttuğum tek şeydi. İyi bir film gördüğümde, Cocteau'nun *La Bella et la bête*'i gibi veya *Les Enfants du Paradis* gibi, içimde bir şeye kopmak istiyormuşçasına bir ateş yanıyordu. Dünyaya hâkim olan kaba kuvvet, savaş tehlikesi beni buluyordu. Her türlü hissizlikten nefret ediyor, Tobias'ın bize ve çocuğumuza yaptıklarını korkunç buluyor-

dum. Ve insanlar savaşlarda, savunmasız çocuklara ve hayvanlara neler yapmışlardı! Neden sadece sevgi, güzellik, mizah ve iyi duygular olamıyordu? Neden kıskançlık, para hırsı, illüzyonlar ve rekabet vardı? Mozart'ın *Büyülü Flütler*'ini dinlediğimde böyle büyük ve saf bir eser yaratabildiği için gözlerim yaşarıyordu! Benim için Mozart diğer kompozitörlerden daha çok ıstırabı yenmişti.

Böyle yüksek uçuşlardan sonra genellikle yine gerçeklerin zeminine çakılıyordum. Posta kutusunda ödenmemiş bir fatura buluyor veya kızlarla kavgaya tutuşuyordum. Ya da Arlette'nin çamaşırlarını yıkarken çok çaba harcıyordum. Zira halen bana yeterince hamarat bir ev kadını olamadığım için yan bakılıyordu. Çamaşırlar çekiyor veya boya veriyorlardı.

Onun eşyalarını ütülemek sinir törpülüyordu. Halen hâkimin sözleri kulaklarımdaydı: "Diş macunu tüpünü açık bırakıyor. Yer bezini bulaşık bezi olarak kullanıyor." Veya evlenince akraba olduğum kişilerin, "İngiltere'de kadınlar yataklarını havalandırmıyorlar mı, pürüzsüz serilmiş çarşafa dikkat etmezler mi?" gibi sözlerini duyuyordum. Bunları düşünmek bile beni zıvanadan çıkarmaya yetiyor. Bir kez dahi olsun o acı verici anı hatırlamadan elime bir kurulama bezi veya bir diş macunu tüpü alamadığım için kendimi değersiz hissediyordum!

Akşam kurslarında, mükemmel olduğunu düşündüğüm bir kadınla tanıştım. O da benim gibi balık burcunda doğmuştu ve birbirimizden daha ilk bakışta elektrik almıştık. Adı Claire'ydi. Yaşça benden büyüktü ve atkuyruğu yaptığı, kızıl kahverengimsi uzunca saçları vardı. Çok sevimli görünüyordu. Birlikte halk oyunları oynamaya başladık. Hafta sonları boş vakitlerimde onunla çok güzel vakit geçiriyorduk. İlk kez kendimi bu kadar yaratıcı hissediyordum. Birlikte aile eğlencelerine, düğünlere ve

akşam gösterilerine katılıyor, epey alkış topluyorduk. Bu bana sevinç ve para getiren yeni bir çalışma sahasıydı.

Kursa devam eden kadın ya da erkek birçok kişiyle arkadaşlık ediyordum ve Basel'de kendimi yavaş yavaş evimde gibi hissetmeye başlıyordum. Ders planım çok ağır gelip de sırtıma yük bininee, bazı zamanlarda sabah ve akşamları İngilizce dersi vermeye başladım. Ben Basel şivesinden daha akıcı İngilizce konuştuğumu akşam okulu müdürüne söylediğimde o da İngilizce öğretmeni aradığını ifade etmişti. O andan itibaren on yıl boyunca devam ettirdiğim bu ders bana büyük zevk yaşatmaya başladı. Bu sayede arkadaş sayım arttı. Yavaş yavaş pul gibi arkadaş biriktiriyordum.

Akşam okulundan yeni bir arkadaş – Roland adında – beni yemeğe davet etti. Daha sonra da Claire'de kaldığım bir gece ona Ronald'ı övmekle bitiremedim. Zayıf ve esmerdi, parlak mavi gözleri vardı. Ertesi gün Claire ve benim bir dans gösterimiz vardı ve o da bunu izlemeye gelmişti. Ve artık daha sık birlikte çıkmaya başladık ve sonra o bana Paskalya'da onunla Yunanistan'a gitmek isteyip istemediğimi sordu. Arlette bu Paskalya'da Tobias'la beraber olacağı için kabul ettim, daha önce Yunanistan'a hiç gitmemiştim.

Ne kadar güzel bir ülkeydi! Ve Atina! Güneş ışıklarıyla kavrulmuş, Akropol'ün kendini ortaya çıkardığı şehir. Daha sonra ziyaret ettiğimiz adalar ve eski şehirdeki arkadaşça ve sıcak kalpli insanları, bizi her gün yeniden neşelendiriyordu. Mykonos bir adanın mücevheriydi: Beyaza boyanmış evler ve parlak mavi gökyüzündeki yel değirmenleri. Evcil bir pelikan kumsalda, güvenli bir şekilde turistlere doğru geliyordu. Tek tepesinde yel değirmeni olan küçücük ada Io'da dar patika yollarda yükleri eşekler taşıyordu. İnsanlar bizi selamlamak için evlerinden çıkıyorlardı ve bize yemek ve kalabileceğimiz yer teklif ediyorlardı. Etrafımızı çocuklar sarıyor ve bize gülücüklerini hediye ediyorlardı.

Olympos! Beyaz antik sütun ve heykellerin arasında yetiştirilen o çiçek cümbüşünü her zaman hatırlayacağım. Yüce selvi ağaçlarını, hatırı sayılır sakinliğini ve her taraftan fışkıran inanılmaz derecedeki parlak ışığını çok sevmiştim. Bu ışığın dünyada başka hiçbir yere olmadığı söyleniyordu. Roland ve ben küçük müzenin önünde oturuyor ve hayretle kahverengi karıncaların, şaşılacak bir güçle, kaba sarı kumu delişlerini seyrediyorduk. Biz, her tarafı dağlarla çevrili İsviçreliler için en büyük olay denizdi.

Ve sonra bu adam, tatilin ortasında, birdenbire sakinliğini yitirdi.

Kos Adası'ndaydık. Korkudan, fal taşı gibi açılmış gözlerimin önünde, bu mavi gözlü sürekli gülümseyen, neşeli adam, kötü, uğursuz bir şeytana dönüşmeye başladı, kelimenin tam anlamıyla tüyler ürperticiydi. Andreas'ın ödünç verdiği kamerayı bir kayaya fırlatıp, sonra yeni kiraladığımız odaya dalarak eline ne geçtiyse yere çarpmaya başladı.

Şaşkına dönmüştüm ve korkuyordum. Onu tanıyamamış mıydım?

Köydeki küçük bir balıkçı lokaline kaçıp kafamı toplamaya çalıştım. Neler oluyordu? Sabah bir yürüyüşe çıkıp birbirimize karşılıklı bir kitaptan bir şeyler okuduktan sonra, kumsalda oturup Claire hakkında konuşmuştuk. Ben ona o sırada, Claire'nin başından geçen hüzünlü bir aşk ilişkisini halen unutamadığını anlatıyordum, o birdenbire bağırdı ve "Canı cehenneme Claire'nin ve onun eski aşkı hakkındaki bu konuşmanın da. Ben üçüncü kez boşandım ve evlilik dışı üç, evlendiğimden de beş çocuğum var. Canı cehenneme şu önemsiz saçma sapan hikâyelerin! Sen önünde kimin olduğunu bilmiyorsun bile. Yaşamımda ne kadar çok hata yaptığımı bilseydin sadece ağlardın. Sen kendini kim zannediyorsun, bu halk danslarını Yunanlılarla yapan, herkesi güzel gözlerle süzen, hep onlarla bir çember içinde ve ben buna dahil

değilim ve bir tarafa itiliyorum," diyordu. Sonra ağlamaya başlamıştı ve o kuvvetli hıçkırıkları altında aniden kamerayı fırlatması çok fena olmuştu. Koşup uzaklaşırken, "Hep ben dışlanıyorum, sanki yaşamdan cam duvarlarla ayrılmış gibiyim," diyordu.

Tereddütlü ve huzursuzdum, aslında yola çıkıp gitmek istiyordum, ama ona acıdığım için odaya geri döndüm. O akşam onu koca bir bebebkmiş gibi kucağıma alıyor, sallıyor ve teselli etmeye çalışıyordum.

O ise bana başından geçenleri anlatıyordu. Her defasında, sanki ona yaşamın kapısı kapalı kalıyordu ve o dışarıda durup oradan gözetleyebiliyordu. Sürekli yeni eşler aramıştı ve onları taklit edemeyince yıkıcı oluyordu. Partneri artist olunca o da artist olmak istiyordu, o dans ettiğinde, o da dansçı olmak istiyordu. Fakat her şey için çok yaşlıydı ve yaratıcılığı yoktu, böylece özlemini yerine getiremiyordu. O zaman da kin ve tahrip zevki besleniyordu ve buna karşı hiçbir şey yapamıyordu. Artık problemleri hakkında konuşabildiği için her şeyin mutlaka daha iyi olması gerektiğini düşünmeye başlamıştı. Artık yıkanmıyor ve elbiselerini değiştirmemek istemiyordu. Çok iğrenç kokuyor ve aşırı içiyordu. Beşinci gün o masayı ve yatağı yerle bir etti. Ben o sırada henüz dışarıdaki tuvalete yeni gitmiştim ve gürültüyü duyuyordum. Yerde yatıp sızıncaya kadar saklanmış ve sonra gizlice süzülerek eşyalarımı valize yerleştirip oradan uzaklaşmıştım.

O gün öğleden sonra küçük bir balıkçı lokalindeydik. Zeytinli salata, galeta ve beyaz keçi peyniri yemiştik, özel çamsakızı aromalı olan beyaz şarap içmiştik. O sırada arka arkaya bir-iki, sonra da beş adam kalkıp dans etmeye başladılar. Kadınlara mendil uzatıyorlar ve böylece çemberlerine çekiyorlardı. Yaşlı bir balıkçı da bana mendil uzatmıştı ve gönüllü olarak çembere katılmaya hazırdım. Bu ani Yunan dansı, yaşadığım en harika şeydi. Onların bu "Sirtaki" ile yaşam sevinçlerini ifade etme şekilleri ve tüm sıkıntıları geride bırakmaları benzersizdi. Bu de-

rinlere kök salmış geleneksel topluluk duygusunu, bir zamanlar Basel'de karnavalda yaşamıştım. Herkes tamamen çözülmüş ve aynı mutluluk duygusuna kapılmış görünüyordu ve ben *Zorba*'da Antony Quinn'i bunun için kıskanıyordum. En azından burada gerçek, yapmacıklığın arkasında kalmıyordu. Çocukluğumdan beri aradığım mutluluk buydu. Çocukken bu yüzden kandırılmıştım. Mutluluklar çok ender karşıma çıkıyordu ve çıktığında ise mutlaka mahvedecek biri oluyordu. Beni Atina'ya götürecek olan gemiye doğru yol alırken aklımdan bunları geçiriyordum. Basel'e geri dönüş vakti gelmişti.

Yunanistan yolculuğundan sonra arabamın silecekleri altında güller görmüş, içlerinde Roland'ın benim kendisine geri dönmemi rica ettiği, kendisine güvenmemi istediği mektuplar bulmuştum. Ne var ki ben bu ilişkiye yeniden başlayacak kadar cesur değildim.

Kendimi işime veriyor ve Arlette'yle ilgilenmeye çalışıyordum. Bu sıralarda dairemin kontratı iptal edildi ve ben yine anneme taşınmak zorunda kaldım. Onun klasik titizliğinden dolayı sürekli tartışıyorduk. Bir gün iyi gidiyordu, ikinci gün yine benimle konuşmuyordu. Öyle zamanlar oluyordu ki ne yapsam yaranamıyordum. Bazen geç geldiğimde, o gıcırdayan merdivenlerden mümkün olduğunca sessiz ve özenle çıkıyordum. Ama o, adım kötüye çıktığı için sağlıklı uyuyamadığından endişeleniyordu. Evde kaldığım zamanlarda sürekli dırdır ediyordu, çok fazla su ve elektrik harcadığım, onun yüz temizleme sütü ve pamuğuna dadandığım için yakınıyordu. O sıralarda üst üste halı koruyucuların üstüne halı koruyucu koyuyor ve tüm bunların üzerine bir de plastik koruyucu geçirmeye başlıyordu. Evde yürümek yavaş yavaş engelli koşuya benziyordu.

Çaresizlik içinde yeni bir ev aramaya koyuldum.

Bitkindim ve toparlanacak gücüm yoktu. Hiçbir işim olmadığı günlerde yatağıma sığındığımda annem küçümsemesini

öyle belli ediyordu ki kendimi tekrar toparlamak zorunda kalıyordum.

Ben de sonra suçluluk duygusuyla herhangi bir yere oturuyordum Çünkü o kap kaçakla gürültü kopartıyor veya elektrikli süpürgeyle evi süpürüyordu. Asla sessiz sedasız bir yere çekilemezdim. Bunun sonucunda da, öyle keyifsizce iş yapıyordum ki, elimi neye atsam sonuçta karşılıklı birbirimize sinirleniyorduk. Bazen Claire'ye kaçıp gidiyor ve içimi döküyordum.

"Birçok insanın sevme yeteneği yoktur, sevemez veya sevmekten korkarlar," diyordu o bana. "Gerçek insanlık, paylaşmaktır; kendini ifade etmektir ve birlikte gelişmektir, ancak sevgi suçluluk duygusu altında eziliyorsa, insan kızgın, kinli ve sonucunda da yıkıcı olur. Ronald bu tarz problemlere sahip bir insan olabilir, reddedilmeler ve suçluluk duygularıyla dolu... Annen gibi."

Claire bana her zamanki nutuklarından birini çekiyordu. Yine de onu dinliyordum: "İçimizden sadece birkaçı gerçekten sevebilir. Ben bir ara senyörlerin sevgi üzerine bir konferanslarına gitmiştim. Orada deniyordu ki, sevgi kendini unutmak demekmiş. Bu gerçekten doğru mu, biz gerçekten kendimizi tümüyle karşımızdakine mi odaklıyoruz; onun, kadın veya erkek olsun, tatmin olmasını, onun mutluluğunu düşünüyor muyuz? Yoksa onları kendi ihtiyaçlarımızı tatmin etmek için mi kullanıyoruz? İnsanları kullanıyorsak bunu gerçek sevgi olarak kabul edebilir miyiz?"

"Olivia, sen bana kendinden o kadar bahsettin ki ben, yalnızlığın sana verdiği acıyı ve senin sevilmeye ihtiyacın olduğunu biliyorum. Sen manevi sevgi ve yakınlığa susamışsın. Biz acılarla dolu bir dünyada yaşıyoruz, canım. Acı çeken kişi sadece kendini düşünür. Sen acı çekiyorsan, arkadaşın da çekiyorsa o zaman birbirini teselli etmek zordur. Kendimizi unutamayız. Biz kendi bencilliğimize kapılmışız, başkalarının ihtiyaçları-

nı görecek gözlerimiz yoktur. Sen problemlerini çözemediğin, bağışlayamadığın, unutamadığın, geleceğini engellemesin diye geçmişini geride bırakamadığın sürece, mutsuzluk ve özlem dolu olacaksın. Ancak bu engellerle dolu yaşamda en zor şey bunu öğrenmektir."

Kendimi sanki dayak yemiş gibi hissediyordum. Bunu asla başaramazdım. Söylemesi çok kolaydı, ancak, bunu pratiğe geçirmek yürek isterdi.

"Öyle üzgün üzgün bakma, Olly. Sen en doğru olanı yaptın, en azından düşünmeye çalışıyorsun. Sorular soruyorsun, vazgeçmedin. Bak doğduğumuzda, bir gül tomurcuğu gibiyiz. Dış dünyaya kapalı ve kırılgan. Biz sadece güvenmeyi öğrenir ve yeteneklerimizi geliştirebilirsek, sevgi ve sıcaklığı bulabilirsek açılıp gelişebiliriz. Bunlar olmadan normal gelişimimizi tamamlayamayız."

"Ben doğum esnasında cenin suyu yutmuşum. Ondan sonra her şeyi çıkarmaya başlamışım ve beni sadece bitki çaylarıyla beslemişler. Gece ve gündüz bağırıyormuşum ve annem beni almak istediğinde onu iki kolumla birden itiyormuşum ve mosmor oluyormuşum. Başında üç çocuk ve üstüne üstlük yine hamileyken beni reddetmeye başlamış. Hiç hatırlamıyorum annemin beni veya benim onu sevip okşamış olduğumuzu. Babamla onun arasında hiç duygusallık görmedim. O içine dönük, sadece çalışan ve uyuyan bir adam gibi görünüyordu. Her şeyle annem ilgileniyordu. Diğer kardeşlerimle çok tarafsız geçinebiliyordu. Ama ben kendimi hep dışlanmış hissediyordum. Olly, ben sevmeyi öğrenmedim. Sevip ve sevildiğim ilk defada da o derece bağlandım ki o beni daha genç bir kadın yüzünden on beş yıl önce terk edip gittikten sonra, onu asla unutamadım. Sen de onu yaşamadın. Hep uzaklaştırıldın. Tabii ki kişiliğinin gelişmemesine şaşmamak lazım. Ama tüm bunlara rağmen yaptığın şey çok

etkileyici. Cesaretine imreniyorum, hep yeniden bir ilişki kurma savaşı veriyorsun."

"Claire, ben seksten nefret ediyorum. Beni her defasında korkutuyor, ama kendimi buna zorluyormuş gibi hissediyorum. Sanki bununla korkumu yenmeyi öğrenmek istiyorum. Ümitsiz bir şekilde 'normal' olmaya çalışıyorum. Bir ilişki yürümediği zaman veya ters gittiğinde, beceremedim hissine kapılıyorum, haksız olduğumu düşünüyorum ve sahip olduğum en ufak derecede özgüvenimi de tekrar yitiriyorum. Arlette'ye gerekli aile sıcaklığını, sevgiyi ve huzuru veremediğim için kendimi aciz bir anne olarak görüyorum."

"Bu işte şeytan çemberi! Eğer sen sevgi ve huzurun ne olduğunu öğrenmediysen, eğer gerçek bir aileye sahip olmadıysan bunların hepsini nasıl devam ettirebilir, iletebilirsin ki? Bu senin kabahatin değil. Sen öğrenmeye çalışıyorsun. Ve sanırım, bu esnada sana iyi bir terapi desteği gerekli."

"Bunu çok zaman önce denedim. Korkunçtu! Doktorun neden bahsettiğini dahi anlamadım. Sonra o aptalca testler. Bunlarla ne kendimi anlamayı ne de sorunlarımı çözmeyi öğrendim. Onlardan öğrenebildiğim tek şey, inanılmaz derecede yüksek IQ'm olduğuydu. Bunun bana ne yararı var ki?"

"Bir sürü farklı psikolojik gruplar ve tedavi yöntemleri var. Belki de sen en uygun olanını henüz bulamadın? Bak, çaya kalsana. Seninle konuşmak isterdim. Seni böyle hüzünlü görmek bana acı veriyor. Bu kadar az özgüveninin olması için hiç sebep yok. Senin Arlette'ye nasıl davrandığını gördüm. Sen harika bir annesin ve o da seni her şeyden çok seviyor. Ne yazık ki biz İsviçreli kadınlar, erkek bağımlısı ve erkek ağırlıklı bir topluluğa kayıtsız şartsız teslim olmuşuz. Birkaç yıl içinde Arlette'yi tek başına büyütebilirsin. Ayrıca da Tobias'da daha olgun bir adam çocuğunu böyle insanlık dışı şartlara zorlamaz ve düzeltilmeyecek zararlar vermeye kalkışmazdı. Onun gururu ve egoizmi ço-

cuğunun rahatından daha önemli. O bir gün bunu ödeyecek, ama o zaman da Arlette ve sendeki zararlar onarılmaz olacak. Senin yapabileceğin tek şey, beraber olduğunuz her an, tüm sevgini kızına vermendir. Öteki türlü sadece sabrını deneyeceksin. Eğer çok çalışır, iç ve dış huzurunu sağlamayı öğrenirsen mahkemeye çıkıp yaşam şartlarının değiştiğini gösterebilirsin."

Claire beni sıkıca kucaklıyordu.

"Değişimin dış dünyadan veya bir adamdan gelmesini bekleyemezsin! Kendini olgunlaştırmayı kendi üzerinde dene. Kendine güvenmeyi, değer vermeyi öğrendiğin zaman, başkalarının seni yargılamakta ve hor görmekte haklı oldukları düşüncesine sahip olmayacaksın. Bir partnerden diğerine gittiğin sürece kendini her defasına biraz daha kaybedeceksin. Sadece sen kendin için iyi bir arkadaş ve partner olabilirsin, ancak o zaman başka birine de iyi bir arkadaş ve eş olabilirsin. Senin bunu başarabileceğine eminim, zira ben seni fevkalade, değerli bir insan olarak tanıdım. Sadece bizim seni, üzerine yığılan bu molozlardan çıkarmamız lazım! Evet, ne yemek istersin?"

"Ah Claire! Senin arkadaşlığın bana öyle iyi geliyor ki. Başlangıçta benim canıma okuyacağını sanıp bazen korkuyordum, ama şimdi söylediklerini dinlediğimde, beni gerçekten beğendiğini fark ediyorum ve senden o kadar çok şey öğrenebilirim ki. Seni seviyorum. Sen, şimdiye kadar karşıma çıkan en harika insansın."

"Abartıyorsun! Asıl ben seni tanıdığım için minnettarım. Senin verdiğin jimnastik dersleri beni çok mutlu ediyor. İşini harika yapıyorsun. Görüyor musun? Bu övünebileceğin bir şey! Benim bir sürü değişik öğretmenlerim oldu ve senden otuz yaş daha büyüğüm. İtiraf etmeliyim ki başka hiç kimsede bu kadar becerikli-lik görmedim. Her zaman yeni ve harika fikirlerin var. Seninle çalışmaktan zevk alıyorum. Dansların özellikle çok hoşuma gidiyor. Bu akşam, öğrendiğim bir Macar dansını çalışalım mı?"

"Evet! Hem de memnuniyetle!"

Güzel ve hafif bir yemekten sonra, her zamanki gibi dertlerimizi unutup dansa daldık. Annemi telefonlar arayıp Claire'de geceleyeceğimi söyledim. Yaylı yataklardan birini çıkardık. O kadar yorgundum ki hiç düşünmeden uzun ve derin bir uykuya dalmışım.

Claire'nin evinde geniş bir teras vardı, ertesi sabah kahvaltıyı birlikte orada yaptık. Tabaklarımızdaki ayçöreğini yerken terastaki çiçeklerin yanındaki kuş küvetinde cıp cıp eden güvercinleri izliyorduk. Oradan Ren Nehri'nden geçen gemileri dahi görebiliyorduk. Yine Basel'de kendi evimdeymişim gibi hissediyor ve böyle bir arkadaşım olduğu için şükrediyordum. Saat on ikiyi vurduğunda, okuldan kızımı almam gerekiyordu.

Öğlene kadar Claire'ye terasında yardım ettim. Bitkilerini keserken ona, "Bunu nasıl becerdiğini bilmiyorum. Bütün bir hafta o eski küçük büroda çalışıyorsun, her öğlen eve geliyorsun, tüm hafta sonun bitkilerinle geçiriyorsun, ilginç şeylere zaman buluyorsun," diyordum.

"Ben bitkileri ve kuşları çok seviyorum. Onlar benim kırk yıl çalışıp emekli ve özgür olabilmek için uğraştığım zamanı kısmen telafi ediyorlar. Sadece yedi yıl! Bunlar bana enerji veriyor. Bürodaki işimden hep nefret ettim, fakat savaştan sonra başka seçim şansım yoktu. Aileme destek olmak zorundaydım, şimdi de anneme ve kız kardeşime, ama az kaldı başarmama. Buna nasıl sevindiğimi bir bilsen! Nihayet zamanı istediğim gibi kullanabileceğim! Artık sabrım kalmadı!"

Ondan etkilenmiştim. Bunu kendimden asla bekleyemezdim. Ve fark ediyordum ki Claire annemle aynı yaştaydı.

Balkonun korkuluklarından sarkan Claire'ye el sallayarak yola çıkarken Toppolino'mun üstünü açıyordum. Kendimi öyle rahatlamış hissediyordum ki sanki tüm dertlerimi orada, yuka-

rıda bırakmıştım. Beni seven, kendisine güvendiğim ve konuşabildiğim o harikulade arkadaşımda. Onun fikirleri benim için önemliydi ve onun düşünceleri bana, o zamanlardan beri yokluğunu hissettiğim Ivo ile yaptığımız konuşmaları hatırlatıyordu. Ve şimdi önümde Arlette ile geçirebileceğim dolu dolu bir hafta sonu vardı.

~ 10 ~

Küçük kızımı özlüyordum. Stüdyomda tek başıma ısınmaya başlıyor ve keyifsizce birkaç alıştırma yapıyordum. Bir pazartesi sabah erken saatlerde alt kattaki soğuk odada Oscar Peterson'un *Gece Treni*'ninden bana ait olan bölümü hazırlıyordum, bu benim keyifsizliğe karşı en iyi reçetemdi. Ağır ağır odayı çapraz ölçüyor, dolaşmaya başlıyordum, sıçrıyor ve kayıyordum, sonra adımlar, zıplamalar, atlamalar. Odanın ortasındaki bir minderde yer alıştırmaları yapıyordum: İleri yuvarlanma, takla. Esniyor, geriliyordum. Ve birden akmaya başlıyordum. Vücudum uysal bir enstrümana dönüşüyor, bana değil, müziğin ritmine uyuyordu. Ritim, yeni teknik ve gelişmelerle bedene ve ruha nasıl etki yapabiliyordu! Tüm bunları öğrencilerime öğretmek bir zevkti, onlar ödedikleri para karşılığında benden iyi bir vücut çalışması bekliyorlardı, bu onların da zevk alması gereken bir şeydi. Tek tek gelmeye başladıklarında ve selamlaştığımızda onların buraya enerji depolamaya gelmeleri, beni rahatsız etmiyordu, zira kendi enerjimi yitirmeye başladığımı hissediyordum. Ne var ki sevincimi onlarla paylaşmak için can atıyordum, onlarla serinletici bir şelaleye dalar gibi dalmak istiyordum.

Saat on ikiydi. Müzik bitmiş ve herkes gitmişti. Yorgundum; dün Arlette'yi geri götürdükten sonra, uykusuz bir gece geçirmiştim, bunu şimdi fark ediyordum. Saat dörde kadar boş olduğum için, parkın karşı köşesindeki kafeteryaya gitmeye karar verdim.

Orada bir şeyler yemek ve bir sonraki bölümü hazırlanmak istiyordum.

Tam kendimi vermiştim ki yandaki garajdan gelen motor gürültüsü ile irkildim. Bir Ferrari içerisinde atletli bir adam görüyordum. Gıcırdayan lastikleri ile benzin pompalarının etrafında turluyordu. Garajdaki diğer tamirciler durup garajda ona bakıyorlardı. Tabii ki böyle bir araba sık sık ellerinde olmuyordu. Şoför gösterisini bitirdikten sonra tam işime dalmıştım ki yeniden o gürültüyle ara vermek zorunda kaldım. Sinirli bir şekilde başımı kaldırdığımda, yan masadaki genç bir adam, "Buna inanamıyorum," dedi. Ne olduğunu anlamaya çalışıyordum.

"Biz tanışıyoruz," diye devam etti, "Yıllar önce bir kez karşılaşmıştık. Siz, eşiniz ve bebeğinizle bir apartmanda oturuyordunuz. Benim adım Schmied, Sam Schmied."

"Affedersiniz, ama hatırlayamadım."

Ne yazık ki gerçekten hatırlayamıyordum.

"Sizinle bir akşam bir davette tanışmıştık. Çok kalabalık bir geceydi, ama siz aklımda kaldınız. O zamandan sonra sizi sık sık Basel'de gördüm."

"Sizi halen tanıyamadığım için üzgünüm. Umarım bu kabalığımı bağışlarsınız."

Masama oturmak için benden izin isteyip ayağa kalktığında ve ben onu baştan aşağı görebildiğimde, bir an için içimden bir ses bana, 'Bu o işte. Geleceğin orada, kaderin, huzurun,' diyordu. Tarifi olmayan duygulardan biriydi. Bir hayal mi acaba? Basit çözüm umutlarında taşınan geçici bir keyif mi? Ya da salt fantezi ürünü mü? O tekrar oturduğunda düşüncelerim akmaya devam ediyordu. Benden daha büyük değildi, gözlük takıyordu ve kocaman bıyıkları iki taraftan yukarı doğru kavis çiziyordu. Boyu posu heybetliydi, güvenilirlik, dostluk ve akıl saçıyordu. Ondaki herhangi bir şey bana güvenli limanı, fırtınadaki barışı

ve huzurun yerini bulduğum hissini veriyordu. Ne oluyordu Allah aşkına, ne hayaller kuruyordum yine?

"Ben fotoğrafçıyım. Yorucu bir iş günü geçirdim. Bir maden işletmesinde yeni bir katalog için resim çekmem gerekiyordu ve bu ağır teçhizatımla merdivenlerde aşağı yukarı hareket etmek zorundaydım. Aşağısı boğucu sıcaktı. Öyleyse dedim, yukarı çıkmadan önce kendime şöyle soğuk bir bira ısmarlayayım. Şuradaki evde oturuyorum, atölyem ise yukarıda, gökdelende."

"Çok ilginç. Bir fotoğrafçının elbette çok yönlü olması gerekir?"

"Doğru, ama fotoğrafçılık rutin de olabilir, insanın ekmeğini kazandığı sıradan bir iş gibi. Bu çok daha can sıkıcı. Fakat sıra dışı, alışılmamış siparişler de var. Gelecek hafta mesela Kuzey Afrika'ya, Libya'ya uçuyorum. Michigan Üniversitesi'nin orada Appollonia adlı bir yerde, Cyrene yakınında arkeolojik bir kazısı var. Ben de fotoğrafçı olarak oraya çağırıldım, tüm masraflarımı onlar karşılıyor. Alacağım ücret de çok iyi. Tek başına bir insanı tatmin edecek kadar."

"Oh! Ne kadar heyecan verici! Demek arkeolojik bir kazı? Ne güzel bir duygu, yüzyıllardır gömülü oldukları yerden çıkarılan eşyaları gören ilk insan olduğunu bilmek!"

"Evet öyle. İlk önce bu eşyaların topraktan çıktığı haliyle resimleri çekiliyor ve daha sonra da tamir edildikten sonraki haliyle. Ancak, bu benim için çok güzel bir iş. Amerika'dan üniversiteli insanlarla çalışmak hep zevkli oluyor."

"Bunu daha önce de yaptınız mı?

"Evet, ben Michigan ve Princeton üniversitelerinin Tıh Çölü'ndeki Sankt–Katharin Manastırı'nın keşif çalışmalarında da fotoğrafçıydım. Beş ay sürmüştü ve oradakilerle iyi arkadaş olmuştuk. Bu dönem hayatımın en ilginç dönemlerindendir."

"Ne şahane bir fırsat!"

"Evet, daha sonra başka bir fotoğrafçıyla tüm Afrika'yı dolaşmıştım. Harikuladeydi."

"Öyleyse, harika bir mesleğiniz ve elbette canlı, hareketli bir yaşamınız var. Seyahat etme imkânı olan insanlara hep gıpta etmişimdir."

"O kadar da sık olan bir olay değil bu. Bana biraz da kendinizden bahsetsenize. Bebeğiniz kaç yaşında şimdi?"

"Sekiz buçuk yaşında! Ben boşandım ve şimdi jimnastik öğretmeni olarak çalışıyorum. Stüdyom hemen şurada, köşede."

"Öyleyse sizde birçok şeyin değişmiş olması lazım. Bu da ilginç bir iş olmalı."

"Evet, pek seyahat etmememe rağmen hoşuma gidiyor. Akşam okulunda da İngilizce dersi veriyorum."

"Nasıl oluyor bu? İyi İngilizce konuşabiliyor musunuz?"

"Evet, Yorkshire'da dört yıldan uzun bir süre okula gittim. İngilizceyi Almancaya tercih ediyorum ve İngiltere de daha çok hoşuma gidiyor."

"Niçin artık orada yaşamıyorsunuz?"

"Çünkü insanın her zaman, her istediği olmuyor."

"Komik, ben de İngilizceyi daha severek konuşuyorum." Ve kuvvetli bir Amerikan aksanıyla İngilizce olarak konuşmaya devam ediyordu: "Öyleyse İngilizce konuşabiliriz. Yıllardır böyle bir imkânım olmamıştı."

Onun gülümsemesini onaylayıp yanıtladım: "Elbette. Bu harika olur. Siz tıpkı bir Yanki gibi konuşuyorsunuz."

Fotoğrafçı, "Yukarı gelip benim atölyemi görmek ister misiniz?" diye sordu.

İngiliz mizahının laubaliliğiyle aramızda iyi bir anlaşma doğmuştu, öyle ki tekrar gülmek zorunda kalıyorduk.

"Görmek isterdim," dedim. "Fakat bitirmem gereken iki dersim var. Daha sonra boşum. Fakat anneme et götüreceğime söz verdim."

"Çok uzak mı? Orada yemeğe kalmak zorunda mısınız?"

Çok dikkatli davranmaya çalışıyordum ve onunla çıkmadan önce, dairesini görmemin daha iyi olacağını düşünüyordum, – bana sorma niyeti olacak olursa – zira onun çevresi ve yaşam stili sayesinde, hakkında daha çok bilgi edinirim ümidindeydim.

"İki dersimden sonra, et almaya ve sonra da eve gitmeden önce çabucak size bir uğrayabilirim. Annem Binninger Sokak'ta oturuyor. Sanırım yemeğe kalmamı bekliyordur. Ben bu hafta sonunu kızımla onlarda geçirdim ve benimkiler bu konuda çok hassastırlar, yani onlara bunu borçlu olduğumu düşünüyorum. Biraz tuhaf insanlar."

Kalktık ve ben, hazırlıklarımı yapmak için stüdyoma gittim. Dersler iyi ilerliyordu. Toplarla yeni alıştırmalar yaptım ve hareketli denemelerle bitirdim. Sam'le yeniden görüşeceğimi hayal edip mutlu oluyordum. Asansörle son kata çıkmam gerekiyordu, sonra oradan da bir merdiven daha yukarıya ve sonra da düz çatıya dışarıya. Orada kırmızı bir ok kapıyı işaret ediyordu: "Sam Schmied'in Fotoğraf Atölyesi" Kapıyı çaldım ve beni ışıl ışıl parlayan gözlerle karşıladı. Evin içinde kuvvetli bir kimyasal çözelti kokusu ve yeni pişmiş kahve kokusu karışmıştı. Gerçi kahve kokusu ile ev ortamını birbiriyle bağdaştıramıyordum. Yine de çocukluğumdan beri midem bulantısı yaşamadan kahve içtiğim günler yok denecek kadar azdı.

Bana bir bardak dolusu portakal suyu ikram edip etrafı dolaştırdı.

Penthouse (Gökdelen)'un çevresinde oldukça geniş bir balkon vardı. Tüm Basel görülebiliyordu. Manzara harikaydı, hatta civardaki kiremit çatılar bile güzel görünüyordu.

Atölye oldukça genişti ve beyaz dekore edilmişti. Her tarafta lambalar, gümüşümsü yansıtıcılar, elektronik flaş lambaları, kocaman renkli kartondan rulolar, fon olarak kullanılan merdivenler, stativler, köşede bir yerde kaybolmuş gibi duran bir deri koltuk ve önünde bir televizyon vardı. Ben kafamda, Sam'i orada, tek başına otururken canlandırıyordum. Atölyenin yanında büyük bir mutfağı olan oturma kısmı vardı, karanlık oda, tab masasıyla. Oturma odasında onun yazı masası vardı. Evrak dosyası ve bir yazı makinesi, bunun sağında bir köşede yatağı duruyordu. Odanın bir tarafındaki duvar boyunca, kitaplarla dolu raflar, plaklar ve değerli Hi–Fi seti bulunuyordu. Bir ölü kafatası, bir Mısır fesi ve diğer hazineler orada duruyordu. Tüyleri kazınmış bir ayıcık ve yan yatırılmış tek kulaklı bir pelüş tavşan da asılıydılar. Yazı masasının önündeki duvar, kesilmiş gazete yazılarıyla doluydu. Bu adamın içindeki küçük oğlanı iyi tahmin edebiliyordum. Yine o içimdeki sesi duyuyordum: "Bu o." Aldırmamaya çalışıyordum, bu kadar aptal olmamalıyım.

Gururla bana, eski bir manastırda bir rahibin ona hediye ettiği ağızla üflenerek hazırlanmış cam şişeler, Bedevi bilekllikleri, küçük duvar halıları, fotoğraflar gösteriyordu; hepsi sevgiyle, özenle saklanmış hatıralardı. Tıh Sahrası'ndaki manastırda geçen zaman, onu derinden etkilemiş gibi görünüyordu.

Sürekli bu eski kutsal şehirlerden, bulundukları uzaklıklardan, kayalardan, çölden, gökyüzünden ve sessizlikten bahsediyordu. Bana mimarilerini, ikonalarını ve sanat eserlerini tarif ediyordu. Her sabah saat dörtte nasıl çan sesleriyle uyandığından, ibadet eden rahiplerin can sıkıcı şarkılarından, bir tür müzik aleti olan "semantron'a" vuruşlarından, birbirlerine takılmalarından ve ağız kavgalarından ve sadece fazlaca insanı olan zaaflarından bahsediyordu.

Onu özellikle etkileyen şey, adım başında tarihle karşılaşmaktı. Bana, ekmek pişirme merasiminden, fotoğraf çekimle-

rinden, deveye binmelerinden, Tih Dağı'ndan, vadilerden, seraplardan ve bahçelerden bahsediyordu. Sözü edilen yanan çalı ve Musa'nın oturduğu kaynak, altıncı yüzyıldan günümüze kadar manastırın yerini oluşturuyorlardı. Kaynaktan alınan suyun içilmeden önce kaynatılması gerekiyormuş. En iyi arkadaşlarından biri olan Fred, bir gün bu formaliteden bıkmış, şişeye suyu doldurmuş ve üzerine şöyle bir yazı olan etiketi yapıştırmış: "Musa için yeterince iyi olan şey, Fred için de iyidir."

Sam'in canlandırışı o kadar ilginçti ki zamanı tümüyle unutuyordum ve gitmek için acele etmek zorundaydım. Bulabildiğim en iyi bifteği kapıp – bu neredeyse benim tüm günlük ücretime karşılık geliyordu – evin yolunu tuttum. Arlette'nin vedalaşırken döktüğü gözyaşlarını düşünmemeye gayret ederek geçen hafta sonu birlikte geçirdiğimiz o güzel saatlere aklıma getirmeye çalışıyordum. Eve doğru koştum, kapı açık olduğu için annemin telefonda söyledikleri kulağıma geliyordu: "Şu doktor vardı, öğretmen, kibar bir adamdı, en iyi mevkide ve o gidip her şeyi mahvediyor yine. Onu anlayamıyorum bir türlü. Yakında otuz olacak. Ne zaman biriyle tanışsa ters gidiyor. Şaşmamalı! Asla yatağını olması gerektiği gibi düzeltmiyor, lavaboyu kurulamıyor veya kendisine söylediğim gibi havlusunu, yer bezini kuruması için balkona asmıyor. Her zaman onun fincanını ben kurulamak zorunda kalıyorum, çünkü çok geç kalkıyor ve hep acele ediyor..."

Sinirden kıpkırmızı bir şekilde birkaç dakika orada öyle donup kalmış olmalıyım, aniden, eti masanın üzerine vurduktan sonra dönüp kapıyı arkamdan çektim. Var gücümle arabaya koştum. Benim annem! Benim öz annem, arkamdan böyle konuşuyordu. Yine bu dar kafalı sözler ve suçlamalar! Yer bezi! Havlu! Ben onları ait oldukları yere asmıştım, yani banyoya. Sabahleyin de fincanımı yıkamış ve kuruması için bulaşıkların yıkandıktan sonra konuldukları kuruma yerine bırakmıştım. İşe yetişmek için acelem olduğu halde, her şeyi yerli yerinde bırakmıştım. Ne var

ki aceleyle her şeyi toparlarken mutlaka bahane edeceği bir şey bulacağını biliyordum.

Annemin evinde her zaman gergin ve tutuktum, zira ne yaparsam yapayım kendimi kabul ettiremiyordum. Arlette orada olduğunda istediği her şeyi yapabiliyordu. Annem ve Andreas ona karşı şefkatli ve aşırı derecede hoşgörülüydüler. Her üç haftada bir onların harika ve fevkalade olduklarına inanıyordum. Onları başıma çıkarıyor ve onlara borçlu olduğum hissinden böylece kurtulmaya çalışıyordum. Onların karşısında kendimi değersiz görüyordum, beni asla ben olduğum için olarak kabul etmeyeceklerinden emindim ve sürekli bir şeyleri kanıtlamak zorunda olduğum için kendimi baskı altında hissediyordum.

Claire'ye gidiyordum ve dertlerimi döküyordum. Ona, çocuk yuvalarına gönderilmiş olduğumu, nasıl kürtaja ve Tobias'la evlenmeye zorlandığımı anlatıyordum. Onların seçtikleri avukatla beni nasıl her şeyi imzalamam için kandırdıklarını ve bu yüzden de Arlette'nin velayetini kaybettiğimi söylüyordum. Boşandıktan sonra Arlette ile beni kabul edeceklerini asla teklif etmediklerini, beni önceleri nasıl başka insanlara ya da yuvalara terk ettiklerini, annemin yıllarca beni nasıl Bradford'da hep babamla ve Bayan Dresden'le yalnız bırakıp Basel'e gittiğini anlatıyordum. Ve benim her defasında, nankör olduğum ya da çok fazla şey istediğim hissine kapıldığımı söylüyordum. Ve ne zaman annemle bu konuları konuşmak isteyecek olsam ondan kendimi çok fazla önemsememem, dinlememem cevabını aldıktan sonra, o yine temizliğine devam ediyordu.

Claire, evi arayıp onda geceleyeceğimi haber vermemi söylüyordu.

Annem çok sakindi. O, "Laura ile yaptığım konuşmayı duymak zorunda kaldığın için üzgünüm, fakat ben seni öyle merak ediyorum ki. Ancak seni emin ellerde olduğunu bilirsem huzur içinde ölebilirim. Bunların hepsi seni sevdiğimden," diyordu.

Bense sessizce, "Tamam, anne. Önemli değil. İyi geceler," diyordum.

Claire bunun safi duygu sömürüsü olduğunu söylüyordu. O, benim işime yoğunlaşmamı, kendime bir daire almamı ve sonra Arlette'yi alabilmek için tamamen kendi ayaklarım üzerinde durabildiğimi onlara kanıtlamamı söylüyordu.

Ertesi gün Toppolino'mun kelebek camında beni sevindiren bir not buldum. "Umarım derslerin iyi geçmiştir. Lütfen kısa bir süre için bana uğra. Sana bir şey sormak istiyorum. Sam."

Böylece onun yanına kısa bir süreliğine uğradım. Kırmızı kapının ardında beni yine aynı gülüş, aynı koku karşıladı ve yine aynı güven duygusu sardı.

"Bu akşam benimle yemeğe çıkar mıydın?"

Fernsburg'daki çocuk yuvasında yaşadıklarımdan beri, tanımadığım insanlarla yemek yemekten korkuyordum. Genellikle tek lokma bile yutamıyordum. Sürekli bir ikilemdeydim, zira kimseyi kırmak ve daveti reddetmek istemiyordum, arkadaşlığa ihtiyacım vardı, fakat tutukluğumu nasıl açıklayabileceğimi bir türlü bilemiyordum.

"Çok naziksin. Ben pek aç değilim," dedim, "Belki bir sandviç."

Sam kahkahalarla gülmeye başladı. "Sen yemeğe çıkma konusunda tereddüt eden tek kızsın. Yoksa diyette misin?"

"Hayır, hiç iştahım yok." Birden gözyaşlarına boğuldum.

"Aman Allah'ım, neyin var? Ben seni yemeğe davet ediyorum, sen ağlamaya başlıyorsun. Ben canavar mıyım?"

"Annemle tartıştık; her zaman tartışıyoruz, her şeyin yolunda olduğunu düşündüğüm her defasında, umutlu ve rahat olduğum her lanet olası anda bu yeniden oluyor. Çok korkunç. Bildim bileli bu böyle."

"Ece, senin yerinde olsam kendi evime çıkar ve kendi hayatımı yaşardım."

"Uzun vadede bunun altından kalkıp kalkamayacağımı bilmiyorum, zira yeterli sayıda kursiyerim yok ve pek de güvenilir değiller. Bir sürü sabit masraf beni korkutuyor. Ben, avukat, mobilya depolama ve arabanın tamir masraflarını daha yeni ödeyebildim. Stüdyomun kirası çok yüksek ve benim daha minder, top ve çembere ihtiyacım var. Küçük kızımı sadece hafta sonları görebildiğimden, onunla tatile gidebilmek için para biriktiriyorum. Bunu nasıl başaracağım bir türlü bilmiyorum."

"Bak ne diyeceğim?" Sam bana anlayışla bakıyordu. "Şimdi sil gözyaşlarını, birlikte güzel bir yemek yiyelim. Sonra bir kadeh şarap içerken sen bana her şeyi bir bir anlatırsın."

Beni sakinleştirmeyi başarmıştı. Birden içimi bir umut kapladı, o benim yemek fobimi anlıyordu ve ben kabul etmiştim. 'Pfeffermühle'ye, Basel'in şale stilindeki en rahat restoranlarından birine gittik. Onun yüzü mum ışığında daha güven verici görünüyordu, öyle ki sanki yıllardır tanışıyorduk. Yemek ısmarladık, ben sadece küçük porsiyonlar aldım, bu şekilde de iyi devam ediyordu. Desere sıra geldiğinde, ben tek lokma bile yutamayacağımı söylüyordum. Elinde bir sepet dolusu gülle yanımıza yaklaşan kız, içlerinden en güzel goncayı seçip bana verdi.

Yemekten sonra şehirde gece yürüyüşüne çıktık. Aniden durup bana, "Ben Afrika'dan dönene kadar dairemle ilgilenmek ister misin?" diye sordu.

"Bu orada oturmama izin veriyorsun demek mi oluyor yani?"

"Evet. Evinden uzaklaşıp rahat rahat yeni bir ev aramak için iyi bir fırsat, ayrıca benim çiçeklerimi sulayacak, posta kutuma bakacak birine ihtiyacım var."

Bu beni çok duygulandırmıştı.

Evine vardığımızda bana onun yokluğunda yapmam gereken her şeyi tek tek anlattı.

Daha sonra ayrıldık. Bana birkaç yeni kursiyer daha geliyordu ve araya yeni dersler sıkıştırmak zorunda kalıyordum. Birdenbire onun yolculuğa çıkma zamanı geldi. O akşamdan sonra görüşememiştik, onun bir sürü işi ve halletmesi gereken bir yığın bürokratik işlemleri vardı. Yolculuğa çıkmadan önceki akşam, beni ev sahibiyle tanıştırabilsin diye, buluşmaya karar verdik. Sam beni ona tanıtırken bana yapılması gereken şeyleri bir liste halinde ve evin anahtarını bıraktığını söylüyordu. Ertesi gün taşınabilirdim, zira o sabahın erken saatlerinde yola çıkacaktı.

Sabredemiyordum. Boşandığımdan beri iki defa kendime ait dairem olmuştu. Biri ucuzdu, bu yüzden de, arka avludaki tuvaleti ile çirkin ve rahatsız ediciydi. Orada gribe yakalandıktan, soğuk kış gecelerini karın ağrıları ve yüksek ateşle geçirdikten sonra, annemin yanma geri taşınmıştım. İkincisi ise çok pahalıydı ve her iki ayda bir kirası artıyordu. Ayrıca geceleri evde tek başıma hep korkardım. Oraya hiç alışamamıştım ve akşamları eve gitmekten nefret ediyordum. Bu yüzden mümkün olduğunca bir yerlere takılıp eve geç gidiyordum. Yabancı insanlarla birlikte gibiydim. Orada kendimi evdeki gibi yalnız hissediyordum, ancak sonra eve, boş daireme dönmek zorundaydım, tıpkı evli olduğum zamanlarda olduğu gibi.

En azından dışarı çıkmaya karar verdiğim zaman biriyle tanışma imkânım vardı. Ve şimdi sırası gelmişken yalnız yaşama korkumu yenmeliydim. Bu benim için iyi bir fırsat sayılırdı!

Annem bana karşı halen daha soğuktu ve üzgün olduğunu söylüyordu; çok nadir rastlanan ve alışılmamış olan bir şey vardı, o da ben, toplanmış kitaplarım, yazı malzemelerim ve elbiselerimle evden ayrılırken bol gözyaşlarıyla barışmamızdı. Şimdi işimden sadece birkaç adım uzaklıkta olduğumu söylüyordum ona.

Anahtarı aldım. Ev sahibi Bay Werner çok cana yakındı ve ihtiyacım olduğu her an, yanımda olacağını bilmemi istiyordu. Kırmızı kapıyı açtığımda, heyecan ve sevinçten beni ateş basıyordu. İçeriye giriyor, eşyalarımı yere bırakıyor, kollarımı açıyor ve daire şeklinde dönüyordum. Nihayet yeniden rahatsız edilmeden yaşayabileceğim, ne kadar çok yerim, ne kadar çok hareket özgürlüğüm vardı! Harika! Televizyonun hemen yanı başında bir not gözüme çarptı.

"Açmak için kırmızı düğmeyi çevir. Program seçmek için buraya bas... Hoş vakit geçirmeni dilerim. Benim için de güzel bir program seyret. Tüm sevgilerimle, Sam."

Gülümseyerek televizyonu açtım, tüm programlara şöyle bir baktıktan sonra kapattım. Mutfakta, buzdolabının üzerinde de bir not vardı: "Merhaba, ufaklık! Kendine bir yoğurt, bir parça soğuk et, biraz şarap, biraz çikolata, canın ne isterse onu al. Benim olan her şey senindir. Kendine iyi bak!"

Beni ateş basıyordu. Oturma-yatak-çalışma odasına giderken notu göğsüme bastırıyordum. Yazı masasının üzerinde bir demet gül duruyordu. Yatağın üzerinde bir kutu pralin vardı. Ağlamaya, aynı zamanda yüksek sesle gülmeye başlıyordum. Çılgın gibi evin içinde koşturuyordum, banyoya, tuvalete, küçücük misafir odasına. Her yerde küçük notlar vardı. Tuvaletin, küvetin yanında! Ne adam. Ah, ne biçim bir insan! Ne harika bir genç adam, ne olduğunu bilemiyorum, işte Sam!

Kendi eşyalarımı istiflemem epey zaman alacaktı. Onun plaklarına bakıyordum, pek klasik müzik plağı olmadığını, ama onun yerine kayda değer muazzam bir caz plağı koleksiyonu olduğunu görüyordum. Onu zevki bana oranla daha moderndi. Pikabın üzerinde de bir not vardı: "Plaklarıma daha insan eli değmedi, belki sadece kenarlarına." Kendime bir çay yapıyor, iki yumurta pişiriyor, bir havuç ve bir elma soyarak atölyede televizyonun karşısına oturuyordum.

Tuhaf bir duyguydu, ses odada yankılanıyordu. İçimde eski tanıdık bir korkunun yükseldiğini fark ettim, küçük oturma odasına gidip tüm kapıları kilitledim. Bir duş alıp sonra da aceleyle onun yatağında yorganın altına kıvrıldım, elime okuyacak bir şeyler alıp pralin yiyordum. Dişlerimi fırçalamaya giderken ertesi akşam Claire'yi eve davet etmeye karar verdim. Derin bir uykuya dalıncaya kadar okumaya devam ettim. Aniden şangır şungur bir ses beni uykumdan uyandırdı. Hemen ayağa fırladım. Acayip korkuyordum, şimdi mutfağa gidip raftan aşağıya düşen tencere kapaklarını görmek için bütün cesaretimi toplamam gerekiyordu. Gerçi ertesi sabah çok yorgun uyandım, ama kendimle gurur duyuyordum ve hayatımdan memnundum.

İşe gittim ve öğlen ufak tefek bir şeyler atıştırıp duş almak için büyük bir sevinçle eve döndüm. Akşam Claire geliyordu. Yemeklik bir şeyler pişirdikten sonra, onu evin içinde gezdirerek, gururla Sam'in yazdığı tüm notları gösterdim. O, "Çok orijinal bir insan gibi görünüyor. Şimdiye kadar hiç böyle ilginç biblo derlemesi, değerli eşyalar ve çok alışılmamış şeyler görmemiştim. Zevkini beğendim. Çok esprili olmalı," dedi.

"Ona hiç şüphe yok," dedim, "O çok çok kibar."

Claire gittikten sonra oturup Sam'e bir mektup yazmaya karar verdim. Ona ne kadar teşekkür etsem azdı, mektupta nasıl taşındığımı anlattım. Cevabını sabırsızlıkla bekleyecektim. Sanki Noel yaklaşıyormuş gibi mutluydum.

Arlette ile orada geçirdiğim hafta sonum çok keyif vericiydi. Biz onun atölyesinde yere uzanıp top oynuyorduk. Sonra benim stüdyoma gidiyorduk ve ben ona bir dans öğretiyordum. Alışveriş yapıyor ve sonra aşağıya Ren Nehri'ne iniyorduk. Sam'in oturduğu binanın altında bir restoran vardı, orada yemek yiyorduk. Biz ikimiz için her şey yeni ve heyecan vericiydi. Bir an için baş başa idik ve ikimiz birlikte bir sürü şey yapabilmiştik. Onu saat altıda geri götürmem gereken Pazar akşamını korkuyla bekliyorduk.

Sam bana mektup gönderdi. Bana kendi dört duvarı arasında güzel vakit geçirmemi diliyordu ve kazılarda gün ışığına çıkarılan yüz maskelerinden, eski savaş arabalarının levhalarından, bakır kaplardan, resimlerini çekerken duyduğu heyecandan bahsediyordu. Gün doğumundan, gün batışından, uçsuz bucaksız uzaklıklardan ve göz kamaştırıcı güzellikteki manzaralardan bahsediyordu. Beni yeniden göreceğine seviniyormuş. Onun gibi bir insanın evli olmayışını anlayamıyordum.

Sam geri döndü ve benim yine taşınmam gerekiyordu, ancak o bunu reddediyordu. Benim eski korku ve güvensizliğim tekrar hortlamıştı! O bana, ne kadar sürerse sürsün, uygun bir ev bulunca kadar küçük misafir odasında kalabileceğimi söylüyordu.

Peki ben bunu istiyor muydum? Ne istiyordum ki? Her şey çok basit görünüyordu. Ona bir şeyler ödememi mi bekliyordu?

"Kirayı ödeyebilir miyim?" diye sordum.

"Hayır, keyfin olursa ara sıra yemek pişirebilirsin. Ayda iki defa gelen temizlikçi kadınım var. Sana kapım açık."

Ben pek gönüllü olmasam da ucuz bir daire aramaya koyuldum ve çok geçmeden her şey benim için kendiliğinden gelişti. Onu 'Bay Harika' olarak takdir etmek, bir ilişki kurmak, güzel vakit geçirmek – ancak güvenilir mesafeden – istiyordum.

Biz halen ne kadar huzursuz ve şaşkın olduğumun bilincinde değildik. Ne kendim, ne annem ne de Sam, çocukluğumda yaşadığım, derin acının üstesinden gelemediğimi biliyorduk ve hiçbirimiz, yıkılan evliliğimin de nice ruhsal zararları ve nice acıları üstüne eklediğinin bilincinde değildik. Daimi gülümsemenin altında der dolu, duyguları felç olmuş, kendisiyle savaşan bir insan saklanıyordu. Ya başka insanlara tutunuyor ya da normal olduğunu sandığım, bir yaşam sürme uğraşlarım içinde, sanki kimseye ihtiyacım yokmuş gibi davranıyordum. Kendime tekrar tekrar tüm çabalarımın neden başarısızlıkla bittiğini so-

ruyordum. Gizliden gizliye tuhaf düşünce, fikir ve görüşlerim vardı; ancak etrafa karşı herkes gibi konuşmaya, düşünmeye ve davranmaya çalışıyordum.

Her zaman bu 'diğerlerinin' hiç uğraşmadan, işler görünmelerine hayret ediyordum. Dışarıya karşı iyi görünmek, herkes gibi olmak çok yorucuydu ve sürekli uğraşmak gerekiyordu, içten içe ise farklı olmaktan ve akıntıya karşı yüzmekten nefret ediyordum.

Bir ruhsal kaos içerisindeydim, sürekli müdafaa halindeydim ve hep kendimi yargılıyordum. Cazibemi kullanıp bir flörtten diğerine geçtikçe, kendime dünyanın en iyi, en çalışkan, akıllı, güzel, sevilmeye değer kadını olduğumu kanıtlamaya uğraştıkça aslında daha çok bir orospu olduğuma inanıyordum.

Kendimi kanıtlamak için akıp giden çabalarım ve tercihlerimle kendimi tüketiyor, az daha öldürüyordum. Ve ne olduğum, yani berbat, kirli, iğrenç, yüzeysel bir hiç olduğum açığa çıkarılacak diye daima korku içinde yaşıyordum, sevgiye ve dikkate layık olmayan bir insan, bir yüzkarası.

Herkesin beni bir gün terk edeceğine inanıyordum, dolayısıyla da onlar beni bırakmadan, ben onları bırakmalıydım. Fakat belki bunu bir defalığına başarabilirdim. Beni, bu terbiyesiz, kötü kızı, biri sevecek olursa o zaman belki daha iyi olabilirdim.

Ama hayır, bu mümkün değildi. Ben en basit şeyleri bile anlayamıyordum. Kafam dağınıktı ve yalnız yatmaktan korkuyordum, yabancıların yanında yemek yiyemiyordum. Bazı şeyleri öğrenmekte, aklımda tutmakta oldukça zorluk çekiyordum, yoğunlaşamıyordum. Siyaset üzerine yazılmış yazıları okumak benim için çok zordu, bunun yanında güzel konuşmalara da tahammül edemiyordum. Gerçi numara yapmayı ve gerçekten bir şeyler anlıyormuş gibi görünmeyi iyi becerebiliyordum, fakat içimden kendimi oldukça aptal hissediyordum. Bir süre için pırıltılar saçıp güzel bir kelebek gibi ışıldayabilirdim, ama günün

birinde insanlar bu maskenin altını göreceklerdi. Bundan nefret ediyordum.

Açıkça heyecana ve değişikliklere ihtiyacım vardı. Yaşamın basit örneklerden başka sunabileceği şeyler de olmalıydı. Ben çok meraklıydım ve daha keşfedilebilecek bir sürü şey vardı. Hayır! Onlardı 'bu diğerleri'! Onlar üçkâğıtçıydılar, ikiyüzlü, dar kafalı, sıkıcı, orta dereceli, tatsız insanlar, sevilmeye değmezlerdi! Belki de hiç acı çekmemişlerdi ve beni yargılamakla ölçünüyorlardı.

Ve şimdi de kendime, neden Sam'in benden böyle tatsız bir hayattan zevk almamı beklediğini soruyordum. Beni kazanmak için hiçbir çaba göstermiyordu.

Üç hafta boyunca onun için yemek pişirip temizlik yaptıktan sonra ayrılmaya karar verdim. Ne hayat ama! O, beni sinemaya davet ediyordu ve ardından hemen eve gitmek istiyordu. Bense "görmek ve görülmek" istiyordum.

O parasını tutumlu harcıyor ve evde bir şeyler içmeyi tercih ediyordu. Benimse restoranda ısmarladığım, tekrar fincanı yıkamak zorunda olmadığım çay daha çok hoşuma gidiyordu. Onun için, sıkıcı ve cimri diye düşünüyordu.

Kendime derhal bir ev aramaya karar verdim. Üstelik her iş kadını gibi çok çalışıyor ve yeterince kazanıyordum. Eski evlilik korkum yeniden ortaya çıkmaya başlamıştı. Her akşam konuşabilecek ne olabilirdi ki? Onun bu konu hakkında fikri yoktu sanki. Bazen oldukça iyi gidiyordu, ancak bir an sonra çok sıkıcı olabiliyordu. Ben yedi değişik yerde ders veriyordum, bu ekstra stres demekti, hep koşturmaktaydım, ders vermek, pişirmek, alışveriş, temizlik.

İngilizce öğrencilerimden biri kiralık bir çatı katı olduğunu söyledi. Sam'e bundan bahsetmeye karar verdim. "Seni bu akşam sinemaya ve sonra da yemeğe, ardından da bir kadeh şarap içmeye davet etmek istiyorum," dedim.

"Hayır, şöyle yapıyoruz," diye yanıt verdi: "Ben seni sinemaya davet ediyorum, sonra eve gideriz. Duman altı olmuş, gürültülü yerlerde oturmaya hiç niyetim yok."

"Ah Sam, bu defalık sadece! Lütfen, rica ediyorum senden! Ben dışarı gitmeyi çok seviyor ve hoş bir restoranda oturup insanları seyretmekten zevk alıyorum. Neden kendimizi hep dışlıyoruz? Burası bizim şehrimiz, bir yığın ilginç insan ve mekân var. Ayrıca seni bazı arkadaşlarımla tanıştırmaktan keyif alıyorum."

"Hayır. Tamam, sinemaya gidelim, ama sonra eve gideceğiz."

Ben böyle bir hayat tarzına alışık olmadığımı düşünüyordum; onu inatçı, hatta despot ve bencil buluyordum. Ertesi gün ona bir ev bulduğumu söyleyip taşındım.

Onu özlüyordum.

İki hafta sonra onu arayıp nasıl olduğunu öğrenmek istedim. O ise beni tiyatroya davet etti. Birlikte bir oyun seyrettik. Ardından beni hemen eve bırakıp uzaklaşıyordu. Çok kızgındım. O bana gerçekte olduğundan farklı davranmak istemediğini söylüyordu.

Ondan hoşlanıyorsam iyi, hoşlanmıyorsam da iyiydi. O benden sadece hoşlanmadığını da söylüyordu. Ben afallamıştım.

Her şeyi yeniden düşünüyordum, Sam'in tercihleri ile zaaflarını değerlendiriyordum. Onu tüm gariplikleriyle özlüyordum ve bunu telefonda da ona söylüyordum.

"Seni gitmen için ben zorlamadım. Her zaman kapım açık."

"Sen de beni özlediğini söyleyemez misin?

Gülerek "Tabii, söyleyebilirim," diyordu. Ona geri döndüm.

~ 17 ~

Bradford-April 1980

Sevgili Olivia

Nasılsınız? Sizden haber almak beni çok memnun ediyor. Biz birbirimize yılda iki-üç defadan fazla yazamadığımız halde, babanızın ölümünden beri, irtibatta kaldığımızı harika buluyorum.

Yaşadığınız onca zirveler ve uçurumlardan sonra sevimli bir eş bulmanıza, yeni bir ev yaptırmanıza ve yeniden bir kızınızın dünyaya gelmesine çok sevindim. Yaşadığınız onca şeyden sonra, mutlu olmak hakkınızdı. Yaşamınızı yoluna koymanızı fevkalade buluyorum ve sizi kutluyorum. Başlangıç şartları çok daha iyi olan nice kızlar yaşamın gidişatı ile baş edemediler. Ben sık sık kendime, eğer İngiltere'de kalsaydınız haliniz ne olurdu, diye soruyorum. Ama mektuplarınızdan anlaşılıyor ki siz çok iyisiniz...

Sizin Yorkshire'i ne kadar çok özlediğinizi bildiğim için mektuba bataklıklardan çan çiçekleri ve kır otları koyuyorum.

Umarım yağmur yakında diner. Bizde bundan gerçekten çok var. Yakın zamanda sizden haber alabilirsem çok sevinirim.

Yürekten selamlar

Ivy Killarney

Auckland, Yeni Zelanda

Eylül 1984

Nasılsınız? Size bu kadar uzun zaman yazamadığım için üzgünüm, ama benim hayatımda tekrar büyük bir değişiklik oldu. Biz İsviçre'den Yeni Zelanda'ya taşındık. Değişiklikler! Hayatta her ne kadar kök salmayı düşleyip ailemle kendi yuvamda esenlikle yaşamayı istememe rağmen, hayatımda sadece hep değişiklikler olmuştur. Ben kötü bir göçmendim! Basel'den Auckland'a kadar süren yolculuk boyunca ağladım. Ve burada, başlangıçta sadece memleket hasretiyle doluydum, sonra tüm eski yaralarım yeniden açıldılar. Birdenbire kendimi yeniden İngilizce konuşulan bir çevrede buldum. Ve radyoda, televizyonda, gazetelerde, kitap ve beyaz perdede sık sık ensest ilişkilerden bahsediliyor. Her üç veya dört çocuktan birinin cinsel tacize uğradığı iddia ediliyor. Acıdan, yalnızlıktan ve ihtiyaçtan dolayı, kendime ve başkalarına yardım amacıyla yazmaya başladım. Böyle bir tecrübenin tüm yaşam üzerinde nasıl bir etki yaptığını biliyorum. Yazmak, kişiliğimi ararken kaybolmamama da yardımcı oluyordu.

Sosyal yardımlaşmadan bir bayan çocuk psikiyatrı ile ensest kurbanları hakkında konuşuyordum. Ona, ikinci eşimin beni sabır ve anlayışla nasıl yıkılmaktan kurtardığını anlatıyordum. O 'kötü kız' olmama ve beni sevip sevmediğine dair, denemeye tabi tutmama rağmen, halen beni seviyordu. Ruhsal 'sakatlığıma' ve komplekslerime rağmen bunu başarmayı onun güvenine borçluyum. Herkes 'küçük kurbanlara' acıyor, ancak kim bir zamanlar dramatik çocukluk deneyimler edinmiş olan hayat arkadaşını düşünür ki? Arlette'min ve Sam'in ve diğer birçok kişinin benim yüzümden çekmek zorunda kaldıkları, korkunç yıkıcı görünüyordu. Cinlerim tepeme üşüşürlerdi, oysaki şimdi Basel'den bu kadar uzakta yaşarken hiçbir suçluluk duygusu olmadan, geçmişim hakkında konuşabiliyor ve yazabiliyorum.

Harika bir evliliğimiz ve muazzam bir aile hayatımız var. Sizin de bildiğiniz gibi bu uyumu sağlamak için uzun yıllar gerekti. Ancak şunu da anladık ki, insan bir ilişkiye ne kadar kendi katkısını sağlarsa ondan daha fazlasını da karşısındakinden geri alır. Bazen çok zor oluyordu ve biz başaramayacağımızı dahi düşünüyorduk. Belinda'mız çok şirin ve radyoda pop şarkıları dinlerken bana pasta pişirmeye yardım ede-

cek kadar büyüdü. Hatta bu arada dans bile ediyoruz. Gitar çalmada ve şarkı söylemede epey aşamalar kaydetti, fareler ve minik tavşanlar yetiştirmeye başladı. Okulu, onun boş zaman uğraşlarını rahatsız edici buluyor! Mavi gözleri, sarı ve kıvırcık saçları var; oldukça inatçı, bilinçli, bağımsız ve oldukça fazla esprili anlayışa sahip. İngilizceyi çok iyi konuşuyor. Birbirimize çok yakınız. Ben caz, jimnastik, Fransızca, Almanca ve İngilizce dersleri veriyorum. Ve kendime ait bir atım var! Gerçi burada herkesin bir Midilli atı olabilir, ama ben halen rüyamın gerçek olduğuna inanamıyorum. Melisa-Melody-Jane! Ata binmem sayesinde korkularımı yenmeyi ve daha güçlü yaratıklara karşı koyabilmeyi öğrendim.

Yeni Zelanda'da insan bir sürü fırsat elde edebiliyor. Herkes bir restoran açabilir veya üniversiteye gidebilir. Hatta benim gibi bir moruk bile! Ben üniversitede, yaratıcı yazma konusunda bir kursu bitirdim ve kısa hikâyelerimle derece elde ettim.

Bendeki aşağılık kompleksleri Pasifik'in güneşi altında buharlaşıp uçmuşa benziyor.

Benim Sam'im çok mutlu. Serbest reklam fotoğrafçısı olarak İsviçre'deki kelle götürücü meslek rekabetinden, onlar onu yok etmeden, ayrıldı. İlk önce onun 'orta derecede yaşama krizinin' buna sebep olduğunu ve onun bunu atlatacağını sanıyordum, ama yanılmışım. O şimdi ıslah olmaz bir kumsal hastası ve balıkçı olup çıktı! Sankt-Katharin Manastırı ile ilgili kitabı dört dile çevrildi ve otuz bin adet satıldı. Sanki cennete düşmüş gibiyiz. Evimizden denize uzanan nefes kesici bir manzara var. Yatak odamız kayalıkları aşıyormuş gibi. Ben ülkelerle çevrili küçük memleketimden buraya geldiğimde, koruyucu miğfer ve paraşütle yatağa girme gerektiğini düşünüyordum.

Şimdi, vatan hasretimi ve suçluluk duygularımı hemen hemen yok etmişken buraya alışmaya başlıyorum. Kitabımı bitirdikten sonra bir yayınevi buldum, bana coşkulu bir tepki gösterdiler. Bu kitabı yazmak dört yılımı aldı, zira İngilizce gramere o kadar da hâkim değildim, bunu sağlamak epey zamanımı aldı. Ve şimdi her şey olup bitmişken kendime, anneme bunu yapmaya hakkım var mıydı diye soruyorum. Güzel hatıraların kötülerin hışmına uğraması çok yazık! Bizim ilişki-

mize gelince, değişen pek bir şey yok. Bir süre mektuplaşmamız gayet normal devam etti. Ama birdenbire ondan tamamen suçlamalarla dolu bir mektup aldım. Beni yaralamayı halen daha çok iyi başarabiliyor. Gerçi kendimi savunmaya çalışıyorum, ama bu sonuçta sadece tartışmamıza ve birbirimize acı vermemize yol açıyor. Neden hep böyle bittiğini bir türlü anlayamıyorum. Annem, Andreas, Arlette ve benim bir arada olduğumuz zamanlar güzel anlarımız da oldu. Birlikte Viyana'da, Salzburg'da, Almanya'da ve Fransa'da tatiller geçiriyorduk. Onlar tasasız günlerdi, sevgi ve kahkahalarla doluydu. Ancak geçmişin kötü ruhları bizi asla rahat bırakmıyor ve bir zaman geliyor yeniden yakalıyorlardı.

Şu olayı asla aklımdan çıkaramıyorum: Günün birinde okuldan eve döndüğümde annemi, benim için kahverengi bir eldiven örerken buldum, daha sonra onu okul formama uygun olarak sarı yünle işledi. Annemin örgü örebildiğini hiç bilmiyordum. Ellerim rüzgârdan çatlamış ve ayazdan şişmişti, O eldivenleri o kadar sevmiştim ki otobüste unuttuğum için de kendimi asla affetmemiştim.

Arlette'nin anoreksi olduğu zamanı hatırlıyorum. Yolculuğa çıkışımızda onun hüzünlü yüzünü unutamıyorum. Annemin göç ettiğimiz günkü solgunluğunu ve keder dolu bakışlarını hatırlamamaya çalışıyorum. Arkadaşlar bizi birbirimizden koparark ayırmak zorunda kalmışlardı.

Bayan Killarney, benim yazdığım kitap, duyguların kitabıdır ve benim çaresiz ümitsizliğimden, ışığa doğru çıkış yolumu tasvir ediyor. Bu kitabın içinde ben anneme ve Arlette'ye yönelip onlara birçok şeyi açıklamaya çalışıyorum, ama bana öyle geliyor ki gerektiği gibi başarılı olamadım, zira en büyük tepkiyi onlardan aldım. Ben İsviçre'den ayrıldığımdan beri annem kronik zona hastalığını çekiyor. Onun için çok üzülüyorum. Fakat biz hiçbir zaman uzun süre birbirimizle mantıklı olarak konuşmayı başaramadık, kendimi bu yüzden rahat hissetmesem bile bu konuda konuşmaktan vazgeçtim çünkü konuştuklarımız havayla suyla sınırlıydı. Ama ben de nihayet yaşamak zorundaydım. Mutlu olduğum zaman, suçluluk duygusu hissetmemeyi öğrendim ve yaşamaya hakkım olduğunu da. Çok uzun

süre başkalarına bağımlı olarak ve onlar tarafından kullanılarak yaşadım Sam'in sayesinde kendimi nihayet o zincirden kurtardım.

Ben bu kitabı kaleme alırken ortada önemli bir soru olduğunu gördüm ve bu sorunla daha önce neden karşılaşmadığıma hayret ediyorum.

Neler olduğunu tam olarak hiç anlayamamıştım. Niçin onu, ben her şeyi anlattıktan sonra alıp götürmemişlerdi? Niçin onun bana ve anneme cehennem azabı yaşatmasını ve sonra da intihar etmesini kadere bırakmışlardı. Niçin? Neden polis onu sorgulayıp tutuklamamıştı?

Bayan Killarney, sanırım ben artık yaşamla baş etmeyi öğrendim, artık daha dengeli ve olgun bir insanım, ancak, tüm bunlar asla vazgeçemediğim için oldu. Enerjimin ve cesaretimin büyük bir bölümünü yitirdim, zira bu bana çok görüldü, inanın bana! Neredeyse elli yaşındayım. Artık sonunda unutabilmek istiyorum, bu nedenle lütfen sorularımı cevaplayınız. Tanrı sizi korusun. Tüm sevgilerle

Olivia

***

Bradford
19 Kasım 1985

Sevgili Olivia

Uzunca mektubunuz için size teşekkür ederim. Beni çok sevindirdi ve sizin Yeni Zelanda'daki yaşantınızı okumak oldukça ilginçti.

Anneniz ve yetişkin kızınızla olan ilişkinizin iyileşmesi için dua edeceğim. Her şeyin zamanla düzeleceğine inanıyorum. Arlette büyüyüp olgunlaştığında sizi daha iyi anlayabilecektir. Bu mutsuz gençliğinizin, sonraki yaşamınız ve kurbanların çocukları üzerinde nasıl etkili olduğunu görmek çok korkunç! Bu bir şeytan çemberi, fakat sizin hepsinin üzerine son çizgiyi çekmeyi başardığınızı sanıyorum.

Kitabı bitirdiğinize sevindim, ancak o olayın üzerinden bunca zaman sonra, sorunuza sağlıklı bir cevap verememekten korkuyorum. Benim amirimin tuttuğum raporla emniyet müdürüne ve oradan da yargıca gitmesi gerekirdi ve ancak yargıç babanıza karşı tutuklama emrinin düzenlenip düzenlenmemesine karar verebilirdi diye düşünüyorum. Görüyorsunuz ki elimizde sadece küçük bir kızın ifadesi vardı.

Ivy Killarney

Baba, bana ne yaptığını biliyor musun
Sen benim bekâretimi bozdun
Bir gecede baba
Ben daha on yaşındaydım

Sen odama süzülüyordun
Tekrar tekrar
Öyle acıyordu ki baba
Ben daha on yaşındaydım

İçinde bana yer yoktu, baba
Benim köprülerimi yıkıyordun
Çocukluktan kadınlığa
Ben daha on yaşındaydım

Dört acımasız yıl
Aşağılandım ve ağladım
Nasıl olgunlaşacaktım, baba
Ben daha on yaşındaydım

Sen beni sığınaklarımdan zorla çıkarıyordun
Ben yüzüme bir kitap tutuyordum
Ve 'hiç olmamışı' oynuyordum, baba
Senin bedenimi parçalamana
Arzularımı ve kendimi

Şimdi sen öldün, baba
Çaresiz sandın beni
Acıların içinden yolculuğuma
Bu yolculuğun her kavşağında
Gölgeler kafama biniyorlardı

Ümitsizce kadın ve anne olmak istiyordum
Hissiz bacaklarımın arasında seni unutmak
Ancak çamaşır yıkarken bile
Kendimi çocuksu hissediyordum
Gidecek bir yerim yoktu

Çünkü

Her adım savaşa dönüşüyordu, baba
Tüm yaşam gücümü tüketiyordu
Bekâretimi kaybettiğimden beri
Bir geceden sonra ve bir zamandan
O zaman ben on yaşındaydım

Sen beni zapt ettin, baba
Şimdi ben elli yaşındayım
O zamandan beri halen ağlıyor, savaşıyorum
Beni lanetlediğinden beri
On yaşında kalmaya

~ 17 ~

Az önce oturup babam öldüğü için ağladım. O otuz altı yıl önce ölmüştü. Bir ay sonra elli yaşıma basacağım. İlk defa, Sandra Butler'in *Ensestlerin Ruhsal Çöküşleri* adlı kitabını okuduktan sonra, onun için ağladım. Yazar sadece kurbanları değil, bilakis onların annelerini ve neden olan kimseleri de anlatıyordu. İlk defa babamı insan olarak görüyordum. Silahın namlusunu ağzına sokuşunu ve tetiği çekişini gözlerimin önüne getiriyordum ve kendime, bu hale gelmeden önce neler yaşamış olduğunu soruyordum. Beni ne kadar çok kötüye kullandığı, o pembe lekeli döşeğin üzerinde, beynini kafasından dışarıya ateşleyecek kadar. Ümitsizce onunla ilgili güzel bir hatıra bulmaya çalışıyor ve onu mutfakta fırının önünde oturmuş bana tahtadan oyun kutusu yaparken görüyordum, kapağına çekiç ve çivi ile bir desen veriyordu. Onun bu resmini hatıramda saklamaya karar veriyordum. Hayatımda ilk defa kendime, acaba işyerinde mutlu muydu, kendini hiç sevilmiş ve anlaşılmış hissetmiş miydi, diye soruyordum. Hiçbir suretle onu bana yaptığından dolayı affetmek istemiyordum, zira o yetişkindi ve baba olarak yaptıklarından sorumluydu. Kendime, acaba birazcık sıcaklık, yakınlık ve de güçlülük duygusu mu arıyordu ve bunları benden bir kleptoman gibi çalmış mıydı diye, soruyordum.

Orada oturup, ağlıyordum. Acıma ve sevgi, demirleşmiş yumruğu içimden söküp götürüyordu. Böylelikle birçok şeyi anlamaya başlıyordum. Sanki ben her şeyde geri kalmışım, asla

olgunlaşmamış ve gerçekle bağlantı kuramamıştım. Çünkü tüm enerjimi, hayatta kalabilmek için kullanıyordum. Çıkmazlarda dolaşıyor ve diğerleri gibi olmaya, 'gerektiği gibi' taklit etmeye, onlar gibi yaşamaya çalışıyordum. İnsanın, annesinin ve babasının kabul ettirmeye çalıştığı gibi değil, kendi kararlarını kendisi vermesine, dilediği gibi, doğru bildiği gibi yaşamasına hakkı olduğunu bilmiyordum. Bana, yaşam ve insanlar arası ilişkiler hususunda silik bir bakışım vardı gibi görünüyordu, sanki asla gerçek varlığını değil de sadece yüzeysel çizgileri tanıyordum.

Bu uyanıştan sonra kendimi açmaya başlıyordum. Diğer ensest kurbanlarıyla karşılaşmam, beni beynimden vurulmuşa çevirdi, sanki uyurgezerlikten uyandırılıyordum. Kendi acım başkalarının yaşadıklarıyla karşılaştırıldığında küçülüyordu. Kendi öz babasından hamile kalmanın nasıl olduğunu düşünmeye dahi tahammül edemiyordum. Kalbim, üç dört veya daha küçük yaşlarda seks amacıyla kötüye kullanılan kadınlara açılıyordu, onlar için bu zorlama, bir bıçakla ikiye bölünmek gibiydi. Onlara kalan hissizleşmiş kadınlık organlarıyla ve yaşam boyu taşıyacakları ıstırapları. Bir kadın altı yaşında iken bir saç fırçası ile kızlığından olmuştu ve Almanya'da genç bir kız, içine şişe sokulduktan ve vakum içini yırtıp parçaladıktan sonra ölmüştü... Ben sadece bu dert ortağı kardeşlerimin ellerini tutup onlarla ağlayabiliyordum.

Bazen halen anneme karşı kin duyuyorum ve hemen sonra hataya düşmemek için bundan vazgeçiyorum. Ancak biliyorum ki başkasını yargılamaya veya cezalandırmaya hakkım yok. Kötü ve zor bir çocukluk geçirdiğim için, istemeden de olsa birçok insana acı verdim. Aynı geçmişe sahip ve aynı davranışları sergileyen başka insanlarla karşılaşmadım. İnsan mutlu bir çocukluk geçirmiş olsa bile, başkalarıyla ilgilenip onlarla bağlantı kurmayı öğrenmek zorundadır. Doğru yaşamak ve sevmek bir sanattır ve öğrenmek çok zordur. Belki de var oluşumuzun anlamı bunda-

dır. Eğer ben kin ve nefret beslersem kendimi yaralarım ve kendi gelişimimi sekteye uğratırım. Benim asıl istediğim iç barışımı, huzurumu bulmaktır; daha akıllı, daha mutlu, daha sevecen ve daha anlayışlı olmaktır. Bu yolda kendi kendimi engellememeye karar verdim. Zira insan problemlerini çözmeye, affetmeye ve unutmaya, gayret etmeye ve hep ileri gitmeye hazır değilse bunu yapar.

"Sevgide korku yoktur. Bilakis, yetkin sevgi, korkuyu siler atar. Çünkü korku cezalandırılma düşüncesinden ileri gelir. Korkan kişi, sevgiye yetkin kılınmış değildir."

I.Yuhanna 4/18

Iris Galey
"Ruh Tecavüzcüsü"

Hayat Hikâyesi (II. Bölüm)

Iris Galey ilk kitabı "Babam Öldüğünde Ağlamadım" ile sadece dünya çapında bir başarı elde etmedi, aynı zamanda kendisi ve aynı kader paylaştığı bayan okurlarına da kurtuluş yolu ve özgürlük sağladı. Yazar burada küçük bir kız çocuğu iken babası tarafından nasıl seks amaçlı kullanıldığını ve bedenine ve ruhuna karşı işlenen bu suç yüzünden neler yapmaya zorlandığını ve kendisine neler yapıldığını anlatıyor; ayrıntılı bir şekilde sonuçlarını – ilk evliliğinin boşanma ile sonuçlanması gibi – ele alıyordu. Iris Galey'in bir de hayatını anlatmaya devam ettiği Ruh Tecavüzcüsü adlı kitabı var. Bu kitabında günlüğünden ve mektuplarından alıntılar yaparak duygu yüklü kalemiyle kaderini anlatmaya devam ediyor. Bir tarafta ikinci eşi ve ondan olan çocuğuyla Yeni Zelanda'da göç ederken ardında ilk evliliğinden olan kızını ve annesini Basel'de bırakıyor. Bundan sonrasında vatan hasreti ve geride bıraktıklarına karşı suçluluk duygusu başlıyor. Tıpkı önceleri – tipik ensest kurbanlarına – olduğu gibi yetersiz özsaygı ve zorlayıcı itaat dürtüsü yeni ve rahatsız edici şekilde ortaya çıkıyor. Tüm bunlar kendini arayan ve kendi olmaya çalışan elli yaşında bir kadını uzun süre başarısızlığa uğratıyor. Bu kitapta anlatılan pamuk ipliğine bağlı duygular ve patlamanın eşiğine gelmiş duygusal basınç, hem aklı başında erkekler, hem de bayanlar için kolay sindirilebilir şeyler değil. Yazar tüm bunları bir kolajla bağdaştırarak, Avrupa seyahatlerinde başından geçenleri, öğrendiklerini, hissettiklerini, yaptıklarını veya yapamadıklarını anlatıyor. Birinci kitabın etkisini üzerinden atamamış kişiler bu yeni kitabı mutlaka okumalı. Bu tür "hayat tecrübeleri" sıra dışıdır ve tefsirli kaderleriyle daima ilgiyi üzerine çeker, ancak gerçekte birçok insanın kendi yaşamındaki sorunların üstesinden gelmesine yardımcı olması bakımından değeri ölçülemez.

C.C. der Bund